

MARGARITA
VARIARVM
CONCLVSIONVM

MARGARITA VARIARVM CONCLVSIONVM.

TAM AD COMMVNE, QVAM AD NONNVLLORVM
Lecorum municipale ius concernentium,

OMNES FLOSCVLOS IN CANONICI, ET CIVILIS
Iuris pluribus textibus reconditos, secundum alphabeti
ordinem explicans,

Cum Ampliationibus, Limitationibus, Declarationibus, & Fallentijs.

Authore

DON IOSEPHO FELIV. ET CEREZO

PRIMVM REGIÆ AVDIENTIÆ SALERNI AVDITORE,

Deinde rei pecuniariae Magnae Curiae Vicariae Iudice,

*Adiecto duplici Indice, Auctorum scilicet, et Iuris locorum, cum Reperto-
torio verborum principalium.*

*Ad usum P. Agelli
a. Nono*

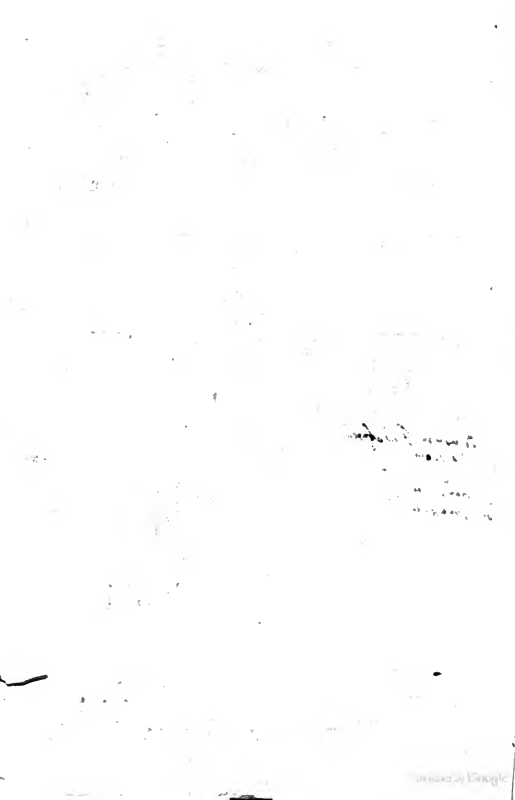
*Pro Cass. S. Fran.
eius V. Agelli*

NEAPOLI, Typis Aegidij Longhi Regij Impressoris, MDCXLI

SUPERIORVM PERMISSV.

Expensis Petri Agelli Porrioli

Illustrissimo, atque Excellentissimo Principi

DON EMANVELI DE FONSECA, ET ZVNICA.

Comiti Montis Regij, & Fontium,

*DOMINO STATVVM DOMORṼQ; DE VIEDMA,
Et Vlloa, ac domus de Ribera, & del Solar de Araujo, Compo-
stellanę Metropolitanę Ecclesia, eiusq; Terra Pertiguerio ma-
iori, vtriusq; Collegij maioris, & Salmantica Accade-
mia Patrono, & Protectori, Comendatario Ba-
simentorum Castella, vno ex tresdecim Or-
dinis Diui Iacobi de Spata, Catholica
Maiestatis Cubiculario, Supremi
Status, Belliq; Consiliario.*

ITALIÆ SVMMO PRÆFACTO PRÆTORIO,
Et in Castellæ Regno Capitano Generali.

D. IOSEPHVS FÉLIV, ET CEREZO S.D.

Oris apud Romanos erat (Prin-
ceps Excellentissime) in eadem-
met exercitatione scripta excel-
lentiori consecrare. Cayo Iulio
Cæsari, si de armis Belligero
Caij Iulij Cæsaris tempore agebatur; si verò de
Regimine tranquillo optimi Traiani, optimo
Traiano; quamobrè cum in hoc ab antiquis ser-
uatum, quia patrocínio indigeo, subsequi cupiã:

in Te cunctas præstantias, quæ in absolutissimo Principe inueniri possunt aspiciens, eodem igitur tempore, Tu Dux, nō Marus duntaxat gloria, sed & Iustitiæ præsertim decore vndique nites; hoc sub nominis Tui clypeo opusculū profero, vt cum eum liuor audiat, nam Tua omnibus strenuitas est manifesta, deterreatur in extraordinarijs legationibus solus abditorum occulta aduersariorum penetraisti, in Supremi & Italiæ Senatus Præsidatu, magnum in viros peritissimos eligendo studium promulgasti. quo in Regnorū Aragoniæ Coronæ Comitij, tam prudenter, tamque accuratè difficillima gessisti. Deinde Te omnes in Romanis negotijs pertractadis Oratorē, Tuo pro acumine, Tua pro prudentia, Tuamque pro solertia fuerunt mirati; quod Neapolitanū regendo Regnum peditatum quinquaginta millium militum, sex millium cataphraſtorum equitum, & quinque millies quoque aureorum millium, Mediolano, Flandriæ, Germaniæque innumerabilibus militaribus auxilijs notum, Italiamque tutam perfecisti. Tuo tantum milites virtute præstantiores exercituum flos delectui debentur; egregiam, & non vulgarem laudem tantis, ex insperato repente, formatis armipotentibus.

diuersisq̄ue classibus adeptus fuisti, quæ fœ-
lices, vt Tuæ, vela dederunt, salisque spu-
mas ære ruerunt : qua dere remoti Eccle-
siæ, & tranquillitatis suæ inimici trepida-
runt; consilijs, Tuisque præuentionibus vi-
ctoriæ modo in recuperando, modo in ac-
quirendo obtentæ, adscribuntur. & quod
mirabile dum Hostes itineris labore, in-
commoditateque negotia Tibi oblita puta-
bant, illicò obliuione sua propter hoc pu-
tandi fallacium, ingeniosè sollicitus obiter
vsum fuisti; Fortunate Princeps in Regalis re-
giminis Tui vigilantia, quod Iustitiam ex-
cellet numeris omnibus absolutus; non meo
Tuas, maiorumque Heroum Tuorum Vir-
tutes audeo (quoniam impossibile) sermo-
ne denarrare; tantummodò verò demissè
supplicare, quòd ingenuitate, qua nunquam
non in me tuorum magnitudo beneficio-
rum (ex quo me in tuorum seruorum nu-
mero esse voluisti) apparet, **MARGARI-
TAM** Variarum Conclusionum, quas tum
ex Decretalibus, & Sexto, tum ex Pandec-
tis, ex Iureconsultisque colligere, curis se-

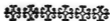
dulitateque potui, protegas. vt sub Tuis au-
spicijs æterna mea in Te seruitus fiat, sic &
à me præmium vehementer, etiam, atque
etiam exoptatum consequar. Vale.

D. FRANCISCI BERNAVDI

I. C. PATRITII NEAP. ATQVE THEOLOGI

Et in Sacro Regio Consilio causarum Patroni.

AD LECTOREM

*Ngenti Oceano Prisci Vates Ius nostrum equa-
runt (Lector praeclarissime) non solum, quia ut in
illo adest immanis Aquarum congeries. Ita in
hoc innumerus Sanctionum Cumulus; Sed ve-
ro, horrentes Opinionum Ceti, confragrosi Diffi-
cultatum Scopuli, spumiferi Disceptationum
Fluctus, turgidi Syllogismorum Aquilones; Sunt Ingenia, Na-
uigia; Phantasmata, Navicularij; Existimationes, Epidromi;
Speties, Rudentes; Vigilia Scalma; Apophtegma, Merces; totque
volumina Pandectarum, Remigia. Hinc ut proclive metiretur huc
Pontum, non nisi innumeris Solertes, et glossando, et colligendo,
et consulendo, et iterando, omnes promouerunt conatus, totis ad-
niti sunt viribus, et adhuc aegre fertur, arduè insinuat. Dumtaxat
hic Auctor praeclara eruditione ornatus has edidit lucubrationes,
hac Sanctionum Monumenta augmētavit, struxit; quibus quasi
probo Navigio summa tranquillitate insidū remis impellere potest
hoc Marmor, inter Scopulos sonantes radere iter; dare tuta vela
per undas: Nō amplius gelidus perima cucurrit; nō pavor occupat
artus, non deformidantur naufragia; non Navis scuis acta ma-
descere Aquis; non Ceti, non scopuli, non Fluctus, non Aquilones;
dum adest in illis Syllogismorum amputationes, Disceptationum
explanationes, Difficultatum deliberationes, Sententiarum Consi-
lia; Profecto optimo iure MARGARITÆ titulus gessit, nūcupavit;
nā quemadmodum illa pretiosus lapillus existit, Opus hoc impensi
existimationis habetur, et sicut ipsa in Equora Astrorum vi gi-
gnitur, hac in iuris Pelago auspicijs Excellentissimi Principis
D. EMANVELIS DE FONSECA, ET ZVNICA SYDE-*

b RVM

RVM est procreata: Immo citius in eius FONTE; dū Conclusio-
 nes ex aquis Sanctionibus, quas in hoc Sicilia citra Phariū Regno
 PHILIPPI IV. Hispaniarū Monarca Vicegerēs promulgauit,
 comperiuntur. Præterea illius Candorem in Doctrina serenitate;
 illius ambitum; in sensuum breuitate, illius unionem in colluuii
 Conclusionum receptu nanciscuntur; nam ibi instar in exigua Cō-
 cha angustijs tum Iuris Pontificij, quàm Casarij & Municipalis
 summa perorationes una conspirate sunt. Tandem quàm ex inti-
 ma arte deprompta est, Officio meo desum, tibi remitto. Tantum
 Speculatoris Apophtegma in memoriam redigo, quod scilicet
 MARGARITÆ non sunt inter porcos proijcienda; & Casarem in
 Britanniam Margaritarum Causa nauigasse, testatur Susto-
 nius. Vale;

EXCELLENTISSIMO DOMINO
D. EMANVELI DE FONSECA,
ET ZVNICA,
MONTIS REGII, ET FONTIVM
COMITI.

AUTHORIS EPIGRAMMA:

A rte tuum ingenium mirantur Palladis omnes,
Vtile quod tribuunt Consilijque tuis.
Viue diu felix, hostes formidine viuant,
Dum prauenta ipsis, dispositumque nocent;
Quilibet effectus ceu causa adscribitur ortus,
Qua eligit, ac formam dat tamen esse rei.
Certa triumphorum tu & prospera causa fuistis
Sit fama tantum gloria magna tibi.
Inclutus es Princeps, verique assertor, & equis
Te celebrem celebras, Partenopeque canis.
Scribite vos Musa FONSECAE carmine nomen,
Laurigera ZVNICAE cingite fronde caput.
Dicite, digna Typis, totum sua facta per Orbem,
Munera virtutis reddite iusta sua.
Sic erit aeternus iam sic memorabilis Atlas,
Extintor tempus Sidera quinque colet:

ILLVSTRISS. ET EXCELLENTISS. D. D.
COMITI MONTIS REGII
ET FONTIVM
OLIM NEAPOL. PROREGL

Peruertustioris Iberæ Nobilitatis Phæbo, Fulgentissimo;

Regni Vicario Amplissimo;

Astrææ Cultori,

Hispan. Procerum facillè Principi;

Supremi Italiz Senatus Præfidi Vigilantissimo;

Animi integritate, Morum ingenuitate Conspicuo;

Clementia, Religione, Prudentia Incomparabili,

Apud Romanos Pontifices Oratori Eloquentissimo;

Hortensio non Impari,

Militari Gloria, Alexandri, ac Cæsaris Æmulatori;

Innumeris insignito Trophæis,

Sophorum Meccænatu,

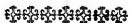
D. Iosephi Feliu, & Cerezo, Maioris Parthenopæi Fori

Iudicis Celeberrimi, Patrono Generosissimo;

Flavius Ventrilia I. C. & Academic. Neap!

Ceu Debitum Tanto Heroi Tributum;

D.

D. IOSEPHO FELIV. ET CEREZO
VNIVERSI IVRIS DOCTORI,
ET COMPILATORI PERITISSIMO,
Suus ad omnia paratissimus

D. GABRIEL DE CORRAL
ABBAS TAVRENS. DICAT.
DISTICHON CARMEN.

Obtinuit nomen calami sollertia quondam,
Maonij vatis qui nuce clausit opus;
FELIVS ò quantum præcellit filius, inquam,
Vnicus Ansonij iuris, & ipse pater.
Caudice qui, eloquio pollens, enucleat vno,
Quod præsci, & patres consulere noui.
Egregios legum didicit decerpere flores;
Et vitro succos (igne fouente) trahit.
Oceani fluctus concha breuitate coerces;
Immensum sicco fac pede, Lector, iter.
Vtilior nullus labor est, docet acce libellus
Quæ vigili studio tempora longa negant.
Laudibus ergo senes iuuenem celebrate Magistrum:
Et merita iuuenes cingite fronde comas.

—————
D. FRANCISCI BERNAVDI I.C. NEAP. AD AVTHOREM
DON IOSEPH A FELIV.
Anagramma.
PLVS IDEO IASONE.

Eiusdem D. Gabrielis ad dictum Anagramma.

Aesonides celerem didicit contexere pinam,
Et prior indomito subdere fræna mari:
Quid mirum? trannat legem si FELIVS aquor,
Et ebarta, & calamo per freta scandit iter?
PLVS IDEO IASONE nites, securo quieto
Remige qui tutus marmora salsa domat.

Impri-

Imprimatur,

Alexander Lucianus Vicarius Generalis Neapol.

Io: Vincentius Iuuenis Cimiliarcha Canonicus Deputatus vidit.

Illustrissime, & Excellentissime Domine

Iussu E. V. Librum Margaritarum Iuris prudentiae V. I. D. D. Iosephi Felii, & Cerezo Iudicis in Civilibus M. C. V. elaboratissimi earum inventoris perlegi; emicat in his scriptis Margaritarum copia eiusdem iuris prudentiae, ut facile omnes legum Professores eis ditari possint, quapropter supplicandum V. E. existimo ut in publicam lucem prodeant, ut earum abundantia totus ditetur Orbis, & thesaurus hic publicae utilitati prodeat. Neap. Vndecima Kalendis Septembris 1641.

V. E.

Humilissimus servus

Emilius Caualerius.

Vidit Arias de Mesa Regius Consiliarius Delegatus per Suam Excellentiam pro reuisione Librorum.

Visa praedicta relatione Imprimatur.

Brancia Regens. Zufia Regens. Sanfelicius Regens.

Prouisum per Suam Excellentiam, Neap. die 26. Septembris 1641.

Scarcella.

ELEN;

E L E N C H V S A V T H O R V M E T I V R I S I N T E R P R E T V M.

Quorum autoritate plurima, quæ in hac Margarita dicuntur,
confirmantur, & quibus in his notis conscribendis
vſus ſum.

Bbas Panormita-
nus, *ſuper decret.*
& *ſext. et in conſ.*
Accurſius, *ſuper*
toto corpore ciuili
ff. inſtit. & C.

Achilles de Graſſis, *in ſuis de-*
ciſ.

Achilles Perſonalis *in tractat.*
adipiſcen.

Ægidius Bellamera *in deciſ.*

Ægidius Boſſius *in tract. de de-*
liſt.

Albericus de Roſate *ſuper ff.*
& C. & in ſuo dictionar.

Alexander *in ſuis repetition. ſu-*
per ff. & C.

Alexander Trentacique *in ſuo*
tract. var. reſolut.

Aluarotus ab Aluarotis *ſuper*
ff. & C.

Amanellus de Claris *ſuper ſin-*
gul. diuerſ.

Ambroſius Opin. *ſuper C. ff. &*
infort. & in repetit. §. diui.

Ambroſius Calepinus *in ſuo di-*
tionar.

Andreas Alciatus *in ſuis conſil.*
& in tract. de præſumption.

Andreas de Iſernia *in ſuis com-*
ment. ſuper conſtit. Regni, &
in comment. de feudis.

Andreas Barbatia *in ſuis conſ.*

Andreas Tiraquellus *de iure*
primogen.

Angelus *ſuper ff. & C.*

Angelus Aretinus *ſuper inſti-*
tut.

Antoninus Theſaurus. *in ſuis*
deciſ.

Antonius de Butrio *ſuper de-*
cret. & ſext.

Antonius Gomezius *in tract.*
var. reſolut. & ad ll. Tauri.

Antonius Bellonus *in ſuis con-*
ſil.

Antonius Capycius *in ſuis dec.*

Antonius Maria Corraſius *in*
tract. de commun. V. I. D.
opin.

ELENCHVS

- Antonius Gama *in suis decis. Lusitan.*
 Antonius de Canario *in tract. de instrum. execut.*
 Antonius Massa Galleſius *in tract. de obligat. in forma Camera.*
 Antonius *super decret. & sext.*
 Antonius Gabriellius *in comm. iuris conclus.*
 Antonius Negulantius *in tract. de pignor. & hypotec.*
 Antonius Faber *in suo C. Fabriano.*
 Arrius Pinellus *in tract. de rescindenda venditione.*
 D. Augustinus *super exod. & de Ciuit. Dei.*
 Augustinus Anthonitanus *in tract. de potest. Ecclesia.*
 Augustinus Berous *in suis question. & conf.*
 Auiles *super decret. & sex.*
 Aymon Crauetta *in suis consil. & in tract. de antiq. temp.*
 Azo *in summa Cod.*
 Baeza *de decima tutori Hispanico iure praestanda.*
 Balbus *in tract. de prescript.*
 Baldus *super decret. & super ff. C. & Auth.*
 Baldus Nouellus *in tra. de dot.*
 Baptista de Sancto Blasio *in tract. correlatiuorum.*
 Bartholomæus Coppola *in suis tract. cautel. de seruit. et alijs.*
 Bartholomæus Bertazzolus *in suis consil. crimin.*
 Bartholomæus à Salyceto *super ff. & C.*
 Bartholomæus Soccinus *in suis fallentijs, & super ff. vet. & nou.*
 Bartolus *super ff. C. auth. & institut.*
 Benedictus Capra *super C. & ff. vet.*
 Benincasa *in tract. de paupert.*
 Benuenutus Straccha *in tract. de mercatura.*
 Bertrandus *in suis consil.*
 Bissignetus *in suis decis.*
 Boccacius *in tract. de censib.*
 Bolognettus *super C. ff. vet. & nou. auth. & instit.*
 Bombinus *in suis consil.*
 Borgninus Caualcanus *in suis decis.*
 Bursatus *in suis consil.*
 Cæsar Virgilius *ad decision. Af. fict.*
 Cæsar Barzius *in decis. Bonon.*
 Cæsar de Gratſis *in suis decis.*
 Caccialupus *in tract. de debit. suspect. fug.*
 Caietanus *in tract. de simonia.*
 Calcaneus *in suis consil.*
 Calderinus *in suis consil.*
 Campegius *in suis question.*
 Capella Tholofana *in decis.*
Ca-

A V T H O R V M

- Caputaquensis *in suis decis.*
 D. Reg. Carolus Tapia Marchio Belmontis *in suis decis. & in Iuris Regns compilatione.*
 Carolus de Crassis *in tract. except.*
 Carolus Ruinus *in suis consil.*
 Carolus Molina *in suis quest.*
 Catellianus Cotta *in suis memor.*
 Christophorus Porcius *super instit.*
 Chifanerius *in suis decis.*
 Contadus *super C.*
 Contardus *de momentan. possessione.*
 Corseteus *in suis consil.*
 Crassus *in suis quest.*
 Creuennius *in suis decis.*
 Crotus *in suis cons. & super C. ff. & in for.*
 Cuiacius *in suis obseruationib.*
 Curtius Senior *in auth. & inst.*
 Cynus *super ff. & C.*
 Decisiones Rotæ Romanæ.
 Decisiones Rotæ Iannensis.
 Decisiones Perusiæ Iosephi Ludouici.
 Diaz *in pract. crim. Canon.*
 Didacus Couarruias *in tract. variarum resolut.*
 Dominicus Geminianus *super decret. & sext. & in consil.*
 Durantius *in tract. de art. test.*
 Dynus *super decretal. & sext. super ff. C. Auth. & in suis consil.*
 Fabianus de Monte *in tract. de empt. & vendit.*
 Fabius de Anna *in suis decis.*
 D. Reg. Fabius Capycius Galeota *in tract. de alienat. & success. offic. & Regal.*
 Fastolus *in tract. de dubijs.*
 Federicus de Senis *in suis cons.*
 Felinus *super decret. & sext.*
 Ferratia *in tract. cautel.*
 Ferretus *in suis consil.*
 Flaminius Parisius *in tract. de resignat. benefic.*
 Florianus *super C. ff. & in fort.*
 Follerius *super decret. & sext.*
 Franciscus Aretinus *super C. & ff.*
 Franciscus Marcus *in dec. Delphin.*
 Franciscus Connanus *in com. iur.*
 Franciscus Hieronymus de Leon *in decis. Valent.*
 D. Consil. D. Franciscus Merlinus *in suis cōtrouers. forens.*
 Franciscus Cremenstis *in sing. diuers.*
 Franciscus Boerius *in suis cons.*
 Franciscus Zabarella Cardinalis *in suis consil.*
 D. Franciscus de Balboa, & Paz *in addition. ad cons. Marci*

ELENCHVS

- Salon de Pace.*
Franciscus Muños de Escobar *in tract. de ratiocinijs:*
Franciscus Viuius *in suis decis.*
Franciscus Castrac. *in tract. de societate.*
Frāconius *in tract. de restitus.*
Frumagus *in rep. l. quartam ff. ad l. falcid.*
Fuluius Pauianus *in tract. de probat.*
Gaillus. *in pract. obseruat.*
Galialuus *super ff. vet. & nou.*
Gambarius *in suis decis.*
Garlias Mastrillus *in suis decis.*
Gaspar Caballinus *in tract. de euisct.*
Gaspar Rodericus *in tract. de ann. reditib.*
Geraldus de Petrasanta *in suis singul.*
Gerardus Mazzolli *in suis cōf.*
Gomefius Leonius *in decis.*
Gōzalus Suarez *in praxi Eccle.*
Gozzadus *in suis conf.*
Granutius *in suis theorematib.*
Guidon Papa *in suis qq. & dec.*
Gulielmus Pipinus *in quadragesimali.*
Gulielmus de Benedictis *in rep. cap. Rainutius de testam.*
Gulielmus Cassadorus *in suis decis.*
Hector Felicius *in tra. de societ.*
D. Conf. Hector Capycius La-
tro *in suis decis. nouiss.*
Herculanus *in tract. de cautel.*
Henricus Card. Hostiensis *in sua summa super C. ff. vet. & nou. & in tract. de immunitate Ecclesia.*
Heringius *in tract. de fideiuss.*
Hieronymus Gratus *in respons.*
Hieronymus Grach. *in cons. de syndicatu.*
Hieronymus Paulus *in pract. Cancell.*
Hieronymus Cagnolus *super ff. & C.*
Hieronymus Gigas *in quest.*
Hieronymus Gonzales *super reg. Cancell.*
Hippolitus de Marfilij *in repetition. super ff.*
Hippolitus Bonacina *in tract. de equo.*
Horatius Barbatius *super prag. de assistent.*
Hormannus *super C. ff. & inf.*
Iacobinus à Sancto Georgio *in tract. de feudis.*
Iacobus Mandellus *in suis cōf.*
Iacobus de Arena *super ff. et C.*
Iacobus Puteus *in suis decis.*
Iacobus Venent. *in suis quest.*
Iacobus Menochius *in suis cōf. & de arbit. Iud.*
Iacobus de Beluifa *super ff. & C.*
Iacobus Machel. *in patroc.*

AUTHORVM

- Iacobus de Franchis in feudor. vsus pralud.
 Ianuarius de Prato in comm. ad conslit. vtriusq; Sicilia.
 Iason super ff C. & Auth.
 Innocentius super decretal.
 Ioachimius Misingerius in suis obseruat. & super instit.
 D. Io: Aloysius Riccius in collec. decis.
 Io: de Arnono in suis soliloq. & dialog.
 Io: Andreas in tit. de regul. iur. & super decretal. & sext.
 Io: Antonius de Nigris in cap. Regni.
 Io: Bapt. Assinius super Iudic. prax.
 Io: Bellonus in suis consil.
 Io: Corrasius in lib. miscell.
 Reg Io: Franciscus de Ponte in tract. de potest. Proreg. & in cons. & decis. Collat. Cons.
 D. Regens Io: Franciscus Sanfelicius in suis decis.
 Io: Faber super C.
 Io: Paulus Galterius in sua praxi instrumentaria.
 Io: Imola super decretal et sext. super ff. & C. & in suis cons.
 Io: Paulus Balzaranus in comment. super Consil. Regni.
 Io: Franciscus Capiblanus super pragmat. de Baronib.
 Io: Lupus in repetit. cap per vestras de donat. inter vir. & vxor.
 Io: de Grandis in tract. de bello exulum.
 Io: de Amicis in suis cons.
 Io: Lopez in repetit. rubr. de donationib.
 Io: Petrus de Ferrarijs in sua pract. Papiens.
 Io: Cephalus in suis consil.
 D. Io: Gutierrez in suis canon. quest.
 Io: Vincentius Hondedeus in suis cons.
 Io: Vincentius Lanarius in suis repet. feudal.
 Io: Baptista Plotus in tract. de in litem iurando.
 Io: Franciscus Ripa super ff. & infort.
 Io: Petrus Surdus in suis consil.
 Io: de Neuzzarijs in suis cons.
 Io: Baptista Bouius in tract. pre-script.
 D. Præles Io: Baptista Valenzuela Velasquez in suis cons.
 Io: Baptista de Sancto Seuerino in tract. transact.
 Io: Nicolaus Arelius super ff. & C.
 Io: Baptista Villa in tract. de regul. iur.
 Io: Ferr. Montanus in suo tract.
 Io: Bernardinus Mucatellus in praxi ciuili S. C.
 Io: Bal. de Caccialup. in tract. de debis. suspect. de fuga.
 Io: Hennequinus in tract. No-

ELECHVS

- tar. ad Accursum.*
 Io: de Garon. in tract. de secundis nupt.
 Io: Baptista de Thoro in suo compen.
 Ioseph Sessa in decis. Aragon.
 Ioseph Mascardus de probat.
 Ioseph Angles in tract. inscrip. flores theolog.
 Julius Clarus in sua praxi criminali.
 Lambertengus in tract. de contract.
 Lanfranchus in suis decis.
 Loffredus in cap. 1. de restit. de re alien. fact.
 Lucas de Penna super C.
 Lucas Petius in suo tract.
 Lucius Follerius super prag. 4. de composi.
 Ludouicus Carrerius in sua praxi criminali.
 Ludouicus Peguera in dec. cri.
 Ludouicus Romanus in conf. & singul.
 Ludouicus Pötanus in suo tra. de aliment.
 Ludouicus Molina in tract. de primogen. Hispan.
 Ludouicus Morotius in respös.
 Moderius Parisiensis in consuetud. Parisiens.
 Magonius in decis. Florent.
 Mandosius in tra. super regul. Cancell.
 Manellus Crescentius in suis decis.
 Mantica in tract. de coniect.
 Marchesius super diuers. cap.
 Marcus Blancus in praxi crim.
 Marcus Antonius Eugenius in suis consil.
 Marcus Salon de Pace in suis consil.
 Marcus Antonius Peregrinus in suis decis.
 Marcus Antonius Genuensis in sua prax. Archiep. Neap.
 Marcus Tullius Cicero in suis epistolis.
 Marcus Antonius Natta in suis consil.
 Marianus Soccinus Iunior in consil.
 Marius Giurba in conf. & dec.
 Marta in suis decis.
 Martinus Nauarrus in suis qq.
 Mattheus de Afflictis in suis decis.
 Mattheus Brunus in suis consil.
 Marzatus in suis consil.
 Mausönus in tract. de caus. execut.
 Monachus sup. decret. & sext.
 Moronus in suis quest.
 Monticulus super instit.
 Napodanus in Consuet. Neap.
 Nellus in suis quest.
 Nicolaus Boerius in suis consil. & decis.

Ni.

A V T H O R V M

- Nicolaus Euérardus *in centum modis argum.*
 Nicolaus de Milis *in suo reper.*
 Nicolaus Antonius Gizzarel-
 lus *in suis decis.*
 Nouarius *in praxi elect. fori.*
 Octavianus Cacheranus *in de-
 cif. Senatus Pedemont.*
 Octavianus Vulpellini *in conf-
 crimin.*
 Oddus *in tract.*
 Odofredus *super ff. & C.*
 Oldradus *in suis consil.*
 Oxzerius *super instit.*
 Pacificus de Saluiano *in suo
 tract.*
 Padilla *super C.*
 Paleottus *in suis decis.*
 Pancirolus *in suis consil.*
 Paponius *in arrest.*
 Paris de Futeo *in tract. de sind-
 & repetit. super ff. & C.*
 Pedrochu. *in suis consil.*
 Peregrinus *in suis decis.*
 Personalis *in trac. quor. u. bonor.*
 D. Præfes Don Petrus Iordanus
 Ursinus *in suis quæst. feudal.*
 Petrus de Benintendis *in suis
 decis. Rota Bonon.*
 Petrus de Ancharano *in suis
 consil.*
 Petrus Gregorius Tholosan. *in
 sintag. iuris vniuers.*
 Petrus Barbosa *in tit. de iudicijs*
- Petrus Follerius *in prax. crim.*
 Petrus Philippus Corneus *in
 suis conf.*
 Petrus Caballus *in resolu. crim.*
 Petrus Paulus Parisius *in suis
 consil.*
 Petrus Rebuffus *in suis tract.*
 Petrus Dueñas *super regul.*
 Petrus Callisto Ramirez *in tra-
 analit. de potest. Princip.*
 Phanuccijs de Phanuccijs *in
 tract. de inuen. confect.*
 Philippus Decius *super decret.
 ff. & C.*
 Conf. Philippus Paschalis *de vi-
 rib. patr. potest.*
 Plaza *in epist. delict.*
 Polidorus Ripa *in suis obseru.*
 Portius *in suis conf. & instit.*
 Prosper Carauita *super ritibus
 M. C. V.*
 Prosper Farinacius *in suis qq.*
 Raphael Cumanus *super ff. C.
 & infort. & in suis conf.*
 Raphael Fulgofius *in suis conf.*
 Repetentes *super toto corpore
 ciuil.*
 Riminaldus Senior *in suis cõf.*
 Riminaldus Iunior *super instit.
 & in suis consil.*
 Robertus Maranta *in tract. de
 ord. Iudic. & in repetit.*
 Robertus Lancellottus *in tra-
 ctat. de attentat.*
 Rodoanus *in tract. de alienat.
 rei*

ELENCHVS

<p><i>rei Eccles.</i>
 Rodulphus <i>in suis quæst.</i>
 Rolandus à Valle <i>in suis conf.</i>
 Ronch. <i>super C. & ff.</i>
 Rubinus <i>in suis decis.</i>
 Sayrus <i>in suis decis.</i>
 Sarnensis <i>in quæst.</i>
 Sarnerius <i>in suo compend.</i>
 Scaccia <i>in tract. de appellat.</i>
 Regens Scipio Rouitus <i>super
 pragm.</i>
 D. Confil. Scipio Theodorus
 <i>in suis allegat.</i>
 Scotus <i>in suo tract.</i>
 Sebastianus Medicis <i>in suis de-
 cis. Prou. March.</i>
 Sebastianus Vanticus <i>in tract.
 de nullit. & defect. iurisd.</i>
 Serafinus <i>in suis decis.</i>
 Sforzia de Oddo <i>in tract. de re-
 stit. in integr.</i>
 Signorellus de Homodeis <i>in
 suis conf.</i>
 Silua. us <i>in suis consil.</i>
 Simon de Preta <i>in suis consil.</i>
 Simoncellus <i>in tract. de decret.</i>
 Sotus <i>in suis quæst.</i>
 Speculator <i>in tract. de sindic.</i></p> | <p>Stephanus Gratianus <i>in suis di-
 scept. forens.</i>
 Suarez <i>in suo tract.</i>
 Syluester Aldobrandinus <i>super
 inflit. & in consil.</i>
 Thobias Nonius <i>in suis consil.</i>
 D. Thomas Aquinus <i>super exod.</i>
 Thomas Gramaticus <i>in suis de-
 cisionib.</i>
 Thomas Actius <i>in tract. de in-
 firmit.</i>
 Tiberius Decianus <i>in suis cons.</i>
 Tindarus <i>super regul. & in cõs.</i>
 Vbertus de Bob. <i>super C.</i>
 Vegius <i>in suis cons.</i>
 Verallius <i>in suis decis.</i>
 Vestrius <i>in sua praxi.</i>
 Villalobus <i>in trac. comman. opi-
 nion.</i>
 Vincentius Carotius <i>in tract. de
 locat.</i>
 Præl. Vincentius de Franchis
 <i>in suis decis.</i>
 Vitalis Cambarus <i>in tract. clau-
 sarum.</i>
 Zabarellus <i>super decret. & sext.</i>
 Zilletus <i>in suis cons.</i>
 Zuccardus <i>super ff. & C.</i></p> |
|--|--|

F I N I S

EX IVRE PONTIFICIO CIVILI ET REGIO

*Sequentes loci, in huius Margarita Prima, & Secunda Parte,
iuxta Doctoru sensum, & intellectum ingeniosè explicantur.*

Ex Iure Canonico.

- T**Ex. in cap. accedentibus extra de excess. prælat. *limitatur per glossam* fol. 2. col. 2. par. 1.
Tex. in cap. doceri de præscript. *exponitur* fol. 3. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. quod super his de maiorit. & obediend. *notatur* ibid.
Gloss. in cap. sciant cūcti de electionibus in 6. *expeditur* fol. 4. col. 1. par. 1.
Tex. in in cap. fin. de offic. ordinarij *declaratur* fol. 4. col. 2. par. 1.
Gloss. in cap. quamuis de pactis in 6. *enodatur* fol. 6. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. fin. de offic. Vicar. in 6. *explicatur* fol. 7. col. 2. par. 1.
Tex. in cap. grauis extr. de caus. poss. & propriet. *exponitur, & ampliat per tex. in l. 1. §. si fundus ff. de vi, & vi armat.* fol. 9. col. 1. par. 1.
Gloss. in cap. quamuis de elect. in 6. *expeditur* fol. 16. col. 2. in fin. par. 1.
Tex. in cap. non solum de appell. in 6. & tex. in lappellatione si nil in nouetur appell. *præced. concordatur* fol. 21. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. statumus extra de maledic. *remissivè exponitur*, ibid.
Gloss. in cap. cum ex eo de elect. in 6. *expeditur*, fol. 39. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. si diligenter de toto compet. *remissivè notatur*, ibid.
Gloss. in cap. venerabilis de offic. delegat. *exponitur*, ibid.
Gloss. in cap. ad dissoluendum extr. de spons. impuber. *enodatur*, fol. 40. col. 1. p. 1.

- Gloss. in cap. litteræ tonæ extr. de dilation. *expeditur*, fol. 44. col. 1. p. 1.
Gloss. in cap. ex litteris extra de diuortijs. *quomodo procedat*, ibid. col. 2.
Tex. in cap. de his extra de accusat. *limitatur per eius glossam*, fol. 55. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. de causis de offic. delegat. *expeditur*, fol. 60. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. plures de offic. deleg. in 6. *limitatur*, ibid.
Gloss. in cap. præter §. ad hoc in verbo ducibus, *explicatur*, fol. 81. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. eum qui de præbend. in 6. *exponitur*, fol. 24. col. 2. p. 1.
Gloss. in cap. in pertractandis extra de iur. calumn. *enodatur*, fol. 133. col. 1. par. 1.
Tex. in cap. verum extr. de iureiur. *expeditur*, ibid.
Tex. in cap. 1. de offic. legat. *limitatur per glossam*, fol. 143. col. 2. p. 1.
Gloss. in cap. licet casu de elect. in 6. *exponitur*, fol. 146. col. 1. p. 1.
Tex. in cap. 2. de testibus, *commendatur*, fol. 150. col. 1. p. 1.
Gloss. in cap. multa ne Cleric. vel monac. *notatur*, fol. 151. col. 2. par. 1.
Tex. in cap. 1. de Parroch. *exponitur*, fol. 2. col. 1. p. 2.
Tex. in cap. vlt. de frigid. & malefic. *dissinè enodatur*, fol. 2. col. 2. p. 2.
Tex. in cap. de illis de despons. impub. *notatur*, fol. 3. col. 1. p. 2.
Tex. in cap. 2. de procurat. *limitatur*, fol. 4. col. 1. p. 2.

Tex.

IVRIS LOCORVM

- Tex.** in cap. accepisti de spons. duor. *explicatur*, fol. 7. col. 1. p. 2.
Tex. in cap. à vobis de spons. impub. *enodatur*, ibid.
Tex. in cap. gemma de sponsalib. *exponitur*, ibid.
Tex. in cap. in re communi de regul. iuris in 6. *limitatur*, ibid. col. 2.
Tex. in cap. 1. de donat. *expenditur*, fol. 16. col. 2. p. 2.
Tex. in cap. si quis suadente diabolo de sent. excomm. *habet locum etiam in Clericis prima tonsura*, fol. 23. col. 2. par. 2.
Tex. in cap. 2. de stat. monast. *enodatur* fol. 26. col. 1. par. 2.
Gloss. in cap. licet Canon. de elect. in 6. *notatur*, ibid. col. 2. & *exponitur*, fol. 6. col. 1. par. 2.
Gloss. in cap. fundamenta in verbo fructus de elect. in 6. *exponitur*, fol. 28. col. 2. par. 2.
Tex. in cap. debitores de iure iur. *enodatur*, fol. 31. col. 2. par. 2.
Tex. in cap. non solum de appellat. in 6. *declaratur*, fol. 37. col. 1. par. 2.
Gloss. in cap. olim el primero de restit. spoliator. *enodatur*, fol. 38. col. 1. par. 2.
Gloss. in cap. odia de regul. iur. in 6. *expenditur*, fol. 42. col. 2. par. 2.
Tex. in cap. pastoralis §. præterea de offic. delegat. *exponitur*, fol. 46. col. 1. par. 2.
Tex. in cap. licet ex quadam extr. de testib. *explicatur*, fol. 47. colum. 2. par. 2.
Gloss. in cap. statutum de rescript. in 6. *limitatur*, fol. 56. col. 2. par. 2.
Gloss. in cap. licet de proc. in 6. *enodatur*, fol. 65. col. 2. p. 2.
Tex. in cap. per tuas extra de simonia, *licet per DD reputetur pro singulari. similis est tex. in cap. cum P. de accusat.* fol. 66. col. 2. par. 2.
Tex. in cap. cum cessante extra de appellat. *notatur*, fol. 72. col. 2. par. 3.
Tex. in cap. semel malus de regul. iuris in 6. *limitatur*, fol. 75. colum. 1. par. 2.
Tex. in cap. veniens extr. de testib. *limitatur*, fol. 107. col. 2. p. 2.
Tex. in cap. 2. extra de testib. *notatur*, fol. 108. col. 1. p. 2.
Tex. in cap. cum causa extra de testib. *enodatur*, ibid.
Tex. in cap. nisi cum pridem, & tex. in cap. admonet, *exponuntur*, fol. 116. col. 1. p. 2.
Tex. in cap. consuluit extra de vsur. *expenditur*, fol. 118. col. 1. par. 2.
Tex. in cap. 1. ne sede vacant. *notatur*, fol. 130. col. 1. par. 2.
Tex. in cap. 2. de elect. in 6. *enodatur*, fol. 131. col. 2. par. 2.
- Ex Iure Digestorum.*
- T** **Ex.** in l. apud Iulianum ff. de fideicom. liber. *notatur*, fol. 2. col. 1. par. 1.
Tex. in l. testatore ff. de condit. & demonstrat. *limitatur in casu, de quo per Casfr.* fol. 3. col. 1. par. 1.
Tex. in l. abolitio cum tex. in l. sequenti ff. ad Turpill. *declaratur*, fol. 3. col. 2. par. 2.
Tex. in l. Cicero ff. de pœnis, *distinguitur*, fol. 3. col. 2. par. 1.
Gloss. in l. duo ff. de var. & extraord. cognit. *exponitur*, fol. 4. colum. 1. par. 1.
Tex. in l. à Diuo Pio §. si super ff. de re iud. *expenditur*, fol. 5. col. 2. par. 1.
Tex. in l. Barbarius ff. de offic. prætor. *notatur*, fol. 6. col. 1. par. 1.
Tex. in l. 2. ff. de vulgar. & pupill. *exponitur*, ibid.
Text. in l. Fulcinus §. 1. ff. ex quibus caus. in poss. ceatur, *explicatur*, fol. 6. col. 2. par. 1.
Tex. in l. fin. ff. de fin. regund. *exponitur* fol. 7. col. 2.
Tex. in l. 1. ff. de leg. 1. *limitatur*, fol. 8. col. 1. par. 1.
Gloss. in l. sed hoc ita in fin. ff. de re

IVRIS LOCORVM

- jud. & *expeditur*, fol. 8. column. 2. par. 1.
- Gloss. in l. si pecuniam ff. de condit. caus. dat. & non secut. *ponderatur* cū *sex. in l. qui se §. fin. ff. cod.* ibid.
- Tex. in l. habebat de inst. & text. in l. Diuus ff. de re iud. *notatur*, ibid.
- Tex. in l. si pupilli ff. de negot. gestis, *limitatur*, ibid.
- Tex. in l. post diem ff. de leg. commisso r. & gloss. in l. naturaliter §. nihil commune ff. de acquir. possess. *limitatur*, fol. 9. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. 1. ff. de fundo dotali, *expontur per sex. in l. dotalem 16. ff. de milit. testam. quod notatur in litem videtur ff. de pan. heredit.* ibid.
- Tex. in l. fin. §. fin. ff. de leg. 2. *enodatur per DD.* ibid.
- Tex. in l. planē si filium §. qui rogatus ff. de leg. 2. *expeditur*, fol. 10. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. quedam ff. de acquir. rer. dominio, *expontur*, fol. 11. col. 1. par. 1.
- Glo. in l. fin. §. sed quia C. com. deleg. *expeditur, quia oppositum tenet Bart. in auth. de restit.* ibid.
- Tex. in l. Marcellus §. res ad Trebell. *enodatur*, ibidem, & *limitatur*, column. 2.
- Tex. cum glossa in l. ex duobus §. fin. ff. de negotijs gestis, *explicatur*, fol. 12. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. si instituta §. de inofficioso ff. de inoffic. testam. *expontur*, & pro eius intellectu, in regul. 1. *presump. 6. comendatur Alciatus*, & in *contrarium arget text. in l. Imperator ff. de tutel. & rat. diffra.* ibid.
- Tex. in l. cum hi §. modus ff. de transfuct. *expontur*, fol. 12. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. si hæredi plures ff. de cond. instit. *declaratur*, ibidem.
- Tex. in l. planē §. fin. ff. de leg. 1. *expontur*, & gloss. in l. Lutio Titio ff. de legat. 2. *quod declarat, commendatur.* ibidem.
- Tex. in l. cum duobus §. damna ff. pro socio. *ponderatur*, fol. 13. col. 1. p. 1.
- Tex. in l. si vt certo §. nunc videndum ff. commod. *expontur*, ibid. col. 2.
- Tex. in l. vlt. ff. de iure deliberandi, & per eum glossa, *enodatur*, ibid.
- Gloss. in l. 1. §. biduum ff. quando appell. sit, *quomodo procedat*, fol. 15. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. Imperatores ff. de appell. *enodatur*, fol. 18. col. 1. par. 1.
- Text. in l. si expressim ff. de appellat. *expontur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. si manifestē ff. de feruitut. *ponderatur*, ibid.
- Tex. in l. diuortio §. si fundū ff. solut. matr. *expontur*, fol. 19. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. quicquid astringenda ff. de verb. oblig. *notatur*, fol. 20. column. 2. par. 1.
- Text. in l. 11. §. eo tempore ff. de administr. ad Ciuit. pertin. *vt bonus commendatur ab Alexandro*, ibid.
- Tex. in l. incommodato §. fin. & text. in l. rem mihi ff. commod. *remissū notatur*, ibid.
- Gloss. in l. à Diuo Pio §. sic quoque ff. de re iudic. *expontur*, & *remissū notatur*, fol. 21. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. omnes ad l. lul. *enodatur*, fol. 22. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. quoniam ff. de calumn. *expontur*, fol. 22. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. fin. de constit. princ. *limitatur pluribus modis*, fol. 23. col. 1. p. 1.
- Tex. in l. cum hæreditas ff. ad trebell. *expontur*, ibid. col. 2.
- Tex. in l. Diuus ff. de feruis fugit. *allegatur*, fol. 24. col. 2. par. 1.
- Tex. in auth. vt qui cont. nat. luxuriant. *expontur*, ibid.
- Tex. in l. ex duobus §. fin. ff. de vulg. substit. *per sex. in l. filio §. 1. ff. de inoff. testam. enodatur*, fol. 25. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. bonorum, & text. in l. substit. *gnatum §. bona ff. de verb. signif. quomodo procedant*, ibid.
- Tex. in l. honor municipalis §. de honor. d. nori-

INDEX

- noribus ff. de munerib. & honorib.
expensitur, fol. 26. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. Bonafides de regulis iur. & tex. in l. magis puto §. 1. de reb. eor.
enodantur, ibid.
- Tex. in l. bouafidei in princ. ff. de acquir. rer. domin. *exponitur*, ibid. & *limitatur*, fol. 27. col. 1. par. 1. per l. 1. C. de fruct. & lit. expens.
- Tex. in l. 1. §. 1. ff. de Senatusconf. Silian. *expensitur*, ibid.
- Tex. in l. qui in carcerem ff. quod metus caus. *fallis in casu, de quo per Bart. in rubr. C. de rescind. vendit.* fol. 29. col. 2. par. 1.
- Gloss. in l. si vno §. item cum quidam ff. locat. & conduct. *enodatur*, fol. 30. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. in agris ff. de acquir. rer. domin. *limitatur per §. sed si iustis, de vulg. substit.* ibid. col. 2.
- Tex. in l. assumptio §. filius ff. ad municipalē. *exponitur*, fol. 34. col. 2. p. 1.
- Tex. in l. venditor ff. de iudicijs, *extenditur etiam ad auctores laudatos, personas privilegiasas*, fol. 39. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. cognati, & in l. octavi ff. vnde cognati, *quomodo procedat*, ibid. col. 2.
- Tex. in l. si conuenerit la segunda ff. de pignorat. act. & in l. si non fortē §. centum ff. de condict. *indebit. expensitur, & limitatur*, fol. 40. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. si quid ff. de compensationib. *limitatur per l. si ambo ff. de compens. & per gloss. in d. si quid*, fol. 41. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. creditor §. Lucius ff. mand. *exponitur*, fol. 43. col. 1. par. 1.
- Glossa in l. non distinguemus §. Iulianus ff. de arbitris, *concordas cum iure communi*, ibid.
- Gloss. in l. si finita §. si ante ff. de damno infecto, *notatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. si iam facta ff. de condit. & demonstr. *exponitur*, ibid.
- Text. in l. Mazius ff. de condit. & demonstr. *enodatur*, fol. 44. col. 1. p. 1.
- Gloss. in l. si vno §. item cū quidam ff. locati, *vsq; notabilis cōmendatur*, ibid.
- Tex. in l. Publica ff. depositi, *exponitur, & limitatur*, fol. 45. col. 1.
- Tex. in l. fin. ff. de interrogator. act. *enodatur*, ibid.
- Text. in l. 3. §. subtilius ff. de condit. caus. dat. *expensitur*, f. 46. col. 1. p. 1.
- Text. in l. si hæ personæ ff. de procurat. *limitatur*, fol. 48. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. quarto §. inter locatorem ff. locati, *expensitur*, fol. 49. col. 2. p. 1.
- Tex. in l. cōtraxisse ff. de act. & oblig. *limitatur*, ibidem.
- Text. in l. si pecuniam ff. de condict. caus. dat. & non secut. *exponitur, & limitatur*, fol. 50. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. si fundus ff. de euict. *ampliat. & limitatur*, ibid. col. 2.
- Gloss. fin. in l. vnde indebito ff. de probat. *expensitur*, fol. 51. col. 2. p. 1.
- Tex. in l. quod meo, & tex. in l. interdum ff. de acquir. poss. *enodantur*, fol. 52. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. quod Nerva ff. depositi. *limitatur*, fol. 55. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. mora, & tex. in l. si ex legati causa de verb. oblig. *expensitur*, fol. 56. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. qui exceptionem ff. de condict. *indebit. expontur*, ibid.
- Tex. in l. liquidam debitor ff. de dolo, *expensitur*, fol. 58. col. 2. par. 1.
- Text. in l. 1. §. si pecuniam ff. depositi, *enodatur*, ibid.
- Tex. in l. delegare ff. de deleg. *limitatur, & declaratur*, fol. 59. col. 1. in fin. par. 1.
- Tex. in l. merito ff. pro socio, *exponitur*, fol. 60. col. 1. par. 1.
- Tex. in l. fin. ff. de ferijs, *enodatur*, fol. 62. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. Scia ff. de donat. caus. mort. *limitatur*, fol. 64. col. 2. par. 1.
- Text. in l. si hæredi ff. de condit. in sit. *expensitur*, fol. 66. col. 2. par. 1.
- Tex. in l. quia proprio §. procurator ff. de

IVRIS LOCORVM

- ff. de procur. enodatur, ibid.*
 Tex. in l. cum patre §. pater certam.
ff. de lega. 2. quomodo intelligatur, fol.
68. col. 1. par. 1.
 Gloss. in l. cum plures §. cum tutor ff.
de admin. tut. expenditur, fol. 69. col.
2. par. 1.
 Tex. in l. error ff. de iur. & fact. ignor.
quomodo sit intelligendus, fol. 74. col.
2. par. 1.
 Tex. in l. loci corpus §. competit ff. si
 seruit. vendic. *enodatur, & limitatur,*
fol. 78. col. 2. par. 1.
 Text. in l. quicumque ff. de fid. instru.
 & bon. poss. secund. tab. *explicatur,*
 & *pluribus modis limitatur, fol. 82.*
col. 2. par. 1.
 Gloss. in l. in fundo ff. de rei vendic.
declaratur, fol. 83. col. 2. par. 1.
 Gloss. in l. in cause cognitione §. Pō-
 ponius ff. de mirorib. *ampliatur in*
legato, vel fideicommissio reuersionis, fol.
86. col. 1. par. 1.
 Tex. in l. qui fide cum multis simili-
 bus eod. tit. ff. mandati, & tex. in l.
 cum principalis ff. de reg. iuris sunt
contrarij, & enodatur, fol. 89. col. 1. p. 1.
 Text. in l. grege §. illud ff. de fideiuss.
non procedit quando fideiussor iurauit,
fol. 89. col. 2. par. 1.
 Text. in l. cum Auis ff. de condit. &
 demonstr. *ampliatur, limitatur, et eno-*
datur, fol. 91. col. 2. par. 1.
 Tex. in l. si filius familias ff. de testam.
exponitur, & expenditur, fol. 93. col.
1. par. 1.
 Tex. in l. interdum §. qui furem ff. de
 furtis, *notatur, fol. 103. col. 2. par. 1.*
 Tex. in l. quantitas ff. ad l. falcid. *com-*
mendatur, fol. 104. col. 1. in fin. p. 1.
 Tex. in l. si duo in fin. ff. de admin. tu-
 tor. *expenditur, fol. 105. col. 1. par. 1.*
 Tex. in l. si Titius ex parte in fin. ff. de
 leg. 3. *quomodo intelligatur, fol. 106.*
col. 2. in fin. par. 1.
 Tex. in l. si plures ff. de vulgar. & pu-
 pill. *declaratur, & limitatur, fol. 110.*
col. 2. par. 1.
 Tex. in l. cum tale §. Titius ff. de con-
 dit. & demonstr. *habet locum etiam*
in liberis primi gradus, fol. 111. col. 2.
par. 1.
 Gloss. in l. fideicommissaria §. fin. ff.
 ad trebell. *declaratur per Gabrielem*
in cons. 138. fol. 112. col. 1. par. 1.
 Tex. in l. ex hac lege ff. si quadr. paup.
 feciss. dicat. *ampliatur, & limitatur,*
fol. 114. col. 1. par. 1.
 Text. in l. Iulianus ff. si quis omis-
 -caus. testam. *enodatur, fol. 115. col. 1.*
par. 1.
 Text. in l. creditor qui prior §. si pri-
 -mus ff. qui pot. in pignor. habeant.
procedit etiam facta traditione, fol. 115:
col. 2. & 116. col. 1. par. 1.
 Tex. in l. cum quis §. fin. ff. de solutio-
 -nib. *exponitur, & expenditur, fol. 117*
col. 1. in princ. par. 1.
 Tex. in l. 11. ff. de offic. Proconf. *quo-*
modo intelligatur, ibid. circa fin.
 Text. in l. 2. ff. de iur. & fact. ignor. *li-*
mitatur pluribus modis, fol. 117. col.
1. & 2. par. 1.
 Tex. in l. si pecunie ff. vt in possess. leg-
 -gat. *explicatur, fol. 118. col. 1. in fin.*
par. 1.
 Text. in l. cum prætor in princ. ff. de
 Iudic. *limitatur, & enodatur, fol. 119:*
col. 1. par. 1.
 Tex. in l. si pluribus ff. de legat. 2. *quo-*
modo sit intelligendus notat ibi Bart.
fol. 120. col. 1. in fin. & col. 2. par. 1
 Text. in l. Carbonianum §. duæ sunt
 cause ff. de Carbonian. edict. *limi-*
tatur, fol. 121. col. 1. par. 1.
 Tex. in l. legata inutiliter ff. de legat.
 1. *enodatur, ibid.*
 Gloss. in l. cum qui in verb. infamauit
 ff. de iniur. *exponitur, fol. 121. col. 2.*
par. 1.
 Gloss. in l. liberto §. fin. ff. de negot.
 -ge ff. *expenditur, fol. 133. col. 1. par. 1.*
 Text. in l. iura sanguinis ff. de regul.
 iur. *limitatur pluribus modis, fol. 135.*
col. 1. par. 1.
 Tex. in l. palam §. Ignocinium ff. de
 d 2 rit.

INDEX

rit. nupt. *enodatur*, fol. 137. col. 1. par. 1.

Gloss. in l. quid autem ff. de recept. arbitr. *notatur*, fol. 138. col. 1. par. 1.

Tex. in l. à Titio ff. de furtis, *latissime explicatur*, & *limitatur*, fol. 139. col. 2. & 140. col. 1. par. 1.

Text. in l. mortuo boue ff. de leg. 2. *limitatur*, fol. 141. col. 1. par. 1.

Tex. in l. quinquaginta ff. de probat. *exponitur*, fol. 142. col. 2. par. 1.

Tex. in l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic. *enodatur*, fol. 145. col. 1. par. 1.

Tex. in l. 1. §. generaliter ff. de legat. prætit. *limitatur*, & *ampliatur*, ibid. col. 1. & 2.

Tex. in l. si vero ff. soluto matr. *exponitur*, fol. 146. col. 1. par. 1.

Tex. in l. fin. ff. de iuris d. omn. iudic. *commendatur*, fol. 151. col. 1. par. 1.

Gloss. in l. 4. §. si tam vicinum ff. de damn. infect. *notatur*, ibid.

Tex. in l. Mutius ff. pro socio, *enodatur* ibid.

Tex. in l. ex dolo ff. de dolo, *enodatur*, ibid. col. 2.

Gloss. in l. cum ita §. in fideicommissio ff. de legat. 2. *commendatur*, & *ultra alius dilucidatur*, fol. 2. col. 2. par. 2.

Tex. in l. diligenter ff. mandat. *exponitur*, fol. 3. col. 2. par. 2.

Glo. in l. hoc iure §. si quis dederit, ff. de donat. *limitatur*, & *ampliatur*, ib.

Text. in l. si procurator meus ff. de procuratorib. *dilucidatur*, fol. 4. col. 1. par. 2.

Tex. in l. Titia §. qui in vita ff. de leg. 2. *declaratur*, fol. 5. col. 1. par. 2.

Tex. in l. fin §. licet ff. de publican. & vect. g. *limitatur*, fol. 8. col. 1. par. 2.

Tex. in l. miles §. ex hæredato, ff. de militar. testam. *exponitur*, fol. 9. col. 1. par. 2.

Tex. in l. ait prætor ff. de minorib. *limitatur*, ibid.

Tex. in l. Titio centum ff. de condit. & demonst. *enodatur*, fol. 10. col. 1. par. 2.

Tex. in l. si vxor §. si minor ff. de adulter. *declaratur*, fol. 12. col. 1. par. 2.

Text. in l. 3. ff. ad Velleian. *enodatur*, *ampliatur*, & *limitatur*, ibid. col. 2. in fin.

Tex. in l. procuratoribus §. tributum, & tex. in §. si plures ff. de tributis, *exponuntur*, fol. 13. col. 2. par. 2.

Text. in l. si pupilli §. 1. ff. de negot. gest. *expenditur*, ibid.

Tex. in l. his solis ff. de condi d. indebit. *explicatur*, ibid.

Gloss. in l. si negotia absentis ff. de negot. gest. *commendatur*, fol. 15. col. 2. par. 2.

Text. in l. conuenire ff. de pactis dot. *limitatur*, fol. 17. col. 2. par. 2.

Text. in l. 2. ff. de duob. reis, *enodatur*, fol. 22. col. 2. par. 2.

Tex. in l. cum patronus ff. de oper. libert. *declaratur*, fol. 24. col. 2. par. 2.

Text. in l. quod Labeo ff. de Carbonian. edict. *procedit ante legem latam, scus si post*, fol. 25. col. 1. par. 2.

Tex. in l. 4. ff. de leg. 1. *notatur*, fol. 25. col. 2. par. 2.

Text. in l. Titius puerum ff. de obsequijs, *vti singularis commendatur*, fol. 29. col. 1. par. 2.

Tex. in l. hæredes §. quantum ff. famil. ercisc. *limitatur*, fol. 36. col. 1. par. 2.

Tex. in l. cum hæres ff. de acquirend. poss. *exponitur*, ibid. col. 2.

Tex. in l. penult. ff. de militar. testam. *limitatur*, fol. 41. col. 1. par. 2.

Tex. in l. Sextiliam ff. de leg. 3. *limitatur per Ripam*, ibid. col. 2.

Tex. in l. 3. ff. de militar. testam. *limitatur*, & *enodatur*, fol. 44. col. 1. par. 2.

Tex. in l. & si æquo ff. de legat. 1. *exponitur*, fol. 45. col. 2. par. 2.

Tex. in l. illud §. fin. ff. de minor. *expenditur*, fol. 48. col. 2. par. 2.

Tex. in l. filius fam. §. inuitus ff. de procurat. *limitatur*, fol. 50. col. 2. par. 2.

Tex. in l. qui pecuniam ff. de leg. 1. *declaratur*, fol. 51. col. 2. par. 2.

Tex.

IVRIS LOCORVM

- Text. in l. in fraudem ff. de milit. testament. *limitatur*, fol. 52. column. 1. par. 2.
- Text. in l. qui bonis ff. de cess. honor. *enodatur*, fol. 53. col. 1. par. 2.
- Text. in l. qui aliena §. fin. ff. de acquir. hæredit. *declaratur*, fol. 54. col. 1. par. 2.
- Text. in l. iam hoc iure ff. de vulgar. & pupill. *limitatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. 1. ff. vbi pupill. educar. debeat, *exponitur*, fol. 55. column. 2. par. 2.
- Text. in l. minimè. ff. de legib. *procedit quando nulla adest causa*, fol. 56. col. 1. par. 2.
- Text. in l. Papinianus §. sed nec impuberis ff. de inoffic. testam. *enodatur*, ibid.
- Text. in l. si quis in princ. num. 22. ff. de legat. 3. *non procedit in actibus inter vivos*, ibid. col. 2.
- Text. in l. quando ff. de regul. iur. *limitatur*, ibid.
- Text. in l. in venditionibus ff. de con. trahend. emptio. *enodatur*, fol. 57. col. 1. par. 2.
- Text. in l. ad rem mobilem ff. de procuratorib. *declaratur*, fol. 58. col. 1. par. 2.
- Text. in l. qui cum alio ff. de regul. iur. *notatur*, ibid. col. 2.
- Gloss. in l. si pupilli §. sed si ego ff. de negot. gest. *vltra alia dilucidatur*, fol. 60. col. 2. par. 2.
- Text. in l. si constante ff. solut. matrim. *an procedat aduersus venditorem anteriorem*, fol. 64. col. 2. par. 2.
- Text. in l. 10. ff. de except. *enodatur*, fol. 67. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si ita stipulatus ff. de verbor. obligat. *declaratur*, fol. 69. col. 1. par. 2.
- Text. in l. hoc iudicium §. compendia ff. comm. diuid. *expensitur*, fol. 70. col. 2. par. 2.
- Text. in l. cum quæretur §. 1. ff. de legat. 3. *exponitur*, fol. 71. column. 1. par. 2.
- Text. in l. Publia §. fin. ff. de posit. *notatur*, fol. 74. col. 1. par. 2.
- Gloss. in l. qui restituere ff. de rei v. dicat. *notatur*, fol. 77. col. 1. par. 2.
- Gloss. in l. si quis ff. ad exhibend. *declaratur*, fol. 80. col. 2. par. 2.
- Text. in l. si seruus plurium §. fin. ff. de leg. 1. *expensitur*, fol. 81. column. 1. par. 2.
- Text. in l. penult. ff. de posit. *enodatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. si fideiussor §. si fatis datum ff. qui fatis dar. cogant. *limitatur multis modis*, fol. 82. column. 1. par. 2.
- Text. in l. boues §. hoc sermone ff. de verb. signific. *declaratur, & limitatur per Iasonem*, ibid. col. 2.
- Text. in l. hoc iure §. ductus aquæ ff. de aqua quotid. *enodatur, & expensitur*, ibid.
- Text. in l. Iulianus ff. de condict. indebit. *limitatur*, fol. 84. column. 2. par. 2.
- Text. in l. quod stipulatus ff. de solut. *exponitur*, fol. 85. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si vno ff. locat. *expensitur*, fol. 92. col. 2. par. 2.
- Text. in l. 1. ff. de verbor. oblig. *explicatur*, fol. 93. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si ita §. Chrysofonus ff. de verbor. obligar. *limitatur per Mant.* ibidem.
- Text. in l. si eum §. qui iniuriam ff. si quis cautionib. *declaratur*, fol. 94. col. 2. par. 2.
- Text. in l. si fideiussor §. pater ff. de pignor. *limitatur per Gabriellem*, ibidem.
- Text. in l. miles ita heredem ff. de milit. testam. *enodatur, & limitatur*, fol. 96. col. 1. & 2. par. 2.
- Text. in l. 2. §. prius ff. de vulgar. & pupill. substat. *quando non procedit*, ibid. col. 2.

INDEX

- Text. in l. cum quid ff. si cert. petat. *multis modis limitatur*, fol. 100. col. 1. par. 2.
- Text. in l. vnus ex familia §. si rem ff. de legat. 2. *expeditur*, fol. 104. col. 1. par. 2.
- Gloss. in l. admonendi ff. de iureiur. *quomodo procedit*, fol. 107. colum. 2. par. 2.
- Gloss. in l. eleganter ff. de condict. in debit. *commendatur*, fol. 113. col. 2. par. 2.
- Text. in l. videamus ff. quod met. caus. *ampliatur*, ibid.
- Text. in l. hæc verba ff. de adult. *limitatur*, fol. 116. col. 2. par. 2.
- Text. in l. sed si ego ff. ad Senat. Conf. Velleian. *enodatur*, fol. 117. col. 2. par. 2.
- Text. in l. 1. & 2. §. 1. ff. de contrahend. emptio. *exponitur*, fol. 119. col. 1. par. 2.
- Text. in l. quod sæpe ff. de contrahen. empt. *notatur*, ibid.
- Text. in l. iam hoc iure ff. de vulg. & pupill. *limitatur*, fol. 121. column. 1. par. 2.
- Text. in l. veteribus ff. de pactis, *multis modis limitatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. in ambigua ff. de legib. & Senat. Consult. *non procedit nisi cõsuet de voluntate testatoris*, fol. 122. col. 1. par. 2.
- Text. in l. 3. ff. de adimend. legat. *ultra alios dilucidatur*, ibid.
- Text. in l. cum Aquiliana ff. de transactio. *enodatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. 2. §. viarum ff. ne quid in loc. public. *exponitur*, fol. 125. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si quis sepulchrum ff. de relig. & sumpt. funer. *expeditur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. ex conducto ff. com. *notatur* fol. 127. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si fideiussor ff. de leg. 1. *limitatur*, fol. 129. col. 1. par. 2.
- Text. in l. in omnibus §. non debeo, ff. de regul. iur. *exponitur*, ibidem col. 2.
- Text. in l. cum qui ædes ff. de vsu capionibus, *distinguitur*, ibid.
- Text. in l. in conditionibus ff. de condit. & demonstr. *limitatur*, fol. 131. col. 1. par. 2.
- Text. in l. 4. ff. locat. *non procedit quando testatur*, ibid. col. 2.
- Gloss. in l. si quasi ff. de iure iur. *notatur*, ibid.
- Text. in l. 2. §. votum ff. de pollic. *exponitur*, ibid.
- Text. in l. omnium, *la segunda*, ff. de vsufruct. *declaratur*, fol. 133. col. 2. par. 2.
- Text. in l. si filia §. 1. & text. in l. maritus ff. famil. ercisc. *expeditur*, ibid.
- Text. in l. si generalibus ff. de iure dot. *limitatur*, fol. 134. col. 1. par. 2.
- Text. & gloss. in l. si patroni filius §. fin. ff. ad Trebellian. *enodatur*, ibidem, col. 2.
- Text. in l. quintus Mutius ff. de donat. inter vir. & vxor. *declaratur*, & *limitatur*, fol. 136. column. 2. par. 2.
- Text. in l. filius famil. ff. soluto matrimon. *exponitur*, fol. 137. column. 1. par. 2.
- Text. in l. solet §. penult. ff. de officio Proconsul. *explicatur*, fol. 138. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si seruus seruum §. inquit lex, ff. ad l. Aquilianam, *notatur*, fol. 140. par. 2. in fin.

IVRIS LOCORVM

Ex Iure Casareo.

Text. in l. 2. C. de hæred. vel act. vend. *limitatur per notata per glos. fam in l. de rebus C. de donat. ante nupt. fol. 5. col. 1. par. 1.*

Text. in l. fin. C. vbi in rem actio, *limitatur*, ibid. col. 2.

Gloss. fin. in l. si non conuitijs C. de iure iur. *notatur*, ibid.

Text. in l. 1. C. si reus, vel accusat. mort. fuer. *remissiuè exponitur*, fol. 7. col. 1. par. 1.

Gloss. in l. 1. C. de ann. ciuil. lib. 11: *facit cum tex. in l. quaesitum de fund. instr. & tex. in l. cum scriptum ff. de dote preleg. ibid. col. 2.*

Text. in l. de rebus C. de donatione ante nupt. *declaratur*, ibid.

Argumentū l. diffamari C. de ingenu. manum. *enodatur*, fol. 9. col. 1. par. 1.

Text. in l. minorum C. de prædijs minor. *exponitur*, ibid. col. 2.

Text. in l. 1. C. de pignor. *enodatur*, fol. 13. col. 1. par. 1.

Text. in Auth. clemen. causam de election. *quomodo procedat*, fol. 15. col. 1. par. 1.

Gloss. in l. ante sententiam C. quor. appell. *notatur*, fol. 17. column. 1. par. 1.

Gloss. in l. 1. C. vnde vi, *explicatur*, fol. 19. col. 2. par. 1.

Text. in l. ad probationem C. de probation. *enodatur*, fol. 20. column. 1. par. 1.

Text. in l. fin. C. de iure deliberand. *expeditur*, fol. 23. col. 1. par. 1.

Text. in l. 1. C. de bonis matern. *declaratur*, fol. 25. col. 1. par. 1.

Text. in l. quisquis C. ad l. lul. Maieff. *exponitur*, fol. 26. col. 1. par. 1.

Text. in l. fi. C. vnde vi, *notatur*, ib. col. 2.

Text. in l. penultima C. de præscript. long. tempor. *enodatur*, fol. 27. col. 1. par. 1.

Text. in l. 3. C. de nouat. *quomodo procedat*, fol. 31. col. 1. par. 1.

Text. in l. si quis hæredem C. de instit. & subtit. *ad quod facit explicatur*, ibid. col. 2.

Gloss. in l. 2. C. de annal. except. *quomodo procedat*, fol. 33. column. 1. par. 1.

Text. in Auth. statuimus C. de Episc. & Cleric. *remissiuè notatur*, fol. 39. col. 1. par. 1.

Text. in l. præbiteros, C. de Episc. & Cleric. *exponitur*, ibid.

Text. in l. hæreditatem C. de Codicill. *limitatur per l. militis codicillis ff. de militar. testament. ibid.*

Gloss. in l. si de fundo C. de locat. & conduct. *remissiuè notatur*, fol. 40. col. 1. par. 1.

Text. in l. 2. C. de compens. *exponitur*, fol. 41. col. 1. par. 1.

Text. in l. fin. C. eod. *expeditur*, & *limitatur pluribus modis*, ibidem column. 2.

Text. in l. si inter patrem C. de solut. *expeditur*, fol. 46. col. 1. par. 1.

Gloss. in l. ne casu C. de discussor. *remissiuè allegatur*, fol. 47. column. 1. par. 1.

Text. in l. 2. C. de decurion. lib. 10. *ampliatur*, fol. 48. col. 2. par. 1.

Text. in l. nulla C. de solutionib. *limitatur*, fol. 52. col. 1. par. 1.

Text. in l. 1. C. de ijs qui in prior. cred. loc. *succ. expeditur*, fol. 53. col. 2. in fin. par. 1.

Text. in l. scripturas C. de fide instrum. *exponitur*, fol. 54. col. 1. par. 1.

Text. in l. 1. & 2. C. de pact. pignor. *limitatur*, ibid.

Text. in l. fin. ff. de eo quod cert. loc. *exponitur*, & *limitatur*, ibidem.

Gloss. in l. quod debitori C. de solut. *expeditur*, fol. 57. col. 2. in fin. par. 1.

Gloss. in l. si inter C. eod. *declaratur*, fol. 58. col. 2. par. 1.

Text. in l. si præses C. de prædijs & alijs reb. min. *expeditur*, fol. 59. col. 1. p. 1.

Tex.

INDEX

- Text. in l. ex his C. quando dies leg. ced. *enodatur*, fol. 63. col. 1. par. 1.
- Text. in l. 2. C. de inoffic. donat. *limitatur pluribus modis*, fol. 67. col. 1. par. 1.
- Text. in l. vnica §. accedit C. de rei vxor. act. *limitatur*, ibid.
- Text. in l. dos à patre C. de solut. matr. *enodatur, & limitatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. 1. C. de dotis promiss. *adducitur, & limitatur*, fol. 69. col. 2.
- Text. in l. in ciuile C. de furtis, *quomodo sit intelligendus*, ibid.
- Text. in l. 2. C. de hæredit. vel act. vendita, *ampliatur, & limitatur*, fol. 72. col. 1. par. 1.
- Text. in Auth. malæfidei C. de præscript. *declaratur, & limitatur*, ibid. col. 2. par. 1.
- Text. in l. 1. C. de errore calculi, *non habet locum in transactione*, fol. 74. col. 2. par. 1.
- Text. in l. error C. ad l. falcidiam, *quando non procedat*, ibid.
- Text. in Authent. hoc si debitor C. de pignorib. *limitatur, & contra eum sentis eius gloss.* fol. 81. col. 2. par. 1.
- Text. in l. quæres C. de exactor. trib. *ampliatur*, fol. 83. col. 1. par. 1.
- Text. in l. item ex fideicommiss. & in l. 2. C. ad l. falcidiam, *non procedit quando hæres non grauaretur ut hæres*, fol. 84. col. 2. in fin. par. 1.
- Text. in l. si pro ea in fin. C. mandat. *enodatur, & limitatur* fol. 90. column. na 1. par. 1.
- Text. in l. vlt. C. de dot. promiss. *expeditur*, fol. 9. col. 2. par. 1.
- Text. in Auth. defuncto C. ad Tertulianum, *non procedit in bonis à patre profectis*, fol. 95. col. 1. par. 1.
- Text. in l. benè à Zenone C. de quadrien. præscript. *explicatur, & limitatur pluribus modis*, fol. 95. col. 2. par. 1.
- Gloss. in l. leges quom. C. quæ si longa consuetud. *et in modis et minen-*
datur, fol. 104. col. 2. in fin.
- Text. in l. cum Archimedoram C. vt in possess. leg. *limitatur, & exponitur*, fol. 106. col. 1. par. 1.
- Text. in l. vnica §. in nouissimo C. de caducis tollen. *ampliatur, limitatur, & enodatur*, fol. 108. col. 2. par. 1.
- Text. in l. post aditam C. de impuber. & alijs substitut. *an procedat quando testator instituit seruum credens illum esse liberum*, fol. 109. column. 1. in fine par. 1.
- Text. in l. sciant de legitim. hæred. *limitatur per gloss.* fol. 110. column. 1. par. 1.
- Text. in l. fin. C. de hæred. instit. *exponitur*, fol. 110. col. 1. & 2. par. 1.
- Text. in l. fin. §. donec C. de iur. deliber. *non procedit in actione reali*, fol. 111. col. 1. par. 1.
- Text. in l. hæres absens C. de iudic. *procedit in Iudice ordinario, secus in delegato*, ibid. col. 2.
- Text. in l. cum à matre C. de rei vend. *non procedit quando venit ex persona propria*, fol. 113. col. 1. & 2. p. 1.
- Text. in l. 1. & 2. C. ad Trebell. *enodatur, & ampliatur*, fol. 112. col. 2. par. 1.
- Text. in l. vt vim, & in l. 1. C. vnde vi, *procedit etiam post longum tempus à recepta iniuria*, fol. 114. col. 2. par. 1.
- Text. in l. in exercendis C. de fid. instrumentorum, *exponitur, & limitatur*, fol. 122. col. 1. par. 1.
- Text. in l. fin. C. si per vim, vel alio modo *expeditur*, fol. 127. column. 2. par. 1.
- Text. in l. possessores C. de fund. patrim. *enodatur*, fol. 137. column. 2. par. 1.
- Text. in l. fin. §. fin autem C. de bon. quæ lib. *explicatur*, fol. 140. col. 2. par. 1.
- Text. in l. qui post C. de legat. *limitatur per Isionem*, fol. 142. col. 2. par. 1.
- Gloss. in Authent. nouissima C. de inoffic. testam. *enodatur, & limitatur*, fol. 144. col. 1. par. 1.

Gloss.

IVRIS LOCORVM

- Text. in l. Iudices C. de fide instrum. *commendatur*, fol. 150. col. 1. par. 1.
- Text. in l. eodem C. de locat. & condu. *to, limitatur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. alearum vsus C. de relig. & sumpt. funer. *confirmatur per prag. 9. de altatoribus*, fol. 151. col. 2. par. 1. in fin.
- Text. in Authent. ex causa C. de liber. præterit. *exponitur*, fol. 1. col. 1. par. 2.
- Text. in l. 1. C. si maior fact. *declaratur*, fol. 9. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si alterius C. si min. se maior. dix. *distinguitur per gloss.* ibid. col. 2.
- Text. in l. magnam C. de contrah. & comit. stip. *exponitur, et limitatur*, fol. 10. col. 2. par. 2.
- Text. in Authent. si qua mulier C. ad Velleian. *enodatur, ampliatur, & limitatur*, fol. 12. column. 2. in fin. par. 2.
- Text. in l. nullus C. ad l. Iuliam Maiestat. *enodatur*, fol. 16. column. 2. par. 2.
- Gloss. in l. in donationibus C. de donation. *dilucidatur*, fol. 18. col. 1. par. 2.
- Text. in l. fin. C. quæ res pign. oblig. poss. *exponitur*, fol. 21. column. 2. par. 2.
- Text. in l. 1. C. de iure emphit. *procedit in contractibus, qui habent tractum successuum*, fol. 22. column. 2. par. 2.
- Gloss. in Authent. generaliter C. de Episcop. & Cleric. *declaratur per Scribites*, fol. 27. col. 1. par. 2.
- Gloss. final. in l. fin. C. quando liceat ab empt. discedere, *vs notabilis commendatur*, ibid. col. 2.
- Text. in lex maiore C. de except. *notatur*, ibid.
- Text. in l. si quis argentum C. de donation. *Baldus offert intellectum in*
- liuigentium §. sed nulla ff. de pact. ibidem.*
- Text. in l. si filius famil. C. ne filius pro patre conuen. *intelligitur etiam in cõtra*, fol. 29. col. 2. par. 2.
- Text. in l. fin. C. de spect. & scen. lib. 11. *notatur*, fol. 30. col. 1. par. 2.
- Text. in l. si non inducta C. in quibus caus. pign. vel hypoth. tacit. contrah. *declaratur*, fol. 31. column. 1. par. 2.
- Gloss. in l. 1. C. de prætorio pign. *notatur*, fol. 33. col. 1. par. 2.
- Gloss. in Authent. sed nouo iure C. de seru. fugit. *explicatur*, fol. 34. col. 1. par. 2.
- Text. in l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. tollen. *non procedit quando adest vitium visibile, & ampliatur per text. in l. quãuis C. eod.* fol. 36. col. 2. par. 2. & eius gloss. *exponitur*, fol. 144. col. 1. p. 1.
- Text. in Authent. qui vero C. de testibus, *limitatur*, fol. 40. col. 2. par. 2.
- Text. in l. si quis in suo §. legis C. de inoffic. testam. *exponitur*, fol. 41. col. 1. par. 2.
- Text. in l. cum notissimi §. sed & si quis C. de præscript. trig. ann. *enodatur*, fol. 42. col. 2. par. 2.
- Text. in l. generaliter §. his præsentibus C. de iure iur. *exponitur*, fol. 50. col. 1. par. 2.
- Gloss. in l. falsus C. de furtis, *declaratur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. alimenta C. de neg. gest. *notatur*, fol. 53. col. 2. par. 2.
- Text. in l. 1. C. de his qui sponte public. muner. sub. *enodatur*, fol. 58. col. 2. par. 2.
- Text. in Authent. & consequenter, & text. in l. cum Papinianus C. de sentent. & inter. omn. Iud. *quomodo procedunt*, fol. 63. col. 1. par. 2.
- Text. in Authent. si quis in aliquo C. de edendo, *declaratur*, ibid. col. 2.
- Text. in l. quoniam liberi C. de testib. *limitatur*, fol. 64. col. 1. par. 2.

Ter

INDEX

- Tex. in l. si quis conductionis C. de locat. & condu^{ctio} *non procedit contra singularem successorem*, fol. 65. col. 1. par. 2. & *enodatur*, fol. 81. colum. 2. par. 2.
- Tex. in l. 2. C. de rescindenda venditione, *habet locum in omnibus contractibus*, *ibid.*
- Tex. in l. in ciuilem, & in l. ciuile est C. de furt. *limitatur*, fol. 67. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. feriniarios C. de testament. milit. *concordatur cum text. in l. vltim. ff. de milit. testament. fol. 74. colum. 1. par. 2.*
- Text. in l. scripturas C. qui pot. in pigno. habeant. *limitatur*, *ibidem* col. 2.
- Text. in l. siue possidetis C. de probationib. *non procedit in mutabilibus de natura*, fol. 75. col. 1. par. 2.
- Text. in l. 1. C. de sentent. ex breuic. recit. *notatur*, fol. 77. colum. 2. par. 2.
- Text. in l. si quando C. de inofficiso testamento, *limitatur*, fol. 88. col. 1. par. 2.
- Gloss. 1. in l. 1. C. de sacrosanct. Eccle. *enodatur*, & *expenditur*, fol. 93. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. hereditatem C. de codicill. *limitatur*, & *sublimatur*, fol. 95. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. 3. C. de hered. instit. *limitatur* *ibid.* col. 2.
- Text. in l. emptorem C. de locat. *ampliatur*, & *limitatur*, fol. 98. col. 1. & 2. par. 2.
- Text. in l. fin. C. de inoffic. testam. *procedit de iure nouissimo*, fol. 102. col. 2. par. 2.
- Text. in l. fin. §. illud C. de codicill. *limitatur*, *ibid.*
- Tex. in Authent. in testamento C. ad Tertullian. *enodatur*, fol. 103. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. fin. C. arbit. tutel. *ampliatur*, *ibid.* col. 2.
- Gloss. in Auth. ex causa C. de liber. praterit. *enodatur*, fol. 104. col. 2. par. 2.
- Tex. in l. quoniam liberi C. de testib. *limitatur*, fol. 105. col. 2. par. 2.
- Gloss. in l. 2. §. qui obseruati C. de iuram. calumn. *exponitur*, fol. 106. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. consensu C. de repud. *notatur* fol. 107. col. 2. par. 2.
- Tex. in l. nullum C. de testib. *enodatur* fol. 110. col. 2. par. 2.
- Text. in l. omnino C. de delatoribus, *decl.atur*, fol. 111. col. 1. par. 2.
- Gloss. in l. vnica C. ne liceat in vna, eademq; caus. test. prouoc. *commendatur*, fol. 112. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. 1. C. de his qui ante apert. tabul. *exponitur*, fol. 113. colum. 2. par. 2.
- Text. in l. cum iure C. qui petant tut. *notatur*, fol. 116. col. 1. par. 2.
- Tex. in l. eum qui C. vbi de ratiocin. *expenditur*, *ibid.* col. 2.
- Tex. in l. 1. & tex. in l. prescriptione C. si contra ius vel vtil. *enodatur*, fol. 118. col. 2. par. 2.
- Text. in l. fin. C. de his qui ven. erat. impetr. *limitatur*, fol. 121. colum. 1. par. 2.
- Tex. in l. optimam C. de contrah. & committ. stipulat. *ampliatur*, et *limitatur*, fol. 123. col. 2. par. 2.
- Text. in l. si quis in conscribendo C. de pactis, *exponitur*, fol. 126. col. 1. par. 2.
- Text. in l. 1. C. quando imper. inter pup. & vid. *expenditur*, *ibid.*
- Tex. in l. fin. C. de codicill. *limitatur*, fol. 129. col. 2. par. 2.
- Tex. in l. re mandata C. mandati *quomodo procedit*, fol. 131. col. 1. par. 2.
- Tex. in Authent. excipitur C. de bon. quz liberi. *enodatur*, fol. 133. col. 1. par. 2.

Tex.

IVRIS LOCORVM

Text. in l. post aditam C. de imp. & adijs subffit. *declaratur*, fol. 134. col. 2. par. 2.

Text. in l. fin. C. de inffit. & subffit. *limitatur*, ibid.

Text. in l. fin. C. de hæred. inffit. *enodatur*, fol. 135. col. 1. par. 2.

Text. in l. 1. C. qui accusar. non poss. *exponitur*, ibid. col. 2.

Text. in l. vbi adhuc C. de iur. dot. *ampliatur, & limitatur*, fol. 137. col. 2. par. 2.

Ex Iure Constitutionum Regni.

TExt. in Constitutione Regni blasphemantes, *exponitur*, fol. 24. col. 2. par. 1.

Text. in Constitutione Regni statutus, *non derogat dispositioni textus in l. 1. C. quando imper. inter pupil. & vid.* fol. 126. col. 1. & 2. par. 2.

Text. in Constitutione Regni Comitibus, *parago vitam & militiam aquiparat*, fol. 128. col. 2. par. 3.

Ex Capitulis Regni.

TExt. in Cap. Regis Roberti incipit vt sine, *exponitur*, fol. 26. col. 2. par. 2.

Ex Ritibus M. C. V.

Ritus M. C. V. item si accusatur sub rubr. detinetur inquisitus, *est contra ius commune*, fol. 127. col. 2. par. 1.

Rit. M. C. V. qui incipit M. C. V. sub rubr. de appellationib. *explicatur*, fol. 78. col. 2. par. 2.

Rit. M. C. V. 227. item si pupillus priuilegiatus, *expenditur*, fol. 126. col. 2. par. 2.

Ex Pragmaticis.

Pragmatica Regis Ferdinandi Primi sub tit. de Blasphemantibus, *exponitur*, fol. 24. col. 2. par. 1.

Pragmat. 1. sub tit. de arbitris, *procedit de iure communi*, fol. 43. column. 1. par. 1.

Pragmat. 1. sub tit. de guidaticis, *procedere de iure communi fundatur per Vincent. de Franch. decis.* 258. fol. 107. col. 2. par. 1.

Pragmat. 2. sub tit. de arbitris, *exponitur*, fol. 138. column. 1. in fin. par. 1.

Pragmat. Excellentissimi Comitum Montis Regij Dom. mei circa instrumentorum liquidationem, *commendatur*, fol. 148. column. 1. & 2. par. 1.

Pragmat. 9. sub tit. de aleatoribus, *non corrigit ius commune*, fol. 151. col. 2. par. 1. in fin.

Pragmat. 1. sub tit. de offic. ad Regiæ Maieft. vel Proreg. Collat. spect. *discussatur*, fol. 1. col. 2. par. 2.

Pragmat. 1. sub tit. de fetijs, *est in viridis obseruantia*, fol. 11. col. 1. par. 2.

Pragmat. vnica sub tit. de osculantibus mulieres, *procedit in omnibus Regni partibus*, fol. 26. column. 2. par. 2.

Pragmat. vnica sub tit. de præuentione moderanda, *Ritum M. C. V. 189. feruari mandat*, fol. 45. column. 1. par. 2.

Pragmat. 2. sub tit. de instrument. liquid. *non est in viridis obseruantia*, fol. 59. col. 1. par. 2.

Prag;

I N D E X

- Pragmat. 58. sub titul. de offic. Procurator, Cæsar. *expenditur*, fol. 62. col. 2. par. 2.
- Pragmat. 1. & 3. sub tit. de ictu scopitæ, *enodantur*, fol. 73. col. 2. par. 2.
- Pragmat. nos autem sub tit. de officio Sacr. Regij Confil. *quando habeat locum*, fol. 77. col. 1. par. 2.
- Pragm. 7. sub tit. de ordine Iudicior. *exponitur*, fol. 101. col. 1. par. 2.
- Pragm. 14. sub eod. titul. de ordin. Iudic. *est conformis cum iuris communis dispositione*, fol. 108. col. 2. par. 2.

F I N I S

M A R G A R I T Æ
V A R I A R V M
C O N C L U S I O N V M

TAM AD COMMUNE, QUAM AD NONNULLORVM
locorum municipale ius concernentium,

*Omnes fosclos in utriusque iuris, pluribus scribitis reconditos
secundum alphabeti ordinem explicantis.*

P A R S P R I M A

A V T H O R E

D. IOSEPHO FELIV;
ET CEREZO

PRIMUM REGIÆ AVDIENTIÆ SALERNI AVDITORE,
deinde rei pecuniariz M. C. V. Iudice.

IN VERB. QVAE INCHOANT A LIT. A.

PROOEMIUM.

*Mne agens agit
propter finem,
& finis est qui
mouet agētem,
l. si pater, & l.
nec apud C. de heredib. insti-
tuēd. l. eam quam ubi Bald,*

*C. de fideicomiss. nil aliud est
finis qui me mouet, nisi fir-
ma, & aqua voluntas Au-
thorum. Interpretumque iu-
ris faciliorem legalis doctri-
na intelligentiam (pro studio
sorum utilitate) tradēdi, et cum
tanta sint Doctorū dicta, &
iam ab Antiquioribus om-
nia*

Margaritæ Var. Concluf.

- nia, qua à Recentioribus tã-
tãmmo: lo repetütur, fcripta
fint, ad fontemque, qui ire po-
teft acc edere debeat, in vtri-
ufq; raris textibus fofculos
2 reconlitos, breuiter cõfcribo,
quia Doctör debet eſſe breui-
loquas, gloſſ in cap. cum fit
ars de atate, & qualitate, &
ex tex. in Auth. de referend.
circa finẽ, vide Abb. in proxi-
mio decret. in 2. col. quamuis
non debet ita eſſe breuis, vt
non perfectè dicat, uel intelli-
gatur gloſſ. in clement. conſti-
tutionem in verſ. de nouo in
3 fine de elect. & cum digniora
fint proponenda gloſſ. inſtit.
de iur. natur. gent. & ciuil. §.
finalis, vt doctrina ſtudioſis
fit utilis, nã cupiditas diſcem-
di eſt optima ratio viuendi,
l. apud Iulianum ff. de fidei-
commiſſ. liber. digniora ſtri-
ctim, clareq; referam ex tex-
4 tibus, & ex Doctöribus, quo-
rũ auctoritas ubi deficit lex
pro lege eſt ſeruanda, l. ſi idẽ
cũ eodem ff. de iuriſd. omn.
Iudic. ubi Angel. hoc notat
Hoſtienſ. in cap. inquirendi
de pec. Cler. vide latiffime in
tractatu Canonico. Regal.
in 2 part. princip. titul. 7. &
quoniam Margarita eſt la-

pillus candidus in conchis
naſcens, quem Romani unio-
nem vocant, quodd nulli duo
reperiantur indiſcreti, Am-
broſ. Calepin. in ſuo dictiona-
rio, & Cicer. 6. ver. nego ul-
lam gemmam, aut Margæ-
ritam fuiſſe quin abſtulerit;
merito opuſculum hoc Mar-
garita appellatur, cum ſit
quoddã unio, gemmaque va-
riarum delectus concluſionũ
pro quarũ faciliore declara-
tione, ſi alia indigere videre-
tur (maiorẽ quãdoquidẽ ex-
plicationẽ materiãũ variã-
tas non finis) in ſuis locis iu-
ris Interpretes, & textus
(quorũ legumq; auctoritate
concluſiones confirmantur)
videri poſſunt, & vt facilius
materia inueniantur littera-
rum ordine (diuino inuoca-
to praſidio) à littera A, vt
alphabeti prima ordior.

Abba.

BBAS de matrimonio
cognofcere, & publi-
cas poenitentias iniu-
gere, & litteras indul-
gentiarum concedere
nõ poteſt, quæ omnia
ſunt Episcopalis dignitatis, gloſſ.
in c. accedentibus extra de exceſ-
ſib. præl.
Limitatur procedere niſi ei com-
pc.

petat de iure specialij d. gloss.

Abbas potest agere nomine Monasterij, etiam sine mandato c. edoceri de prescript.

Abbas potest ex privilegio habere ius conferendi beneficium in sua Ecclesia c. Abbatem vbi Abb. de rescript.

Abbatēs non habētes curam animarum non tenentur venire ad Synodum dioecesanam c. quod super his de maiorit. & obediēt.

Abbas potest remouere priorem annualem absq; causa, Rot. dec. 778. par. 1. diuers.

Abbatis nomen est sollicitudinis nō honoris Capell. Thol. q. 309.

Abbas procedere debet Canonicum, præterquam in actibus processionalibus, & in Ecclesia Cathedrali, Felyn. in c. pastoralis n. 9. de officio delegat.

Abbatissa debet eligi virgo, & absq; Summi Pontificis dispensatione corrupta non potest, Capell. Thol. q. 296. & multa alia inuenies in repertor. Abb. in d. verbo.

Ablatium.

Ablatiui absoluti in conditionem resoluuntur, l. à testa torē ff. de condit. & demonstr.

Limitatur, vt non procedat in casu, de quo per Castr. in l. tenetur §. si venditi num. 3. ff. de act. empt. & alias limitationes videas per Socin. in suis fallentijs, vide D. Regent. Carolū de Tapia Marchionē Belmontis decis. suprem. Ital. Cōf. 23. n. 116. & D. Consiliarium Scipionē Theodorum alleg. 56. n. 16. Ramirez in tract. analytic. de potest. Princ. §. 4. nu. 17.

Abolitio.

Abolitio generalis, quæ fit à Principe siue indultus, nil aliud est nisi quædam indulgentia, quæ potest esse generalis, vel particularis, & à solo Principe conceditur, puta ob diem insignem filij nati, resq; pro-

spere gestas, hostesque debellatos, vel ob possessionē Regni, vel status adeptam, l. abolitio cum l. seq. ff. ad Turpill. latè per Luci. Foller. super prag. 4. de composit. nu. 77. vbi dicit, quòd etiam Barones huius Neapolitani Regni faciunt indultum in eorum statu, quod est intelligendum, dummodo in suis privilegijs potestatem habeant componendi, & gratiandi, & quod partium remissiones præcedant; & quæ delicta non comprehendantur in generali abolitione, & quod comprehendat etiam carceratos, & condemnatos, vide latè per Iul. Clar. in §. fin. quæst. 56. nu. 13. & 14. & latissimè per Add. ibi n. 97. & sequent. videas etiam prag. huius Regni sub titulo de abolitionibus. D. Cōf. D. Francisc. Merlini in contr. forenscent. 1. c. 69. num. 5. vbi quod offendentes Barones non gaudent Regio generali indulto, sicut is, qui offendit Officiales, latè Mastrill. de magistr. lib. 4. cap. 15. n. 17. & de indulto cap. 36. nu. 18. quia Barones sunt Iudices suorū Vassallorū Regia manu cōstituti; ideoq; Regij Officiales dicuntur, Vinc. de Franch. dec. 274. num. 3. & sic cum sola M. C. de delictis Officiali cognoscat ex ritu 46. consequitur Barones non esse subditos, nisi ipsius M. C. iurisdictioni, ita subtiliter notat, & tenet d. D. Conf. D. Fræ. Merlini vbi sup.

Abortum.

Abortum procurans poena capitis punitur. l. Cicero ff. de poen. & apud Iulium Clarum potest poni exemplū in puella prægnante, quæ potionibus partum abegerit honoris sui conferuandi causa, & licet percutiens mulierem prægnantem, simpliciter Boss. in tit. de homic. lib. 6. dicat quòd quando adest dolus poena vltimi supplicij puniatur, tu distingue. aut partus adhuc nō

erat animatus, & tunc punitur pœna extraordinaria, si verò erat animatus punitur pœna homicidij, & hæc est communis opinio, vt attestatur Blanc. in præct. crimin. fol. 75. num. 33. quem refert Iul. Clar. lib. 5. §. fin. quæst. 68. num. 1. & 2. & post quadraginta dies à cōceptione computandos partus habetur pro animato, gloss. in l. duo ff. de var. & extraord. cognit.

Absentia.

Absentia momentanea non consideratur, l. si quis ita legauerit ff. de condit. & demonst. notat Dec. in cap. quoniam Abb. extr. de offic. & potest. iudic. delegat.

Absentia licet sit necessaria tamen, impedit exactionem emolumentorum, quæ præsentia, & assistentia exiguntur, D. Consiliarius Theodorus latè, & eruditissimè alleg. 49. nu. 3. & 4. videndus omnino.

Absolutio.

Absolutio ab excommunicatione si causa Papa sibi nõ reservat, Ordinario est permissa, gloss. fin. in cap. sciant cunctj de elect. in 6.

Absolutio ab excommunicatione, siue suspensione est necessaria etiã quòd sint latè ad tempus, Capell. Thol. q. 293.

Absolutio à iuramento promissorio, quàm ab assertorio difficilius conceditur, Arct. conf. 74. Surd. conf. 37.

Absolutio à iuramento interposito super contractu simulato non est necessaria, Salyc. in l. 1. nu. 7. C. de oper. libert. Surd. conf. 37.

Absolutio à iuramento peti non potest, nisi quãdo esset interpositum dolo, metu, vel super re illicita videlicet vsuris, Dec. conf. 179. sub num. 3.

Absolutio à iuramento non conceditur periuro cap. debitores vbi Imol. & Abb. de iureiurand. Vita in tract. clausularum de absolutio-
re à iuramento.

Absolutio ab excommunicatione, non probat illum excommunicatum, Innoc. in cap. cum dilectus de ordin. cognit. num. 9. Rot. de excommunicat. decif. 8. in pouis, & si sit appellatum ad cautelam, vide per Abb. in d. c. & Add. ad d. Abb. in c. ab excommunicato num. 20. de rescriptis vbi absolutionem ab excommunicatione ad cautelam petens non fatetur se excommunicatum, secus si simpliciter.

Limita vt per D. Ricc. coll. 1770.

Absolutio ad cautelam conceditur à censuris latis contra Curiam sine cause cognitione ad beneplacitũ de stilo Rotæ, Cef. de Graf. decif. 1. de sent. & excommunicat.

Absolutio ab excommunicatione nemo debet sibi petat, Abb. in c. ab excommunicato de rescript. n. 20.

Absolutio ab excommunicatione ex falsa causa obtenta non prodest, cap. ex parte de offic. Ordinar. vbi gloss. & Felyn.

Absolutio ab excommunicatione potest delegari cap. finalis de offic. Ordinar. ij.

Acceptatio, & Accipiens.

Acceptatio actus nulli non impedit, quominus de nullitate dici possit, Angel. in l. post quam ff. de pet. heredit. quia in eo non cadit ratificatio, Felyn. in cap. cum dilecta n. 8. de rescript.

Accipiens epistolam si nõ contradicens illam retinet videtur fateri, & assentiri contentis in ea, las. in repetitione legis admonendi nu. 141. & ibi addit. Vide add. ad Dyn. in cap. qui tacet de regul. iur. in 6. Crauet. in rub. de legat. 1. nu. 118. Bart. in l. cum tabernam 5. idem quæsiuit circa fin. de pignorib. Soc. Sen. conf. 564. lib. 3. Arct. conf. 51. videtur dicendum in princ. Gabr. de præsumption. concluf. 2. Rot. decif. 81. p. 1. diuers. vbi latè. Limita vt procedat si visio mittente peruenit epistola ad manus eius, cui

cui dirigebatur, Alex. conf. 24. nu. 10. lib. 5. Ruin. conf. 13. l. n. 6. lib. 1. Purpur. conf. 219.

Limita etiam nisi epistola contineret calculum, quia non videtur fateri, Cepoll. caut. 9. & vide infra in verb. obligatio, nu. 10.

Acquisitio.

Acquisitio lucri ei fit, cuius contem-
platione alteri auferatur, Bart. in l. 2. §. videndo, ff. ad Tertullian. Io: Nicol. Arel. in l. generaliter nu. 43. C. de secund. nupt. vbi ponit illationes, & limitationes, vt procedat in dispositione legis, non autem hominis.

Actio.

Actio in rem personalis contra hæ-
redes non successores datur, l. 2. C. de hæred. vel actione vendita, notat glos. in l. de reb. C. de donat. ante nuptias. Limitatur hoc enun-
tium vt non vëdicet sibi locum, quando res, quæ in controuersia est, esset obligata prius actori, dist. l. de reb. eodem titulo, quam quidẽ prioritatem actor probare debet, vt probatur in d. l. de reb. & notat Ang. Aret. in §. item seruiant nu. 19. vers. secundo addas. Limitatur etiam vt non procedat, quando alienatio esset facta in fraudem creditorum, quia tunc potest creditor contra successorem agere, glos. in d. l. de rebus, vbi multa adducit.

Actio personalis non datur ei, cum quo nihil est gestum, Gabr. conf. 146. Surd. conf. 51. sub num. 9. vers. verum, lib. 1.

Actio redhibitoria habet locum in omni re, siue sit mobilis, siue immobilis, siue se moriens, Aret. in §. in dupl. num. 7. Inst. de ac. Surd. decif. 146. num. 5.

Actio de constituta pecunia vt competat requiritur existentia crediti, Vinc. de Franch. dec. 343.

Actio realis potest intentari in loco vbi sita est res, quamuis dominus illius sit diuersi fori l. fin. C. vbi in rem actio.

Limita quando possessor non reperiretur in illo loco, vel eius Procurator Castren. in d. l. fin. Vinc. de Franch. decif. 177.

Actio finium regundorum non habet admissam causam proprietatis, Benint. decif. 86.

Actio pignoratitia vide Infra in verbo pignoratitia num. 18.

Actio iniuriarum annuo tempore præscribitur, quia iniuriarum non potest agi post annum, l. si non conuitij, & ibi gloss. fin. circa fin. C. de iniur. l. quærela. C. ad l. Cornel. de fals.

Actio in rem scripta est deducenda in foro rei, non autem vbi res sita est, Angel. in l. c. in longi C. de præscript. longi temp.

Actio personalis non impedit alienationem rei, l. à Diuo Pio §. si super reb. ff. de re iudic. Rip. in c. cum M. Ferrarief. nu. 193. de constit. Roman. conf. 277. num. 3.

Actio non queritur ex contractu facta à tertio super re aliena, nisi contrahens contrahat procuratorio, vel eius nomine, Seraphin. decif. 95.

Actio quæ speratur nouari per aduentum conditionis in fauorem agentis, potest interim in iudicium deduci, las. in l. post dotem ff. solut. matrimon. num. 12.

Actio de dote constante matrimonio nõ competit vxori, sed viro, Bart. in l. si constante num. 61. ff. sol. matrim. Paris. conf. 33. num. 67. lib. 1. Crauet. conf. 91. nu. 87.

Actio in rem scripta datur contra singulares successores, Soc. in l. re quæ nob. num. 8. de acquir. poss. nõ quia sint successores, sed quia possident, Ripa in l. 1. §. si hæres num. 9. ff. ad Trebel l.

- Trebell. Put. dec. 28. Rip. in c. fere num. 19. de reftitut. fpoliatorum.
- Actiones**, & iura perfonalia non poffidentur, vide infra in verbo ius num. 43.
- Actus, & Acta.**
- Actus** in continente facti correfpondiui dicuntur, Dec. conf. 612.
- Limita non procedere quando eorum alter efl neceffarius, Mandell. conf. 45. n. 8. & 9.
- Actus**, qui habuit legitimam, & debitam formam, licet non fit fecutus effectus non debet per legem annullari, Bart. in l. omnes populi in fecunda quaefl. princip. ff. de iuft. & iure.
- Actus**, qui deuenit ad cafum, à quo incipere non poteft quando vitietur, vide Bart. in l. pen. §. & fi placeat, ff. de verb. oblig. & diftingue vt per eum, & Bald. in l. & quia nu. 2. ff. de iurisd. omnium iud. l. patre furiofo, & ibi gloff. ff. de his, qui fnt fui, vel alieni iuris, l. Barbarius de offic. praet.
- Actus** non dicitur veri in detrimentum alterius quando non affert ei damnum principaliter, licet fecundario, gloff. fin. in cap. quamuis de pactis in 6. notat laf. in l. filiusfam. §. diui ff. de leg. 1. nu. 52. quod efl notandum ad ftatuta Aret. in l. fcriptum ff. de pactis.
- Actus** voluntarij poffunt per proteftationem limitari, Felyn. in cap. cū accessiffent sub n. 30. de confit. l. 2. ff. fi quis caut.
- Actus** fucceffiuè in inftrumento celebrati ille prius praefumitur praefiffiffe, qui reddit actum validum, arg. tex. in l. 2. ff. de vulg. & pupill. notat Euerard. in fua Centuria in loco ab ordine num. 5. circa fin.
- Actus** contiguus mandato nõ dicitur praeter, nec contra, Felyn. in c. caufam num. 5. de fent. & re iud. & idẽ Felyn. in c. tranfatto de confit.
- Actus** fi non valet eo modo, quo geritur non valet, vt valere poteft, Roman. conf. 496. de iur. iud. l. 1.
- Actus**, qui poteft referri ad aliquem effectum non dicitur onere facultatis, Felyn. in c. inter ceteras nu. 11. de refcript.
- Actus**, qui poteft fe habere indifferenter cū dolo, & fine dolo ab eo quilibet caufa excufat, addid Bart. in l. 1. §. non autem ff. fi quis teftam. lib. eflẽ iuffus fuerit.
- Actus** facti eodem die fi nõ appareat, qui prius praefiffert fimul facti praefumuntur, & ideo neuter valebit, Felyn. c. capitulum num. 16. de refcript.
- Actum** cum limitatione, quando lex requirit, non fufficit actus sine limitatione, nec limitatio sine actum, l. fulcinus §. 1. ff. ex quibus cauf. in poff. eatur.
- Actus**, qui debet celebrari cum alicuius praefentia fi abfque eo fit non tenet gloff. in c. caufam matrim. & ibi Alb. vbi declarat, an requiratur pro neceffitate, vel honeftate.
- Actus**, qui annullatur nifi aliquid interuenit, fufficit quod interueniat etiam poft perfectum actum, nifi requiratur certo tempore, Felyn. in c. ad hæc de refcript.
- Acta** debent integrè transportari ab eo, qui inftat pro expeditione caufæ, Gratian. difcep. forenfi quaefl. 121.
- Actor.**
- Actor** debet concludenter, non autẽ praefumptiuè probare fuam intentionem, Bellam. dec. 611.
- Actor** non conftituitur ad lites futuras, Feder. de Sen. conf. 100. nu. 4.
- Actor** quis dicatur, vel reus ftante commiffione iactationis, vide Ofach. Pedam. dec. 150. Alex. conf. 103. lib. 5. & ibi Add.
- Actor** non liberatur ab onere probandi quamuis reus onus in fe affumpfifit

plerit, Seraph. decif. 391.

Actor, qui super re, de qua agitur, excipiēdo succubuit quando agēdo audiatur, Dec. conf. 196. nu. 1. Abb. in c. fin. de ordin. cognit. nu. 8. non tamen ē contra qui succubuit agendo potest audiri excipiēdo, Castrenf. in l. fin. C. de ordin. Iudic. nu. 8.

Accusator, & Accusatus.

Accusator, qui semel ab accusatione destiterit amplius non admittitur, destitisse C. ad Senat. Conf. Turp. L. si mantus la segunda 9. si negauerit ff. de adulter. l. abolitionem C. eodem tit. l. accusatione C. qui accus. non poss. vbi Bald. in princ.

Accusatus de crimine, si moritur exringuitur pena, & quid de eius bonis, vide in l. 1. C. si reus, vel accusator mortuus fuerit.

Adiectus, & Aditio.

Adiectus solutioni agere potest si sua interfit, Ruin. conf. 204. num. 9. lib. 1. Paris conf. 167. nu. 3. lib. 3. Rota coram Iusto in Romana septēmilium 15. Decembris 1603.

Adiecto solutioni, an rectē soluatur, vide infra in verb. solutio nu. 45.

Aditio, quæ sit animo ad rem non habendam, seu alteri renunciandā non est in cōsideratione, Put. dec. 309. lib. 2. vide Crauet. conf. 200. Surd. conf. 101.

Adhibitus.

Adhibitus ad stipulandum quando videatur adhibitus animo donandi, vel procuratorio nomine, tradit Bart. in l. quæ dotis ff. solut. matr. & ibi DD. & videas addit. ad Cast. in d. l. vbi ex mente Pet. de Anch. cōf. 32. dicit, quod si est adhibitus ad stipulandum pro se, & descendens, vel hæredibus suis censeatur adhibitus animo donandi.

Aduocatus, & Aduocare.

Aduocatus non potest esse iudex in eadem causa, Abb. & Felyn. in c.

irrefragabili de offic. ordin.

Aduocatus potest compelli vt exhibeat patrocinium gratis pauperibus c. 1. vbi Abb. de off. Iudic.

Aduocare etiam scolaris potest, glos. in l. 1. C. de ann. ciuil. lib. 1. facit l. quæsitum de fund. instr. l. cum scriptum ff. de dote prælegat.

Administratores.

Administratores cum libera potestate non potest donare cap. fin. de offic. Vicarij in 6.

Administratores non potest cogi præcisè, vt restituant bona administrata, sed vt de illis rationem reddat, & reliqua restituat, Crauet. conf. 231. num. 16.

Adulterium.

Adulterij obiectum, siue exceptio quod mulier amiserit dotem propter adulterium, nõ competit hæredibus viri, argum. l. fin. C. de reuocandis donat. l. rei iudicatæ §. 1. vbi Barr. Paul. & Alex. ff. de solut. matr. l. as. in l. sororem C. de his quib. vt indign. Rip. in l. generaliter C. de reuocad. donat. n. 103. Covarr. de spons. Tiraq. in l. si vbi quæ C. eo l. num. 217. Rom. conf. 286. **L**imita quando maritus fuit conquestus, & fecit quærelam, Ripa, & Tiraquell. in locis supra citatis.

Limita etiā quando vir ignorauit, idē Tiraq. in loco præalleg. alia videbis infra in verb. Maritus nu. 1.

Aedificare.

Aedificare volens iuxta domum vicini debet dimittere spatium duorum pedum l. fin. ff. de fin. regund. de quo latè Surd. conf. 74. lib. 1.

Aedificare potest socius super muro communi, etiam quod luminibus socij afficiatur, las. conf. 98. lib. 1. num 7. vide Thefaur. dec. 23. & 45.

Aegidiana.

Aegidiana non habet locum extra Statum Ecclesiasticū, Moed. decif.

47. Peregr. dec. 112. lib. 1. vbi quòd fuit recepta in toto Statu Ecclesiastico.

Non etiam habet locum in Statu Baronum mediâtè subiectorum, Peregr. dec. 112. lib. 2. & dec. 178. & 182. quoniam Paul. 3. confirmauit pro terris immediâtè subiectis Ant. Aug. de appell. prohibet. 5. 5.

Aestimatio.

Aestimatio rerum in dotem datarū; quando inducat emptionem, & quando non, vide latè per Didac. Conar. practicar. quæst. cap. 28. & Socc. Sen. conf. 56. quibus in locis plures distinguntur casus, Becc. conf. 42. Aret. conf. 84.

Aestimatio crescit etiam post sententiam, Bart. in l. 3. §. in hac ff. commodati.

Limita vt procedat deducto tempore, quod datur iudicatis ad soluendum, Bart. vbi sup. nu. 12.

Aestimatio facit cōtractū conditionalē l. fin. C. de contrahend. empt. Limita primo, vt non procedat quādo est corpus designatum Rot. decif. 132. p. 1. diuers.

Secundo limita, vt non procedat, quando esset secuta traditio d. decif. 132. diuers. p. 1.

Aequiparatus.

Aequiparatorum eadem est disciplina, idest dispositio l. 1. ff. de leg. 1. Limitatur vt procedat si sint equiparata in omnibus, & per omnia, & si adsit eadem ratio, Bart. in d. l. 1. de leg. 1.

Affectus.

Affectus an puniatur sicut effectus vide in verb. crimen nu. 17. & in verb. sclopus.

Affinitas.

Affinitas non cōtrahitur per immisionem feminis extra vas, naturale Capell. Tholos. quæst. 36.

Affinitas constante matrimonio durat, & in parentibus viri, quia affi-

nes sunt vxori, & in parentibus vxoris, quia viro affines sunt, ceterum vxore mortua, & ita ab vna parte affinitatis vinculo soluto, sicut amoris vinculum, ita & priuilegij decrescit beneficium gloss. in l. sed hoc ita in fin. ff. de re iud.

Agens.

Agens hypothecaria actione contra emptorem debet probare prioritatem temporis l. de reb. C. de donationib. ante nupt.

Agens rei vindicatione non potest interrogare reum post litem contestatam, an possideat Capell. Tholos. quæst. 167.

Agens conditione ob causam consequitur quod dedit & fructus naturales, gloss. in l. si pecuniam ff. de cond. caus. dat. & non secuta l. qui se §. fin. ff. eodem.

Agens insolidum cum alij supersint in pari gradu succumbere debet, Crauet. conf. 144. in fin. Alex. conf. 87. lib. 7.

Agens ex certa causa, & ad certam qualitatem se astringens, licet alij causam prober, tamen non potest ex ea obtinere l. habebat de instit. l. diuus, & ibi not. ff. de re iudic. Surdus conf. 214. nu. 15. lib. 2. Roman. conf. 446. vide decif. Rot. 47. nu. 12. par. 2: & quod procedat in iudicijs summarijs, in quib. videtur deductū omne ius Rot. dec. 44. p. 2. diuers. Caputaq. decif. 126. p. 3.

Agens sine actione succumbit l. si pupilli ff. de negot. gest.

Limita, vt non procedat quando ex eodem iudicio speratur actio, & vi, Spin. de testam. gloss. 5. nu. 64.

Agens interdicto recuperandæ possessionis, recuperat omnes fructus à tempore deiectionis perceptos, & qui percipi potuerunt c. grauis, & ibi not. extra de caus. possess. & propriet. Abb. in cap. pastorlais nu. 26. eodem titulo.

Amplia, vt extendatur ad omnia bona mobilia, quæ erant in re inuasa, l. 1. §. si fundus, ff. de vi & vi armat. quæ omnia non inveniuntur in rei vindicatione, l. certum, C. de reiuend. & Abb. vbi supra.

Agens ex remedio, l. diffamari non solum tenetur docere de iure suo, sed etiam diffamationem, Menoch. conf. 366.

Agens nomine proprio, quando habet titulum ab habente potestate, videtur etiam agere nomine Ecclesie, Rot. decif. 423. lib. 1. in fin. num. 3.

Agens petitorio videtur renunciare possessorio, argum. tex. in l. post diem ff. de lege commissor. gloss. in l. naturaliter §. nihil commune ff. de acquir. possess.

Limita secundum gloss. 2. in d. §. nihil commune non habere locum vbiunque quis ignoraret se possidere.

Limita etiam, vt non habeat locum quando ex parte rei cõuenti esset solum detentatio, l. 1. §. perpetuo, vbi gloss. in verb. vltro in fin. ff. vti possid.

Agens pro re communi potest agere, etiam nomine socij, Serafin. decif. 1433.

Alexander.

Alexandri auctoritas magna, Dec. conf. 62. nu. 2. in fin. & ab eius auctoritate, in qua non extat contradictor est nefas recedere.

Allegans.

Allegans contraria non est audiendus, Bellam. dec. 5. 14.

Alienatio, & Alienans.

Alienationis verbum generale est, ita ut omuem transferendi dominij speciem comprehendat; l. 1. ff. de fundo dot. & illius nomine venit, & legatum, l. dotalem 16. ff. de milit. testam. notatur in l. ite videndum ff. de pet. hæredit. & hæredis

institutio, l. peto §. fratre ff. de leg. 2. l. filiusfam. §. diui, & ibi Bart. ff. de leg. 1.

Hoc vltimum limita, quando expressè est facta institutio in bonis subiectis fideicommissio, Dec. conf. 378. Decian. conf. 9. num. 31. lib. 2. quia vna pars alternatiua declarat alteram, l. 1. vbi DD. de rebus dubijs.

Secundo limita in institutione facta extraneis, non autem de fidei tenentibus, siue venientibus ab intestato. Ruyn. conf. 166. lib. 2.

Alienatio omnium bonorum, vel maioris partis præsumitur facta in fraudem, etiam quod sit separatim facta, Franc. in cap. 1. §. illum de restit. spoliat. in 6.

Alienatio rerum minorum debet fieri cum auctoritate Curatoris, & decreto Iudicis, & causæ cognitione, quæ causa debet exprimi in actis, l. act. in l. ne quicquam §. vbi decretum sub num. 49. l. in agis puto §. ne passim ff. de reb. eorum, & sub num. 80. per tex. in l. minorum C. de prædijs minorum.

Et idem dicendum est in alienatione facta ex causa iudicati, latè Surd. conf. 30. lib. 1. non tamen requiritur in alienatione bonorum, quæ seruari non possunt, Rota decif. 89. par. 2. diuersorum.

Alienatio permissa in certis casibus, in alijs censetur prohibita vbi sequitur generalis prohibitio, Rota dec. 45. lib. 1. diuers. nu. 1.

Alienatio rei fideicommissio subiectæ ab ignorante in ignorantem facta retractari non potest, sed reseruetur ius fideicommissario contra alienantem, siue eius hæredes, ad pretiũ, l. fin. §. fin. & ibi Doct. ff. de legat. 2. Angel. in l. fin. §. sed quia C. comun. de legat. Alex. conf. 40. lib. 3. Ripa in l. filiusfam. §. diui nu. 11. de leg. 1. Rim. lun. conf. 32. nu.

46. lib. 1. Dec. conf. 38. nu. 4. Non. conf. 39. nu. 2. Durant. de art. test. tit. 8. caut. 9. Corn. conf. 234. nu. 3. lib. 3. dec. Pedam. 73. Iaf. in Auth. res quæ C. comm. de leg. Castr. in l. fin. §. quia C. comun. de leg. Alex. conf. 5. n. 3. lib. 3.

Sed si pretiū creuerit an sit habēda ratio pretij, quō res fuit tradita Durant. tit. 8. caut. 9. de art. test.

Intellige, vt ignorantia debeat probari ab ipso fideicommissario, Crauet. resp. 91. n. 58. lib. 1. Dec. conf. 236. in 7. dub. Non. conf. 39. nu. 3. Ang. in l. fin. §. fin. C. confirm. de legat. Alex. consil. 3. incipit visō processū lib. 3. Rol. conf. 81. in princ. lib. 2. Iaf. in Auth. res quæ, col. 1. C. comun. de leg. Rip. in l. filiusfam. §. diui num. 11. de leg. 1. Rim. Iun. conf. 324. num. 16. lib. 3. Gabriell. conf. 46. nu. 17. lib. 1. Mazzol. conf. 115. nu. 46. Menochi. conf. 44. nu. 19. lib. 1. Rol. conf. 81. nu. 16. lib. 2. Alex. conf. 5. lib. 3.

Limita primo, vt regula supra posita in principio non habeat locū in prohibitione alienationis expressa, Alex. in l. quidam testamento §. si quis filium col. 2. ad trebell. & in l. Marcellus §. res quæ nu. 5. eodem tit. Rip. in l. filiusfam. §. diui tit. 11. & nu. 48. Rol. conf. 81. num. 17. lib. 2. Rim. Iun. conf. 23. num. 324. & seq. lib. 1. Dec. conf. 38. n. 4. dec. Pedam. 73. nu. 7. sublimitatur ista limitatio nō procedere quo ad legitimā, & trebellianicam d. l. Marcellus §. res quæ, vbi Alex. ad trebell. Durant. de art. test. tit. 8. caut. 9. Alex. conf. 3. num. 6. & seq. lib. 3.

Secundo limita non procedere quando bona grauati nō sunt soluendo, neq; sufficientia ad implendum fideicommissum, Iaf. in auth. res quæ in 4. limit. C. commun. de leg. Rol. d. conf. 81. n. 16. lib. 2. Rim. Iun. d. conf. 23. n. 38. lib. 1. videtur

text. in l. planē si filium §. qui rogatus ff. de leg. 2. Non. conf. 39. nu. 4. Alex. in d. l. Marcellus §. res quæ num. 4. Castr. in d. l. fin. §. fin. sublimitatur hoc quod res esset semel alienata l. pater §. quindecim ff. de leg. 3. amplia etiā hanc secundam limitationē in fideicommissario, qui successit hæredi alienanti, Non. conf. 39. cum seq. nu. 5. & Sublimita, vt debeat probari nulum ei extitisse hæredē, Menochi. conf. 44. num. 19. lib. 1. & non sufficit dicere, hæredem non habuisse, nisi id fuerit clarē probatum Gabriel. conf. 48. nu. 19. lib. 1.

Tertio limita, vt per Castr. in d. l. fin. §. fin. ff. de leg. 2.

Oppositum tenet Alex. post alios in l. Marcellus §. res quæ num. 4. ad trebell. Corn. conf. 234. lib. 3. & videas Iaf. in d. Auth. res quæ col. 1. C. com. de leg. Bald. in d. l. fin. §. fin. ff. de leg. 2. & alias limitationes, vide per Durant. d. tit. 8. de arte test. Caut. 9. requiritur autē ignorantia vtriusq; scilicet alienantis, & recipientis, decif. Pedamon. 73. Rol. conf. 81. nu. 8. cum seq. lib. 2.

Alienans rem prohibitam alienari, si aliter frater quoque alienat, non potest primus alienans iure fideicommissi portionem secundi alienantis consequi, l. cum pater §. libertis ff. de leg. 2. & ibi vide Castr. Bart. & DD. Ruin. conf. 166. lib. 2. Aret. consil. 67. Roland. conf. 70. num. 62. lib. 3. & nota rationem d. §. libertis esse generalē, vt considerat Aret. d. conf. 67. vers. venio. Alienari quæ non possunt alienari bonorum vniuersitate, & ipsa alienata censentur, & transeūt, l. quædam ff. de acquirend. rer. dom. l. si operarum ff. de oper. libert. latē Fab. de empt. cart. 105. num. 44. & declara, vt ibi per eum Crauet. conf. 241. num. 5.

Limitatur habere locum in hæredis institutione, non autem in fideicommissis, l. perinde ff. ad trebell. Bald. in l. fin. col. pen. circa finem, C. de edicto Diui Andr. toll. & post Soccin. iun. conf. 72. num. 37. lib. 1. declarat Non. consil. 1. num. 31.

Secundò limitatur, non habere locum in feudis, Bald. cõf. 207. incipit quæstio est nu. 5. lib. 2. Non. d. conf. 1. nu. 31.

Tertio declara, vt per Crauet. cõf. 241. num. 5.

Alienatio rei subiectæ fideicommissio valet, & tenet, quando fideicommissarius illam reuocari nõ petijt. Decif. Pedam. 94. nu. 23. Rol. conf. 100. nu. 7. lib. 4.

Alienata res quando reuocatur, debet reuocari vna cum fructibus mediij temporis, gloss. in l. fin. §. sed quia C. com. de leg.

Oppositum tenet Bart. in Auth. de restit. & ea quæ par. in 1. mensi in princ. nu. 3.

Alienata primo loco imputantur in quartam, l. Marcellus §. res ad trebell. Bart. in l. in quartam in artic. 1. treb. q. 4. n. 9. ad l. falc. & ibi Soccin. iun. num. 89. late Grammat. decif. 93. n. 4. & 5. vbi limitat.

Alienari possunt res subiectæ fideicommissio vsque ad legitimam, & trebellianicã cum primo alienata imputetur in quartam, l. Marcellus §. res ad trebell. vbi Doct. Soccin. iun. in l. in quartam num. 89. ad l. falcid. & in l. qui Romæ §. duo fratres num. 83. fidei verb. oblig. Dec. conf. 208. num. 8. Aym. conf. 295. num. 3. Alex. in d. l. Marcellus §. res num. 1. Ripa in d. l. in quartam nu. 96. gloss. & Bart. in l. fin. §. sed quia nostra C. com. de leg. tradit Alex. conf. 3. nu. 6. lib. 3. vbi dicit, quod debeat articulari, vt probetur valor, & conf. 178. num. 4. lib. 5. Ripa

in l. filiusfam. §. diui num. 29. ff. de leg. 1. & ibi las.

Alienata censetur elegisse grauatus in legitimam, & trebellianicam, l. Marcellus §. res quæ ad trebell. Grammat. decif. 93. num. 4. Aret. conf. 18. num. 4. & seq. Maximè in legitimã, in qua est credijtor, Grã. d. dec. 93. num. 4. & vide decif. corã Serafino in vna Romana fideicommissi de Gorijs 27. Nouẽb. i 59. l. limita, vt non procedat quando extant bona non prohibita alienari, quia tunc non poterit eligere in prohibitis, quia legitima deducitur de non prohibitis alienari, Gram. d. decif. 93. num. 6. Rip. in l. filiusfam. §. diui num. 25. Rolan. conf. 9. num. 16. lib. 4.

Alienatio pignoris vide infra in verbo pignus num. 19.

Alimenta.

Alimenta debentur secundum quantitatem reddituum, & dotis, Crauet. conf. 189. in fin.

Alimentorum causa summaria, gloss. in §. præiudicialis in fin. de act. & ibi notat Gomez. num. 5. in fin. est rex. in l. si quis à liberis §. si vel patris ff. de lib. agnosq. quod est limitandum, vt procedat si petuntur alimenta de præsentis, vel de futuro, secus de præterito, quia tunc esset causa ordinaria, vt tradit Alb. in l. cum hi ff. de transact. & tenet expressè las. post Bart. ibi in 2. lect. in l. alimentis C. de transact. & ibi per DD. redditur ratio, quos videas.

Secundò limitatur, vt prædicta regula sit vera, quando alimenta debentur pauperi, secus si diuiti, per notat. per Alex. in l. si certis annis C. de pactis.

Alimenta ad hoc, vt censeantur præstita causa pietatis, requiritur vt sit persona coniuncta, & quod expensæ sint parue, text. cum gloss. &

ibi Paul. de Castr. in l. ex duob. §. fin. ff. de negot. gest. latè Bursat. conf. 170.

Alimenta vxori relinquens non censetur fecisse animo compensandij, ideoq; vltra alimenta ipsa dotem petere potest, Castr. consil. 248. Roland. in tract. de conf. inuent. quest. an actio hypoth. confundatur per additionem hæreditat. nu. 14.

Alimenta sunt præstanda filio intestati quærelâ inofficiosi ab hærede instituto, text. in l. si instituta §. de inofficioso ff. de inoffic. test. & de istius text. intellectu, vide Alciaz. reg. prima præsumpt. 6. Couarr. præd. qq. c. 6. m. 6. Crauet. cõf. 164. Guid. Pap. quest. 481. per text. in l. fin. §. quod si ei C. de uedip. cogn. In contrarium videtur text. in l. Imperator ff. de tutel. & rat. distrah. ibi in sumptum litis, Boer. decisi. 303. quod declara, vt per Didac. Couarr. d. cap. 6. num. 6. & Crauet. d. conf. 164.

Idem in filio agente pro legitima, Paris in addit. ad Barn. in d. §. in officioso ff. de inoffic. testam. Aff. decisi. 10. & 11. Crauet. vbi supra. Idem in nepote, Couarr. vbi supra arg. text. in l. nam & si ff. de inoffic. testam.

Idem in vxore add. ad Bart. vbi sup. Et quod in prima instatia locum habeat, tradit Benincas. in trac. de paupert. Couarr. vbi supra, & in causa appellationis, Bart. in d. §. in officioso ff. de inoffic. testam. Intellige vt actor sit pauper, & non habeat vnde se aliat, pet. ea que notantur, in l. extraneo ff. de vtr. in poss. mit. Abb. & alij in cap. cõf. haberet extr. de eo qui duxit in vxor. Couarr. & Crauet. vbi sup. In contrarium sentit Robuff. in regul. de sentent. art. 1. gloss. 2.

Declara, vt actor det cautionem de restituendo si succumbat Couarr

d. pract. quest. cap. 6. num. 6.

Que autem quantitas an sit diffinienda pro alimentis, vide d. Couarr. vbi supra.

Alimenta morte extinguuntur, l. cõf. hi §. modus ff. de tract. Menoch. conf. 148. num. 2. lib. 2.

Alimenta, & sumptus litis quando litiganti sint subministranda, vide Abb. & Doct. in cap. ex parte extr. de accusat. & Doct. in l. si instituta §. fin. ff. de inoffic. testam. Pontan. de aliment. Aym. conf. 164. Boer. dec. 303. Couarr. pract. quest. cap. 6. Gabriel. cons. 27. lib. 2.

Alternatiua.

Alternatiua resolutur in copulatiua quãdo alias surgeret interpretatio contra voluntatem testatoris, Alex. conf. 88. nu. 1. & 2. lib. 7.

Alternatiua sufficit alteram partem esse veram, l. si hæredi plures ff. de cond. instit. l. ille, aut ille, de verb. signif. Put. dec. 47. lib. 3. Felyn. latè in cap. in ter cõteas de rescript. vbi plures assert limitationes, intellige in alternatiua affirmatiua, secus in negatiua, Put. & Felyn. vbi sup.

In alternatiuis electio est eius, ad quem verba diriguntur, l. planè §. fin. ff. de legat. primo lafon. in §. huic nu. 12. instit. de action. & ibi Aret. num. 3. optimè declarat, glos. in l. iudicio Titio ff. de legat. 2. & ibi DD. Surd. conf. 98. nu. 6. lib. 1. Gomez. de qualitat. contract. nu. 42. Limita vt non procedat in penalis, in quibus electio est debitoris, licet verba ad eum non dirigantur, Ang. Aret. in suo tract. malef. in verb. quas si non soluerit vers. quod si statutum.

Limita etiam non procedere quãdo illud, quod additur est additum ad fauorem creditoris, nam tunc eius est electio, Marant. in repet. l. si actor nu. 34. ff. de procurat. Gomez. in tract. variat. resolut. tit. de qualitat. contract. nu. 42.

In alternatiuis quando vna pars est illicita, & alia licita valet in parte licita, Seraphin. decis. 1431.

Ambigua.

Ambigua, & æquiuoca verba videto infra in verb. verbum n. 56.

Amisio.

Amisio alicuius rei probatur per iuramentum allegantis amissionem, probata prius amissionis causa, Angel. Aret. in §. sed si pater nu. 2. inst. quib. mod. ius Patr. pot. soluit. Bart. in. l. sicut iniquum, C. de fid. instrum. Afflic. decis. 13. prout est probanda existentia rei, Crauett. conf. 157. num. 16.

Hoc tamen intelligendum esse verum, quando qui negat amissionem non vult redarguere de falso amissum, præsupposito quod esset instrumentum, quia tunc si vellet dicere illud falsum, recurrendum esset ad alias probationes, Afflic. decis. 104.

Animalia.

Animalia vbi dantur in societatem, vel vt dicitur in focciâ, aut dantur estimata, aut dantur inestimata, de qua materia vide Ioseph. Ludovic. in decis. Perus. dec. 10. par. 1. vbi copiosè distinguit, Vrsill. ad Afflic. dec. 150. num. 25. & seq.

Primo casu, si perierint casu fortuito, damnum est commune, l. c. duob. §. damna ff. pro socio, Bald. Castr. & Dec. in l. si pascenda pecora C. de pactis, & sic ille, qui animal recepit. tenetur reddere domino dimidiam estimationis, vt per Bal. in d. l. si pascenda; & alios DD.

Limitatur ista prima conclusio, vt non habeat locum quando culpa istius perijt, quia isto casu damnus spectabit totum ad eum, probatur in d. l. cum duob. §. damna ff. pro socio, & in l. si vt certo §. nunc videndum ff. commod. Bart. in l. quæro §. fin. ff. locat. Alex. in d. l. si pascenda, nisi ex consuetudine ex-

cusaretur, Bal. in l. nemo de insectis C. de Episcopal. aud. Rip. in tract. de remed. ad conseruand. vbert. num. 228.

Sed si damnum est commune non cogitur præstare damna fatalia, d. §. damna.

Limitatur secundo, vt non procedat quando animal esset mortuum morte naturali, nam tunc ad nihil tenetur. Bald. in d. l. c. duob. §. si in cocunda vers. quatro ff. pro soc. & quod sit mortuum morte naturali, probandum erit ab eo, apud quem animal perijt, & cui commissâ erat custodia, tradunt Ias. & Dec. in d. l. si pascenda, & Add. ad Alex. eodem loco vbi dicitur, quod rustico non sufficit portare pelles, Alex. consil. 158. in causa lite num. 3. lib. 2. vide Oldrad. consil. 221. quod morset probanda ab allegante.

In contrarium vide Alex. c. 6. l. 125. lib. 7. Rol. de lucto dor. quæst. 64. l. si quis fundum §. Imperator, & ibi gloss. & Bart. ff. locat. Laurentium Siluanum cons. 39. & cons. 46. vbi ita distinguit, aut casus, qui allegatur potest esse sine culpa, & tunc alleganti incumbit onus probandi, aliâ secus.

In secundo autem casu, periculum totum pertinet ad dominum, vt est tex. in l. si pignus C. de pignor. act. Alex. Bald. Ias. & Dec. in d. l. si pascenda C. de pactis.

Limitatur si aliqua culpa imputari possit pastori, d. l. si vt certo §. nunc videndum ff. commodat.

Animalia Clericorum damnantia in bonis laicorum possunt capi, & cõduci ad ludicem Laicum, Lucas de Penn. in l. 2. C. de nauib. non excusand. lib. 81. Surd. conf. 301. lib. 3.

Annus, & Annalia.

Annus vbi datur à lege est 365. dieum Abb. in cap. quærenti de off. deleg.

An-

Annus folet esse 24. mensium, præsertim in terris, & possessionib. Vmbriæ, & Thusciz, quia cum in illis vno tantû anno seminetur, & alio anno terra quiescat, biennium pro vno anno habetur; Bart. num. 2. Castr. num. 3. Cuman. Alex. num. 9. Hercul. nu. 8. in l. diuortio §. quod in anno ff. solut. matr. & ibi gloss. vide Thob. Non. in cons. dicentem annum esse 18. mensium, & hoc casu erit ista differētia, quia in priori casu incipiet annus à mense Iulij, secundo casu inchoabitur à mense Martij.

Hoc tamen limitatur non procedere in fructibus naturalibus, sed benè in industrialibus, vt videntur sentire DD. in d. l. diuortio §. quod in anno ff. solut. matr.

Annalia ad agendum sunt perpetua ad excipiendum.

Limita vt non procedat quando tempus opponitur ad exclusionē actionis, Franc. in cap. 1. de restit. spoliatorum in 6. & §. folet.

Appellatio, & appellari.

Appellatio deferitur per lapsum anni, nisi appellans fuerit impeditus iusto impedimēto, vel steterit per Iudicem, Castr. in cons. 334. & de impedimento debet constare, nec desuper requiritur sententia, Capell. Tholos. quest. 321.

Appellatione filiorû in dubio intelligitur de legitimis, & naturalibus, non de naturalibus tantû, l. vlt. ff. de iure deliberandi, & ibi gloss.

Appellatione nepotum veniunt pronepotes, Bart. in l. Gallus §. instituens ff. de lib. & posth. & ibi Imol. & alij Bart. in l. liberorû ff. de verb. signif. vbi Rebuff. Fulgos. cons. 68. Gozad. cons. 59.

Contrarius consuluit Corneus cons. 143. n. 3. lib. 3. vide Socc. sen. in d. l. Gallus §. instituens.

Appellatione filiorum non veniunt

nepotes in causa fideicommissi, & onerosa, Dec. cons. 95. Corn. cons. 182. lib. 2. Cephal. cons. 107. num. 16. cum seq. lib. 1.

Appellari potest à sententia Iudicis recursus, si enormiter ledit, Roman. cons. 261. Alex. cons. 106. vbi quod appellatur à sententia reductionis ad arbitrium boni viri.

Appellatio interposita ab vno ex litis consortibus prodest alteri, Put. decif. 469. lib. 2. & decif. 779. par. 1. diuers.

Appellatio non datur à decreto exhibendo, Grat. discept. forens. 188. in fine.

Appellare licet de iure communi in remedio vti possidetis, sed tamē nō suspenditur executio, Cāpuc. dec. 1. num. 25. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 843. vide in contrarium Lancellott. de attentatis limit. 25. nu. 26. Borignin. decif. 19. num. 4. Alc. cons. 37. lib. 7.

Appellari non potest à sententia lata in causa mercedis personæ pauperis Rota decif. 764. p. 1. diuers.

Appellatus si nimis propere præueniat appellantem in obtinenda commissione, commissio est nulla, quia appellatus creditur id fecisse, vt haberet Iudicem magis fauorabilem, cap. oblatæ, & ibi Abb. extr. de appell. Put. decif. 241. lib. 2. declarata, vt non habeat locum in Curia, nec etiam hodie in partib. dec. 259. p. 2. diuers. nimis propere preuenire dicitur si ante vltimum mensem anni præueniat, Abb. in d. cap. oblatæ.

Dicas istud esse arbitrium Iudici, Fely. de magis commun. in cap. ex parte el segundo num. 7. de rescript.

Appellatione remota quando causa est commissa, si notoriè quis grauatur licet appellare, & si pendente termino ad appellandum capitur post.

- possessio est attentatum, Put. decis. 414. lib. 3. cap. cum sit Romana de appell. & ibi Doct.
- Appellatio ab interlocutoria non impedit, quominus Iudex procedat ad ulteriora ante inhibitionē, Castrenf. conf. 23. lib. 3.
- Appellari potest à Iudice ordinario, qui se inuromittit in cognitione causæ iam introductæ coram alio Iudice sibi pari, Felyn. in cap. M. Ferrariens. num. 25. de confit.
- Appellatio est de appeditijs illius instantiæ, cuius est sententia, Rota decis. 330. par. 2. diuers.
- Appellari potest à sententia lata in possessorio si cōtinetur mixturam, Bursat. conf. 456. in fine, Rot. dec. diuers. 356. vbi de sententia, quod possit retineri possessio, donec, & quousque, part. 1. Cæsar de Grass. decis. 2. de caus. possess. & propriet.
- Appellatio debet intimari dimissa copia, Authent. clem. causam de elect.
- Appellatio, vel nullitas quando intēta principaliter dicatur, Alex. conf. 2. num. 13. lib. 3. Put. dec. 172. lib. 2. Cag. l. 2. num. 279. C. de pact.
- Appellatio quando defendatur à defertione si Procurator non inuenit Iudicem domi, & sic non appellauit infra decem dies, Put. dec. 130. lib. 2.
- Appellari nō potest à Vicario ad Episcopum, quia censetur idem Tribunal, Pute. dec. 503. lib. 2. sed procedit indefinitiuā, non in interlocutoria, vt ibidem vide de offi. delegat. & quod secus in Vicario foraneo.
- Appellans non tenetur facere fidem Iudici de introductione causæ appellationis, Capell. Tholosan. vbi add. quest. 446.
- Appellari potest à declaratione facta per peritos, etiam post tempus ad appellandum, l. 1. in l. arbitro ff.
- qui satisd. cogantur, Brun. consil. 143. num. 11.
- Appellatus à diffinitiuā potest illam iustificare ex nouis probationib. in iudicium appellationis, quas nō deduxit in primo l. per hanc, & ibi Bart. & Doct. C. de temp. appell. Felyn. in cap. fin. de mut. pet. quia est priuilegium commune appellanti, & appellato.
- Limita dummodo nouæ probationes, quæ inducuntur per testes nō sint super eisdē articulis, vel directo, contrariæ, clem. 2. de testib. vide Marāt. in tract. de ordne iud. in 6. part. princip. 3. part. vers. & quandoq; appellatur num. 162. vbi videbis alias limitationes.
- Limita etiam, vt per Felyn. in d. cap. fin. de mut. pet. vbi dicitur, vt non procedat posse appellatum probare quando appellans renunciauit appellationi antequam inciperet profequi.
- Limita vltimo nisi esset appellatū in parte, & partibus, Felyn. vbi supra, Brun. conf. 85.
- Appellandi tempus currit à die lata sententiæ, quamuis fuerit sententia cōditionalis, l. 1. §. biduum, vbi gloss. in verbo statim, & Bartol. ff. quando appellandum sit cap. quoad consultationem extr. de sent. & re iud. vide Soc. conf. 45. num. 10. lib. 1.
- Appellatio verbalis in scripturā redacta differt ab appellatione in scriptis, Put. decis. 109. lib. 2. & decis. 5. tit. de appellat. lib. 4. Corneus conf. 95. lib. 4.
- Appellari potest ab æstimatione, quandocunque, & noua æstimatio fieri debet, Seraf. decis. 513.
- Appellatione interposita à diffinitiuā, si non datur cedula infra tempus, causa dicitur deserta, Put. dec. 5. tit. de appell. lib. 4.
- Appellari potest à sententia lata in vim

- vim confessionis, sed appellans exprimeret causas grauaminis in appellatione debet, Aret. §. si minus nu. 31. instit. de act.
- Appellationem non prosequi, & nõ appellare paria sunt, gloss. fin. in cap. quamuis de elect. in 6.
- Appellatus non compellitur per appellatorem prosequi suam appellationem ante finem anni, Capell. Thol. quæst. 425.
- Nec etiam per Iudicem, d. Capell. Thol. quæst. 427. & ibi add.
- Appellatione filiorum quando veniant nepotes in restitutione fidei commissi, vide Soc. conf. 146. num. 16. lib. 2. & conf. 149. eod. lib. Rot. decif. diuers. 356. par. 1.
- Appellatione personarum nõ venit Collegium, nec corpus inanimatum, Alex. conf. 216. num. 11. lib. 2.
- Appellatio vbi aliàs non admittitur, si ex replicatione actoris exceptio rei turbidatur, admittitur, Afflic. decif. 63. Put. decif. 233. & decif. 243. lib. 3.
- Appellatio à sententia Principis, & eius Senatorum non tenet, quia non appellatur, sed debet porrigi supplicatio, de quo vide Capell. Thol. & ibi add. quæst. 480.
- Appellatio admittitur à decreto remissionis causæ, ex quo Iudex pronunciat se incompetentem; quo casu licitum est appellare, Roland. conf. 33. lib. 4. B. ecc. conf. 31. vide Marches. tit. de commission. ab interlocutor. 31. & 60.
- Appellans ad Iudicem competentem, & prosequens causam appellationis coram incompetenti, si est infra tempora, potest redire ad competentem, Angel. conf. 336.
- Appellans debet redire pro Apostolis in tempore sibi à Iudice constituto, aliàs videtur appellationi renunciare, Angel. in l. quoniam C. de appellat. Pedam. decif. 7. & bis tantum potest debent, Bellam. decif. 349.
- Appellari potest à processu ad vltiora, per quem inducitur fatigatio partis, Felyn. in cap. suborta sub num. 4. circa med. extr. de re iudic.
- Appellari potest à sententia lata vigore iuramenti decisui relati, Pedam. decif. 61. Scaccia de appellat.
- Appellationi non dicitur renunciatum per comparitionem coram Iudice, a quo, si pars a duersa contradicit, & actus non sortitur effectum, maxime si dicitur sine præiudicio appellationis, Felyn. in cap. significauerunt de testib. Soc. conf. 21. lib. 4. la. in l. qui Romæ §. seia nu. 2. ff. de verb. oblig. Neuz. conf. 44. num. 15. latè d. Felyn. in cap. gratum de offic. Iud. delegat. vbi limitat, Surd. conf. 35.
- Appellari potest à Iudice denegante reuocationem decreti proposita legitima exceptione, Rebuff. in repet. l. quod iussit nu. 25. ff. de re iudicat. prout quando absque legitima causa reponit, Bellam. decif. 51.
- Appellari potest in cõmissis arbitrio Iudicis, si Iudex malè arbitrauit, Abbas cap. cum sit Romana num. 23. extr. de appellat. vide Roman. conf. 261.
- Appellari non potest à Iudice si non facit id, quod ex suo officio facere potest, si à parte non petatur, Abb. in cap. fin. de rescript.
- Appellatio à sententia Cardinalis nõ committitur in Roma absque scientia Papæ ob honorem Cardinalis, Bellam. decif. 37.
- Appellandi facultas respicit ordinaria iudicij, siue sit à definitiua, siue ab interlocutoria, Alex. in l. 2. ff. de leg. 2. & conf. 167. vol. 2. Pancirol. conf. 146. nu. 1. & 8. vide decif. Rot. Roman. diuers. 330. par. 2. de-

declara, vt per Put, dec. 480. lib. 2.
Appellari debet à Iudice qui sequitur iudicium tertij, Menoeh. de adipisc. remed. 5. num. 163.

Appellari vbi certo casum casu permittitur, ille casus exprimi debet, Felyn. in cap. exterum in princ. de rescript. Rot. decif. 659. num. 4. & seq. par. 1. Add. ad Capell. Tholof. quæst. 501. Grat. discept. for. lib. 2. cap. 383. num. 10.

Appellatio ab interlocutoria si fundatur in duabus causis, quarum altera sit iniusta, adhuc appellatio sustinetur, Felyn. in cap. inter cetera num. 2. in fin. extr. de appell.

Appellatio non dicitur deserta ex solo cursu minoris temporis biennio, intra biennium potest occurrere impedimentum, cuius probatio, vel improbatio requirit discussionem Felyn. in cap. ex parte el segundo num. 10. vers. erit practica de rescript.

Appellatio admittitur vbi agitur ad possessionem vigore contractus, Bald. conf. 210. num. 5. lib. 5. Marant. de ord. iud. in 2. artic. princ. in 6. parte nu. 250. aliis 305. Rot. decif. 356. par. 1. diuers.

Limita si ageretur possessoriō vigore hypothecæ in contractu appositæ, quia tunc non daretur appellatio, Seraph. dec. 430.

Appellans à tormentis, licet non fuerit exhibitā inhibitoria, debet audiri, & sunt ligatæ manus Iudicis, Bald. in rubric. C. eommin. epist. in fin. col. penult. refert, & sequitur Barthol. Veronens. in cautela sua, quæ ne incipit si quis timet sub rubr. eaute.

Appellari ab interlocutoria, quod quis torqueatur, non potest, gloss. in l. ante sententiam C. quor. appell. quod est verum quando procedunt inditia à contrario sensu illius legis, sed Bald. in d. l. tenet,

quod siue affirmatiuè, siue negatiuè potest appellari, & idem tenet in l. si quis prouocatione C. de appell. & vide in l. eos C. eod. Bart. in l. 2. de appell. recip. vbi dicit, quod ab interlocutoria torture cum expressione causarum appellatur, & idem tenet Andr. de Isernia in tit. quæ sint regalia in verbo maiestatis, quod vt in crimine Iste Maiestatis quis torqueatur, potest appellari, & vide eundem Isern. in consil. Regni intentionis, & quibus Bald. in l. fin. C. de probationibus dicat, quod tortus eum inditijs vehementibus non possit appellare, tamen de iure cap. Regni potest, vt in tit. legitima appellatio à tormentis, quod incipit si iussit, ita refert, & sequitur Paris de Puteo in trac. de iudicatu in verbo tortura vers. quegro n. 4. f. 1068.

Appellari potest à grauamine successu suo quando cunque, Dec. in cap. ex parte nu. 7. de appell. Marant. in sua prax. tit. quandoq; appellatur nu. 216. latè Felyn. in cap. accedens sub num. 15. extr. vt lite non contest.

Limita, & declara procedere pluribus modis, vt per Dec. in d. cap. ex parte num. 7. de appell. Felyn. in d. cap. accedens sub n. 16. extr. vt lite non contestata.

Appellari debet à subdelegato ad delegatum, qui sibi aliquid reseruaui, non autem ad delegatam, cap. eum te cõsultante de offic. Iud. delegat. & in cap. super quæstionum 5. porro, vbi Felyn. eod. tit.

Limita pluribus modis, vt per d. Felyn. d. 5. porro nu. 13.

Appellari quādo possit à decreto de describendo bona, vide Bart. in l. post cõtractum ff. de donat. n. 19. Appellationi renunciatio censetur per comparitionem coram eodē Iudice, cap. gratum vbi gloss. de

- offic. Iudic. deleg. & ibi Felyn. n. 7. Limita vt procedat in appellatio-
ne interposita, secus in interpo-
nenda, Felyn. vbi supra nu. 8.
Limita etiam quando fuisset pro-
testatum, citra præiudicium appel-
lationis interposita, Oldrad. conf.
301. num. 5. Surd. conf. 35. lib. 1. de-
clara pluribus modis procedere, &
vt per Felyn. vbi supra, & latè per
Gabriel. in suis conclus. de appell.
concluf. 2. Capell. Tholof. quæst.
194. num. 4.
- Appellari non potest, omisso medio
ad superiorem, Imperatores sive
appell. Benint. dec. 96.
Limitatur pluribus modis per Fe-
lyn. in cap. super quæstionum 5.
porro nu. 14. de offic. Iud. delegat.
- Appellari debet ab exequutore, qui
excedit, Felyn. in cap. cum dilecta
num. 12. in fin. de rescript.
- Appellari potest ab admissione ex-
ceptionu impertinencium, seu pro-
bationum, Abb. in cap. cum con-
tingat de offic. delegat. nec sufficit
contradicere, Aret. in 5. præterea
num. 13. in fl. de act.
- Appellans non potest renunciare ap-
pellationi in præiudicium appel-
lati, Felyn. in cap. ex parte de re-
script. nu. 5. Gabriel. conf. 38. lib.
1. & vide gloss. in cap. quamuis in
verbo partibus de elect. in 6.
- Appellatio extraiudicialis suspendit
gerenda, non autem gesta, Felyn.
in cap. dilecti in fine de maiorit.
& obedient. & ibi Abbas nu. 4.
- Appellatione deserta, si partes causã
prosequuntur coram Iudice ad
quem, sententia postea lata non
tenet, Pedemon. decif. 7.
- Appellari licet non possit à senten-
tia iuris, potest tamen appellari à
declaratione Iudicis, Abb. conf.
100. nu. 4. lib. 1. & in clement. præ-
fenti num. 8. de censib. Add. ad Ca-
pell. Tholof. q. 441.
- Appellari debet ad Papam in causa,
ab ipso commissa, cap. vt nostram
extr. de appell. Alciat. conf. 481.
lib. 6. in fin.
- Appellari potest à decreto, quo Iu-
dex pronunciauit aliquem haberi
pro confesso, ex quo non iurauit,
Bald. in l. 2. num. 44. ff. de iureiur.
- Apocha.*
- Apocha legitime probata, vel reco-
gnita, vide infra in verbo reco-
gnitio num. 37. par. 2.
- Approbatio, & Approbare.*
- Approbatio actus, qui non dependet
ex voluntate nostra, nihil opera-
tur ad validandum eum, nisi expres-
sim ff. de appell. Bart. ad l. licet C.
de procurat.
- Approbare actum gestum parte ab-
sente quando dicatur, Bartol. in l.
quo enim 5. rem haberi ff. rem rat.
hab. Dec. conf. 98. num. 3v
- Approbatum semel ad vnum benefi-
cium potest reprobari in examine
ad aliud, Oldrad. conf. 18. num. 1.
Gonzal. super reg. 8.
- Aquaductus, & Aquacursus.*
- In aquaducto antiquo consuetudo
est seruanda, nisi manifestè ff. de
seruit.
- Aquacursus quando diuerti possit
in præiudicium vicini, vide Cal-
can. conf. 50. & 54. & seq. vbi latè.
& alucis fluminis derelictus, ad
quem spectet, vide Nat. conf. 55.
- Archiepiscopus.*
- Archiepiscopus non habet iurisdic-
tionem in subditos suffraganei,
nisi per viam appellationis, Abb.
in cap. ab excommunicato nu. 13.
de rescript. Capell. Tholof. quæst.
114. n. 3. Grat. discept. forens. 119.
Sic & non potest audire causas
subditorum Suffraganei sui per
viam quærimonie, sed appella-
tionis, cap. 1. de offic. legat. & ibi
gloss. cap. pastoralis de offic. Iudi-
cis ordinat.

Archiepiscopus est Index ordinarius totius Prouinciæ, tamen illam iurisdictione non exercet, nisi in quibusdam casibus, notat gloss. & Doct. in cap. pastoralis de offic. Ordin.

Archiepiscopus non potest compellere subditos suffraganei sui ad hoc ut acceptent delegationem causæ, cap. pastoralis de offic. Iud. Ordin. Grat. discept. forens. 169. & quod non possit compellere testes, vide d. Grat. d. disceptat.

Arbiter, & Arbitrium.

Arbiter potest facere quid sibi à partibus est concessum, nec plus, nec sufficit verba generalia, sed oportet quod specialiter, & nominatum concedatur, las. in l. ne quicquam §. vbi decretum num. 59. ff. de offic. Procons. & legat.

Arbitri non possunt pronunciare partibus non citatis, etiam quod in compromisso fuerit dictum posse arbitros procedere ad sententiam etiam absentibus partibus, ita Spec. in tit. de arbitr. §. excipitur in fin. dicens non valere sententiam partibus non citatis, quod refert, & sequitur Io. Imol. in cap. cum dilectus de arbitr. Alex. in l. si quis arbitrato col. 5. vers. quarto limita ff. de verb. oblig.

Arbitri possunt cogi vt sententiam ferant.

Limita postquam ab eis semel fuit recessum, Abb. in cap. causam quæ num. 2. de iudic. vbi etiam Felyn.

Arbitrium declaratur, & restringitur à lege, Cæs. de Grass. decis. 6. nu. 7. de sent. & re iud.

Arbitrium intelligitur vt Index possit niti aliquo pacto equitati, Cresc. decis. 287. aliàs 4. de testib. Crauet. conf. 190. num. 5.

Ad arbitrium boni viri reductio, vide infra in verbo reductio nu. 38.

Arbores.

Arbores si vi. ventorum sunt deie;

ctæ, & est facta venditio cum pacto de retrouendendo, si res vendita redimitur, est restituenda venditori æstimato, l. diuortio §. si fundum ff. solut. matrim. & idem de usufructuario, Alb. Mandell. conf. 55. & quando dicantur vi ventorum deiectæ, vide per Doct. in d. l. diuortio §. fundum.

Argumentum.

Argumentum à contrario sensu non procedit in materia stricti iuris; Serafin. decis. 1466.

Argumentum à pacto ad statutum, quando valeat, Surd. conf. 85. num. 29.

Argumentum de quietatione ad obligationem valet, gloss. in l. si inter patrem C. de solut.

Argumentum à contrario sensu valet etiam in mandatis, Cæs. de Grass. decis. 10. de præbend. non tamen sumitur ex dictis Doctorum, Surd. conf. 85. nu. 39.

Armatus, & Arma.

Armatus contra me venientem mihi occidere licet, gloss. in l. 1. in verb. moderatione C. vnde vi Græmat. conf. 56. num. 9. Clar. in prax. crim. §. homicidium vers. sed quo modo.

Et aliquem armatum contra me venisse sufficit ad probandum me fuisse in periculo vitæ constitutum, & si illum occidero præsumitur quod fecerim ad mei defensionem, gloss. in d. l. 1. C. vnde vi, Grammat. d. conf. 96. Ang. Aret. in tract. maleficiorum in verb. & dictus Titius se defendendo vers. dixi quod licita num. 11. & 12.

Armorum delatio malum animum, 6 denotat, Aret. in §. ex maleficij num. 15. instit. de action. & ideo si quis ingressus fuerit domum alicuius cum armis, & inde aliquid asportauerit nemine resistente, tenetur non solum actione furti, sed

etiam vi bonorum raptorum, d. Aret. ibidem num. 14.

Articuli.

Articuli debent femper admitti in quocunq; poffefforio etiam in fpolio, & etiam quod conccrnant petitoriũ, Affl. dec. 7. Rot. in nouis decif. 5. de fequeffr. poff. & prop.

Articuli impertinentes, & qui probati non reluant articulantem non debent admitti, l. ad probationem C. de probationib. l. fi. duo §. item Iulianus ff. de iurejur. & ibi per Doct. nec cum claufula faluo iure impertinentium non admittendorum.

Articuli impertinentes non funt admittendi, & de hoc vide late per add. ad flatuta artis agricult. cap. 38. vide Crauet. conf. 203. nu. 29.

Articuli etiam modicum conferentes ad caufam dicuntur pertinentes, Dec. conf. 84. in fin. & cõf. 517. num. 2. Aym. conf. 94. num. 3.

Affcuratio, & Affcurator.

Affcuratio facta de tali nauis in dubio intelligitur de corpore nauis, & non de mercibus, nifi ex coniecturis aliud præfumatur contra contrahentes, fi autem vnus idem fuerit dominus nauis, & mercium tunc fi affcuraret nauem, an videatur de vtroque, dependet ex coniecturis, in dubio tamen intelligitur tantum de nauis, quæ omnia videntur effe de mente Bart. rectè infpicienti in l. penul. ff. de pign. quem refert, & fequitur Petrus Santerna in tractat. de affcurat. & fponfion. part. 4. num. 72. fol. mihi 561.

Affcuratio fi effe conditionaliter concepta, ceffante nauigatione, Affcurator non habebit pretium periculi, Petr. Santern. de affcur. & fponfion. part. 5. num. 30. fol. 566. Limita fi simpliciter, quia hoc cafu emitur fpec, ficut ad euentum alienius nauis, & ea non nauigan-

te dominus mercium tenetur ad pretium periculi, licet ceffet fpec periculi, quia ille emit fpec, & nõ confideratur, an illud, fuper quo talis fpec fuit pofita fequatur, vel ne, quo ad validitatem contractus, vt in l. fi actum ff. de action. empt. Petr. Santern. vbi fup. num. 9.

Affcuratio à cafu tempeftatis non extenditur ad cafum latronum, & piratarum eo quod non fuit dictum, per notata in l. quicquid astringenda ff. de verb. obligat. & furtum non comprehenditur inter cafus fortuitus, quia propriè cafus fortuitus effe inopinatæ rei euentus, cui prouideri non poteft, vbi autem diligentiffimus præcauiffet, & prouidiffet non dicitur propriè cafus fortuitus, vt probatur in l. ij. §. eo tempore ff. de adminiftrat. rerũ ad Ciuitat. pertinen. vbi bonus textus, de quo meminit Alex. in l. quod nerua, & in l. fi quis §. quæfitum ff. fiquis cautionib.

Affcurator, qui foluit æftimationem mercium, fi poftea res appareant, an poffit cogere dominum, vt accipiat illas, & reddat fibi quod dedit, vide notata in l. incommodato §. fin. & in l. rem mihi ff. commod.

Affcuratores quando conueniuntur ex contractu, non poffunt opponere affcurato, quæftionem, quod res non erant fuz, & per confequens (licet fint dependente) non debere earum æftimationem, text. not. in l. commodare iuncta l. fequent. ff. commod. & ibi Bart. notat, & hoc memoriz manda, quia ifti affcuratores quando venit tempus foluendæ æftimationis multa perquirunt, vt excufentur, vt non foluant.

Afferta.

Afferta in articulis non intelliguntur effe confeffata ad fauorem partis aduerfæ, Alex. conf. 89. nu.

10. lib. 2. Butr. in cap. quoniam, contra de probat. maximè quando sunt negata, d. Alex. conf. 175, nu. 1. lib. 7. Corn. conf. 73.

Afferens se creditorem (cùm verè nō sit) ad damnū tertij, incidit in pēnam falsi, Angel. Aret. in tract. de malefic. in verb. falsario, Bal. conf. 220. vol. 2. Salyc. & Doct. in l. si creditor C. de falsis.

Affertioni Papæ concurrentibus adminiculis, statur etiam in præiudicium tertij, Seraf. decif. 454.

Assignatio.

Assignatio nominis à Iudice facta, habet vim traditionis, & quomodo sit faciēda, vide glos. in l. à Diuo Pio §. sic quoque, & ibi Bartol. & Alex. in fin. ff. de re iudic.

Attentata.

Attentata, seu innouata post appellationem reuocanda sunt, cap. non solum extra de appell. in 6. & in l. appellatione ff. in. innouetur appell. præcedente.

Limita, vt per Vestr. in prax. lib. 8. cap. 4. Put. decif. 414. lib. 3. & dec. 323. lib. 3.

Attentata non reuocantur lite deserta per viam attentatorum, sed per viam nullitatis, Seraf. decif. 229.

Attentata reuocari possunt post desertam appellationem, Benitt. decif. 40. num. 3. Cæf. de Grass. decif. 2. de appell. Seraf. decif. 292.

Attentata in vim sententiæ nullæ re-

uocantur per viam attentatorum reuocata sententia, Aret. conf. 56. in principio.

Attentata post extraiudicialem appellationem sunt reuocanda, Abb. & Felyn. in cap. dilecti de maiorit. & obed.

Attentata licet sint ante omnia reuocanda, tamen quando constat de non iurè petentis agitur in negotio principali, Chifaner. decif. 7. prout etiam quando cognitio attentatorum dependet à negotio principali, Valeott. decif. 221. Capyc. decif. 72. declaratur etiam in attentatis post appellationem ab interlocutorio, quia tunc in primis est cognoscendum de iustitia appellationis, Oldrad. conf. 1. in fin. Lanfranc. in tract. de appellat. num. 110.

Autoritas.

Authoritas Doctorum vbi deficit lex pro lege est seruanda, vide in progymio num. 4.

Auus.

Auus maternus excludit proauum maternum in bonis maternis, & alij, & auus paternus excludit proauum paternum in bonis paternis, & alij, Napodan. in consuet. si quis, vel si qua fol. 118. num. 156.

Aui appellatione proauus non continetur, Alex. Ias. Bart. in l. Gallus §. in fit. ff. de lib. & posth.

IN VERB. QVAE INCHOANT A LIT. B.

Bannitus.

Bannitus si quis efficiatur, an fideiussor de representando toties quoties teneatur illum representare, Herculanus in trac. de caut. de non offendendo cap. 23. & de

materia cautionis de non offendendo circa personas bannitorum, vide Bald. Castr. in l. 1. C. de fideiussor. & in l. capitis eod. titul. & l. si debitori ff. eod. Hercul. vbi supra, qui assert limitationem, quam sequitur Nonius conf. 112.

Et ap bannitus possit condere festa-

ftamentū, vide Clar. in §. testamen-
tum quæst. 19. & an possit succedere,
Gozad. conf. 96. num. 5. & Rip.
in l. ex facto §. si quis rogatus ad
trebell. & Bartol. in l. amissione §.
qui deficiunt ff. de capit. dimin. &
ibi add.

- 7 Et an amittat vsufructum rerum
acquistarum per filium. vide Zuc.
cardum in l. 1. C. qui admitti, & in
l. c. corruptionem, vbi notatur C. de
vsufruct. & omnes supradictos DD.
vide.

Bannitus an repellatur à legitima
patris sibi postea proueniente, Ri-
min. lun. latè in l. vt vim ff. de iust.
& iure num. 122.

Cum Bannito, & Foriudicato Docto-
re potest haberi consiliū, Bal. in
cap. 1. in 3. col. extr. de iud. circa
princ. vbi in specie dicit posse ha-
beri consiliū sicut Romani ha-
buerunt cum Ephesio exulante, l.
2. ff. de orig. iur.

Bannitus habetur pro mortuo, vide
infra in verb. Fiscus num. 31.

Bannitus, & Foriudicatus veneno
8 occidi non possunt, & occidens
punitur, ita mirabiliter Ang. in l.
fin. C. de delator.

Limita, si esset Bannitus pro cri-
mine læsæ Maiestatis, Bart. Cepoll.
conf. 34. vide etiam infra in verb.
frater num. 33. & Iudex num. 42.

Barataria.

Barataria est distrahere pecuniam
pro iustitia, l. omnes ad l. l. l. repet.

- 9 per Bart. & qui committit barata-
riam sindicatur de dolo via ordi-
naria, l. vnica vt omnes causæ, & in
corpore, vt iud. & si dederit licen-
tiam, quam dare non debuit, l. 1. de
desertor. in gloss. & committunt ba-
ratariam Iudices, qui iustitiam
auro vendunt, vel quando inno-
centem auro puniunt, & nocentem
absoluunt, Authent. vt Iudices sine
quoquo suffrag. in princ. vbi Ang.

sic declarat baratariam, vide Pabl.
de Castr. in conf. 150. quos refert,
& sequitur Paris de Puteo in tra-
de sindicat. in verb. brachium ver-
fic. officialis num. 7. & sequent. fol.
mihi 217. nota quod baratarie cri-
men est simile crimini læsæ Maie-
statis, quia imponitur pœna confi-
sationionis bonorum, & exilij, &
delictum patris nocet filio, secun-
dū gloss. in Auth. sed nouo iure de
pœna iud. Paris de Puteo in tract.
de sindic. in verbo corruptio ver-
an si nu. 1. fol. 313. & corrupens
Iudicem punitur, quia sententia
pro eo lata est nulla, & dicitur ven-
nalis, l. 1. de pœna iudic. l. quoniam
ff. de calumn. & an corrupens Ad-
uocatum perdat causam, vide Pa-
ris de Puteo in verbo corruptio
verf. corrupens num. 2. fol. 317.

Baro.

Barones sunt Iudices Regia manu
constituti suorum vassallorum, &
vti officiales sola M. C. de eorum
delictis cognoscit, vide supra in
verb. abolitio.

Bellum.

Bellum an sit licitum, vel illicitum,
vide in l. hostes ff. de capt. & post-
lim. reuerf. & quod sit inductum, vt
absque iniuria in pace viuatur, vi-
de D. Consul. D. Francisc. Merlino
in controuerf. forens. cent. 1. cap.
2. num. 24.

Bellū, quod ex edicto geritur iustum
dicitur, ex edicto idest ex autho-
ritate Principis, namaliter non
esset iustum bellum, Innoc. in cap.
olim causam de restit. spoliat. & in
dubio bellum inductum ab Impe-
ratore iustum præsumitur, Abb. in
cap. sicut de iureiurand. quem re-
fert Dec. conf. 691. num. 3. & 4.

Beneficia.

Beneficia debent conferri pauperib.
Clericis, ex quibus inuigilant Ec-
clesiæ, Bellam. decif. 549. licet ma-
le

le feruetur, ut ibi Add.

Beneficia vacantia non potest conferre is, qui habet facultatem habilitandi iniuste detinentes, Bellam. decif. 549.

Beneficio ut quis possit priuari ob non residentiam, debet personaliter citari, & per sex menses expectari, Mant. decif. 12.

Beneficia ad nutum superioris amovibilia, possunt conferri regularibus, Rot. decif. 772. par. 1. diuers.

Beneficia Principis latissime interpretanda sunt, l. fin. de constit. princ.

Limita ut procedat ab alijs, ab eo autem, qui illud concessit potest interpretari, ut sibi videtur, gloss. in cap. quod dilectio extr. de consang. & affin.

Limita etiam, & declara, ut per Francisc. Aretin. in l. qui duos seruos ff. de leg. 1. qui utitur tali distinctione; quod si beneficium est concessum motu proprio, tunc ipso iure videtur concessum, quod est potentius; sed si beneficia sunt paria, tunc electio est eius, cui sit concessio, si vero ad postulationem partis, quod presumitur, cap. si motu proprio de præbend. in 6. tunc si est odiosum videtur concessum, quod est minimum, & ubi sunt paria est electio ipsius Principis, si vero non est odiosum electio est ipsius creditoris, cap. si plurib. de præbend. in 6.

Limita dummodo non tendat in præiudicium tertij, nam tunc est inualidum, Bellam. decif. 738. num. 3. intellige tamen de præiudicio de præfenti, idem Bellam. decif. 751. num. 2.

Beneficia Principum decet esse matura, Rot. decif. 457. num. 5. par. 1. diuers.

Beneficium inuentarij, quod datur hæredi, per l. fin. C. de iure delib. competit quando agitur contra

hæredem immediate ex causa hæreditaria, secus si debitum hæreditarium reformatum sit ex noua conventionione facta cum hærede; quia tunc si hæres pro tali debito reformato conueniatur, non habebit beneficium inuentarij, quia non conuenitur ex causa hæreditaria immediate, Angel. conf. 31. Dominus Philippus, qui allegat text. in l. cum hæreditas ff. ad trebellian. & in simili casu consuluit Aret. in conf. 148.

Beneficium vnium mutat naturam, & est idem cum eo, cui vnitur, Felyn. in cap. 3. num. 6. de constit. declara ut procedat quando vnio fit per incorporationem, & est perpetua, secus si fit ad protectionem, & vnionem, d. Felyn. in ibi.

Beneficium iuris patronatus non potest permutari absque consensu patroni, Capell. Tholos. quaest. 107. Crauet. conf. 153. num. 10.

Beneficia eius, qui est creatus Episcopus non vacant ante consecrationem, & quicquid sit in eo, qui est creatus Abbas ante benedictionem, vide Felyn. in cap. eam te num. 7. de rescript. Roman. conf. 335.

Beneficia vnita Monasterijs, quo ad temporalitatem debent in suo statu conseruari, Rot. dec. 758. par. 1.

Beneficium manuale non efficitur perpetuum ex collatione Papæ, nisi expresserit, Dec. in cap. ad nostram extr. de confirmat. vtili, vel inutili Rota decif. 739. par. 1. num. 8.

Et Hospitalia dicuntur serè omnia manualia, Mandos. in reg. 1. Cancell. quaest. 10.

Beneficij appellatione, quando veniat præbenda, Felyn. in cap. postulasti de rescript. num. 4.

Beneficium vnium non dicitur vacare, Rot. decif. 13. num. 2. & decif. 104. num. 5. par. 2. diuers.

Beneficium non potest pcti ex dupli-

- et titulo, sed bene illius possessio, Felyn. in cap. in nostra de rescript. num. 2.
- Beneficium iuris patronatus litigiosum** confertur à Papa absque alicuius consensu, Sarne. super reg. impetrand. benefic. per obitum famil. Cardinal. quæst. 8. num. 7.
- Beneficium litigiosum de iure non est conferendum**, Bellam. decif. 115. n. 3.
- Beneficia vacantia apud Sedem, & in Curia conferuntur per solum Romanum Pontificem infra mensem à die vacationis**, cap. 2. & 3. de prebend. & dignitat. 6.
- Beneficium ut conferri possit respectu impetrantis debet vacare de iure, & de facto**, Crauett. conf. 153. n. 6.
- Beneficiorum appellatione veniunt beneficia secularia, regularia, & hospitalia, quæ dantur in titulum, non autem quæ dantur ad Regimen**, Rot. decif. 739. par. 1. diuers.
- Beneficium mixtum non venit sub reservatione, etiam quod vacauerit in mense reservato**, Rot. decif. 574. in fin. par. 1. Mandos. super regul. 1. Cancell. quæst. 9.
- Beneficium vacat per obitum habentis in re**, Rot. decif. 427. par. 1.
- Beneficium vacat per contrahentem matrimonium per verba de presentibus**, Capell. Tholosan. quæst. 240. vide infra in verb. vacatio.
- Beneficia Collectorum, & sub Collectorum semel reservata, semper remanent reservata, etiam quod officium dimiserint, intelligitur tamè de ijs beneficijs, quæ ante, & in ipso officio obtinuerunt**, Rota de prebend. dec. 10. in nouis, alijs 181.
- Beneficium competens donanti, non conueniri valet, non solum est personale, verum etiam reale, ita ut habentes causam onerosam ab ipso donante, etiam post contractum donationis, præferantur ipso donatario certati de lucro, & sic agunt**

ti ex causa lucrativa, ita communiter tradiderunt post Cuman. in privilegia ff. de privileg. creditor. l. 1. in l. inter eos nu. 7. in fine, & n. 8. ff. de re iudic. Cypic. decif. 78. n. 7. Consiliarius Paschalis de virib. patr. potest. par. 2. cap. 9. num. 46. & alij, quos refert, & sequitur Horat. Barbat. super pragmat. de assistent. gloss. 7. nu. 17. & 18.

Beneficium.

Beneficium expirat morte, cap. gratiosè de rescript. in 6.

Bigami.

Bigami quando privilegio clericali priuentur, vide Capell. Tholosan. quæst. 235.

Birruarij.

Birruarij non sunt legitimi testes quando iudex ex officio procedit inquirendo, Thob. Nonius in §. pater inst. de testam. num. 13. vide Granutium in suis theoremat. qui & Aparitores appellantur, l. Diuus ff. de seru. fugit. Vopell. conf. 38. num. 1. Bursat. conf. 387.

Blasphemantes.

Blasphemantes nomen Dei, Beatæque semper Virginis Mariæ, & Sanctorum, de iure communi plectendi sunt pena vltimi supplicij, auth. ut qui contr. nat. luxur. & de iure canonico pena de qua in cap. statuimus extr. de maled. & per Regni huius Constitutionem. Blasphemantes, & per Regiam pragmaticam, Regis Ferdinandi Primi, pena amputationis lingue, tertie partis bonorum publicationis, & trimesis per quadriennium declarata, quod pena mortis naturalis blasphemis à iure communi imposita, locum sibi vendicet in consueto, & solito blasphemare, & quando blasphemia sapit hæresim, & quod etiã nisi in solito, ultra duas vices blasphemante, non habeat locum pena in dicta prag. contenta, D. Confil.

D. Francisc. Merlin³ latè in controu. foren. cent. 1. cap. 97. nu. 9. Blasfemis est prohibita repulsa testamenti, nisi ex capite inimicitie capitalis, vide infra in verb. repulsa. num. 40.

Bona.

Bona hereditaria delata vxori, quæ maritus per multos annos administravit censetur paraphernalia, l. si in l. maritus C. de proc. nu. 12. quem omnino videas, & in contrarium Campesium in tract. de dote quest. 9. par. 7.

Bonorum possessio contra tabulas mota non facit cessare pupillarem substitutionem, ff. de vulgar. substit. l. ex duob. §. fin. quia ibi non queritur de viribus testamenti, l. filio §. 1. ff. de inofficioso testam.

Bona, in quibus pater habet usufructum si fuerint alienata non prescribuntur, l. 1. C. de bonis maternis.

Bona intelliguntur deducto & realieno, l. bonorum l. sub signatum §. bona ff. de verb. signif. vide Rot. dec. 727. par. 1. diuers. Seraf. decif. 451. Limita vt non procedat in vltimis voluntatibus, quia quando in vltima voluntate fit mentio de bonis, bona pro hereditate accipiuntur, Bart. in l. si quis seruus §. fin. ff. de leg. 2. Decian Auth. præterea C. vnde vir & vxor n. 13. Pract. Papienf. in form. libell. quo petit. hered. ex test. in verbo in omnibus in fine.

Bona delinquentis confiscari non possunt quando testator disposuit quod si aliquis delinqueret perueniant ad alios, Non. conf. 97. nu. 1.

Bona alienari prohibita, vel vsque ad certam ætatem diuidi, confiscari non possunt, Bart. in l. Imperator ff. de fideicommiss. liber. Roland. conf. 31. lib. 1. num. 25. & idè Roland. consil. 84. num. 35. lib. 1. & consil. 81. num. 21. & consil. 88. num. 14. & sequent. lib. 2. Non ius

conf. 97. num. 5. Dec. conf. 44. nu. 27. Roman. conf. 63. col. 2. & sing. 170. incipit glossa ordinaria, Soc. conf. 121. col. 3. in fin. lib. 4. Decian. conf. 23. num. 42. & conf. 18. num. 337. lib. 1.

Et in hoc casu nec legitima, nec trebellianica detrahitur, Non. d. conf. 97. Dec. conf. 443. aliàs 442. Rol. conf. 31. nu. 30. lib. 1. & conf. 98. num. 25. lib. 2.

Bona emphyteutica, quæ vigore pacti, vel consuetudinis possunt alienari, procedunt à pari cum bonis allodialibus, Roland. conf. 42. nu. 29. §. b. 1.

Bona maioratus esse probantur per testimonium possidentis confessionem, vt probatur in toto titulo C. de confess. & in iure nulla maior probatio, quam quæ fit per confessionem partis aduersæ, text. in l. qui de inofficioso in fin. §. de inoffic. testam. cap. quoniam per confessionem de priuileg. auth. sed iam necesse, C. de donat. ante nupt. & rem esse maioratus, seu feudalem, in terminis consentis, tenet Bart. in additionib. ad specul. in titul. de feud. §. 1. col. 1. vers. instrumētum, Curt. lun. conf. 140. superioribus diebus col. 2. versic. puto tamen in proposito num. 6.

Bona maioratus pro filiarum dotium constitutione, ac etiam similibus causis alienari non possunt, & proinde Regiam facultatem, ad ea alienanda (iure circumspetto) esse denegandam, l. Princeps ff. de legib. l. digna vox C. eod. tit. l. si quando cum alijs C. de inoffic. testam. quia ob id Princeps ipse rescripto iura contraria abrogat, l. præscripta cum alijs C. de precib. Imper. osiren. debet enim esse voluntas Principis, prout iuris ratio dicitur, l. ex facto vbi DD. ff. de vulg. & pup. substit. Abb. in cap.

cap. que in Ecclesiarum de confite-
tut. col. pen. vers. circa tertium, de
iure igitur ex dic. est prohibita,
maioricatus alienationē, quia ob
id maioricatum conditores ipsam
dicunt prohibere alienationem,
vt bona conferantur in eorum
familia, & agnatione, quod nemo
esse potest si successores pro filiarū
dotibus bona vinculata alienare
valerent, nam agnatio ipsa pro-
pter talem alienationem periret,
cū diuitie agnationis, & familias
ruentur, *Beat. Augustin. censet in
suo libro de Ciuitat. Dei cap. 200.
quem refert Alex. in cons. 52. Circa
hanc dubitationem column. 1.
vers. istis modis præsuppositis lib.
4. satis & probatur in auth. de de-
fensorib. Ciuit. post princ. collat.
3. l. honor municipalis §. de hono-
ribus ff. de munerib. & honorib. l.
quisquis C. ad Iuliam Maieft. Ti-
raque. in tract. de nobilitate cap.
3. num. 1. cum sequent. quem cum
præcitat, refert. Marc. Salon de
Pace cons. 9. num. 6. vbi latè.*

**Bona minorū semel solemniter alie-
nata, licet alienatio nō fuerit for-
tita effectum possunt alteri vendi
absque solemnitate, Dec. consil.
558. num. 8. & 9.**

**Bonorum appellatione veniunt cor-
pora, non autem iura, Dec. consil.
236.**

**Bona, quorum vsusfructus vxori, vel
alteri relictus est, cōfiscari neque-
unt, Non. cons. 108. num. 8. & 9.**

**Bona patrimonialia Clericorum nō
possunt collectari, Felyn. in cap.
Ecclesia num. 7. ff. de constitut.**

**Limita non procedere in oneribus
impositis anteaquam ad ipsos per-
uenissent, Add. ad Felyn. vbi supra,
vide Calder. cons. 1. de censibus.**

Bonafides.

**Bonafides ex fama, & auditu oritur,
Abb. in cap. cura col. fin. de iure,**

**patron. Barba. in consil. 51. col. 2.
lib. 4. & cursu longissimi temporis
l. fin. C. vnde vi.**

**Bonafides maximè inter mercatores
est seruanda cū inter eos nō conue-
niat de appicibus iuris disputare,
Bald. cons. 400. num. 10. & cons.
466. num. 5. vol. 5. l. si fideiussor §.
quidē tamen, & l. quintus ff. mand.
vbi Bart. Bald. & alij.**

**Bonafides tantundē possidendi præ-
stat, quantum veritas, quoties lex
impedimento non est, l. bonafides
de regul. iur. adde text. in l. magis
puto §. 1. de reb. eor. vbi idem iu-
dicatur de fundo bonafide posses-
so, quōd de dominio, vt alienatio
fieri non possit, l. quoties §. 1. de no
zalib. l. si postulauerit §. de eo ff. de
adul. text. tamen in l. bonafidei in
prin. ff. de acquir. rer. domin. dicit
quōd bonafidei possessor, quo ad
fructus pendē est loco domini, & li-
cet text. in l. 1. §. 1. ff. Senatus cons.
sillan. expresse dicat, quōd domini
appellatione non continetur, qui
bonafide seruat, ibi Angel. conclu-
dit bonafidei possessorem esse loco
domini, si quis sit dominus nō ap-
paret, aliās secus.**

**Bonafides semper præsumitur si ab
esse non probetur, l. penult. C. de
præscript. long. temp. argum. l. si eū
§. ex iniusta ff. de fidei cōmiss. lib. &
de administ. tutor. l. hoc autem, &
de probat. l. verius l. si cum ita le-
gatur §. species ff. de legat. 2. sed di-
cendum est, quod aut allegatur
ignorantia facti, aut iuris, si facti
tunc præsumitur bonafides, quia
iuris præsumptio allegationi non
resistit, l. sed si allegatur ignorantia
iuris præsumitur mala fides, quia
præsumptio iuris allegationi, resistit,
l. 2. §. si ad pupillo, & §. si ad furio-
so ff. pro empt. l. leges sacratissime
C. de legib.**

Bonæ fidei possessor.

Bonæ fidei possessor compensat fructus cum melioramentis, Rot. dec. 245. & 246. part. 2. diuers.

Bonæ fidei possessor est qui dominij cogitatione possidet, vt suos fructus faciat, Saly. in l. apud antiquos num. 3. C. de furt.

Bonæ fidei possessor fructus suos facit, & illos restituere nõ tenetur, l. Bonæ fidei ff. de acquir. rer. dom. gloss. Bart. & alij in l. ex diuerso ff. de rei vindicat. Alex. conf. 154. lib. 6. Cypc. dec. 93. Gabriel latè conf. 35. lib. 2. vide Negufant. de pignor. part. 5. memb. 4. num. 12. Surd. cõf. 115. lib. 1. Becc. conf. 95.

Limitatur primo non procedere in hærede, cui nocet scientia, & malafide defuncti, l. 1. C. de fruct. & lit. expens. Bart. in d. l. ex diuerso in fin. Abb. ad cap. grauis quest. 9. de refftit. spoliat. las. & DD. in l. Pomponius §. 1. de acquir. possess. Limita secundo procedere, quãdo fructus debentur, & petuntur vt fructus, secus quando non debentur, vt fructus ratione dominij, vel possessionis propter morã, sed vti interesse in compensationẽ damni, quod venditor passus est ex traditione, & commodi, quod emptor sentit ex possessione, Gab. conf. 57. num. 1. & sequent. lib. 1. l. fin. ff. de fund. dot. doct. Bart. in l. Iulianus §. offerri ff. act. empt. l. fistulas §. qui fundum de con. tr. h. empt. Saly. in l. curabit, Bald. in l. si emptio C. de act. empt. Socc. conf. 109. col. 3. lib. 1. Ruin. conf. 144. col. 2. lib. 1.

Tertio limita non procedere si fructus extant, quia eos vero domino restituere tenetur, l. Iulianus ff. de rei vindic. Pract. papiens. in for. libell. act. real. in verb. simul cum fructibus, Marãt. de ordin. iudic. in tertia distinctione princip. vers. an sit iudicium personale, vel reale n. 36.

Sed amplia istam limitationem, vt bonæ fidei possessor teneatur ad restitutionem fructuum, qui percipi potuerunt quando fuit cõsciũs rem vendi in fraudem creditorũ; Lait p̄tor la segunda §. per hanc ff. quæ in fraud. credit. Marant. in d. 3. distinct. princ. num. 36. in fine, Surd. conf. 115. lib. 1.

Limita quarto, quando fructus per triennium sunt vsucapti, nam eo casu non tenetur ad restitutionem in quantum est effectus locupletior, l. sequitur §. fructus vbi Bart. & alij de vsucapion. Becc. conf. 6. num. 28. Surd. d. conf. 115. lib. 1.

Et quod non procedat in quãtum fuit effectus locupletior, vide Couar. var. resol. lib. 1. cap. 4. Menoch. de recuper. remed. 15. num. 580. & 198. & in dubio præsumitur effectus locupletior, Gabriell. cõclus. 7. lib. 1. Lamberteng. de contract. gloss. t. num. 41. & seq. vide Surd. d. conf. 115.

Contrarium verò tenet Gabriell. conf. 35. lib. 2.

Vltimo limita post litem cõtestatam, Benint. decif. 20.

Bonus.

Bonus vnusquisque præsumitur, Felyn. in cap. cum in iure de offic. delegat. & declara, ac limita, vt per eum, & Abb. & per Alciat. in præsumpt. reg. 3. præsumpt. 2. num. 3. declara etiam vt ista præsumptio faueat reo, non autem actori, Crauett. conf. 132. num. 18.

Et etiam limita nisi probetur malus, Dyn. in regul. iur. Pontif. regula semel malus num. 3. quia naturæ præsumptio est quemlibet bonum esse, præsumptio autẽ malitiæ procedit ex actibus naturæ cõtrarijs, & sic magis sequi oportet præsumptionem naturæ, quàm naturæ cõtrariam, quia verisimilior est, & in dubijs verisimiliora sequenda sunt,

D 2 lob

Lob carmen S. si testes de testibus,
Dyn. vbi sup. num. 5.
Breviloquus, & Brevius.
Breviloquus debet esse Doctor, vide
supra in Proemio num. 2.
Ex breuitate temporis fugiendi, &

fraudandi de cohoris animus di-
gnoscitur, & consilium inquit ab
eo praesumitur, Stracc. in tract. de
mercat. fol. 306. num. 32. vbi quod
hoc cohibes ex his, quae scribit
Dec. in cons. 182. in fin.

IN VERB. QVAE INCHOANT A LIT. C.

Calculatores, & Calculus.

Calculatores quandoq;
arbitri, & quodq; ar-
bitratores sunt, vt di-
taxat possint summa-
re, & subducere, Ga-
briel. cons. 43. lib. 1.

Calculus iudicialiter factus probat
inter partes, Bursat. cons. 428. n. 7.
Calculare qui petit videtur se fateri
debitorem, Gabriel. cons. 71. lib. 1.
sub num. 18. idem qui allegat solu-
tionem, Francisc. de March. decis.
Delsin. 844. per not. in 1. & si qui-
dem C. de except. idem etiam qui
opponit compensationem, Bald. in
l. cum Papinianus C. de sententijs
num. 8. Natta consil. 134. num. 6.
Surd. decis. 14. num. 7.

Cancellaciones.

Cancellaciones instrumentorum sine
cause cognitione non detrahunt
fidem scripturae, Bald. in l. si preses
C. quomodo, & quando iudex, Re-
bus l. si supra prax. num. 3. tit. de
relinq. cond. & Notario non cre-
ditur, Bacc. cons. 6. nu. 22. Ve-
rall. decis. 102. par. 1.

Canonicatus.

Canonicatus in Ecclesia non nume-
ratur non dicitur vacare per obitum,
sed desinere, Sarnen. in regul. de
impetr. benef. per obitum familiar.
quae ff. 1. num. 2.

Canonicatus non est dignitas, Felyn.
in cap. pastoralis num. 16. de offic.
delegat. largo modo, Vesall. decis.
277. part. 1.

Canonicatus, & praebenda moriun-
tur eum Canonico vbi non est cer-
tus numerus, Bellam. decis. 13.

Canonici.

Canonicus potest habere Cappellam
in eadem Ecclesia requirentem
celebrationem Missarum, Felyn.
in cap. ex parte num. 3. de rescript.
Canonici absentes pro seruitio Epi-
scopi praecipuum fructus suarum
praebendarum, idem in inferiori-
bus Clericis si adsit utilitas Eccle-
siae, Rot. decis. 122. part. 2. diuers.
Canonici non possunt statere quic-
quam super statu Ecclesiae absque
consensu Episcopi, Felyn. in cap.
cum omnes de consuet.

Canonicus non habet successorem
in ordine, & honore, sed in istis
succedit sibi Capitulum, Abb. in
cap. quoniam Abbas num. 9. de of-
ficio delegato ibi Felyn. num. 6.

Cappella.

Cappella, & illius forma sine consen-
su domini mutari non potest etiam
accedente auctoritate Episcopi
Rot. decis. 55. r. par. 1. diuers.
Cappellae non veniunt in generali bo-
norum venditione, nec ad creditorum
insatiam vendi possunt, qui neque sep-
ulturam debitoris corporis impe-
dire possunt D. Ricc. collect. 149.
Eiusdem vt vendi possint ratio non
est annexum, & ratione huius, & de-
gultoribus loci, in decisum in Curia
Archiep. Neap. refert idem D. Ricc.
in decis. 140.

Limita etiam nisi esset consuetudo in contrarium, Grat. Rot. Marchi. decis. 26. quem refert etiam D. Ricc. d. collect.

Capitulum.

Capitulum Sede vacante succedit in iurisdictionem Prælati, gloss. in cap. his quæ de maior. & obedient. Abb. & Felyn. ibi, Cald. conf. 3. de iure prætor.

Limita ut nō procedat in his, quæ competunt Episcopo, & Prælati iure specialii, sicut de uoluto, Abb. & Felyn. in cap. verum de iudicijs.

Capitulum tenetur providere prius supra numeratio, quam alteri aliis debet ei præstare alimonia, donec de præbenda illi prouiderit, Abb. & Felyn. in cap. statum de maior. & obedient.

Capitulum quid, & de eius multiplici significatione, uide cap. capitulum ubi gloss. Abb. & Felyn. de rescriptis.

Captura, & Captus.

Captura licet fuerit nulla ex defectu citationis, si tamen constat de debito, quia captus constituitur, vel alio modo appareat, non debet relaxari, sed requirari, ita concludit Paul. de Castr. in conf. 39. in causa captus in fin. §. final. per l. final. ff. quod met. caus. quem refert, & sequitur Dec. conf. 449. num. 29.

Et simile in causa possessionis recuperande, licet spoliatus ante omnia sit restituendus, quia si manifestè constat de proprietate, quod spectat ad spoliantem, restitutio debet denegari, ut notat in cap. cū Ecclesia, & in cap. cum super de restitut. spoliat. Paul. de Castr. & Dec. ubi supra.

Captura potest impugnari, & iudicis incompetencia allegari à debitore, si possidet bona in loco domicilij, & non sit periculum perdendi debitum, nec de fuga manifestè sit

spectus, latè Dec. confil. 73. per totum.

Captus tenetur redire ad carceres, prout promisit si bellum sit iustum, & quod quis pro eius liberatione soluit repetere potest, quia licet contractus factus cum carcerato non valeat, l. qui in carcerem ff. quod metus caus. hoc fallit si factus sit ad utilitatem capti, vel carcerati ut liberetur, ita dicit Bart. in rubr. C. rescind. vendition. in vers. & hoc verum, nisi contractus utilis sit carcerato pro eius liberatione, alleg. l. metum §. sed licet ff. quod metus caus. sic & si amicus meus erat in periculo perdendi vitam, nisi pro ipso soluerem, & solui, etiam illo prohibente possum solutum repeti, Bald. in l. fin. C. de neg. gest. versic. sed pone latè, Dec. conf. 69. t.

Carceratus.

Carceratus pro causa criminali non potest recommendari pro causa civilibus, Bart. in l. 2. §. fin. num. 4. ff. de quib. & exhib. reorum, Ioseph. Ludovic. in decis. Perus. 70. p. 1. Brun. in tract. de cess. bonorum, amplia, quod carceratus ex causa criminali, etiam ex alia causa criminali non potest recommendari, Bar. in d. l. 2. & nec si fuerit in carceribus citatus dicitur contumax, Bart. in l. 2. ff. de in ius vocando.

Carceratus fugiens, vide infra in verbo fugiens num. 35.

Cardinales.

Cardinales in eorum Ecclesijs titularibus habent iura Episcopalia, cap. his quæ de maior. & obedient. & ibi Doct.

Cardinalis assentioni credendum est, & statum eorum dictis, ita fuisse decisum in Rota Romana decis. 98. de probat. in antiquis, refert D. Ricc. collect. 1459. & quod intelligitur in casu decisionis, quia Cardinali

dinali afferenti aliquid in præfentia Papæ creditur, quod ampliatur procedere, etiam fi tractatur in præiudicium tertij, Put. dec. 3. lib. 1. D. Ricc. d. collect. contrarium tenet Dec. conf. 463. nu. 10. quod alicui Cardinali non fit credendū, & alleg. Abb. in gloss. in cap. sicut in fin. de sent. excom. Capell. verò Tholosan. in decif. 463. distinguit quando est in præiudiciū tertij nõ esse eis simpliciter credendum.

Castrum.

Castrum præsumitur allodialie etiam quod sit in statu Ecclesiæ, Paris. conf. 16. num. 18. vol. 4.

Castrum dirutum non retinet iura, quæ ante habebat, Alex. conf. 43. lib. 1. & potest esse Castrum sine iurisdictione, Capyc. decif. 27. nu. 96.

Casus.

Casus fortuiti non veniunt in bonæ fidei iudicijs, gloss. in l. si vno §. ite cum quidam ff. locat. & conduct. Hoc declara, vt procedat ne afferant damnum, secus ad conseruationem iuris sui, vt optime declarat d. gloss. in loco supra citato.

Causa.

Causa inter virum, & vxorem committitur, Alex. in l. non ideo mirum C. de hæred. instit.

Causa quando de iure Canonico agitur, secundum ius Canonicum iudicari debet, cap. qui Cleric. de foro compet.

Causa ciuilibis quando est exclusiua, criminalis, facit filere criminalem, Aymon. cõf. 280. vbi plenè, & vide per Cagnol. in l. edita C. de edend. Cef. de Grass. decif. 3. de except.

Causa limitata limitatum parit effectum, l. in Agris ff. de acquir. rer. dom.

Limitatur vt non procedat quando effectus venit ex necessaria causa, nã tunc non parit limitatū effe-

ctum, §. sed si insti. de vulg. subtit. Limitatur secundo, vt non procedat quando adest diuersa ratio, §. sed si insti. eod.

Causa commissa in possessorio potest etiam tractari super petitorio, nisi addit taxatiuè, Rot. dec. 9. de caus. possess. & propiet. in nouis diuers. Causa criminali pendente debet suspenderi in ciuili, Rot. decif. 26. part. 2. diuers.

Limita per Roland. conf. 13. lib. 2. Limita etiã non procedere in hoc Neapolitano Regno, nisi quando ex eisdem actis falsitas iudici innotescat, Pragmat. 2. de falsis.

Causa præiudicialis alteri cause dicitur pluribus modis, vt per Abb. in cap. tuam num. 6. & seq. extr. de ordin. cognit. Pedam. dec. 74. Gratian. discep. forens. lib. 3. cap. 394.

Cautio.

Cautio de restituendo expensas de consuetudine non præstatur ab actore, Abb. in cap. quoniam §. in alijs num. 2. extr. vt lite non contestat. vide Capell. Tholos. q. 490.

Cautio de restituendo prioribus, & potioribus facit, vt consideretur status ante solutionem, Castrenf. conf. 285. lib. 1. num. 1.

Cautio idonea dicitur iuratoria cum obligatione immobiliū, Castrenf. conf. 359. lib. 1.

Cautio iuratoria nõ suffragatur quando ex necessitate quis cauere tenetur, Roman. conf. 439. num. 10.

Cautio Mutiana vide in verb. Mutiana num. 6.

Cautioni iuratoriæ numquam statur vbicunque petitori potest consuli alio remedio, quam per iuratoriã cautionē, Alex. in l. fideiussor §. si satis datum ff. qui satisd. cogn. 6. Doct. in §. sed hodie constit. de satisfationib.

Cautio de non offendendo quando debeat præstari, Capell. Tholos. q. 490.

Cedens.

Cedens non potest agere contra debitorem cessum, etiā quod cessionario non fecerit vnum de tribus requisitis l. 3. C. de nouat. quando in instrumento adsunt illa verba, ponens in locum suum, Pedam. decif. 45. & vide Aret. in §. præterea, de exsept. Becc. conf. 105. Paris. conf. 19. Affli. & decif. 3.

Cedens nomen tenetur illud facere bonum de iure, non autem de facto, Castren. conf. 170. lib. 2. latē Becc. conf. 105. num. 13.

Cedere iura nō tenetur creditor extraneo soluere volenti, l. nulla C. de solution. vbi Bald. & ibi Add. limit. Negus. de pignorib. in 3. mēb. 5. partis num. 15. & 42. vide Surd. conf. 536.

Cedi potest ius executionis immisionis in possessionem, Tiraq. de retract. lignia. §. 26. gloss. 3. nu. 22.

Cedi potest ius executionum competentis ex obligatione Camerali, Surd. conf. 444. num. 12. lib. 3.

Cedi potest ius prioritatis hypothecæ, Crauet. conf. 191. num. 2.

Cedens non tenetur cessionario tradere instrumentum crediti, sed illud illud indicare quando ab alio haberi potest, Seraf. decif. 1477.

Census.

Census solutio non arguit subiectionē, quia adus est ambiguus, Abb. in cap. 1. in fin. de censib. Surd. decif. 121. num. 22.

Census in dubio præsumitur impositus super re propria ad excludendum delictum, Seraf. decif. 1422.

Census constitutio requirit de sui essentia scripturam, Bocacc. de censibus.

Cessante.

Cessante causa cessat, et effectus in fit. de nuptijs, §. inter eas, & §. item diuis in fit. de excusat. tutorum, & l. adigere §. quamuis ff.

de iure patron. cap. cessante de appellation.

Limitatur vt non procedat quando adsit dux causæ finales ad producendum effectum, nam tunc vna cessante, alia remanente non cessat effectus, in fit. de nuptijs §. ergo non omnes, & §. affinitatis, & §. forcrum quoq; eod. tit. l. liberorum, §. notantur ff. de his, qui notantur infamia, Rot. decif. 647. par. 1. diuersi.

Limitatur secundo, vt non procedat si sit effectus consumatus, Bart. in l. Titia vide ibi per Doct. num. 16. ff. de leg. 1. l. 11. §. fin. ff. de donationib. Dec. in l. 1. num. 99. de officio eius.

Limitatur tertio, si causa cessans sit impulsua, nam secus si esset cōseruatiua, Rip. num. 3. Socc. num. 12. & alij in l. 1. de legat. 1. Abb. in cap. fin. de Cler. & Monac.

Limitatur quarto, quando causa requiritur certo tempore, nam cū causa requiritur certo aliquo, & determinato tempore, si eo tempore extitit, licet postea cesset nō cessat dispositio, facit l. si quis hæredem C. de in fit. & sub fit. l. quecunque ff. de public. facit text. in fit. de exheredatione liberorum in princ. vbi si filius tempore conditi testamenti nō sit exheredatus nec hæres scriptus non tenet testamentum, licet post diem obeat, Alciatus reg. 1. præsumpt. 36.

Limitatur quinto, & vltimo non procedere quādo causa finalis cessat, & remanet alique reliquæ, l. fin. ff. de decurionib. Euerard. in loco à cessatione rationis.

Cessante legis ratione cessat ipsa lex, ad quod vide latē Hoied. de compatibil. benef. cap. 11. num. 23. & sequent.

Cessante causa obligationis præsumptiue intellecta, cessat obligatio;

Ro-

Roman. conf. 417. Crauett. conf. 202. num. 31. Rota coram Decano 23. Ianuarij 1603. in Romana. nullit. oblig.

Ceflio, & Ceflionarius.

Ceflio habet vim folutionis, Dec. c6. fil. 100. num. 4. Becc. conf. 105. nu. 1. fed declara vt per eos.

Limita non habere vim folutionis quando non fequitur exactio nominis cefsi, Surd. conf. 145.

Ceflionis aétione nemo agere intelligitur, nifi de cefione mentionem habeat, Bellam. decif. 732. num. 2.

Ceflio quando couitat de bonafide, valet etiam post aétionem deductam in iudicio, & non praefenti pecunia, Gabriell. conf. 77. lib. 11.

Ceflionarius debet probare reuera & effectualiter pretium esse folutum, alias simplex ceflio receptionis nihil operaretur, l. per diuerfas, & ibi Bart. C. mandati, & ibi glossa aurea, Put. decif. 22. lib. 11. Gabriell. conf. 67. lib. 1. & hanc fequitur laf. in §. fuerat num. 73. in fit. de aétionib. & debet exhiberi instrumentum ceflionis, Dec. conf. fil. 302. & 336. alias processus effectus nullus, decif. Pedam. 58. num. 3. & haec exceptio potest opponi post litem contestatam, Dec. d. c6. fil. 302. & 336.

Quod limitatur non procedere, quod ad contententem etenim sibi prauiudicat, secus quo ad alios, ita laf. in d. §. fuerat num. 81. in fin.

Ceflionarius dicitur proprie creditor, at de magis communi testatur Marant. in repetit. l. si actor ff. de procurat. num. 20. quae est conglutinata cum suo tractatu de ordine iudic. Bald. in l. si sic §. fin. ff. deleg. 1. & in l. 1. col. fin. & ibi etiam Alex. ff. si cert. petat. Lud. Roman. conf. 141. Ant. Masc. Gal. in tract. de obligat. in form. Camer. vide coram Mellino in Bonon. pensionis 17. Maij 1596.

Ceflionarius quo pacto cognoscatur, si agat aétione vtili, vel directa, & quae sint vtilitates, quae resultant ex ista cognitione, videas per Marant. in repetit. l. si actor num. 23. & seq. quae repetitio est coniuncta cum suo tract. de ordin. iudic. in fine, vbi late.

Ceflionarius habet priuilegia competentia cedenti licet personalia, Adq. ad Alex. in l. post dotem ff. solut. matrim. & videas ibi Alex. Aret. Inst. de except. contrarium tenet Surd. in conf. 280. ex doctrina Baldi in l. per diuerfas num. 23. C. mandati quo ad priuilegia personalia ex singularitate personae, secus si sit personaliter pactum, & contra hanc quae sequitur aliam opinionem.

Ceflio reijcitur clausula sine prauidicio, iurjur. suorum intelligitur respectu iururum super praedictis, illius, Seraf. decif. 658. & 663. q. 1.

Cippus. dicitur significet, & qui dicantur esse de cippo domus, de clarat. Corn. conf. 26. num. 5. & 7. & conf. 46. lib. 4. Nonius conf. 76. nu. 31. decif. Pedam. 127. Menoch. conf. 35. num. 53. lib. 2. Duran. de art. test. fit. 5. caut. 22. Non. conf. 77. num. 95. & 141. Patil. conf. 35. & conf. 47. num. 50. lib. 3.

Citatio, & Citatus.

Citatio in declaratoria excommunicationis an requiratur, vide Abb. & Dec. in cap. peruenit el primero de probat.

Citatio in relatione aestimatorum an requiratur, videas Cagnol. in l. 2. C. de rescind. vendit. num. 52. alias 261. & Mascard. de probat. concluf. 653. lib. 2. vbi distinguit, quod aut partes aestimatores approbaerunt, & non requiratur citatio, aut non approbaerunt, quia forte iudex eos elegerat, & tunc de-

- debent partes citari, * Add. ad stat. agricol. c. 41. in verb. parte citata, & quod debeant in actu relationis iurare, Menoch. de arbit. lud. q. 58. Conarr. var. resol. cap. 13. nu. 4. cap. proposuisti de probationib.
- C**itatus ad locum notoriz nō tutum non tenetur irē minusque se excusare, Felyn. in cap. cum te de offic. delegat.
- C**itatio generalis quando sufficiat, vide per Bart. in l. si eo tempore C. de distract. pignor. & in l. rem que nobis ff. de acquir. possess.
- C**itatio quadruplex legis, iudicis, partis, & Collegz, prima sufficit, quod sit vnica, secūda triplex, tertia potest esse vnica, & quarta iuxta conuenta, Felyn. in cap. cum causam num. 9. de offic. iud. deleg.
- C**itatio prima debet esse, & exequi personaliter, Castren. conf. 8 r. lib. 2. num. 3. Caputaq. decif. 117. Abb. conf. 84. lib. 2.
- C**itari non potest infans ad legitimē comparandum, Rot. dec. 260. par. 2. diuers.
- C**itatio in qua non exprimitur cessio, & Notarius, est vaga, & consequenter nulla, Rot. decif. 151. par. 2. diuers.
- C**itatio vbi non est necessaria si fuerit nulla nō vitiat, Curt. lun. conf. 217. num. 18. lib. 3.
- C**itatus si sua putauerit interesse dicitur reus voluntarius, Felyn. in cap. exhibito de iudic. Roman. conf. 342.
- C**itatio intimata, vel facta domi non arctat citatum, Eugen. conf. 2. nu. 1. distingue vt per August. ad Ang. de malef. in verbo iudex commisit verfic. quero an sufficiat, vt procedat in ijs, que sunt maximi preiudicij, vide gloss. in l. 2. in verb. domicilium C. de annul. except. & ideo inducit tantum fictam contumaciam, Eugen. vbi supra, Rolād.
- conf. 47. num. 18. lib. 2. & quod arctet citatum, vide Innoc. in cap. ex parte extr. de test. Gomez. in §. rursus num. 13. insit. de action. & presūmitur quis scire, quod ei denunciatum est ad domum, gloss. in l. si tutor verfic. ostenderit ff. de peric. tutorum, vel curat. & an sit factis quod sit facta in hospitio, vide per Surd. conf. 88. lib. 1.
- 11** Aduerte quod non afficit fideiussores, quia gesta cum ficto contumace non nocent fideiussori, Bart. in l. cum filius in principio num. 3. de verb. obligat. Roman. conf. 329. Felyn. in cap. cum Bertholdus n. 8. & 25. extr. de sent. & re iud. Alex. conf. 27. num. 3. lib. 1. Boss. de delict. nu. 52. Eugen. d. conf. 2. nu. 15.
- C**itatus ad t̄num, si actus aliter expediatur, dicitur factus versus non citata, l. ant qui aliter ff. quod vis, aut clam, Doct. in cap. consuluit de offic. delegat. Brun. conf. 104. Rol. conf. 85. lib. 2.
- C**itatio presūmitur facta ad instantiam parisi, Pur. dec. 142. lib. 1.
- C**itatio trina vbi requiritur sufficit vnica cum peremptorio, quod limitatur tribus modis, per Felyn. in cap. consuluit de offic. delegat.
- C**itatio non potest tolli per Principem, Abb. in cap. inter quatuor de maiorit. & obedient. vbi multa de citatione, & ibi Felyn. vide Crauet. conf. 5. num. 3.
- C**itare principalem, vel procuratorē est in electionem ipsius actoris, Bart. in l. cum qui C. de procurat. quod tamen non procedit post litem contestatam cum procuratore, quia ipse debet citari aliās sententia est nulla, Surd. consil. 99. lib. 1.
- C**itatus debet mittere procuratorem instructum ad omnia necessaria, Mohed. decif. 4. num. 1. de iudicij.
- C**itatio per edictum non solum de-

- bet affigi in partibus vicinioribus ubi proceditur per edictum, sed debet etiam probari, quod verifimiliter ad notitiam citati deuenit, ne debeat iudicari abfentes, nisi citati venire contempferint, Bellam. decif. 188. & ibi add.
- Citationis defectus sanatur citati comparatione dummodo non perueniat defectu iurisdictionis, Mandof. ad regul. Cancell. 33. de Annal. num. 1. 2. & 3. Rota decif. 3. diuerf. de fcript. & dec. 15. de offic. delegat. in nouis.
- Citationis relatio incerta & obfcura non valet, ita ut fi fuerit mandatum Curfori, ut citet de persona, vel ad domum, & retulerit feciffe, prout habuit in mandatis non fit fatis, Bellamer. dec. 200. Gabriell. conf. 40. lib. 1.
- Citatio unica fufficit etiam non peremptoria, quando citatur persona potens, lo: An. in cap. non minus de immunit. Ecclief. quem fequitur Bald. in cap. 1. in princ. col. 2. de mil. vaſſall. qui cont. eſt Ely. in cap. 1. col. 5. de teſtib.
- Citatus ad recognofcendum apocam non potest forum declinare, fed respectu caufe ſcilicet recognitionis faciendae forum ipſius citati declinatur ad forum actoris, nam citatus tenetur recognofcere in foro actoris, immo aliquando etiã apoca recognita non remittitur quando recognofcens aliquid frivole aduerſus apocam oppoſuerit, nam tunc in eodem foro dabitur terminus ad probandum, vel ad ſoluendum, ita dicit Frecc. de ſubſeud. in tit. de offic. Mag. Juſt. in ſp. Caruit. ſuper Ritu 54. num. 2. ubi idem in cauſis inſtrumentorũ liquidationis, latè Muſcatell. in ſua prax. part. 2. gloſſ. intimato nu. 99. & quod aduerſus apocam verifictam, vel acceptatam quis non poſſit audiri, niſi in vinculis, vel facta depoſito, vide infra in verbo recognitio num. 37. verſ. adde.
- Citatio facta domi, & in acie Campi ſore Ciuitatis Romę de ſtylo Rote valet, Caſan. de Graſſide ſent. 89. ſe iud. decif. 7.
- Citatus, qui dubitat de iuſtitia, & validitate citationis adhuc tenetur comparere, aliàs contumax reputatur, cap. veniens, & ibi gloſſ. de accusat.
- Citatio generalis per edictum procedit quãdo pars lite pendente ſe abſentabit, vel quando reus ſubefi ratione domicilij Iudici, qui citatur, aliàs debet fieri perſonaliter, vel domi habitationis, Moed. dec. 8. de ſid. inſtrument.
- Citatio ſine die intelligitur ad primum inſidicum, Put. decif. 212. lib. 2.
- Citatio non præſumitur quãmois de ea teſtetur Notarius, Gabriell. conf. 40. n. 13. lib. 1. & alia de citatione vide bis infra in verb. nuncius.
- Ciuitas, & Ciuitatis.*
- Ciuitas quandoque nõ pro loco, ſed pro ciuibus accipitur, l. 6. quando C. de bon. vac. lib. 10. vide Andr. Alc. in l. vrbis de verb. ſignific. nu. 3. fol. mihi 180.
- Ciuitas poteſt concedere immunitatem ciuibus in præiudicium ſuũ, nõ autem Fiſci, Roman. conf. 252.
- Ciuitas acquiſita per patrem tranſiit in filios, l. aſſumptio 9. filius ff. ad municipalem.
- Claufula.*
- Claufula, ſine præiudicio, intelligitur præterquam quo ad expreſſa, Gabriel. conf. 167. num. 57. lib. 2.
- Claufula, ita quod bona ſemper remaneant in familia, debet intelligi iuxta limites verborum præcedentium, Dec. conf. 636. quem ſequitur Rota Rom.
- Claufula, reſectis expenſis, operatur

- vt is, qui reficere debet expensas teneatur eas taxari facere, nec suffragatur depositum vnius lulij cū promissione de supplendo residuū ad effectum, vt expensas reficere dicatur, & in causa procedi possit Fab. dec. 230. inter impress. lib. 3. part. 3. Put. decif. 119. num. 2. lib. 1.
- Clausula**, si secus factum fuerit, facit quod constitutio afficiat etiam ignorantem; Felyn. in cap. 2. num. 7. vers. quarto limita de constitut. & vide Roman. conf. 330. limita vt ibi per eum quo ad retractationē actus secus quo ad poenam.
- Clausula**, si quid exequendum, censetur repetita in alijs commissio-nibus; Rot. decif. 321. part. 2. diuers.
- Clausula**, quod si non omnes, nihil operatur antequam constet de excusatione coniudicis, cap. prudētiam, vbi Abb. & alij de off. Iudic. delegat. declar. nisi addit inter eos prazrogatiua, vt per Abb. ibi nu. 3.
- Clausula**, sciens se ad prazdicta non teneri, quid operatur, vide per Bart. in l. in §. idem quzsiuit ff. de condit. indebit. Dec. conf. 179.
- Clausula**, sola facti veritate inspecta, tollit ordinē iudiciariū, & omnes iuris solemnitates extinguit Pan-cirol. conf. 111. nu. 13. decif. Pedam. 2. Add. ad pract. Papien. in form. libell. act. real. in verbo summarie in fine vbi multa, & operatur vt possit pronuciari ultra petita si de intentione constat, Crauet. conf. 336. nu. 14. & quod de iure debeat iudicare, Benint. decif. 44. Alex. conf. 114. lib. 6.
- Clausula**, peto ius, & iustitiam ministrari, adaptatur ad restitutionem in integrum, Gozzad. conf. 58. lib. 1. Rot. conf. 79. lib. 1. nu. 38. Crauet. conf. 201. num. 45. las. in l. petens C. de pact.
- Clausula**, quorum tenores, operatur vt omnia possint specificari, Rot. decif. 161. part. 2. diuers. vide Verrall. decif. 121. par. 1.
- Clausula** in commissione delata arguit denegationem concedentis, Honded. conf. 94. nu. 95. Caputaq. decif. 75. par. 3. Moed. decif. 23. de prazbend. Sarn. sup. regul. de annuali quzst. 9. num. 7.
- Clausula** sublata, tollit iurisdictionem, Card. in cap. quia diligentia col. 1. de elect. Ruin. conf. 21. lib. 2. idē de dictione, nullatenus, Felyn. in cap. ex parte nu. 7. de constit.
- Clausula**, ad habendum, importat translationem dominij, Rot. decif. 662. lib. 1. Becc. conf. 42.
- Clausula**, reseruato beneplacito, remouet sensum ab actu, nisi beneplacitum consequatur, Ruin. conf. 111. nu. 1. lib. 1. Grat. resp. 137. nu. 12. Clar. in §. Emphiteusis q. 13.
- Clausula**, confitio de duabus conformibus, nō desiderat productionem processus, sed sufficit exhiberi sententias, Put. decif. 204.
- Clausula**, omni meliori modo, quid importet, & qui finit eius effectus, tradit Felyn. in cap. cum super nu. 11. de offic. & potest. Iud. delegat. vbi sex assert extensiones, & tres limitationes, & vide Putem decif. 230. lib. 2. & decif. 450. lib. 2. vide Alex. in l. cogi §. non omnis col. 2. vers. 8. limit. ff. ad trebell. Dec. conf. 228.
- Et an faciat valere testamentum nullum prateritione posthumi, Bart. in l. si ita num. 6. ff. de aur. & argen. legato.
- Et an faciat cessare trebellanicam Non. conf. 1. nu. 17.
- Clausula**, ex certa scientia nihil operatur quando apparet res se aliter habere, Socc. conf. 73. lib. 3. Neuzan. conf. 46. n. 15. & potest doceri de errore, Rolād. conf. 7. n. 105. lib. 3. vbi late, & de clausula motu proprio, & plenitudine potestatis.
- Clausula**, si ita est, reddit totam gratiam conditionalem, cap. 2. de resciss. & requirit causam cognitionē,

- Rot. de offe. delegat. decif. 12. in nouis.
- Clausula**, codicillaris virtute, testamētum non fit caducum, nec si hærea moritur ante testatorem, Durant. de art. test. tit. de hæred. instit. caut. 1. Menoch. conf. 106. num. 395. lib. 2.
- Non tamen operatur fideicommissum quando rumpitur testamentum præteritione filij, Soc. lun. conf. 153. lib. 2. Becc. conf. 107. num. 26. idem de clausula, omni meliori modo, Durant. loco supra citato.
- Clausula**, rato manente pacto, quid operetur, vide Marant. in tractatu de ord. iud. in 3. part. 6. part. prime, vers. de quandoque appellatur num. 262. & sequent.
- Non operatur in fauorem frangentis fidem, Felyn. in cap. dictus au. 4. de rescript.
- Clausula**, sine præiudicio iurium, est præseruatum, Rot. decif. 787. num. 4. part. 1. diuers.
- Clausula**, sine præiudicio legitime executionis, quid operetur, Peregrin. decif. 180. lib. 2. licet non suspendat iudicatum principalis, tamen suspendit quo ad expensas, Gonzal. super reg. 8.
- Clausula**, apposita in executionis, est accessoris, & nõ alterat dispositionem, Becc. conf. 87. num. 14. quam declarat, vt ibi per eum num. 50.
- Clausula**, audiatur, admittatur, restituitur, quomodo intelligatur, Castrenf. consil. 281. lib. 1.
- Clausula**, si non valet iure testamēti, valeat iure donationis causa mortis, nihil operatur si pars non est præsens, vt per Franciscum Aret. in l. 2. ff. de leg. 1. num. 3. de quo vide per Bald. in l. eam quam C. de fideicommissis.
- Clausula**, sola facti veritate inspecta, importat. quod de iure debeat iudicari, Benint. decif. 44. vide Alex. cõf. 114. lib. 6.
- Clausula**, non obstantibus, non iustificat personam impertratis, nec minus trahitur ad actum incertum, Felyn. in cap. 1. sub num. 3. vers. torio iurata, de rescript. & de ista clausula vide latè per d. Felyn. in cap. nonnulli de rescript. num. 19. & 20. multatis de
- Clausula**, quod plus petere non possit, quid operetur, vide Bart. in l. quoties §. si duo ff. de hæred. instit. & Bald. in l. liberti num. 33. & sequentibus. C. de oper. liber. Bart. in l. vt iuris iurandi §. si liberi num. 6. ff. de oper. liber. Deo. in Auth. præterea C. vnde vi, de vxor. 12. in fine, Ruin. cõf. 78. & 79. lib. 2. Crauert. cõf. 131. ni 17. Dec. cõf. 425. nu. 12. & d. Ruin. cõf. 98. lib. 2. Menoch. conf. 56. lib. 1. limita vt per Bald. in d. Liberti Ruin. de cõf. 8. num. 16. lib. 2. Duran. cõf. 6. caut. 5. num. 4. de per. Duran. de cõf. 425. vide Cõm. cõf. 131. lib. 2. 1790
- Clausula**, sine ratificatione executionis, tribuit conditionem iurisdictionem, Sæne. declarat in compendio sign. num. 84. & 87. Pontan. de alimentis cap. 19. num. 4. Peregrin. decif. 180. lib. 2.
- Clausula**, vocatis vocandis, facit executorem mixtum, Felyn. in cap. exhibita extra de iud. & in cap. de cetero de tẽ iud.
- Clausula** in commissione, semel concessa semper durat, & est communis omnibus alijs instantijs, Rot. decif. 432. part. 2. diuers. Bellam. decif. 515.
- Clausula**, quod promissum stare simpliciter verbo creditoris super expensis, & interesse potent. annullari superueniente noua causa, vt quia creditor sit effectus peioris conditionis quo ad personam, seu mores; Add. ad Pract. Papiens. in forma libell. act. real. in verbo, & expensis, Francisc. Castr. in tract. de societ. offic. cap. 44. num. 9. & 10.
- Amplia quod etiam poterit reuocari antequam sit iuratum, Bartolin. l. fin. ff. de prætor. stip.
- Contrariu tenet Bald. ibi. Alex. conf. 130. lib. 1. vide decif. Pedam. 8.
- Clausula

- Clausula**, apposta in legitimatione sine praesudicio venientium ab intestato, quid importet, tradit Soc. Jun. conf. 97. num. 42. lib. 2. Math. Brun. conf. 70. Rot. dec. 50. 1. par. 2. diuers. importet exclusionem à successione ab intestato, & ab impugnatione testamenti. Gabriell. conf. 24. lib. 2.
- Clausula derogatoria** licet non implent, tamen declarant dispositionem. Rot. dec. 932. par. 2.
- Clausula in fine posita** non refertur ad precedentia capitula separata, & habetis etiam determinationes. Abb. conf. 24. lib. 2. in princ. Rot. dec. 197. num. 3. par. 2. diuers. Capell. Tholoz. quest. 184.
- Clausula adiecta post plura copulata** non refertur ad omnia precedentia, sed ad vltimo notata. Felyn. in cap. ex parte num. 38. vers. sic. facit quarto de rescriptis.
- Clausula, saluo iure impertinentium** non admittendum, quid operetur. Grammat. dec. 49. num. 5. Affl. dec. 33. num. 7. Bart. in l. si duo par. tioni §. item Juliano §. de iure iurando.
- Clausula, omni meliori modo**, validat processum eius, qui erat iudex ordinarius, & delegatus. Curt. Jun. conf. 246. in fin. lib. 1. Felyn. in cap. cum ex officijs extra de prescript. Ferret. conf. 157.
- Clausula, ex nunc prout ex tunc**, & è conuerso, non est retrotractiva ad diem ante in praesudicium iuris alteri quaesiti. Pat. dec. 192. lib. 2.
- Clausula, vel alio quouis modo vacet**, comprehendit omnes reservationes. Felyn. in cap. in nostra sub num. 15. vers. sextum corollarium de rescriptis. Rota in Bononien. Canonatus 19. Februarij 1599. coram Pamfilio, & in Mutinen. Canonatus 13. Iunij 1614.
- Clausula, vocatis vocandis**, facit ut procedatur in forma iudicij, gloss. in cap. exhibita, & ibi Abb. & Felyn. de Iud. Alex. conf. 4. 18. lib. 2.
- Clausula, non alijs, aliter, vel alio modo**, inducit formam. Suid. conf. 489.
- Clausula, iustitiam facias** non importat formam, sed tantum ad monitionem, & propterea sententia lata contra ius litigatoris non dicitur nulla. Felyn. in cap. ex literis sub num. 1. de offic. deleg. & in cap. pastoralis num. 28. vbi Add. eod. tit.
- Clausula, appellatione remota**, recipit vires secundum naturam causae, cui adijcitur. Abb. in cap. licet num. 2. de offic. Iud. ordin.
- Nec tollit beneficium restitutionis in integrum, & nullitatis**. Barbat. conf. 24. et lib. 1. vers. praeterea. Ruin. conf. 135. nu. 8. lib. 4. Paris conf. 107. num. 9. lib. 4. Rota diuers. dec. 361. pun. 4. par. 2.
- Clausula decreti**, non refertur nisi ad specificata, quamvis verbis generalibus sit concepta. Felyn. in cap. licet de offic. ordin. sub num. 7.
- Clausula, de contentis, stat augmentatiue**, vel ampliatiue, non autem consequutiue coram Sacro in Romana censu, seu indulti 27. Nouembris 1620.
- Clausula, quod omnia possit**, quae requirent etiam mandatum speciale, facit ut comprehendantur omnia, specificatis aliquibus specialibus. gloss. fin. in cap. 2. de offic. Vicarij in sexto.
- Clausula, simul & semel**, non impedit, quin debeat pronouciari super eo, de quo prius liquet, Rota coram Pamfilio in Toletana pecuniaria 13. Aprilis 1581. & coram eodem in Bononien. de carnalibus 11. Ianuarij 1602. Pacif. de Saluian. inspect. 1. cap. 4. num. 85.
- Clausula, praemisso sed alio quouis modo vacet**, comprehendit omnem modum vacandi, Rot. dec. 1. nu. 2. in nouis de rescriptis fuit dictum co-

- ram Vbaldo in Mutinen. Canonica-
catus 13. Iunij 1614.
- Clausula, dummodo non sit alteri
ius quæsitum præseruat ius ex præ-
sentatione, Rot. decif. 77. de præ-
bend. in nou. Aegid. dec. 167. Cre-
scen. decif. 7. num. 2.
- Limita vt non procedat in con-
cursu præsentati ab alia medietate
patronorum coram Mellino in mi-
liten. portionis 13. Nouëb. 1595.
- Clausula, confitto de notoria iniusti-
tia, non admittit nouas probationes,
Serafin. decif. 386.
- Clausula, infra duos menses testes re-
cipere, & examinare procuret, im-
portat, quod sit satis infra duos
menses testes recipere, Bellam. de-
cif. 378.
- Clausula, ad beneplacitum intelligi-
tur si voluerit, & tempus significat,
Surd. conf. 524.
- Clausula, commissione appellationis
vna cum toto negotio principali
non intelligitur, quatenus constet
benè fuisse appellatum, Bellam.
decif. 419.
- Clausula, sublata, operatur, quod ac-
tor non audiatur ulterius, nisi per
signaturam Papæ os aperiat, Pa-
rif. conf. 5. nu. 133. & conf. 38. nu.
7. lib. 4. Ruin. conf. 21. nu. 17. lib. 1.
- Clausula generalis omnia remedia,
& beneficia excludens, non exclu-
dit beneficium restitutionis in in-
tegrum, Læbert. de contract. glossa
8. nu. 109. & nu. 111. vbi dicit ex-
cludi si sint verba geminata quo-
uis modo.
- Clausula, confitto de tribus senten-
tijs conformibus, intelligitur de
validis, Rot. coram Pansilio in
lauden. pecuniaria 1. Iulij 1588.
- Clausula positæ in dispositione ali-
qua, an & quando referantur ad
omnia præcedentia, vel subsequen-
tia, vide in l. talis script. §. fin. ff. de
leg. 1.
- Clericus.*
- Clericus primæ tonsuræ dicitur per-
sona Ecclesiastica, Rota coram
Lancellotto 23. Februarij 1600. in
vna Veronen. pensionis.
- Clericus debet comparere coram
Iudice laico, & excipere de suo
priuilegio, Capell. Tholos. quæst.
163. alias condemnatur in expen-
sis, Bellam. decif. 286.
- Clericus litigans cum laico debet ap-
pellare ad superiorem laici grada-
tim, Imol. in cap. significantis de
offic. delegat. refert Felyn. in cap.
vltim. num. 6. de iudic. & idem si
inter eos fuisset factum compromis-
sum in personam Ecclesiasticam,
Cagnol. in l. 2. num. 280. C. de pact.
inter empr. & vendit.
- Clericus actor litigans coram Iudice
seculari potest ibi recõueniri, Vin-
cent. de Franch. decif. 193. Afflic.
decif. 173. & est Ritus 67. incip-
it quod si Clericus in maioribus.
- Clericus adoptare potest, Alex. in l.
si quis posthumus nu. 6. & in l. gal-
lus §. quid si is qui filium num. 10.
ff. de liber. & posthum. Arret. in §.
minorum instit. de adoptionibus
num. 4.
- Clerici non possunt conueniri alibi
quàm coram Iudice Ecclesiastico,
& cõsuetudo contraria nihil ope-
ratur, cap. Clerici de iudicijs, vide
Muscatell. in sua præx. part. 2. glos.
competens num. 22.
- Clericus auctor laudatus, & domi-
nus nominatus potest declinare
forum, Boer. decif. 69. num. 17. su-
per quæst. in fine, & licet auctores
laudati venientes in iudicio tam-
quam rei ex regula iuris non pos-
sint opponere fori declinatoriam,
sed tenentur litem defendere in
foro emptoris, vt est tex. in l. ven-
ditor ff. de iudic. & in l. 1. C. vbi in
rem actio, l. auctore C. de euis.
& magis communis Doctorum
opi-

opinio sit, quod dispositio d. l. venditor extendatur etiam ad auctores laudatos per personas privilegiatas, ut dicit Capyc. decil. 197. Marant. part. 6. memb. 3. num. 19. & ibi Foller. in addit. num. 11. tamen Sac. Conf. in Clerico. pluries cōtrarium iudicavit, vel enim remisit, vel processit inter laicos, ut latē per Capyc. in d. decil. 197. & hanc opinionem esse veriore[m] tenet Foller. in alleg. Addit. num. 11.

Clericus beneficiatus potest incumbere studio iuris civilis, glossa in cap. cum ex eo de elect. in 6. in verbo literarum. An. 2. m. 1. d. 11.

Clerici Cameræ ut singuli sunt iudices delegati, Grauea. tit. 63. num. 24. Menoch. de arbit. quest. 114. num. 5. d. 1. l. 1. q. 2. m. 1. d. 11.

Clericus absens ex causa necessaria consequitur fructus sua p[re]bende etiam consistentes in distributionibus quotidianis, Calder. c. 17. de p[re]bende. Covar. variar. resolut. lib. 3. cap. 13. l. 1. m. 1. d. 11.

Clerici possunt citari coram iudice laico, etiam si consentiant, vide in Authent. statuimus C. de Episcop. & Cleric. cap. si diligenter de foro competent. m. 1. d. 11.

Clerici constituti in minoribus sunt immunes a muneribus, & titulis secularibus, l. p[re]sbiteros C. de Episcop. & Cler.

Coadiutor.

Coadiutor datur timore dilapidationis, senectutis, & infirmitatis, glossa in cap. venerabilis de offic. deleg. l. 1. m. 1. d. 11.

Codicillus.

In codicillis hereditas nec dari, nec adimi potest, §. pen. in fit. de codicillis, & l. hereditatem C. de codicillis. nec in eis substitui potest. Limitatur ut non habeat locum in codicillis militum, l. militis codicillis ff. de militari test.

Cognatus.

Cognatus p[re]sumitur scire facta cognati, l. cognati, & l. octavi ff. vnde cognati, quæ regula procedit, & est vera quo ad effectum cognationis, & sanguinis, secus quo ad alia extra affinitatem, & similiter dicitur de vicino, qui p[re]sumitur scire facta vicini, quod procedit in factis, quæ latere non possunt, ita declarat Gomez. num. 17. in §. rursus in fit. de act. & de hac materia cum pluribus limitationibus, vide per Marant. in repet. his potest, quæ est alligata suo speculo de ord. iudicior. nu. 296. vsque ad nu. 319. & Bald. in l. conuenticula sub num. 7. C. de Episcop. & Cler.

Collegium.

Collegium approbatum, vel reprobatum, vide in l. fin. ybi Bartol. ff. de colleg. illic.

Collegia, loca pia, Hospitalia, Capitula, & Congregationes debent habere beneficia, per not. per Abb. & alios in cap. 1. de in integr. restit. & in cap. 2. de consuet. nu. 2. & conf. 102. num. 3. par. 2. lo. Andr. in cap. 2. de restitut. an integr. in 6. Bart. & alij in l. omnia privilegia C. de Episcop. & Cleric. Bal. in conf. 463. vol. 1.

Limita hoc esse verum quando lederentur in iuribus proprijs pertinentibus ad Collegium, Hospitale, Capitulum, locum pium, & Congregationem, secus autem si dederent persone singulare Collegij, Capituli, & Congregationis, nam tunc restitutione, & beneficia petentes non audirentur, quia cessat fauor Ecclesiarum, & pie cause, ut per glossa & Doct. in clem. vnica de in integr. restit. & notat Abb. in d. cap. 1. num. 15. ita & latē Muscatell. in sua prax. par. 6. glossa privilegiata num. 4. fol. mihi 104.

Col.

Collegio futuro non datur priuilegium, gloss. in cap. ad dissoluendum in verbo legitime accusari extr. de desponsat. impub.

Colonus.

Colonus non potest refricare questionem dominij contra locatorem. l. si quis conductionis C. de locat. & conducti.

Limita vt non procedat si locatio non fuerit legitime facta, Cauajcah. in tract. de tutore, & curat. nu. 151. vide Plot. de in litem iurando §. 4. num. 84.

Colonus, per quem actum praiudicet domino circa possessionem, vide Put. dec. 132. lib. 2. Benint. dec. 93. Bellam. decif. 104. Burfat. conf. 425. & vide Gozzad. conf. 86. numer. 17.

Coloni repulsi à domino an habeant aliquod remedium possessorium contra dominum, vide gloss. in l. si de fundo C. de locato, & conducto.

Colonus repetit à domino collectas solutas, Rot. decif. 161. p. 2. diuersi.

Colonus dicitur testis idoneus, & bonus, Put. decif. 15. lib. 3.

Commissio.

Commissio sustinetur ex veritate vnus narratorum, Rot. decif. 914. par. 1. diuersi.

Commissio ante citationem ad iudicium contra non probat iurisdictionem, Castren. conf. 81. num. 3. lib. 2. Card. conf. 32. nu. 15. Cassad. de appell. dec. 7. num. 9. nec iurisdictionis exercitium tribuit, Abb. in cap. ex conquestione num. 10. de restitu. spoliat. Felyn. in rubr. de rescript. num. 3. vers. 3. Rot. de appell. in nouis decif. 3.

Commissio facta alicui in conscientia, intelligitur de conscientia legibus munita, Alex. c. 6. 218. lib. 2.

Commissio fungitur vice libelli, Cesar de Grass. decif. 1. nu. 6. de lud.

Commissio vno videntur omnia commissa, sine quibus illud expediri non potest, cap. præterea extr. de offic. delegat. declara vt non procedat quando potest expediri, sed minus commodè, vel essent de reseruatis Papæ, Felyn. in d. cap. præterea circa fin.

Commodatarius.

Commodatarius tenetur diligentius rem sibi commodatam custodire, quam si sua esset, §. item is, in fine, quib. mod. re. contrahit. obligat.

Commodatarius tenetur de dolo, & lata culpa, vide additiones Aldrob. in §. item is in fine. quib. mod. re. contrahit. obligat.

Compensatio.

Compensatio contrahitur per Procuratorem, Capell. Tholof. quest. 157.

Compensatio, & Compensatio.

Compensatio quantitatis ad quantitatem admittitur, si conuenit la segunda ff. de pignorat. actio. n. l. si non fortem §. ceterum ff. de condit. indebit. gloss. in verbo iure aperto in §. in bonafidei in fine. de actionib. & ibi las. & Aret.

Quam conclusionem declara; vt per Io. Fabrum, quem refert las. §. in bonafidei num. 62. vt procedat de quantitate, que recipit functionem in genere suo per omnimodam bonitatem, vt videtur innuere l. reconfultus in præcitata. l. si non fortem §. centum in fine, & in d. §. in bonafidei per las. & Ang. num. 3. licet Bart. contrarium sentiat in l. diuortio §. ob donationes ff. de solut. matrim.

Limita tamen supradictam conclusionem, vt vbi supra per Angel. & las. non habere locum quando quantitas, cui opponitur compensatio debetur alternatiuè, & electio est illius, cui opponitur, quia tunc non fit compensatio,

fatio, fecus si esset electio opponētis compensationem, l. si debeas, & ibi gloss. & Doct. ff. de compensationibus, l. as. in d. §. num. 63. latē. Secundo limita, vt per eundem. Ias. non habere locum quando debitor, cui opponitur compensatio esset debitor quantitatis, sed posset liberari per solutionem speciei; quia tunc compensare non cogitur, vt per Bald. in dict. §. vbi multa adducit, quem sequitur Angel. Ias. & alij.

Ampliatur modo supradicta conclusio, vt procedat etiam si quis nō dederit pecuniam, vel quantitatem, sed seruiendo ei cui debet tātum ex sua seruitute mereatur, vt accēdat ad quantitatem, quam ipse debet, quia tunc bene admittitur compensatio, l. as. num. 65. per l. fin. & quod ibi à Bald. notatur C. de capt. & postlimin. reuerf.

Compensatio potest opponi in executione rei iudicatę, Abb. & Fely. in cap. suborta extra de sentent. & re iud. Roland. conf. 28. num. 3. lib. 1. l. 2. C. de compensat. Afflict. dec. 121. Capell. Tholof. quęst. 93.

Compensatio non opposita ante cessionem, non potest opponi contra cessionarium, Surd. decif. 191. nu. 14. & conf. 82. num. 29. lib. 1. vide Capell. Tholof. decif. 33. Gratian. discept. forens. 356.

Compensatio non retrotrahitur in præiudiciū tertij, l. eius C. de compensat. Beninten. decif. 37. nu. 22. & 24. Paris. conf. 82. volum. 1. Surd. conf. 82. num. 29. lib. 1.

Compensatio fit ope exceptionis, l. si quid ff. de compensationib. gloss. in §. in bonæ fidei instit. de action. & ibi Ias. num. 77. & seq.

Limitatur primo loco non procedere in delictis, l. si ambo ff. de compensat. gloss. in d. l. si quid ff. eodem scribentes communiter in

dicto §. in bonæ fidei.

Secundo limitatur nō habere locū in vsuris, etenim ad excludendas vsuras, ipso iure fit compensatio, gloss. præcitata in d. l. si quid ff. de compensat. & textus expressus in l. cum alter ff. eod. scribentes in d. §. in bonæ fidei gloss. in l. si constat, C. de compensat. Honded. conf. 38. lib. 2.

Tertio ad euadendam penam fit ipso iure, gloss. in l. si constat C. de compensat. quam videas, quę duas affert limitationes vltra prædictas. Et dicas, quod compensatio quo ad natiuitatem fit ipso iure, quo verò ad executionem ope exceptionis, Tindar. de compensat. art. 6. nu. 74. Moder. de compensat. quęst. 21. in princ. Surd. decif. 191.

Compensatio de specie ad quantitatem non admittitur, Surd. decif. 184. nec de vno genere ad aliud, Alex. in l. in stipulationibus num. 2. ff. de verb. obligat.

Compensatio habet vim solutionis respectu liberationis, non vt constituat in quasi possessione, Seraf. decif. 302.

Compensatio opponi potest de eo, quod in diem debetur, licet nondum tempus venerit, dummodo debito cui compensatio opponitur sit indultum tempus miserationis gratia, l. quod in diem, & ibi Castren. ff. de compensat.

Compensatio ita opponitur cessionario, sicuti poterat opponi cedenti, l. eius vbi Bald. Ang. & Salic. de compensat. etiam quod eius creditū natum sit post cessionem, dummodo illam ignorauerit, dec. Pedem. 221. num. 2. vide Surd. conf. 82. lib. 1. num. 25.

Compensatio fit de liquido ad liquidū, aliās fecus, l. fin. C. de compensat. & quid differat exceptio compensationis à regula dolo facis petere,

F quod

quod restitutus sis, vide Bald. in Leius C. de compensationib.

33 Limitatur primo non habere locum in deposito, in quo non fit compensatio, d. l. fin. C. de compens. §. in bonæ fidei, & ibi gloss. instit. de act.

Limitatur secundo non habere locum quando illud quod petitur esset debitum vigore instrumenti celebrati in forma Camere, quia ei non potest opponi compensatio, licet debitum sit liquidum, Afflic. dec. 281. incipit quædam Hippolita Capic. decis. 167. in causa Mafredi, sed sublimitatur hoc non procedere quando debitum quod opponitur in vim compensationis esset debitum iuratum, Pedem. decis. 92. num. 35. Surd. conf. 82. num. 25. lib. 1. Sublimitatur etiam non habere locum quando opponens compensationem esset pauper, & grauatus onere filiorum, Afflic. decis. 136. quem refert, & sequitur Ant. Massa, Gul. in sub tractat. in forma Camere in 2. quæst. quart. particul. num. 7. decis. Pedem. 92. num. 35. Gabriell. in suis conclus. tit. de iure iurand. conclus. 7. Abb. in cap. cum dilectus sum. 23. extr. de ord. cognit.

Tertio limitatur ut non habeat locum in actione vi bonorum raptorum, etenim non fit compensatio, gloss. in §. in bonæ fidei in verbo depositi instit. de action. tex. est in l. fin. C. de compensat.

Limitatur quarto, non habere locum contra eum, qui agit conditione indebiti, quia cum sit quædam spoliatio non opponitur, Ias. in l. frater à fratre nu. 25. ff. de condict. indebiti, Abb. in cap. cum dilectus num. 23. de ordin. cognit.

Quinto limitatur, non procedere quando esset promissum non opponere compensationem, quia tunc

deficit consensus volentis compensare, quo casu non fit compensatio, Ias. in d. §. in bonæ fidei num. 17. instit. de act. nec est vera decis. Afflic. 121. sed est vera decis. 381. ut tradit Puteus decis. 250. lib. 2. & intelligas ut non possit opponi de eo, quod debetur ex causa de præfenti, Ias. in l. quod ferimus de cōdict. ob caus.

Limitatur sexto ut non habeat locum in debitore Fisci, vel Reipublicæ, qui non potest opponere compensationem, in ea quæ C. de compensat. Bart. in auth. de collatoribus num. 3.

Septimo limitatur non habere locum in rebus dotalibus, l. vnica §. taceat vers. nec compensatio ff. de rei vxor. act.

Sed sublimita hoc non procedere quando res dotales amplius non extarent, & deberetur æstimatio, gloss. & DD. in l. diuortio §. ob donationes, ff. de solut. matrim. l. 1. C. rer. amot.

Limitatur octauo, quando causæ non essent pariter priuilegiatæ, Felyn. in c. suborta de sent. & re iud. Doct. in cap. fin. de ordin. cognit. Put. in tit. de except. decis. 2.

Nono limitatur, quando ageretur pro alimentis, Pontan. de alimentis cap. 19. num. 2.

Alias limitationes ponit gloss. in l. ob negotium ff. de compensat. & gl. in d. §. in bonæ fidei in verbo depositi instit. de act. & videas Alex. in l. cum fundus §. seruum tuum imprudens num. 12. ff. si certum petat.

Compensare, & soluere æquiparatur, Alber. in l. debitor ff. qui potior in pign.

Compensandi animo quando censeatur relictum legatum à debitore creditor, vide infra in verbo legatum num. 45.

Compromissum.

Compromissum fieri debet inter actorem, & autorem laudatum dicti actoris consanguineum, qui per solam nominationem fit dominus litis, & reus absolvitur, Bart. in l. 2. C. vbi in rem act. Marant. in sua prax. part. 6. membr. 6. in principi. Muscatell. in sua prax. part. 3. gloss. nominet num. 24. fol. mihi 58.

Declara, quod compromissum tantum habeat locum inter coniunctos vsque ad quartum gradum, per dispositionem Pragm. 1. sub tit. de arbitris, quæ reliquos excludit. Limita vt per d. Pragmatic. compromissum non habere locum vbi essent sententiæ, instrumenta, & obligationes liquidæ, nec etiam in causis feudalibus.

Compromissum dicitur nullum quod non fit ad euitandum odialitium, sed in fraudem petitur, Affl. dec. 84. ab omni enim dispositione excluditur quod in fraudem factum est, l. creditor, §. lucius, ff. man. Afflict. d. decif. 84. Soc. conf. 300. quos allegat Muscatell. in sua prax. part. 3. gloss. gradum fol. mihi 35. num. 7. amplia si fieret in causis criminalibus, nam pragmat. 1. sub tit. de Arbitr. permittit compromissum tantum in civilibus, & criminales excludit, prout de iure communi in l. non distinguemus §. Iulianus ff. de arbitr. vbi gloss. in verbo famoso, vide Afflict. vbi supra.

Amplia etiã si opponeretur, quod compromissum petens non est affinis, quia tunc iudex debet statueret competentem terminum ad probandum istas qualitates, vt per Alex. consil. 82. lib. 1. & Dec. conf. 434. in princ. lat. Muscatell. vbi supra num. 10. & sequent. videndus omnino.

Compromissum si est factum in duos

arbitros, quorum alter est Clericus, alter laicus, reductio boni viri est petenda coram Iudice Ecclesiastico, Episcopo, seu Vicario, secundum Bal. in l. præcipimus C. de appell. las. in l. Imperium col. 2. nu. 3. ff. de iurisdic. omn. iud. Romani consil. 265. addit. ad Abb. in cap. quinta ualis num. 38. de iure iur. Affl. dec. 51. quos allegat Stracch. in tract. de mercatur. par. 1. nu. 54.

Concessio.

Concessio facta creditori à debitore de accipiendo pecunia super cãbijs, intelligitur vsque ad integrã satisfactionem, Dec. conf. 612. num. 2. Concessio facta prætenu necessitatis eatenus durat quatenus durat necessitas, Bartol. in l. 1. §. nunciatio col. 3. ff. de noui oper. nunc. las. in l. 1. ff. de offic. eius, cui mand. nu. mer. 78.

Concessio dicitur gratiosa vbi quod soluitur, correspondet acquisitioni, Rot. decif. 457. num. 17. par. 1. diuers. Ruin. conf. 173. nu. 12. lib. 2. Soc. sen. conf. 295. num. 9. lib. 2. Cephal. conf. 94. nu. 19. Menoch. conf. 12. num. 13. lib. 2.

Concilium.

Concilium nõ publicatum in aliquo loco non afficit eos de illo loco, Rot. decif. 419. par. 1. diuers.

Concurfus.

Concurfus est per partes habere, gloss. in l. si finita, §. si ante, ff. de damn. insect.

Conditio.

Conditio in futurum destinata satis euenisse dicitur si à principio extitit, l. si iam facta ff. de condit. & demonstrat.

Conditio tacita suspendit actum si cut expressa, Felynd. in cap. capitulum num. 3. de rescript.

Conditio potestatiua non trahitur retro ad diem promissionis, quando est in potestate debitoris, Ro-

ta decif. 728. par. 1. diuerf.
Conditio expreffa à lege non dicitur contineri modicam folemnitatem, & ideo formam importat, & requiritur vt exiftat, l. Meuius ff. de condit. & demonftrat. Bald. in Auth. Matræ, & Auiz C. quando mulier. c. d. d. l. 1.

Conditio expreffa quando inest de iure, non facit actum conditionalem, gloss. in cap. 2. de elect. in 6. in verbo incerta.

Conductor
Conductor nō tenetur ad refectioñ rei conductæ, sed agit contra dominum, l. ex conducto vbi Bart. ff. locat. Aret. conf. 111.

Conductor ad longum tempus si ceffauerit per biennium in folutione pensionis, cadit à commodo locationis, gloss. in cap. litteræ tuæ extr. de dilatione.

Conductor, qui re conducta vti non potest à locatore mercedem repetere potest, l. si quis fundum §. Imperator, & l. si vno §. item cum quidam, vbi notabjhs glossa, quam omnino videas ff. locati.

Declara, vt fupradicta conclusio procedat si fiterit per locatorem conductor vtatur re conducta, gloss. in d. l. si vno §. item cum quidam. Hoc autem casu non solum non tenetur prestare mercedem, & pensionem promiffam, verum potest agere ad interesse in quo veniet, & lucrum, l. qui in fulam ff. locati gloss. in l. æde C. de locat. & cond. & gloss. in d. l. si vno §. cum quidam.

Subdeclara illam declarationem, vt procedat quando fiat per locatorem, necessaria non subsistente causa, d. l. qui in fula, sed si necessaria ex causa locatoris nō sit re locata conductor vti, tunc non datur actio ad interesse, sed remittitur pensio pro rata temporis, d. l.

qui in fulam 1. resp. & l. fundus, & l. perinde ff. locat. gloss. in d. l. si vno §. item cum quidam.
 Amplia vt etiã hoc vltimum procedat si casu non potuerit re conducta vti, quod fiat remissio pro rata, l. si quis domum in fine, & l. si quis fundum §. Imperator ff. locat. gl. in d. l. si vno §. item cum quidam.
 Amplia secundo modo, vt hæc omnia, quæ dicta sunt non solum procedant in locatore rerum verum etiã in locatore operum, vt dicit gloss. in d. l. si vno §. item cum quidam vbi plura allegata, & omnino videnda.

Confessio, & Confiteri.

Confessio de augmento dotis non præiudicat creditoribus, Dec. cōf. 196. num. 3. vide Crauet. conf. 49.
Confessio dubia interpretatur ad iuorem confitentis, Rot. decif. 462. par. 1. diuerf. Decius in l. in cōtra, henda num. 3. ff. de reg. iur.

Confessio facta ab aliquo vti testis sibi nō præiudicat vti principalis Cōuentus, Rot. dec. 4. de confess. in antiquis, Grat. conf. 141. per totum lib. 2. vide latè per Surd. decif. 309.

Confessio est maior omni alia probatione, ita vt vbi habemus confessionem, solemnitas iudicij non attingatur, cap. pisanis de restit. spo. l. iat. Crauet. conf. 217. num. 10.

Confessio in criminalibus nō nocet nisi confitens perseueret, gloss. in cap. ex literis extra de diuort. in verbo admonita.

Confessio resultans ex cōtumacia nō est transitoria ad hæredes, Add. ad Abb. in cap. 1. de iudic. sub nu. 25.

Confessio resultans ex productione articulorum medio iuramento nō est ideo potens, quod si articulus reperiat contrarius puniatur de periuuro, Felin. in cap. exanimata num. 2. de iudic. vide Rot. decif. 259. par. 2. diuerf. & an præiudicet hæredi,

- heredi, Aym. conf. 29. in fine, & conf. 225. num. 12.
- Confessio non probatur testibus singularibus, C. de Grassi. decif. 4. de sent. & re iud.
- Confessio Rei non nocet fideiussori, Bald. in l. tam mandatori C. de nō numerat. pecun. num. 26. & seq. Surd. decif. 218.
- Confessio facta in iudicio summano præiudicat in plenario, quemadmodum facta in exceptione præiudicat in actione, Abb. in cap. cū dilectus num. 26. de ord. cognit. ita vt confessio facta in causa civili præiudicat in criminali, Innoc. in cap. per inquisitionem de electionibus, quia contra confessionem propriam nihil potest obijci, D. Petr. Foll. in pract. crimin. in verb. si confitebuntur num. 140. & quod debet esse verisimilis, & habere causam præexistente, in qua consistat honor, utilitas, vel quid aliud simile, vide ibi.
- Confessio Procuratoris non nocet domino, Dec. conf. 493. etiam si diceret penes se habere pecunias, Ias. in l. 2. §. creditum num. 2. l. ff. si cert. petar. & vide Abb. in cap. 1. vt lite non contestata num. 29.
- Et confessio Procuratoris non præiudicat, nisi in illo iudicio, in quo est facta, Abb. in d. cap. 1. num. 31. extra vt lite non contestata, & ibi Felyn. num. 28. Dec. conf. 246.
- Confessio creditoris sufficit fideiussori ad repetendum solutum, Affl. decif. 91. & 92. Tiraq. in tract. de rebus alien. gloss. 18. Castren. conf. 64. lib. 1.
- Confessio principalis veritatem probat, l. Publica ff. de positi, & superat omnes probationes, l. cum re C. de probationib. Surd. decif. 10. nu. 22. Ferrer. conf. 34. ita vt non valeat dicere fuisse factam ad alium effectum, nec in consideratē si fuit geminata nu. 19.
- Limitatur primo, vt non procedat quando confessio est reprobatā, ratione fraudis, l. cum quis decedens §. Titia ff. de legat. 3. Bal. in l. Deo nobis sub num. 4. C. de Episcop. & Cleric. Bart. in d. l. cū quis decedens §. Titia ff. de legat. 3.
- Secundo limitatur, vt non procedat quando lex expressē statuit, vt possit opponi contra confessionem, prout in mutuo, Bald. vbi supra.
- Tertio fallit quando præsumitur simulatio, l. per diuersas C. mandati, & tradit Bald. in d. l. Deo nobis sub nu. 4. C. de Episcop. & Cleric.
- Confessio facta in instrumento cū tertio celebrato semiplenē probat ad fauorem alterius, Surd. dec. 10. n. 6. & seq. probat rem sic se habere, Surd. conf. 170. num. 22. & 23.
- Confessio facta in vltima voluntate sine iuramento non præiudicat, l. cum quis decedens §. codicillis vbi Bart. ff. de legat. 3. Castren. confil. 401. lib. 1. vbi an confessione facta in testamento, censetur repetita confessio facta in instrumento.
- Confessio facta in instrumento falso, eo falso declarato corrumpit confessio, secus si instrumentum non probaret, Innoc. in cap. cum venerabilis num. 3. de except. Felyn. in cap. capitulum extr. de rescript. num. 14. & vide Felyn. in cap. examinata nu. 2. de iudicijs, Gabrieli tit. de claus. conclus. 10. num. 11. & seq. Abb. & Add. in cap. cum dilectus num. 26. extra de ord. cognit. Bart. in l. qui Romæ §. Chrilogonus ff. de verb. obligat.
- Confessio extraiudicialis probata per duos testes non plenē probat, l. fin. ff. de interrog. act. Becc. conf. 47. num. 3. vide Foller. pract. criminal. in verb. si confitebuntur num. 16. & seq. fol. mibi 314.
- Confessio extraiudicialis etiam absente parte facta plenam facit proba.

- bationem, & confitenti præiudicat de æquitate iuris canonici, vt pro communi tradunt Dec. conf. 162. Alex. conf. 180. num. 7. lib. 2. Put. decif. 11. num. 3. lib. 2. & decif. 52. Cur. Iunior conf. 168 num. 12. qui dicit hanc communem, Io: Bapt. Villa in verb. confefio, Felyn. in cap. si cautio num. 27. extr. de fide instrumentorum, qui testatur de communi, & maxime vbi non tendit ad obligandum, sed ad approbandum, Felyn. in cap. M. Ferratiensis num. 33. de confit.
- Declara tamen, vt per Puteum, decif. 470 lib. 2. & vide Marant. de ordine iudiciorum part. 6. actu. 5. per totum, Ia. in repet. l. admonedi sub num. 158. ff. de iure iurandi.
- Confefio ficta non transit ad hæredes, nisi super illa fuerit pronunciatum, Bart. in l. manifeste ff. de iure iur. add. ad Felin. in cap. querenti de offic. delegat. in fin. Abb. & add. in cap. 1. sub num. 25. extr. de iudic.**
- Confitetur quis narrata in precibus quamuis rescriptum tãquam subreptitium fuerit annullatũ, Abb. in cap. examinata de iudic. num. 4. & quod fuerit productum in parte & partibus, Crauet. consil. 201. num. 5.**
- Confefio de recepto præiudicat confitenti nisi doceat de errore, gloss. in l. si inter patrem C. de solut.**
- Confitens rem suam esse alterius, sibi non præiudicat, l. 3. §. subtilius ff. de condit. causat. l. si rem aliquã l. si me in vacuum de acquir. possess. l. cum falsa, & ibi Bart. num. 4. Bald. Cast. & Ia. C. de iur. & fact. ignor. Menoch. conf. 105. lib. 1. Alciat. reg. tert. præsumpt. 21.**
- Confefio facta in testamento valet in vim legati, Capell. Tholosan. quest. 212.**
- Confefio circa id, quod confitens si vellet non posset inducere, non præiudicat, Roman. conf. 260. num. 4. Aymon. conf. 93. num. 4. & conf. 157. num. 6. in fin. vide Aegid. decif. 683. nec recipit verborum extensionem, Felyn. in cap. scribam in fin. de præsumptionib. Bellam. decif. 670.**
- Confefio resultans ex aliquo actu non præiudicat ad fauorẽ alterius, Afflic. decif. 145. num. 81. Capyc. decif. 71. num. 4.**
- Confitens commisisse homicidium, ad suam defensionem necessariam vltimo supplicio non potest deputari quantumcunque illam defensionem non probaret, Abb. in cap. auditis circa vlt. col. extr. de præscrip. quem sequitur Felyn. ibi dicens hoc esse singulare dictum, & apud practicos Aduocatos esse in solemnni cultu, ita consulere quando probationes essent claræ, & testes contra deponentes non possent aliqua legitima exceptione submoueri, Alex. in l. non solum §. sciendum ff. de nou. oper. nunt. refert, & sequitur Hipp. Marf. in sing. 185. incipit confefio inquisiti, & facta confefione sic qualificata non erit locus etiam torture, vt plene probat Ferratia in tract. cautelar. in prima char.**
- Confefio facta in libello præiudicat libellanti, Roman. conf. 23. ita vt recipiat verborum extensionem, Felyn. in cap. scribam in fine, Abb. conf. 73. lib. 1.**
- Non tamen præiudicat ad fauorẽ alterius, Abb. in cap. quamquis num. 3. de re iud.**
- Confefio facta coram Iudice incompetenti, licet non sufficiat ad condemnandum, tamen sufficit ad torquendum, Farinac. tit. de inquisit. quest. 7. num. 43. Guid. Pap. decif. 202. Capell. Tholos. quest. 426.**
- Confefio facta in maiori summa nõ**

- sustinetur in minori, ad quod vide Rot. decif. 626. par. 1. diuers. nu. 3.
- Confessio Prælati in his, quæ pertinent ad ipsum præiudicat Ecclesiæ, Castrenf. conf. 34. lib. 1.
- Confessio in ciuilibus sufficit ad cõdemnationem si fuerit facta parte præsentē, & acceptante, aliàs non, ita not. Cui. in l. 1. quæst. 7. C. de confess. Alex. in l. 3. col. 1. C. de repud. hæred. las. in l. error in 1. not. C. de iur. & fact. ignor.
- Confessio Procuratoris potest reuocari, non dicto de errore, Rot. dec. 2. de confess. & decif. 19. de proc. in nou. & decif. 613. & 198. par. 1. diuers.
- Confessiones diuerso tempore emanatæ quãdo diuersas summas ostēdant, gloss. in l. ne casu C. de discuf. foribus lib. 10. Bart. in l. triticum de uerborum obligat. Menoch. de arbitr. lud. lib. 2. cas. 213. Add. ad Bartol. in l. Publia, §. Titius ff. de depositi.
- Confitens sub spe gratiæ non potest ex tali confessione condemnari, Io. de Imol. in conf. 109. gloss. in l. item pretio §. fin. ff. locat. Hippol. Marsil. in conf. crimin. conf. 14.
- Confessio extraiudicialis facta parte absente, plene probat in his, quæ consistunt in animo confitentis, Bart. in l. certum §. si quis absente num. 3. ff. de confess. Afflic. decif. 175. num. 4. Surd. conf. 82. nu. 31. lib. 1. Capell. Tholos. quæst. 376.
- Confessio iudicialis, & extraiudicialis quando noceat, vide per Marant. de ord. lud. part. 6. actu 5. per totum, ubi plures assert. limitationes, Syluan. conf. 44.
- Confessio in his, quæ dependunt à dispositione iuris si sit erronea nõ præiudicat, Aym. conf. 29. num. 2. & conf. 48. num. 7. vers. ideo si cõtractus, & conf. 156. nu. 6. in fin.
- Confessio debitoris non probat debitum in præiudicium aliorum creditorum, Socc. conf. 78. num. 2. lib. 4. Tiraq. de retract. conuent. §. 1. gloss. 7. nu. 47. coram Mellino in Romana Saluiani 22. Iunij 1594.
- Confessio iurata in testamento facta parte præsentē, & Notario stipulante nõ potest reuocari, Serafin. decif. 417. & ibi limit.
- Confessio an sufficiat ad cõdemnationem, quãdo processus fuit nullus, uideo infra in uerbo processus num. 26.
- Confinis.*
- Confinis intelligitur de proximo, & immediato, Alex. conf. 81. lib. 7.
- Confirmatio.*
- Confirmatio Ratorum dicitur facta in forma communi quando adest clausula quate nus sint licita, & honesta, Abb. in cap. 1. sub num. 6. extr. de confirm. uti. vel inutil. Dec. in rub. eodem tit.
- Confirmatio addit robur confirmatio, non autem extendit, Bald. in l. aduersus in fin. C. aduers. rem iud. Rot. decif. 196. par. 2. diuers. in fin. & est actus superioris, qui nec ab inferiori, nec à pari fieri potest, aliàs diceretur approbatio, Rota. decif. 703. par. 1. diuers.
- Confraternitates.*
- Confraternitates non sunt loca pia, Pancirol. conf. 78. nu. 17. gloss. in sit. canon.
- Limita quando habent Ecclesiam annexam, Felyn. in cap. quarta de præscript. num. 9.
- Coniuncta, & Coniunctio.*
- Coniuncta persona etiam in requiritibus speciale mandatum admittitur si prætendit aliquod proprium interesse, l. patri pro filio, & ibi notat Bart. ff. de minorib. & de hoc articulo uideas Abb. in cap. cum accessissent nu. 9. & 10. extr. de constit.
- Amplia ut admittatur etiam nullum

- lum prætendens interesse si ille, pro quo agit effet minor, & prodigus, Bart. in d. l. patri ff. de minoribus, quæ debent copulatiue intervenire, add. ad Felyn. in cap. nonnulli §. sunt & alij de rescript.
- Amplia secundo vt admittatur, quædo qui agit effet legitimus administrator, Add. ad Bar. in d. l. patri in verbo non sufficit, declara, & limita, vt per Felyn. in cap. nonnulli §. sunt & alij de rescript.
- Coniunctus pro coniuncto Procurator esse potest sine mandato cum sola cautione de rato, l. si hæ personæ ff. de Procurat. cap. nonnulli, & cap. ex parte de rescriptis, Innoc. in cap. querelam de rescriptis, Abb. & Felyn. in cap. nonnulli §. sunt & alij de rescript. & d. Abb. & Felyn. in cap. coram dilecto de offic. lud. deleg.
- Limita vt non procedat in beneficiis, & alijs spiritualibus, & decem & septem limitationes asserit lasquem videas in l. exigendi C. de Procurat.
- Limita etiam quando coniunctus experiretur contra alium coniunctum, Alex. in l. exigendi §. fallen. C. de Proc. decis. Perus. 49. lib. 1.
- Coniunctio verbalis non inducitur ex verbis exceptitijs, Bald. in l. si duobus de usufructu.
- Consensus, & Consentire.*
- Consensus præsumitur spatio 30. annorum adiuncta possessione, Pancirol. conf. 5. 1. num. 12.
- Consensum in iurisdictione dicitur duobus modis per litem cõtestationem, & exceptionem dilatoriam, Rot. decis. 779 par. 1. diuers.
- Consensus quadruplex, gloss. fin. in cap. 1. de offic. lud. deleg. Gonzal. super reg. 8. gloss. 4.
- Consensus alicuius quando ad integrandam personam, vel ratione præiudicij requiratur, & quo pacto cognoscatur, Gabriell. conf. 2. lib. 1. Gonzal. super reg. 8. gloss. 47. vide dec. Ozafch. 165. nu. 8. & seq.
- Cõsensus omnium requiritur in his, quæ pertinet ad plures, & vniuersos, l. 2. C. de decurionib. lib. 20. cap. in genesi extr. de elect. Bart. in l. omnes populi in 2. quæst. principali num. 15. de iustit. & iure, Abb. in cap. 3. de iure patronat. Alex. & scrib. in dicta l. omnes populi, Castrenf. conf. 281. lib. 2. Oldra. conf. 34. num. 1. Roman. conf. 449. Aret. in §. pen. inffit. de satisf. tutor. Gomez. in tract. variar. resol. tit. de locato num. 14.
- Amplia vt in his quibus maioris partis consensus præiudicat minori, requiritur vt simul omnes conueniant, l. & suum ff. de pact. Bart. in d. l. omnes populi num. 18. Abb. vbi supra in fin. Felyn. in cap. cum omnes de constit. nu. 15. cum sequent. vbi plures asserit limitationes.
- Amplia etiam in reformatione, quia requiritur consensus omnium, Felyn. in cap. vltim. num. 5. de iudic. & quo pacto consideretur ista pluralitas, vide per d. Felyn. in cap. pastoralis num. 9. de rescript. Surd. conf. 65. lib. 1. vbi quod attenditur consensus minoris partis quando est sanior.
- Consentire quando quis tenetur, si denegat facit iniuriam, Surd. dec. 210. num. 55.
- Cõsensus præstitus ad fauorem vnus non extenditur ad aliam personam, Surd. conf. 5. 13. num. 23.
- Consensus vbi non præstatur ab eo, qui tenetur, potest à Iudice pronunciari haberi pro præstito, Vincent. de Franchis decis. 310.
- Consilium.*
- Consilium alicuius quando quis sequi debeat, Aret. in §. consequens num. 7. inffit. de susp. & tut. Gonzal.

zal. super regula 8. Cancellar. glossa 46.
 Consilium malum alicuius periti. excusat ab ignorantia iuris, Bart. in l. in bonorū ff. de bon. poss. & vide d. Bart. in l. 1. nu. 6. ff. si cert. petat. Limitatur vt per Doct. in l. iuris ignorantiam C. qui admitti ad bonorum poss. la. sibi. nu. 9.

Consuetudo.

Consuetudo vnius Ciuitatis quando comprehendat etiam forenses, vide Bart. in rep. l. de quibus nu. 26. ff. de legib. & in l. cunctos populos C. de summa trinit. & fide cathol.

Consuetudo quando per vnicum actum tollatur, tradit copiosè Felyn. in cap. cum accessissent de constit. num. 30. & 31.

Consuetudo est probanda in indiuiduo, Surd. decis. 131.

Consuetudines optandi vide infra verbo optare num. 12.

Consuetudo generalis vide infra in verbo generalia vers. generalis.

Consultor.

Consultor non est particeps iurisdictionis eius, cui consultor deputatur, Curt. lun. conf. 242. num. 10. lib. 3.

Contra.

Contra tres sententias conformes non potest de nullitate opponi, vt in clem. 1. & quod ibi notatur de re iudicat.

Limitatur quando nullitas procederet ex defectu iurisdictionis, quia tunc bene posset opponi, gloss. 1. de sequ. poss. & fruc. gloss. in l. ab executione C. quorum appell. non recipit. gloss. in l. 1. C. de iuris, & fact. ignorantia, notat Aret. in §. penales instit. de actionib. nu. 33. Secundo limitatur, vt non procedat quando nullitas esset euidens, vt notatur in l. 1. ff. quib. appell. non licet, Oldrad. conf. 106. Add. in d. §. penales num. 33. & hoc verum

nisi executio esset irretractabilis, vel etiam personalis, ita Ang. in d. §. penales num. 33. instit. de actionibus.

Contra Ecclesiam prescribitur spatium 40. annorum vide infra in verbo prescriptio vers. prescribitur spatio.

Contractus, & Contrabere.

Contractus principalis si irritatur aliquo iure speciali propter aliquem particularem fauorem, non irritatur contractus illi accessorius, Paris. conf. 16. lib. 2. num. 110. & seq.

Contractus celebratus in testamento nullum sortitur effectum ante mortem testatoris, Spin. de testam. gloss. rub. 5. par. num. 3.

Contractus vt dicatur in fraudem vsurarum celebratus debet continere modicitatem pretij, pactum de retrouendendo, & quod contrahens sit solitus scenerari, Corneus conf. 224. lib. 1.

Contractus interpretantur secundum dispositionem legis in dubio, l. quæro §. inter locatorem ff. locat. l. quidam cum filium ff. de verb. oblig. Add. ad Bald. in l. 2. C. de bonis que liberis.

Contractus, ex quo dotis conditio fit melior, & vir non fit pauperior valet inter virum, & vxorem, l. fin. ff. de iure dotium, Bart. in l. si constate, num. 97. ff. de solut. matr.

Contraxisse quis eo loco dicitur vbi destinata est solutio, l. contraxisse ff. de act. & oblig. gloss. & DD. in l. vinum, ff. si certum petatur, Bart. in d. l. contraxisse ff. de actionib. Limita vt hoc procedat si tunc non verè, gloss. notabilis in l. cum qui §. 1. in verb. denegatur ff. de constit. pecunia, & vide laf. in §. plus num. 15. instit. de actionib. add. Bart. in d. l. contraxisse, qui dicit hoc procedere quo ad solutionem Abb. in c. dilecti de foro compet.

Contractus iudicatur ex præcedentibus, & ſubſequentibus ſi de nomine non ſit facta mentio, Bart. in l. vbi ff. de donationibus cauſa mortis, & in l. ſi quis ante ff. de acquir. poſſeſſ. Abb. in cap. cum venerabilis nu. 11. de exceptionib.

Contractus poſterior celebratus in continenti derogat priori, ſecus ſi ex interuallo, Bald. in l. legem quã ff. de pact.

Contractus in dubio præſumitur potius cenſualis, quã emphiteuticus, Crauet. conf. 204. num. 20. & ex iſto cõtractu transfertur vile, & directũ dominium, Mont. reſpo. 63. num. 7. & denominatio cenſus eſt equiuoca, ſumitur quandoque pro Canone, Rot. dec. 703. & 700. par. 1. diuerſ. Alex. conf. 14. lib. 2.

Contractus, qui à caſu pendet propter incertitudinem nec utilis, nec damnofus dicitur, DD. in l. de fidei commiſſo C. de tranſact. Dec. conf. 532. num. 11.

In contractibus innominatis eſt locus penitentia, l. ſi pecuniam ff. de condict. cauſ. data, & cauſ. nõ ſec. Limita vt procedat re integra, gloſſ. in d. l. ſi pecuniam.

Limita etiam, vt non procedat de iure Canonico quãdo alter eſt paratus adimplere, Felyn. in cap. 1. de pact. in 6. declarat.

In contractibus veniunt quæ ſolita ſunt fieri, Bart. in l. quod ſi nolit ff. de duobus reis.

Contractu reſoluto, reſoluitur hypotheca, Moder. Pariſien. in conſuetud. Pariſien. §. 22. num. 45.

Contractus in dubio non debet iudicari cari uſurarius, Alex. conf. 121. nu. 4. lib. 2. Crauet. conf. 145. & ſtari debet iuramento mutuantis cum ab illius animo pendeat, Alex. d. conſil.

Ampliatur etiam ante moram cũ ſuitus in danno emergenti, Couar.

uariar. reſolut. lib. 3. cap. 4. num. 5. Nauarr. de uſur. cap. ſi ſequeraueris 14. quæſt. 3.

Contractus quo ad ſui ordinationem debet intelligi ſecundum conſuetudinem loci contractus, l. ſi fundus ff. de euict. arg. text. in l. 2. C. quemadm. teſt. ap.

Amplia vt procedat etiam in his, quæ pertinent ad deciſionem, & pendent à natura ipſius cõtractus, vt in d. l. ſi fundus, & Bart. in l. contractiſſe ff. de act. & oblig. in rep. l. de quibus num. 27. ff. de legibus, & in l. cunctos populos C. de ſumma Trinit. & ſid. cathol.

Limitatur primo loco vt non procedat in contractu dotis, in quo eſt ſpeciale, vt non inſpiciatur locus contractus celebrati, ſed domicilij viri, l. exigere, & ibi Bart. notat ff. de iudic.

Limitatur ſecundo non procedere in his, quæ contingunt ex poſt facto, & negligentia, nam in his attenditur conſuetudo loci, in quo fieri debet ſolutio, l. vini ff. ſi certũ petatur l. ſin. de triticaria, Bart. in rep. d. l. de quibus nu. 27. & in d. l. cunctos populos num. 18. Reptentes in d. l. vinum.

Cõtrahens cum aliquo alieno nomine tenetur probare illum habere legitimum mandatum à lege, vel ab homine, Gabriell. conf. 36. nu. 34. lib. 1.

Contractus poſt abſolutum contractum non poteſt dicere, quod aliter intellexerit, nec in hoc ei creditur, Surd. conf. 524. num. 24.

Contumacia, & Consumax.

Contumacia principalis regulariter non afficit fideiuſſorem, Moron. latè de pace, & tregua quæſt. 182. Vulpell. de pace quæſt. 104. Add. ad Bertazzol. conf. 276. Eugen. conf. 45. & conf. 49. num. 41. Marant. in 6. parte princ. 8. membr. de ſatiſd. num. 14. Am.

Amplia in fideiussore de nō offendendo, Vulpell. vbi supra.

Ampliat hęc ampliatio, vt procedat etiam stante decreto Ducali, vel motu proprio disponente, quōd contumacia principalis noceat fideiussoribus, nam adhuc fideiussor pro suo interesse potest comparere, & defendere suū principalem, & ostendere quod ipse non tenetur ad pœnam conventionalem, Bertazzol. conf. 184. nu. 5. lib. 1. idem Bertazzol. conf. 280. lib. 2. quæ omnia procedunt vbi contumacia est ficta, Eugen. conf. 2. num. 15. & vide Ang. de malefic. in verb. qui Dominus Iudex vers. quæritur tamen.

Contumax non reputatur ille, de cuius contumacia Iudici nō constat, Felyn. in cap. Ecclesia num. 14. de constit. Angel. in l. si plures ff. de damn. infect.

Contumax amittit priuilegium declinandi forum, Afflict. decis. 133. nec potest Iudicem suspectum allegare, D. Consil. D. Francisc. Merlino latè in controuers. forens. p. 1. cap. 48. nu. 5. & seq. vbi quod amittit etiam omnes exceptiones dilatorias.

Contumax veniendo ad causam illā accipit in statu, in quo superuenit gloss. in cap. 1. extr. de elect. in 6. in verbo absentia, & ibi DD.

Contumax ex sola contumacia non potest interfici licet cōstitutio huius Regni, pœna eorum de forbanitis, & foriudicatis disponat quæpiam posse foriudicari ꝓnam multis toties innocens se à comparando subtrahit timore carceris, vt cōsideratur in cōstit. humanitate nobis suggerente, §. contingente, de his, qui fideiuss. dari possunt, latè D. 10. de Arnono soliloq. 9. fol. 4. Bald. in l. si mora col. 1. in fin. ff. de solut. matrim. Alex. in d. l. si mora col. 2.

Copulatiua, & Copula.

Copulatiua vtriusque concursus, desiderat, l. si hæredi ff. de condit. institut.

Limita vt latè per Felyn. in cap. 2. de rescript. num. 21.

Copula quando vtriusque concursus requirat, vide Bart. in l. 1. ff. de iust. & iure vbi las. ampliat, & limitat.

Correlatiuus.

Correlatiuorū idem iudicium, l. generaliter C. de secundis nupt. vbi Io: Nicol. Arel. num. 25. Baptista de Sancto Blasio in tract. correlatiuorum.

Creditor.

Creditor in diem, & sub conditione præfertur creditoribus posterioribus, quorum dies iam cecidit si debitor sit decoctus, Suarez in l. post rem in 7. limit. ff. de re iudic. ad not. in l. 1. ff. qui potior. in pignor.

Creditor recipiendo partem debiti ab vno ex obligatis quando censetur eligere, vel deuidere debitum. Gratian. discept. forens. 359.

Creditor, qui confessus fuit se recepisse à suo debitore quod sibi debebatur sibi præiudicat post triginta dies, gloss. fin. in l. vnde indibito ff. de probat. Marant. in sua prax. in 6. part. in 11. membr. num. 35. Aret. instit. de except. §. idem. Castrensis. conf. 223. lib. 2. Salyc. in l. interest C. de solut. vide etiam gloss. in l. si ex pluribus, & ibi Castrensis. ff. de solut.

Creditor in diem, ante diem agere non potest, vt debitor adueniente die solvere condemnetur, Rip. & DD. in Lita stipulatus ff. de verborum obligationib. Bart. in l. 2. C. de fideic. Afflict. decis. 19. Dec. in l. 1. num. 29. ff. si cert. pet. decis. Pedemont. num. 130. Bart. in l. 1. C. de sentent. quæ sine cert. quant. proff. l. quæsitū, & ibi Bart. ff. de pignor. & videas gloss. in l. non quemad-

modum ff. de iudic. Castrenf. in l. si ftichum §. ftipulatio ff. de verb. obligat. & quod idem in annuis præftationibus, Gomez. tit. de qualitat. contract. num. 47.

Creditor non potest cogi vt cedat actiones, seu pignus contra debitorem, licet ei offeratur suum creditum, l. nulla C. de solut.

Limitatur vt non procedat si iste, qui offerret effect creditor posterior per instrumentum liquidum, quod habet executionem paratâ, vel per sententiam, vt per Alex. in l. a Diuo Pio §. sed & illud ff. de re iud. cum in plurimis sententia, & instrumentum huiusmodi equiparentur, Bart. in l. cum vnus ff. de bonis auth. iud. poss. & in l. si iure C. qui pot. in pig. habeant. Bald. in l. 2. eod. tit. refert Marant. in tract. de ord. iud. in 6. part. princ. in octauo casu num. 16. versic. & productur instrumenta, Morot. in tract. iuris offerendi.

Creditor debitoris, qui ob lapsu temporis non potest opponere exceptionem non numeratæ pecuniæ, potest illam opponere ex persona sua, Gomez. in trac. vlt. volunt. tit. 12. sub nu. 81. vide ampliationes, & fallentias in regul. Socc. sen. in 8. reg. littera C additionis, & non potest opponi quâdo confessio est geminata, Soc. conf. 67. lib. 1. Add. ad Felyn. in cap. fin. de offic. deleg. Capell. Tholos. quæst. 375.

Creditoribus mariti dicuntur extranei, Berou. conf. 47. num. 2. & 3. lib. 1. sed contra, Paris conf. 62. num. 28. lib. 1.

Creditor feudatarij non potest agere contra bona alienari prohibita, Crauet. conf. 197. in princ.

Creditor, cui obligata sunt omnia bona cum potestate capiendi propria autoritate cum constitutione præcarij, per hanc constitutio-

nem transfertur in eum possessio, vt ex tex. in l. quod meo, & in l. interdum ff. de acquirend. possess. & si debitor alienat poterit creditor agere assistentia contra tertios possessores, l. fin. C. de acquirend. possess. tradit Marant. de ord. iudic. versic. an sit super petitorio, vel possessorio num. 54.

Creditor, qui remittit partem debiti debitori decocto potest petere edictione ob turpem causam si deuenit ad pinguiorem fortunam, Plot. de iustem iurando §. 4. num. 67.

Creditor ad effectum constituendi debitorem in mora debet accedere ad locum destinatæ solutionis, Add. ad Salyc. in l. obfignatione C. de solut.

Creditoribus vnus negotiationis quâdo præferantur alijs creditoribus, Castrenf. conf. 285. lib. 1. Mant. de tacit. conuent. lib. 1. tit. 23. num. 32. & seq. Castrenf. conf. 9. lib. 1.

Creditor non potest cogi vt vendat pignus pro sua satisfactione, Morot. resp. 66.

Creditor posterior habens hypothecam præfertur creditori anteriori non habenti hypothecâ. Strac. de mercatura, Ripa in l. priuilegia ff. de priuileg. credit. num. 24. vbi late quem omnino videas, Castrenf. conf. 294. lib. 1. Bald. in l. vnica C. etiam ob chirographar. pecun. & etiam videas, Bartol. in l. in operis nu. 2. ff. locat.

Amplia quâdo prior creditor habet tantum instrumentum confessionis de recepto, posterior vero habet instrumentum actualis numerationis, Catellian. Coetz in suis memorialib. in verbo creditor per not. in l. diuersis C. qui pot. in pig. habeant. Ripa in d. l. priuilegia num. 32. ff. de priuileg. credit. maximè quando ista confessio es-

set

- set inter personas suspectas, & inter virum, & uxorem, Corn. consil. 230. lib. 2. Soccin. sen. consil. 3. lib. 1. & præfertur etiam in pretio rei debitoris facta executione, Surd. decif. 306.
- Creditor non possunt alienare bona debitoris decocti sine licentia Iudicis, Crauet. consil. 213.
- Creditor, cui secundum offert suum creditum non tenetur sibi cauere de euictione, l. si pignori ff. famil. erciscund.
- Creditor agens contra bona debitoris decocti debet cauere de restituendo prioribus, & potioribus l. Procuratoris §. si plures vbi Castren. ff. de tribut. actione.
- Creditor, qui pecuniam debet debitori suo an possit illam compensare in quam causam vult Bart. in l. cum ex pluribus in fin. ff. de solut. & in l. 1. C. eodem.
- Creditor in decem sub pignore si potest alios decem sine pignore eidem debitori dederit non cogitur restituere ipsi debitori pignus, nisi ei in omnibus fuerit satisfactum, & hæc quo ad debitorem, secus quo ad creditorem eiusdem debitoris, si sit creditor sub hypotheca, notat Bald. in l. vnica C. etiam ob chirograph. pecun.
- Hoc tamē limitabis tribus modis, vt per Bal. ibi num. 3. videlicet si debitum esset vsurarium, non exigibile, & fuerit factum pactum de non retinendo.
- Creditor possidens rem debitoris sine voluntate ipsius, vel etiam cum voluntate non potest illam retinere prætextu sui crediti, nisi pro sumptibus in ea re factis, l. si nõ indu. C. in quibus causis pignus tacit. contrah. l. in commodato §. possit ff. commod. & l. si non fortem §. si centum ff. de cõdict. indebit. Bal. in l. vnica num. 1. C. etiam ob chirograph. pecun. vide Rot. dec. 115. par. 2. diuers.
- Creditor possidens domum sibi pignoratam computat pensionem, quam ipse fuisset soluturus, Surd. decif. 270. Cas. de Grass. decif. 12. de sent. & re iudic.
- Creditor cõsentiens alienationi rei sibi oppigneratæ sibi præiudicat, & licet ad debitorem res illa sit reuersa, nihilominus pignus sibi non redintegratur in illa re, etiam si habeat obligationem bonorum præsentium, & futurorum, gloss. & Bart. in l. fin. C. de remiss. pign.
- Creditor tradens debitori instrumentum crediti, in quo etiam alter sit debitor non præsumitur illud dare animo donandi, sed potius illum Procuratorem constituendi, Add. ad Felyn. in cap. capitulum sub nu. 14. de rescript.
- Creditor, qui recipit partem ab vno ex correis non impeditur quominus agat contra alium, Castren. consil. 391. lib. 1. & an censetur facta diuisio debiti, vide Afflic. dec. 142. vbi latè Bellon. consil. 44. num. 3. Lanfranc. decif. 289.
- Creditor anterior quando possit pecuniam secundo creditori solutã auocare, & quid probare debeat, tradit copiosè Francif. Cast. in tra. de societ. offic. cap. 41. n. 23. & nu. 26. Bart. in l. pupillus ff. de his, quæ in fraud. credit. idem Bart. & DD. in l. singularia ff. si certum petatur, Dec. in l. non omnis §. pupillus ff. eodem, & vide las. in l. quoties num. 11. C. de rei vendic. Afflic. decif. 190. vbi Vrsill. Surd. consil. 4. num. 12.
- Contrarium tenet Paris consil. 69. lib. 4.
- Creditoris prioris locum obtinet emens à debitore, vt soluatur creditoribus, l. 1. C. de ijs qui in prior. credit. locum succed. vide text. cū gloss.

- gloff. in l. si pupillorum §. fin. ff. de reb. cor. Bart. in l. Aristo ff. quæ res pignor. oblig. non poss.
- Creditorum plures chirographarij, qui habent chirographum confectum iuxta formam, l. scripturas C. de fide instrumentorum, etiam si uno sit alter prior tempore, ei non præfertur, sed simul concurrunt, Stracc. de mercatur. siue asecurat. in ult. part. tit. qui poriores in bonis decocti num. 16. Monticul. in §. item Scruiana n. 3. de A& alleg. l. priuilegia ff. de priuileg. credit. Ceterum verò ille qui occupat videtur preferendus, gloss. in d. l. priuilegia ff. de priuileg. cred. Monticul. vbi supra, l. pupillus ff. quæ in fraud. cred.
- Quod limitare posset meo iudicio quando in chirographo adesset hypotheca.
- Creditor qui sub pignore pecuniam mutuauit pacto adiecto, vt si pecunia, statuta die, per debitorem non fuerit soluta res sibi pignorata, cedat in solum nihil agit, l. 1. & 2. C. de pact. pignor.
- Limita non procedere hanc conclusionem, quando ex interuallo post mutuam pecuniam apponitur istud pactum, Bart. ad l. 2. C. de pact. pignor. & in l. creditores nu. 13. C. de pignor. qui plures assert declarationes.
- Creditor recipiens sortem principalem sibi præiudicat quo ad penam, & interesse, l. fin. ff. de eo, quod certo loco, vide Castr. in l. si domus §. de euictione nu. 3. ff. de leg. primo.
- Limita vt non procedat quando creditor protestatus fuisset se sine præiudicio accipere, Bart. in d. l. fin. ff. de eo quod certo loco, vide Dec. in l. vinum nu. 5. ff. si certum petat. Salic. in l. 4. C. deposit. decis. Ianuën. 176. Grat. discept. 130.
- Creditor qui amisit instrumentum

- crediti potest compellere debitorem ad illud faciendum de nouo Spin. de testam. gloss. 3. num. 12.
- Creditor qui habet facultatem recipiendi bona sui debitoris in solum debet illa eligere secundum estimationem bonitatis, non autem quantitatis, Angel. in l. creditoris ff. de distract. pignor.
- Creditor scribens chirographum, seu instrumentum pignoris rei sibi obligatæ ad fauorem alterius sibi præiudicat in pignore, Lamberteng. de contract. gloss. 10. nu. 32. & distinguit num. 33.
- Creditorum hypothecarij possunt impedite executionem sententiæ latæ ad fauorem cessionarij, Alex. cons. 17. lib. 1.

Crimen.

- In crimine læsæ Maiestatis, & assassini 17 nij punitur affectus irametsi non fuerit secutus effectus, D. lo. de Arnono dialog. 43. fol. 65. Iul. Clar. in §. fin. pract. crimin. quæst. 92. & est tex. in assassinio in cap. 1. de homic. in 6. & idem dicas in oppugnatione patriæ licet non sequatur effectus, Ang. in l. 1. §. hæc verba ff. quod quisque iur. aduertas quod quando in vno delicto dicitur, quod punitur affectus, sicut effectus semper est intelligendum, vt procedat quando deuentum, est ad actum proximi maleficio, & est comunis opinio Gram. cons. 36. num. 19. Iul. Clar. d. §. fin. quæst. 92. vers. scias etiam, latè Foll. in pract. Crimin.
- Pro crimine læsæ Maiestatis, bannitus potest etiam veneno occidi, vide supra in verbo bannitus numer. 8.
- Crimen probatum per viam exceptionis quando sit puniendum, & infamet, vide Abb. in cap. cum dilectus num. 31. & seq. extr. de ord. cognit.

Crimen semel dimissum amplius in iudicium non proponitur, cap. de his extr. de accusat.

Limita quādo constaret accusatorem fuisse praeuariatum, vel alius accusator ignoraret, gloss. in d. cap. de his extr. de accusat.

Culpa.

Culpa lata equiparatur dolo, l. quod 18 Nerua ff. de positi l. quæsitū §. culpam ff. de præcario.

Limitatur vt per glo. in l. in actionibus ff. de in lit. iurando in verbo non etiam ob culpam, procedere quantum ad pecuniarium damnū prosequendum, secus quantum ad corporalem pœnam, l. 3. ff. ad l.

Cornel. de Sicar. item quantum ad infamiam irrogandam in fit. de suspect. tur. §. suspectus, item quantum ad iuramentum in litem, l. in actionibus ff. de in litem iurando, & ibi gloss. & concordat gloss. in l. qui restituere in verbo condemnandus ff. de rei vendicat. & vide Bartol. in l. 1. in §. non autem ff. si quis testam. lib. esse iuss. fuerit.

Culpa probatur coniecturis, Sylluan. conf. 46.

Culpa non præsumitur, & per allegantem est probanda in specie, Hest. Felic. de societ. cap. 23. vbi multa circa probationem culpæ.

IN VERBIS, QVAE INCHOANT A LIT. D.

Damnium.

Annun sentire dicitur qui patitur diminutionem patrimonij, Alex. conf. 114. nu. 1. lib. 3.

Damnium si datū est mihi in odium tui, si-

ue tua culpa, siue non, competit mihi contra te actio, & regressus Lud. Roman. in §. item si in facto de verb. oblig. Petr. Santer. in tra. de assetur. & spons. fol. mihi 548. num. 37.

Damni occasionem qui dat, damnium dedisse videtur, pondera verbum occasione, quod denotat non veram causam, cap. solita de maioritat. & obedient. Bald. in conf. 237. num. 7. vol. 1. Ias. in rubr. C. qui admitt. num. 9. vbi dicit, quod occasio denotat causam remotam, patet etiam in cap. 1. de sta. reg. in 6.

Data.

Data instātia, corrumpit argumentum, instir. de rebus corporalib. & incorporalib.

Limitatur vt procedat si ista insti-

tia sit de materia argumenti, & sit similis, vt est argumētum tit. supra allegat.

Data in litteris Apostolicis quando attendatur, & quando tempus presentationis earum, Felyn. in cap. eam te de rescript.

Debitor.

Debitor ad diem non potest carcerari ante.

Limita si esset suspectus de fuga, quo casu etiam lite pendente, licet eum capi facere, si deteriorauit conditionem, Add. ad Felyn. in cap. 1. de iudic. sub nu. 14.

Debitor ex contractu bonæ fidei constituitur in mora per lapsum diei in instrumēto appositi, & per requisitionem eius cui debetur, gloss. mag. in l. in mora ff. de vsuris vbi Bart. DD. & additiones ad eū, & ideo tenetur ad vsuras, gloss. in §. actionum in fit. de action. & text. in l. Iulianus §. vendito ff. de a. & empt. DD. in l. vinum ff. si certum petat. & videas tex. meo iudicio not. in l. videamus la primera ff. de

ff. de vfuris, videlicet fi propter hoc creditor amiferit aliquod lucrum, quia tunc tenetur, vt ibi dicitur, & idem dicendum fi dies tacite in inftrumēto intelligeretur, quia per lapfum diei conftituitur in mora, l. fi mora, & ibi gloff. 1. de folut. matr. quæ poteft dici irregularis, vide laf. in §. plus num. 27. in fit. de act.

Debitor qui promiſit ſoluere ad reſquiſitionem ſui creditoris non dicitur in mora, niſi interpellatus, vt in l. mora, & in l. fi ex legatj cauſa de verb. oblig. Abb. conf. 85 in 2. par. ſub num. 5. Iaſ. in l. vnica ff. ſi quis ius dicen. non obtemperauerit num. 9. & ſeq.

Debitor tutus exceptione fauorabili ſi ſoluit poteſt repetere conditione indebiti, l. qui exceptionem ff. de condiſt. indebiti, Gomez. tract. de contract. tit. de fid. nu. 16.

Debitor tenetur ſoluere partem debiti ab eo confeſſata, licet creditor nolit eum ab alia parte liberare, Paul. de Caſtr. in l. quidam ff. ſi cert. petat.

Debitor generis liberatur ex interitu quando creditor recipiebat commoditatem ex debito generis, Vr. fill. ad Afflict. decif. 150. num. 24.

Debitor in pecunia numerata, ſi pecuniæ ſoluendæ facultatem non habet, poteſt offerre creditori ſua bona immobilia in ſolutū, & creditor ſi alium emptorem non inuenit tenetur emere dicta bona, Auth. de fideiuſſ. declarādo, vt ibi videlicet vt debitor det cautionē de euictione, & bona meliora, &c. Auth. hoc niſi, & ibi DD. C. de ſolutione. Capell. Tholoſ. quæſt. 68. & ibi Add. Roman. conf. 163. nu. 22. Amplia vt euitet etiam carceres, Brun. in quæſt. 34. quæſt. 4. princ. de ceſſione bonorum.

Limitatur ſupradicta regula non

habere locū quādo in inftrumēto adeſſet iuramētū dictæ clauſulæ, & renunciatio omni legum auxilio, quia iuramentum præciſe obligat ad ſolutionem, & operatur vt videantur omnes leges tranſcriptæ in inftrumēto, vide decif. Pedem. 112. num. 11. id tamen ſubdeclara, vt procedat quando debitor non fuerit effectus pauperior à die celebrati inftrumēti, quia ſi vergiſſet ad inopiam, tunc liberaretur ſoluendo in bonis immobilibus, Benintend. decif. 28. decif. Peruf. 65. par. 2. Alex. conf. 37. lib. 2. Add. ad præſt. Papienſ. in forma libell. reſp. lib. in hypoth. in verb. ſatiſfacere debito memorato, Siluan. cõf. 40. num. 25. & pulchrè Theſaur. decif. Pedem. 153. vbi aſſert plures limitationes.

Debitor frumentum in ſpecie non tenetur ad eſtimationem quanti plurimi quamuis fuerit in mora, Socc. in l. ſi Kalendis in fin. ff. de re iudicata.

Debitor qui certo loco ſe ſoluturum conſtituit, non poterit in loco celebrati contractus conueniri, l. quæro ff. de ſolut. & ibi Doct. & gloff. in l. eum qui §. 1. in verb. quod verum in fin. ff. de conſtit. pecun. Limitatur hoc ſecundū Iaſ. in §. plus num. 19. & ſeq. vt non procedat quando debitor in loco in quo contraxit haberet domicilium, l. hæres abſēs §. fin. ff. de iudiſicij, glo. in verb. ſine commemoratione in §. plus in fit. de act.

Limitatur ſecundò vt non procedat quando adeſſet clauſula quod vbique conueniri vult, etiam in loco in quo contrahit, Iaſ. num. 20. in d. §. plus in fit. de act. quem omnino videas, & pro declaratione iſtorum videas præſt. Papienſ. in forma libell. declin. iuriſd. in verb. nec fuiſſe Iudicem, Aret. in §. præterea

- terea num. 46. & 47. in fit. de act.
- Debitor**, qui cum iuramento promissit soluere creditori suo centum, quolibet anno vsq; ad satisfactio-nem ducatorum tercentum, si in primo anno non soluit statim cogi potest tanquam periurus vt integram summam soluat non expectato triennio, ita tenuit Io: Bapt. de Sancto Seuerino in tract. transfact. quæst. 15. Catell. Cotta in suis memorabilib. in verb. emphyteota priuati. vbi dicit ita vidisse practi-cari à viro consumatissimo Domino Martino Pagano inter Medio-lanenses Procuratores primario, cuius cliens dederat sub fide vni mercatori magnam pecuniæ quan-titatem, & cum timeret ne mercator abnegaret mutuum, consuluit illi, vt bonis verbis daret operam, quod dummodo esset cautus per instrumentum iuratum concederet tempus solutioni, & propterea creditor breuiori tempore pecu-niam exegit quam putabat.
- Debitor** in annua præstatione potest conueniri pro debito futuro, & condemnari, Grat. discept. forens. discept. 151.
- Debitor** tenetur creditori conficere expensas factas in extractione in-strumentorum, Tiraq. de retract. lign. §. 29. gloss. 3.
- Debitor** debitoris mei, si negat se de-bitorem, quomodo potest compelli, vt teneatur creditori sui credi-toris, Alex. in l. à Diuo Pio §. sic quoque itum. §. ff. de re iud. & de forma libelli, vide per Bart. in l. nomen quoque C. quæ res pignor. oblig. poss. vbi remissiuè, las. ibi vers. capio gloss. Bal. & DD. in l. a. C. quando fiscus, vel priuat.
- Debitor** debitoris potest opponere omnes exceptiones competentes ex persona sui creditoris, & pro omni suo interesse, Bald. in Letiã
- num. 6. C. de execut. rei iudic. & ibi Salic. Ang. & Imol. in l. à Diuo Pio §. fin. ff. de re iudic. Corn. cõf. 218. nu. 3. lib. 1. vide Roman. conf. 224. num. 7. & conf. 292. num. 1. & conf. 416. num. 15. Surd. conf. 4.
- Debitor** debitoris potest exigi quan-do debitum nõ inficiatur, & prin-cipalis debitor fuit condemnatus, Angel. in l. si debitum C. quando fi-scus, vel Priuat. Roman. conf. 224. num. 7. & 416. num. 1. & conf. 292. vbi explicat quæ requirantur, & in l. à Diuo Pio §. sic quoque ff. de re iud. Paris. conf. 107. lib. 3. num. 88. Surd. conf. 4.
- Debitor** potest nõ acquirere in præ-iudicium creditorum, vide Pere-grin. de iure fisci lib. 6. tit. 7. nu. 32. & conf. 72. num. 3. lib. 1. Menoch. conf. 77.
- Debitor** tenetur ire ad domum cre-ditoris pro liberatione debiti, Nicol. de Milis in repert. in verbo debitor tenetur, Bart. in l. item il-la num. 9. de constit. pecunia, Bald. in l. acceptam. & ibi tex. C. de vsu-ris, Menoch. de arbit. lud. cas. 232. Abb. in cap. significante de pigno-rib. Add. ad eundem in cap. fin. nu. 14. de præscript. Angel. Aret. in §. præterea num. 51. in fit. de act. Cas-trens. conf. 24. num. 2. lib. 2. quando sunt eiusdem fori, vel quando solutio non esset faciendâ respectu alicuius rei immobilis, las. conf. 7. lib. 1.
- Debitor** vergentis ad inopiam pe-riculum spectat ad eum qui exige-re tenebatur, si fuit in exactione negligens, Castrens. in l. periculum ff. si certum petat. Menoch. de arbit. cap. 137. vide Surd. conf. 540. lib. 4.
- Debitor** tenetur probare sibi reddi-tum instrumentum voluntate cre-ditoris, gloss. in l. quod debitoris C. de solut.

Debitor non tenetur creditori foluere fi nolit fibi instrumentum debiti reftituere, & quietationem facere, Capell. Tholof. quæft. 308.

Debitor ex contractu, qui statim difceffurus est, non potest iurari fufpectus de fuga, quia creditor sciebat eum aduenam, Bald. in l. fistulas ff. de cōtrahend. empr. est text. in l. hæres absens §. si quis tutelam ff. de lud. Marant. de ord. Iud. in 4. part. princ. par. num. 120. pag. 174.

Limitatur hoc procedere quando re empram secum non portaret, secus si asportaret, vt per Bald. in rubr. de reu. his quæ in fraud. cred. Io. Bal. de Caccialup. in tract. de debitor. fufpect. de sol. & hoc intelligitur quando non esset habitus fides de pretio, vel actum de asportando, vt per Marant. de ord. Iudic. in 9. distin. 4. par. num. 120. pag. 174.

Debitor conditionalis non potest exigi non purificata conditione quamuis sibi offeratur cautio indemnitate, Dec. conf. 401.

Debitor qui habuit dilationem ad foluendum certum quid singulis mēfib. & illud foluere promiserit in tempore si deficiat in secunda, vel tertia dilatione amittit beneficium dilationis, Add. ad Abb. in cap. si diligenti de foro competenti nu. 10.

Debitor foluendo alijs quàm creditoribus de mandato Iudicis non liberatur, nisi appellauerit, & fecerit alias defensiones, Menoch. de arbit. lib. 2. cap. 137. Couar. lib. 4. cap. 17. num. 3. variat. resolut. DD. in l. non solum §. morte ff. de nou. oper. nunc. Marant. in sua prax. 9. distin. num. 148. Et quid si soluerit vni ex litigatoribus, vide in l. is a quo si de rei vendic. & ibi Bart. & DD.

Debitor solvens falso creditori etiam per iustissimam causam non est liberatus a vero creditore, gloss. in l. si quis vxori §. apud labeonem, & ibi

Bart. ff. de furtis, Albericus Castrenf. in l. cum fundus §. seruum ff. si cert. perat. Bald. in l. falsus in fine C. de furtis, Bart. in l. filiz intestatz ff. de solut. Iacob. Mandel. conf. 3. lib. 1. & quædam quæ ad materiam faciunt, per Menoch. de arbit. Iud. lib. 2. cap. 137. vbi dicit debitorem aliquid parti debere antequam foluar, vt per Bald. in d. l. falsus num. 31. C. de furtis, Affl. & decif. 150. & ibi Add.

Debitor foluens vero creditori sui creditoris liberatur, Angel. conf. 70. circa fin.

Debitor qui prætextu falsarum litterarum a creditore fuit liberatus actione de dolo tenetur, l. quidam debitor ff. de dolo.

Debitor tenetur foluere debitum quāuis creditor sibi non reftituat instrumentum crediti, dummodo faciat obligationem de non vrendo in euentum illius repetitionis, & faciat quietationem, Add. ad Salic. in l. pecunia C. de solut.

Debitor foluens creditori sui creditoris liberatur præstata cautione dicto suo creditori, quod pro dicta quantitate non molestabitur a dicto suo creditore, Pur. decif. 121. lib. 3. vide Surd. decif. 187. num. 6.

Debitor potest retinere in diuisione societatis, quod illius occasione debet, l. frater a fratre vbi notat Iaf. nu. 21. & declarat, & aliqua videas de debitor. infra in verbo hypotheca num. 40.

Debitum.

Debitum sub conditione non potest constitui purè, Ang. Arret. in fine de actionib. num. 8. l. id quod ff. de constit. pecun.

Debitor remisso sapit donationem, gloss. in l. si inter C. de solut.

Debitum consistens in re indiuidua debet reftitui etiam vni ex pluribus hæredibus, l. 1. §. si pecunia ff. de pos. si verò est in re diuidua reftituitur

- tur maiori parti hæredum, l. si plures ff. eodem tit.
- Debitum purum quot modis dicatur, Ang. conf. 121.
- Debitum annuum quando fit solvendum, vide Bartol. & ibi Add. in l. qui hoc anno ff. de verb. obligat.
- Declaratio.*
- Declaratio procedit circa verba dubia, non autem vbi sunt clara, quoniam eo casu dicitur noua dispositio, Dec. conf. 114. num. 5.
- Declaratio post actum non præiudicat tertio, Surd. conf. 196. num. 40.
- Decretum.*
- Decretum Iudicis supplet defectum non interuenientis tutoris, vel curatoris, Accur. & Bart. in l. si curatorem habens C. de in integr. restit. Conf. conf. 36. in princ. lib. 1. sed. declar., vt per Bart. in d. l. si curatorem habens, & distingue, vt per Simoncell. in tra. de decret. lib. 3. titul. 7. in spec. 2. non autem supplet defectum minoris ætatis, Marant. in repet. l. is potest ff. de acquir. possess.
- Decretum primum, & secundum quâdo interponantur, & cuius sint effectus, gloss. in l. si finita §. si plures ff. de damno infecto.
- Decretum irritans contenta in ordinatione superioris afficit ignorantes quo ad nullitatem etiam ante publicationem, Rot. decif. 578. par. 1. diuers. fuit dictum corâ Pamphilio in Papien. bonorum 16. Ianuarij 1598. & quod non est opus probare vsum.
- Decretum Iudicis interpositum ex falsa causa est ipso iure nullum, l. & si præses C. de prædijs, & alijs rebus minorum, Rot. decif. 624. part. 1. diuers.
- Decretum irritans inducitur ex clausula non aliter, Bursat. conf. 357. numer. 15.
- Delegatio, & Delegatus.*
- Delegatio non inducitur nisi interueniente stipulatione, l. delegare ff. de

delegat. Bart. & DD. in l. singularia ff. si certum petat. de qua quæstione videndus est etiam Castrenf. in l. qui vsum fructum ff. de verb. oblig. Alex. conf. 69. nu. 3. volu. 6. Vincent. Paleot. inter conf. Alex. conf. 97. lib. 3. vide Aret. in §. sequitur num. 24. insit. de except. Gabriell. conf. 155. lib. 1. num. 15. Surd. conf. 145. nu. 3. Limita vt non procedat in foro mercatorum, in quo proceditur de bono, & æquo, & idem operatur inter eos pactum, quod stipulatio, Bart. & Socc. in d. l. singularia ff. si cert. petat. Iaf. in d. l. singularia nu. 30. ff. eodem Marant. in traçt. de ord. Iud. videtur ad hoc gloss. in cap. quories cordis oculus 1. quæst. 7. in verb. & per te, Iaf. in l. lecta num. 12. ff. si certum petatur.

Hoc vltimum declarari procedere in in pacto vero, non autem in præsumpto, per ea quæ dicuntur per Bart. in Liuris gentium §. quinimo col. 5. & in l. sicuti in princ. ff. de pact. Dec. conf. 255. & idem Dec. in l. semper qui non prohibet num. 4. ff. de regul. iur. pulchrè Francisc. Aret. quem omnino videas in l. 2. sub. num. 2. ff. de leg. 1. & vide Alber. in l. nuda ratio ff. de donat. num. 5. Bald. in l. pro debiro C. de bonis authorit. Iudic. possidend. Dec. conf. 421. in fin. lib. 2. Gabriell. conf. 155. lib. 1. num. 13. & seq. Put. dec. 124. lib. 3. vide Ang. conf. 370. in fin. Surd. decif. 187.

Delegatio habet vim solutionis, ita vt debitor liberatur à suo creditore, Surd. dec. 23. vbi remittit se ad scripta in conf. 4. num. 10. & decif. 187.

Delegatus à lege, vel à Principe, potest delegare alium, l. 1. ff. de officio eius, & ibi Alex. & Dec. l. à Iudice ff. de iudicij.

Limitatur vt non procedat in Delegato à l. prætoria, l. 3. §. 1. & ibi gloss. notat iuncta l. 1. ff. de damno infecto.

Delegatus potest exequi suam sententiam post expiratum tempus suæ iurisdictionis, gloss. in cap. de causis de offic. delegat.

Delegati loco simpliciter impediti si detur alius Delegatus qui cepit de causa cognoscere, etiam cessante impedimento prior Delegatus non potest se intromittere in illius causæ cognitione, cap. plures de offic. delegat. in 6. & cap. quamuis alij eod. tit. cap. si duo §. ceterum de procurat. in 6.

Limitatur in Ordinario, quia Ordinarius impeditus, semper retinet iurisdictionem suam ordinariam saltem in habitu, & habitus facile reducitur ad actum, sed in Delegato tota iurisdictione primi videtur translata in eum qui est subrogatus, & sic iurisdictionem quam non habet propria autoritate reassumere non potest, late Petr. Barbosa ad legem si longius 18. in princ. ff. de iudic. nu. 36.

Delictum, & Delinquens.

Delictum non presumitur, l. merito ff. pro socio, & in dubijs debemus presumere factum eo modo, quo licet, & non aliter, ut à delicto quis excusetur per dic. l. ex merito, & quod not. Bart. in l. non solum §. sed ut probari ff. nou. oper. nunc. nu. 3.

Delictum in mari commissum puniri debet à Iudice propinquioris loci, seu Ciuitatis, l. Insule ff. de iudic. vbi Angel. de peru. ita inquit fuisse decisum, Pils in conf. Bar. quem refert Roderic. Suar. conf. 1. de vsu maris num. 3. quia illa particula maris quantum ad hoc intelligi subiaccere Ciuitati Pisarum quod obinet secundum d. Angel. de Peru. vbi supra, etiam si illa particula maris esset valde remota à loco, sitamen nulli alij essent propinquiores.

Delictum patris nocet filio in crimi-

ne barattaria, videto supra in verbo Barattaria num. 9.

Delinquens si conueniatur, & soluat per eiusque solutionem ceteri delinquentes veniant liberati, an possit ab alijs repetere, vide gloss. à contrario sensu meo iudicio in §. penult. in l. ex maleficijs in verbo agendum ff. de act. & obligat. & addit. ad Bart. in l. semper §. si in sepulcro ff. quod vi aut clam.

Et an vnus ex delinquentibus soluens penam ceteros liberet, vide Ang. in §. penales in tit. de act. in gloss. in verb. penales, & Bart. in d. l. semper §. si in sepulcro, & idem Ang. in d. §. num. 10.

Denuciatio.

Denuciatio, seu noua protestatio precedentem moram remittit, Bart. in l. Aemilius ff. de minorib. & ibi las. in l. si ex legati causa ff. de verb. obligat.

Depositum, & Depositarius.

Depositum conditionale non suffragatur, Rot. decis. 71. par. 2. diuers. nu. 9. & decis. 652. par. 1.

Deponere non est soluere in liquidis Rot. decis. 623. par. 1.

Depositarius soluens de mandato Iudicis liberatur si sit depositarius à Iudice constitutus, secus si à partibus, Bald. in l. fin. sub. num. 5. C. de bonis authorit. iud. poss. Raphael conf. 125. & vide Brun. conf. 1095. Roman. cõf. 287. Tiraq. de retract. conuent. §. 5. gloss. 9.

Depositum verum dicitur etiam quod non interueniat vera numeratio, sed deducatur in depositum aliud creditum, Castren. conf. 170. lib. 2.

Deponens rem aliquam penes aliquem clausam, si sibi reddatur aperta potest suo iuramento probare quæ deficiant, Castren. in l. 1. §. sic ista ff. de depõiti, Cepoll. caut. 2010.

In deposito non fit compensatio, videto

deto supra in verbo compensatio num. 13.

Detentatio.

Detentatio triplex quædam iuris, quædam facti, alia meri facti, vt declarat Gomez. de regul. Cancell. de annali quæst. 57. num. 3.

Detentatio expirat morte detinentis, Seraphin. decis. 157.

Detentatio nuda perditur eo modo quo possessio, Ang. in l. si finita §. si quis metu ff. de damn. infect.

Dictio.

Dictio, statim, excludit temporis moram, & interuallum, l. edibus §. secundum ff. de edilitio edict. & redhibet.

Dictio, vtrosque attribuit cuique actum in solidum, Bart. in l. hoc articulo num. 7. de hæred. instit.

Dictio æquæ, facit, vt coniuncti cum disiunctis æqualiter admittantur, & succedant in capite non instiipes. Interdum vbi Bart. ff. de hæredib. instit. vide Dec. consil. 412. viso eleganti Durant. de arte testit. de hæred. instit.

Dictio proinde est repetitiua omnium qualitatum, notat Bart. in l. 1. ff. de receptorib.

Dictio, ita quod, quandoq. stat dispositiue, Ruin. cons. 53. num. 2. vol. 2. & cons. 84. num. 2. vol. 3. & auget Paris. cons. 1. num. 24. lib. 3. Gabr. cons. 71.

Regulariter verò stat limitatiue, & modificatiue, Capyc. decis. 108. num. 7. Aymon. cons. 25. num. 26. Crauet. cons. 201. nu. 41. Rot. dec. 325. par. 1. diuers.

Dictiones taxatiue excludunt omnem casum, & omnes alias personas præter expressas, Bart. in l. 1. ff. si quis ius dicenti non obtemperau. vbi Ias. num. 9. latissimè.

Limitatur vt non procedat in casu æquiparato §. præterea, & ibi gloss. in verbo dolo, instit. quibus modis

re contrahin. oblig.

Limitatur etiam, vt non excludat hæredes, vt notat Arer. in §. actionum nu. 53. instit. de act. & videas Bal. in l. fin. C. de act. empti. & ibi Add. in contrarium per text. in l. qui in futurum §. 1. ff. de pact. vide Euerard. in sua centuria in loco à ratione legis larga, seu generali.

Limita vltimo, vt non excludat ea quæ veniunt de consuetudine, Ias. in l. si constante num. 96. ff. de solut. matr. vbi plura de dictione taxatiua.

Dictiones citra, contra, & præter, in quibus differant, & quid importent, vide Add. ad Abb. in cap. prudentiam de offic. iud. delegat.

Dictiones significantes terminum à quo, & ad quem, & an includant, vel excludat, vide latè per Oldrad. cons. 49.

Dictio dictis, restringit orationem, Crauet. cons. 98. Dec. cons. 213. Alex. cons. 173. num. 6. lib. 5. & refertur ad ea quorum nomina legi possunt, Socc. iun. cons. 163. num. 8. lib. 2.

Dictio, & cætera, significat perfectionem contractus, & comprehendit ea quæ sunt ad perfectionem necessaria, Bald. in l. magis puto §. si pupillus ff. de rebus eorum qui sub tutela, Gonzal. super regul. 8. gloss. final.

Dictiones, sicut, & secundum, non faciunt dispositionem conditionalem, nisi in cõfirmationibus communibus, Felyn. in cap. quoniam, Abb. de offic. deleg. nu. 10. Roman. cons. 328. num. 6.

Limita vt ibi per Felyn. quædo disponens habet auctoritatem de nouo concedendi, & illud quod refertur non inuenitur.

Dictio repetitiua qualitatum præcedentium non vendicat sibi locum vbi

vbi subiecta materia non patitur dicta repetitionem, Honded. conf. 48. num. 17.

Dictum.

Dictum socij non facit iudicium, Sa-
20-lycet. in l. fin. C. de accus. Add. ad
Ang. Arct. in tract. malef. in verbo
hec est quedam inquisitio.

Limita quando sunt tres socij cri-
minis, quia plene probant contra
socij furti criminis, vt notat Vid.
deht. de Franh. procedere in hoc
Neapolitano Regno per disposi-
tionem pragmaticę 3. de furtis de-
cif. 570.

Limita etiam si dictum suum fue-
rit in tortura, Raph. Fulg. conf. 173
col. 1. ante fin. & alias limitationes,
vide infra in verb. socius verf. so-
cij criminis.

Dies.

Dies qua hora incipiat tam respectu
ieiunij, quam iudicij, gloss. in cap.
2. de ferijs. & ibi Abb.

Dies commissi criminis an debeat po-
ni in bello, dicit Bartol. in l. is qui
reus num. 9. ff. de publicis iud. &
Arct. in 5. ex maleficijs num. 12. in-
fit. de act.

Dies termini quando computetur in
termino, vide latè Rot. decif. 75.
part. 2. diuers.

Diffamatio.

Diffamatio debet esse talis quod in-
ducat notorium, super quo requi-
ritur declaratorio, Rot. decif. 523.
part. 1.

Differentia.

Differentia verborum, vide infra in
verb. verbuni num. 56.

Dignitas, & Digniora.

Dignitatis maiorem probatur ex
fama, & reputatione, Rota decif.
518. par. 1. diuers.

Dignitatem nouam in Ecclesia crea-
te pertinet ad Papam, Felyn. in cap.
cum accessissent num. 14. de con-
stit. & declara vt ibi.

Digniora sunt proponenda, vide su-
pra in Proemio num. 3.

Dilationes.

Dilationes causa cognita dari debent,
l. fin. ff. de ferijs, & in prima dila-
tione cognitio versatur circa mo-
derationem locorum, & in calum-
niosè petitur, & an quod petitur
faciat ad causam, vide gloss. Bart.
& Iaf. in d. l. fin. quæ si fuerit denegata
ab ea poterit appellari, Alex.
in l. propterandum 5. & si quidem
num. 13. C. de iudic. & ad hoc, vide
Bartol. in l. 2. num. 22. ff. de appell.
recip. Benjntend. decif. 11. num. 2.

Dilatio concessa respectu certe cause
non currit, nisi à die implementi
dictæ cause, l. tali ff. de iure dotium
d. si ita quis promiserit ff. de verb.
oblig. notat Gomez. super regul.
de annuali q. 67. nu. 5. & idem Go-
mez. ad l. 70. Tauri sub nu. 16. vbi
de emptore, & venditore, Bal. in l.
1. 5. eis qui ff. de edend. Gabriell.
conf. 152. num. 24. lib. 2. Crauete.
conf. 321. num. 8. Mantie. de tucit.
conuent. lib. 4. tit. 3. num. 45. in-
telligit tamen si terminus sit ap-
positus simpliciter, & in genere,
secus verò si in specie, d. Gomez.
ad l. 50. Tauri num. 18. Bal. in rub.
C. de cōtrah. empt. quæst. 25. Surd.
decif. 203.

Dilatio data non est licita aliqua
21 taxatio interesse, etiam quod pec-
uniæ sint dotales, Io: Andr. in cap.
salubriter, vbi etiã Card. de vsur. l.
aur. Rodulph. de vsur. quæst. 53.
Dec. conf. 39. Aymon. conf. 189.
Roland. conf. 55. nu. 20. lib. 2. Put.
decif. 324. lib. 1. sed istud viderur
limitari vbi peteretur interesse,
ex deductis infra in verbo vsura-
rius num. 64.

Dilatio, seu terminus non currit an-
tequam pars adimpleat, Iaf. conf.
10. num. 2.

Dilationes omnes ex stylo Rotæ re-
uocantur.

vocantur ante sententiam, Cassad. decif. 9. & Iudex semper debet dilationes renouare, Add. ad Abb. in cap. ultra tertiam extr. de testib.

Discussio.

Discussio vt dicatur legitime facta, debet pronunciari fuisse recte factam, Put. dec. 32. lib. 1. Negulant. de pignorib. in 1. memb. 8. par.

Dispensatio.

Dispensatio præsuntur quando ex verbis superioris colligitur scientia inhabilitatis, Felyn. in cap. si quando de rescript. sub num. 6.

Dispensatio striete intelligenda, Felyn. in cap. postulasi, & ibi limitat de rescript.

Dispensatio videtur concessa à Principe quando in litteris fit mentio de inhabilitate, Felyn. in cap. cum vigemium de offic. delegat.

Dispositio.

Dispositio non efficitur conditionalis ex eo quod conditio sit opposita executioni, secus si esset opposita substantiæ, l. ex his, C. quando dies legat. ced.

Distributiones.

Distributiones quotidianę perceptę veniunt in condemnatione fructuum, Rot. dec. 270. par. 2. diuers.

Distributiones quotidianę non connumerantur in fructibus beneficij, Oldrad. conf. 118. decif. 270. p. 2. vide Rot. dec. 618. par. 1. diuers. Cassad. decif. vnica de Clerico nõ residente.

Diuisio.

Diuisio facta per patrem inter filios non valet durante patria potestate, Abb. conf. 66. lib. 2.

Diuisio erronee facta in parte, retractatur in totum, Bursi. conf. 438. sub num. 1. Port. conf. 103. num. 8.

Diuitia.

Diuitiæ vnus alteri non profunt, nisi quando potest agi contra diuitem pro eo quod debet pauper, Cra-

uet. confil. 164. num. 6.

Dolus.

Dolus præsuntur in non defendente causam, & non exhibente iura, Crauert. conf. 172. num. 5. & late ex quibus deducatur dolus confil. 142. num. 14. & quando præsuntur, Felyn. in cap. si autem de rescript. Surd. conf. 373. num. 29.

Dolus re ipsa, & ex proposito æquiparatur, Rot. dec. 102. p. 2. diuers. Limita vt non procedat in contractibus quorum finis potest asserre cõmodum, & incommodum, Surd. conf. 114. num. 11. lib. 1.

Dolus late culpæ æquiparatur, videto supra in verb. culpa num. 18.

Domicilium, & Dominium.

Domicilium contrahitur, re, & verbo, Bartol. in l. prædia §. affin. ff. de fundo instruct. & nunquam sine animo, Angel. in l. heres absens §. 1. de Iudic. in 6. vide Bursi. conf. 397.

Dominium sine traditione non transfertur, l. traditionibus C. de pact. Amplia etiam quod titulus sit vniuersalis, & ex causa dotis.

Et declara vt non procedat in titulo ab intestato, Gomez. in tract. de contract. cap. 2. num. 5.

Dominium non transfertur ex sententia lata in personali actione, adjudicatoria, etia subsecuta traditione, nisi ad id tendat sententia, Rota coram Orano in Romana executionis de Brunis 11. Decembris 1591.

Dominium in antiquis probatur per famam, Ang. in l. at qui naturam. §. cum me absente ff. de rei vendicat. Affli. decif. 23.

Dominium potest referuari in venditione vsque ad solutionem pretij, Surd. decif. 157.

Dominium vtile nõ transit ex cessione, sed ex quadam æquitate fundata in cessione, Bellam. decif. 732.

Do-

Dominium rei legatz an transeat in legatarium à morte testatoris, vel à dic aditz hæreditatis, videto infra in verb. legatum num. 44.

In dominio confunditur hypotheca vide infra in verbo hypotheca num. 41.

Dominus.

Dominus alicuius rei tenetur ad solutionem expensarum circa illam rem factarum, §. ex diuerso instit. de rerum diuisione.

Dominus olim, an hodie præsumatur dominus, vide Aret. in §. sic itaque instit. de act. num. 13. & desingue vt per eum idein de possessore, & Euerard. in sua centuria in loco à tempore ad tempus.

Dominus potest rem furtiuam tollere, licet sit penes furem, Paul. de Castr. sing. 9. Innoc. in cap. olim de restit. spoliat.

Dominus non tenetur de delicto commisso per famulum, vel eius domesticum, Fely. in cap. Petrus extra de homicid. volunt. l. vnica ff. de furt. aduers. Naut. vide Add. ad Abb. in cap. postulasti in fin. de foro competentij.

Limita multipliciter, vt per Fely. in d. cap. Petrus per Bart. Alber. & Castren. in l. 1. §. familie ff. de public. Dec. in l. 1. num. 13. ff. quod quisque iuris, Abb. in cap. 1. de restit. spoliatorum nu. 7. vide Bero. quæst. 39. Seraph. decif. 527.

Donans, & Donatarius.

Donans potest donationem reuocare ante acceptationem, nisi adsit stipulatio donatoris, vel Notarij, Seraph. decif. 427.

Donator in dubio censetur donare ius quod habet, etiã quod sit morte finiturum, Rot. decif. 621. par. 1. & decif. 437. par. 1. num. 3. diuers. Spin. de testam. gl. ff. 18. num. 256.

Donans ali non debet à donatario, quando sibi reseruauit vsufructu

Alex. conf. 78. num. 5. lib. 4. & intellige vt per eum d. conf. 78.

Donatarius omnium bonorũ potest cõueniri actione personali a creditoribus donantis eo non solente, Rot. dec. 437. p. 1. diuers. Guid. Pap. dec. 105. Menoch. conf. 104. num. 66. lib. 1. & conf. 63. num. 12. Abb. conf. 202. num. 3. lib. 2. Boer. decif. 204. num. 42.

Donatarius quando tenetur ad solutionem debiti donatoris, vide per Abb. conf. 102. lib. 2.

Donata à patre filio simpliciter quãdo equant legitimam in eam imputantur, Bec. conf. 29.

Donata sponsæ à consanguineis viri acquiruntur viro, & soluto matrimonio spectant ad heredes viri, l. sed si plures §. in arrogato ff. de vulgar. & pupill. subst.

Donatio.

Donatio propter nuptias appellatur quidquid maritus dat vxori in dotali instrumento etiam quod appellet agumentum dotis Surd. cõf. 196. num. 16. & seq. ad quod vide Honded. conf. 48. lib. 1.

Donatio tunc causa mortis facta videtur, cum in ea de morte mentio habetur, tex. (n.) scia in princ. ff. de donat. causa mort. in princ. instit. de donationibus, & vtroque gloss. & vide Bart. in l. quã dotis num. 3. ff. solut. matr.

Hoc tamẽ limitatur, non procedere quando esset factum pactum vt nullo casu sit repetitio, etiam si conualuerit donator, gloss. in l. Senatus in §. 2. in fin. ff. de donat. causa mort. & text. expressus in l. vbi ff. eodem, & Bald. dat aliam limitationem in d. l. quã dotis ff. de solut. matr. videlicet quando mentio mortis esset facta ad taxandum tempus in quo esset bona tradenda, quem videas.

Secundo limitatur, vt non procedat

dat quando essent adhibiti duo testes, quia tunc iudicatur donatio inter vivos, licet fuisset dictum causa mortis, arg. l. quoties ff. de reb. dubijs, & quia ex modo procedendi colligitur mens disponentis, l. codicillum C. de testam. Alex. in l. quæ dotis ff. de solut. matr. nu. 13. & ibi las. num. 46. vbi alias asserunt limitationes.

Donatio causa mortis facta filio, eiq; dato substituto post mortem suam non intelligitur cum illa conditione si decesserit sine liberis, prout in fideicommissis, ita Paul. de Cast. in l. ei cui ff. de donation. caus. mort. addit. ad Bartol. in d. l. ei cui.

Contrarium meo iudicio volunt glos. & Bal. in l. 1. C. de donat. caus. mort. nisi forsã diceret quod quando ab Accur. duæ recitantur opinioniones cum vltima pertransire cõsetur, iuxta doctrinã eiusdemmet Accur. in l. qui filium §. Sabinus ff. ad trebell. sed aduertendum est, quod d. l. 1. C. de donat. caus. mort. in fine sui comentarij sentit donationem causa mortis esse quasi fideicommissum, ergo non adest exdem ratio.

Donatio inter virum, & vxorem non est contra bonos mores, & iuramento confirmatur, Capell. Tholosan. quæst. 162.

Donatio morte confirmata habet vim relicti, & sumit vires, prout ex nunc, non autem prout ex tunc, & impugatur in legitimam, Roland. conf. 11. lib. 1. num. 31. & seq. Gabriell. conf. 82. lib. 1. in fin.

Donatio excedens summam quingentorum aureorum, licet non sit infinita, tamen iuramento confirmatur, Abb. conf. 95. lib. 1. Alex. in l. nemo potest ff. de lega. 1. Nonius conf. 1. num. 13. Dec. conf. 238. nu. 3. & conf. 432. Alex. conf. 4. nu. 10.

lib. 1. maxime quando adest clausula renuncians, Capyc. decif. 159. num. 31. Non. d. conf. 1. num. 19. Serafin. de priuilegiis iuram. priuileg. 73.

Donatio facta à marito vxori habet tantum conditionem si vxor superuiuat, l. à marito C. de donat. inter vir. & vxor. Rol. conf. 25. num. 24. lib. 2.

Donatio omnium bonorum presentium, & futurorum non valet, quando donans ita modicum sibi reseruauit, vt verisimiliter non sit habiturus heredem, Cagn. in l. fin. C. de pact. Ceph. conf. 288. num. 12. Panciroli. conf. 172. num. 9. Non. conf. 55. nu. 1. per l. scio de restit. in integr. & per Doct. Salic. in l. stipulatio hoc modo de verb. oblig. saltem debet esse vigesima pars bonorum donatoris, Clar. §. donatio q. 19. Panciroli. vbi supra, Cephal. conf. 488. alias 485. lib. 4. & quinquaginta esse modicum admittit idẽ Cephal. cõf. 288. immo quinquaginta aureos esse modicum reseruationem, admittit Panciroli. d. conf. 172. vide de hoc, Cagn. in d. h. fin. num. 141. C. de pact.

Et quando donans nihil omnino sibi reseruauit (etiam iramento firmata) non valet, Bart. & communiter Doct. in d. l. stipulatio hoc modo concepta de verb. obligat. Clar. lib. 4. recepta sententia §. donatio q. 20. & vide omnino Surd. conf. 39. num. 11.

Amplia istud enunciatum, etiam si donatio fuerit facta contemplatione matrimonij, l. pactum quod dotali, & ibi las. in fin. Dec. & alij C. de pact.

Primo limita in donatione ad piã causas, Clar. in d. §. donatio quæst. 20. Cagn. in d. l. fin. num. 138. C. de pactis vbi de communi.

Secundo limita, quando sunt donata omnia bona presentia, & futura,

iura, mobilia, & immobilia, quia non veniunt iura, & actiones, laf. in d. l. f. pulatio nu. 22. fentit Clar. fupradic. loco Cagn. de communi in d. l. fin. num. 256. Menoch. conf. 47. nu. 1. & 2. lib. 1. Dec. conf. 414. num. 11. & fublimita quando est articulatum, & probatum ad effe iura, & actiones, Surd. conf. 39. numer. 11.

Tertio limita. vt per Cagn. in d. l. fin. num. 253. Nontus conf. 15. nu. 7. quando ille habebat præciofa, quæ non cenfentur donata.

Donatio propter nuptias non gaudet eodem privilegio, quo gaudet dos, Cyn. in l. cum multæ ver. f. ad l. iftam oppono Salic. nu. 4. Ang. nu. 3. Alber. num. 2. C. de donat. ante nupt. & propterea pro ea non competit hypothecaria, Salyc. in l. vbi adhuc num. 10. & ibi gloff. in §. fin. C. de iure dot. nec de ea debentur fructus, quemadmodum de dote, Afflic. decif. 284. & 291. num. 2. Fulgof. conf. 92. nu. 3. Corn. conf. 240. num. 4. vol. 3. Grammat. decif. 103. nu. 97. & 98. vide Gomez. ad l. 50. Tauri num. 41. quamuis debeat affecurari ficut dos, Roland. conf. 9. num. 12. lib. 1. Berou. conf. 45. num. 19. Roland. de iure dotis quaft. 10. num. 5.

Donatio facta vni fub conditione, q. poft mortē primi donatarij denegiat ad Ecclefiam, an poffit dic. donatarius remittere donationem donanti, in præiudicium Ecclefie diftingue, & vide Aym. conf. 135.

Donatio inofficiofa re, & confilio reuocatur in totum, non autem vſque ad quartam legitimæ ſecundum magis cõmunem opinionem Becc. conf. 68. Rot. decif. 488. part. 1. diuerſ. niſi fit facta filio, Gratian. difcept. forenſ. 472. lib. 3. Serafin. decif. 410.

Donatio facta à filio familias de bo;

nis de aduētitijs, in quibus pater habet vſumfructum eſt nulla, nec morte patris confirmatur, Aym. conf. 39. nu. 3. vide Crauet. conf. 84. lib. 2. decif. Pedem. 94. num. 8. Clar. in præc. crimin. §. donatio in princip. Roland. conf. 89. num. 4. lib. 4.

Et quod recõualeſcat mortuo patre, tenet Caſtrenſ. conf. 381. lib. 1. Amplia, etiam ſtante iuramento, Aym. d. conf. 39. nu. 3. & 10. & conf. 84. num. 2. Curt. iun. conf. 153. & 154. Didac. in cap. quamuis in §. 3. num. 8 de pactis in 6 Alex. conf. 7. lib. 6. Roland. conf. 89. lib. 4. nu. 4. & Cotn. in conf. 310. nu. 7. lib. 4. videtur tenere, quod iuramento confirmetur Ruin. conf. 129. num. 3. vol. 1. Corn. conf. 35. vol. 3. Rip. in l. is cui num. 57. de verb. oblig. Cephal. conf. 487. nu. 48. lib. 4.

Donatio facta alicui in vita, & poſt mortem ſuis filijs, & hæredibus, an acquiratur filijs, & nõ hæredibus, primo putarẽ acquiri filijs hæredibus, per l. ſi hæredi de cõdit. inſtit. Secundo, per doctrin. Bartol. in l. Gallus §. quidam recte ff. de liber. & poſth. Clar. lib. 4. §. emphiteuſis quaft. 37. Grammat. decif. 59. nu. 38. Bartol. in l. vt iusiurandi §. liberi de oper. libert. laf. in l. ſi non, ſortem §. libertus num. 35. de oper. libert. Intellige vt ſatis videatur eſſe ſi ſit inſtitutus in re certa, per ea quæ tradit Bart. in d. l. vt iusiurandi §. liberi de oper. libert. cui videtur obſtare, text. in l. quoties C. de hæredibus inſtit.

Declara vt per Clar. in d. §. emphiteuſis quaft. 38. & vt per Put. decif. 390. lib. 1.

Donatio facta alicui legato Principis acquiratur Principi, ſi tamquã legatus accepit, ſecus ſi vt alia perſona, gloff. in l. quia proprio §. Procurator ff. de procurat. Bartol. & Alex.

- Alex. in l. si verò §. item quicquid ff. de solut. matr.
- Donatio inter patrem, & filium non valet, l. 2. C. de inofficiosis donat.** intelligendo obligatione civili, non autem naturali, Bart. in l. frater à fratre num. 27. ff. de condic. indebiti Crauet. conf. 148.
- Limita, vt per gloss. in d. l. 2. C. de inofficiosis donat.**
- Limita secundo in dote, l. Pomponius Philadelphus ff. fam. l. i. c. un. Tertio limita si pater donaret filio ob benemerita quo casu donatio valet, vt per Bart. in d. l. frater à fratre num. 27. & ibi las. num. 44. vbi latissimè.**
- Limita vltimo si adesset iuramentum, Gabriel. tit. de donat. Capell. Tholos. quæst. 262.**
- Donationis remuneratoriæ priuilegia, vide per Add. ad Felyn. in cap. nouit ille in fin. de ludic.**
- Donatio facta à patre filio existenti in potestate, vt donet vxori propter nuptias valet, Castren. consil. 345 lib. 1.**
- Dos, & Dotare.**
- Dos soluto matrimonio restituitur post annum, l. vnica §. accedit C. de rei vxor. act.**
- Limitatur tamen in matrimonio putatiuo, quia restituitur in continent, Curt. lun. conf. 247. nam. 3. i. lib. 3.**
- Dos mulieris decedentis in secundo matrimonio sine filijs reuertitur ad patrem, licet habeat filios ex alio marito, Ang. Aret. in §. fuerat num. 6. in fit. de act. Bart. in l. post dotem n. 30. ff. de solut. matr.**
- Dos non computatur in bonis viri, vt propter eam videatur ditior, gloss. in l. ad subeunda 46. C. de decurionib. lib. 10.**
- Dos aduentitia potest recuperari à filia inuito patre, Auth. quod locū C. de collationib. Bartol. in l. post.**

- dotem num. 23. ff. de solut. matr.**
- Dos data mulieri pro omni eo, quod prætendere potest in bonis patris, & maternis, dicitur dos de proprio patrimonio, Crauet. cōf. 84. lib. 1. Castren. conf. 372. & ideo non valet pactum appositum à dotante in præiudicium ipsius dotæ, Castren. conf. 351. lib. 1.**
- Dos data à patre si non æquet legitimam potest pro supplemento filia petere dotem legatā ab Auo, Rot. decis. 642. par. 1. diuers.**
- Dos à patre profecta ad patrem redire debet, filia in matrimonio defuncta, l. dos à patre C. solut. matr. Limitatur primo, vt non procedat quando decederet relicto filijs, Bart. in l. post dotem ff. solut. matr. & ibi las. num. 99. & nu. 102. tenet etiā non procedere si moritur vidua relicto filijs, Thef. decis. 138. Sublimitatur tamen, vt nō habeat locum in dote promissa, quia etiā si cum liberis decederet, dummodo pater non esset in mora non teneretur dictam dotem soluere, Doct. in d. l. dos à patre C. solut. matr. Thob. Non. conf. 48. nu. 16. Doct. in l. post dotē ff. solut. matr. Abb. in cap. fin. extr. de donat. inter vir. & vxor. contra Gabriell. conf. 165. lib. 2. Honded. conf. 75. lib. 2.**
- Limita etiam quando dos est data pro legitima, & pro omni iure, quod debetur filia, quia tunc spectat ad filios, Castren. conf. 382. lib. 2. Crauet. conf. 84. num. 5. & de hac materia vide Bartol. las. Alex. Bal. & Hercul. in d. l. post dotē ff. solut. matr. Socc. iun. in rub. de sol. matr. num. 50. Bolognet. in d. l. post dotem, Gabriell. conf. 16. lib. 1. Rip. in l. in quartam num. 190. ad l. falcid. Dec. conf. 35. Roland. consil. 69. lib. 3. Capic. decis. 176. Grammat. decis. 54. num. 8. Ioseph**

- Ludovic. conclus. 1. 2. lib. 1. Rolā. in tract. de lucro dot. quæst. 5. nu. 9. Alex. conf. 67. lib. 1.
- Dos ab extraneo data nulla interposita cautione nõ reuertitur ad donantem, l. vnica §. accedit C. de rei vxor. ad. Abb. conf. 50. lib. 3. Abb. in cap. fin. de donat. inter vir. & vxor. Aym. conf. 15. num. 6. Gram. decif. 54. num. 8. Rip. in l. in quartam nu. 197. ad l. falcid. Bald. in l. pro hæreditarijs num. 26. C. de hæred. ad. Alex. in l. cum filio delegat. 1.
- Dos in causa restitutionis debet restitui secundum statutum loci viri, Soc. lun. conf. 14. lib. 2.
- Dos data à patruo nepti censetur data contemplatione patris, & ideo profectitia dicitur, & imputatur ei in legitimam, Alex. conf. 179. lib. 5. facit doctrin. Socin. iun. in l. cõ filio nam. 28. de leg. 1. vers. veniamus ad quæstionem, Corneus cõf. 3 16. lib. 4. & videtur idem in Auo, Rot. decif. 706. par. 1. diuers.
- Dotem ab extraneo promissam, quã non est stipulatus à principio sibi reddi, sed ex intervallo stipulatur, non recuperat in præiudicium hæredum, Corneus conf. 285. lib. 4. l. quoties fide solut. mater.
- Dotis restitutionis stipulatio intelligitur in casu soluti matrimonij per mortem vxoris ad fauorem stipulantis, l. cum pater §. pater certam fide legat. 2.
- Dotem, patre, & matre, simul promittentibus, mater fideiubendi animo, pro marito se obligare censenda est, non quod de suo velit aliquid dare, Bal. Nouel. in tract. de dote par. 6. priuileg. 3. num. 7. Corneus cõf. 3 16. lib. 4.
- Dos non debet assicurari super grano, Rot. decif. 437. ita sine par. 1. diuers.
- Dos data, & postmodum legata quãdo peri possit, Roman. conf. 253. Dos in testamento legata integra debetur, quamuis cum minori fuerit benè nupta, Bald. in l. cum pater §. pater certam fide legat. 2.
- Dos data filio spurio, ea mortua, redire debet ad hæredes patris donantis, Abb. conf. 50. lib. 3. Roland. conf. 74. num. 51. & sequent. lib. 1. Rol. de lucro dot. quæst. 94. num. 7. Socc. iun. in l. 1. nu. 189. ff. de solut. matr. Bart. in l. fin. ff. de his quib. vt indign. Abb. cõf. 125. Gabriell. conf. 25. nu. 25. lib. 2. Benintend. decif. 22. num. 6. Honded. conf. 95. num. 68. lib. 1. Sured. conf. 3 16. lib. 2.
- Limita vt per supra citatos DD. vt maritus debeat consequi lucrum dotis, & non habeat locum vbi pater illum relinquat filijs filie. Abb. conf. 15.
- Dos relicta ab Auo Nepti intelligitur relicta in subsidium quatenus pater dotare non possit, Casrenf. conf. 68. lib. 2. in fin. vide Rot. decif. 706. par. 3. diuers. vide Pedroc. conf. 31. Peregr. de fidei. art. 42. nu. 76. Borgn. decif. 5. num. 9. par. 3.
- Dos in officiosa quando sit conferenda à fratribus. Gomez. ad legem Taur. l. 29. sub nu. 33. Grat. discip. forens. 473. lib. 3.
- Dos debita iure actionis debetur diuiti, Seraf. decif. 430.
- Dos debet solui de fructibus quando bona sunt subiecta fideicommissõ, l. mulier §. cum proponeretur ad trebell. & ibi Paris conf. 25. num. 63. Mant. de cõie. vltim. volunt. lib. 7. tit. 10. num. 22. Menoch. de arbitr. cas. 256. & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 189. nu. 161. Marzat. conf. 1. epit. 48.
- Declara vt procedat quando dos est quasi debita officio Iudicis, secus si debeat iure actionis, l. ac. cob. de Aren. in d. 5. cum proponeretur, Decian. conf. 49. par. 7. nu. 44.

Dos soluta filio sine iussu patris nihilominus pater obligatur, Castrenf. in l. si cum dorem §. transfrediamur num. 9. ff. solut. matr. & ibi DD. Bart. in l. sanè ff. de iure dot. Dec. conf. 519. num. 2. Bald. nouel. de dote priuile. 34. nu. 1. par. 7. latè Mant. de tact. conuent. lib. 1. tit. 19. nu. 24. Bursat. conf. 374. num. 2. & tenetur quatenus est in peculio filij, l. si filio famil. vbi Alber. & DD. ff. solut. matr. & soluta patri, & filio p[ro]sumitur ad patrè peruenisse si administrabat, Hon. ded. conf. 47. num. 12. lib. 1.

Dotis fructus non debentur mortua vxore, Gabriell. conf. 86. num. 88. lib. 2.

Dos à patre filix data, quando consolidetur cum ipsa soluta matrimonio, Bart. in l. post dorp[er] ff. solut. matr. num. 22. & seq.

Dos si sit conuersa in lucrum dotale non potest per vxorem dispensari, Bal. in l. pro hereditarijs num. 170. C. de heredit. act.

Dos promissa restitui cui de iure, nõ venit restituenda à marito herede vxoris, Puzpurat. conf. 63.

Dotem sibi relictam qui petit, non prohibetur petere alia credita, Rot. decis. 327. par. 1.

Dos consistens in annuis redditibus aduentitij casu restitutionis est restituta, Bald. in l. fin. §. fin. nu. 4. C. de iur. dot.

Dotare filiam iterum pater tenetur si dotem sine culpa amisit, secus in fratre, Spin. de testam. gloss. 11. num. 41.

Dotare neptem pauperem non tenetur Patruus, Siluan. conf. 33. numer. 12.

Dotari soror debet à fratre si non habet aliunde, licet plures, cum tutor vbi gloss. ff. de administrat. tut. Guid. Pap. quest. 439.

Dotare filiam pater tenetur quaminus eo iurato nuptijs, Capel. Tholosano. Spin. de testam. gloss. 11. num. 34. Mat. ill. de ff. 163.

Dubio.

Dubia exclusionis causa non habet vim exclusionis perpetue quando presens status rei non tendit ad exclusionem, Bart. in l. Iulianus in fin. ff. de conduct. indebit. Castren. in l. sufficit eod. tit. & ibi Iaf.

Dubia verba video infra in verb. verbum num. 49.

Duo.

Duo specialia non possunt simul concurrere, l. 1. C. de dotis promiss.

Hoc enunciatum simili, vt latè per Bart. in l. si is qui pro emptore ff. de vsucapionib. & vt per Angel. Aret. in §. in personam huius. 18. in fin. de act. dicentem quod quando vnum speciale est consecutum, ad aliud, & non est æque principale potest concurrere, vide Rim. nald. iun. de donat. in princ. & tex. in l. 1. C. de rei vxor. act. vbi fingitur interuenisse stipulationem, & hypothecam, adde gloss. in l. si seruus comunis Mxij ff. de stipulat. seruor. vbi dicit duas fictiones concurrere posse, vide Iaf. in l. singularia ff. si cert. petat.

IN VERBIS, QUAE INCHOANT A LIT. E.

Ecclēſia, & Eccleſiaſtica: radice
Celeſtia, quæ habes do-
tem, campanile, & pec-
cipit decimas non di-
citur Oratorium pri-
uatum, Rot. deciſ. 508.
par. 1. & præſumitur au-
thoritate Epifcopi recta, vt ibi
num. 4.

Eccleſiam reſicere, ſeu recuperare
ſpectat ad Rectore illius, niſi aliud
ſit de conſuetudine, Capell. Tho-
loſan. quaſt. 500.

Eccleſia dicitur de menſa Prelati Ec-
cleſia, vel præbende, quando ſi-
ſuit vnita Eccleſiæ, vel præbendæ
quod nullum alium habeat Recto-
rem, vel Prelatum perpetuum, niſi
ipſum Prelatum cuius menſa Ec-
cleſia fuit vnita, Amal. de reb. Eg-
cleſ. non alien. cap. ult. ſuper nu. 8.

Eccleſiarum appellatione in conſti-
tutionib. non comprehenduntur
Hoſpitalia, gloſſ. in cap. cupientes
in verb. Eccleſiar. de elect. in 6.

Eccleſiaſtica immunitate an gaudeat
publici latrones, vide infra in ver-
bo furtum verſ. furtum vnicum.

Eccleſiaſtica immunitate gaudet qui
ad Eccleſiam conſugit, Oldrad.
conſil. 154. & ſimilia vt per eum
ibi. ſi 25. in item. M. anan. ſicut
Amplia quod fugit ad Corpus
Chriſti dum deſert extra Eccle-
ſiam gaudet dicta immunitate,
Hoſt. in ſumm. de immun. Eccleſ.
5. in quantum col. 3. verſ. quid er-
go ſi quiſ dum fugit, quem ſequun-
tur DD. in cap. ſane extra de cele-
brat. Miſſ. & quid in ſacrilego, vi-
de infra in verbo ſacrilegus.

Editio.

Editio librorum cuius expenſis fieri
debeat ſint in longinquis parti-

bus; Ang. l. ſpatium ff. de edendo,
Alberic. de Roſar. in l. ſi ador ff. de
Procurat. Afflicti. deciſ. 177. Marant.
in tract. de ordin. iudic. in 6. part.
prince. verſ. ſin autem teſtes produ-
cuntur num. 64. & an omnes mer-
catores edere teneantur vide Frä-
ciſc. Aze. in l. 1. C. de edendo.

Educari, pupillum poteſt penes ma-
trem, quæ tranſiit ad ſecunda vo-
ta; & eſt materia arbitraſia, Vinc.
de Franchis deciſ. 350. D. de v.

Eſſectus.

Eſſectus attribuitur primæ cauſæ. l.
item coru. 8. de declaratione ſi quod
cuiuſſumque Vniuerſit. noſtr. vel
contr.

Sicut eſſectus an puniatur aſſectus, T
videto ſupra in verbo trimen nu-
mer. 27. & infra in verbo ſilopuſ.

Electio, & Eligere.

Electio vbi habet tractum ſucceſſi-
uum, etiam in contractibus eſt va-
riabilis, Rot. deciſ. 675. par. 2. nu.
4. diu. col. inq. in nullilib. idm. m. 10.

Electio commiſſa per nomen colliſi-
ua intelligitur æquiditæ, Rot. de
ciſ. 776. par. 2. diu. col. inſtit. no. 20.

Electio in alternatiua quatinus ſig-
debitoris tamen non procedit in
alternatiua remediorum, quæ ad
favorem creditoris apponuntur
iure per Gomez. in tract. de con-
tract. tit. de qualitate contractus
num. 42. Saſyc. in l. non dubium C.
de legib. num. 14.

Electio commiſſa ad beneplacitum
creditoris intelligitur de medio-
cri, Borſen. n. 250. de tut. & curat.
Electus in Epifcopum non dicitur
Epifcopus ante conſecrationem,
nec eius beneficia vacant, Oldrad.
conſil. 14.

Eleg.

Electio sola tribuit iurisdictionem.
Episcopis, Rot. decif. 182. par. 2.
diuers. sed dicta decisio fuit reuo-
cata, & dictum non procedere ante
præsentationem litterarum,
Gonzal. super regul. 8. 15. nu. 87.

**Eligens inhabilem tenetur de mala
electione si fuerit sibi indefinitè
demandatum,** l. cum plures §. seruū
ff. locat. & ibi Doct.

**Electio variari potest ante accepta-
tionem absentis,** Abb. in cap. acceden-
dens de elect. Becc. conf. 45. n. 43.

**Electio nem qui habet quando varia-
riate possit,** vide gloss. & Add. in
cap. gratia de rescript. in 6. & gloss.
in cap. si compromissarius in ver-
bo consentire de elect. in 6.

**Electus qui semel recusauit electioni
consentire potest, penitere, & ac-
ceptare electoribus non contradi-
centibus,** gloss. fin. in cap. licet de
procurat. in 6.

**Electa vna via, altera an excludatur,
vide infra in verb. vna.**

Emens.

**Emens pro persona, interim sibi ac-
quiritur,** Gabriell. tit. de verbor.
obligat. concl. 2. Surd. decif. 325.
Grat. discep. forens. 160. Mart. de-
cif. 527. vide Castrenf. conf. 331,
sub num. 6. lib. 1.

**Emens rem nomine alieno ex pecu-
nia propria, si ex dicta re fructus
percipiat extenuant pretium per
eum solutum,** Bald. in rubr. quæst.
15. Gerald. de Petrasancta singul.
31. C. de contrahend. empt. vide
Roland. consil. 4. in fin. lib. 2. Bor-
gnin. de tutore num. 254.

**Limita vt per Gabriell. conf. 80.
lib. 1. alios allegat Borgnin. de tut.
d. num. 254.**

**Emens rem ex pecunia cōmuni no-
mine proprio efficit illam suam, l.
si patruus vbi Castrenf. C. commu-
nia vtriusque iudicij.**

Limita vt ibi per Castrenf.

**Emens ex pecunia aliena acquirit
sibi, nisi nomen suum simulatè ap-
posuit,** Rot. dec. 806. par. 1. diuers.

**Emens rem furtiuam tenetur illam
restituere absque recuperatione
pretij,** l. in ciuile C. de furt. quia
regulariter vendicans non tene-
tur ad pretij restitutionem, gloss.
in l. super fundi, C. de euis. Capel.
Tholos. quæst. 157. Benint. decif.
34. Mandel. conf. 84 vide latè per
Cepoll. in tract. in tit. de vsucapio.
pro emptore in princ. num. 4. vbi
an possit conueniri ad pretium ex
illa re redactum.

**Emens rem hæreditariam ab hærede
cum beneficio legis, & inuentarij,
vt soluat pretium creditoribus hæ-
reditarijs, est securus ab omnibus,
dummodo venditio fuerit facta,
ad istum effectum, & effectus sub-
sequutus fuerit, Angel. in l. fin. §.
si præfatum C. de iur. deliberand.**

Emphiteuta, & emphiteusis.

**Emphiteuta præscribit solutionem
21 pensionis spatio triginta annorū,
& etiā minori,** Thefaur. decif. 114.

**Emphiteuta si stipuletur pro se, & fi-
lijs potest illis præiudicare obligā-
do rem emphiteoticam maxime si
sit acquisita ex re sua, vt latè per
Gabriell. in conclus. 2. de iure em-
phiteotico num. 44. cum sequent.
Ruin. conf. 149. lib. 1. & conf. 48.
vbi latè, & conf. 213. videas Bald.
in l. 1. C. per quas person. nob. in-
fin. Clar. in §. emphiteusis quæst.
16. Surd. decif. 209. num. 5. Rip. in-
l. in quartam num. 179. ff. ad l. fal-
cidiam, Aret. in l. apud Iulianum,
§. fin. ff. de leg. 1. Gambar. decif. 10.
& 32. Brun. conf. 47. n. 1. Seraf. de-
cif. 559. num. 15. Decian. conf. 73.
Natt. conf. 475.**

**Limita in emphiteusi Ecclesiastica,
Verall. dec. 302. lib. 1. Gabriel.
d. loco num. 53.**

**Sublimita quando esset acquisita
titulo**

- titulo onerofa, Gamba. d. dec. 10. & 32. per Doct. Aret. in lapud Iulianum §. fin. ff. de legat. 1.
- Emphiteufis ob alienationem, vel finitam generationem, non reuertitur ad dominum directum, nisi fecuta declaratione iudicis, Afflic. dec. 97. Add. ad Iul. Clar. in §. emphiteufis quaest. 9.
- Emphiteufi finita; tenetur dominus directus relocare cum eisdem patris pristinae locationis, Alciat. conf. 20. lib. 1. Becc. conf. 3. nu. 33. *Emptio, & Emptor.*
- Emptio in dubio non praesumitur facta pro eo, cuius sunt pecuniae, sed emptore, Bald. in l. ad probationem in fin. C. de probation. Grat. difceptat. forens. 160.
- Emptionem esse factam ex pecunia quae ex precedenti causa ad se peruenit praesumitur, l. Imperator §. cum autem, & ibi Bart. num. 3. ff. de leg. 2.
- Emptor hereditatis non tenetur suscipere iudicium contra creditores hereditarios volentes sibi satisfieri l. 2. C. de hereditat. vel act. vendita.
- Ampliatur ut etiam non teneatur si promiserit in instrumento se satisfacturum creditoribus hereditariis; gloss. in d. l. 2. C. de hered. vel act. vendit.
- Sed limitatur rvt non procedat supra formata regula; quando in instrumento promisit respondere creditoribus, quia tunc tenetur, d. gloss. in d. l. 2. in fin.
- Emptor rerum minoris, vel Ecclesie, sine solemnitate, non potest illas retinere pro expensis, & melioramentis ibidem factis, Caualecan. in tract. de tutor. & curat. num. 165.
- Emptor cui tenetur venditor de euisione poterit iuramentum sibi delatum recusare, ne amittat actionem de euisione, Add. ad pract. Papienf. versic. & expens. in fin.
- Emptor tenetur soluere pretium quando est certum quod dampnum pati non potest per fideiussorem, vel hypotecam, nec sub praetextu quod res sit alteri obligata potest differre solutionem, Alex. conf. 85. lib. 3. vbi Add.
- Emptor, qui non soluto pretio rem emptam habuit, tenetur ad vsuras etiam si non fuerit interpellatus, l. curabit, & ibi Bartol. & Bald. C. de actionib. empti l. 2. C. de vsuris. Amplia etiam si fuerit factum pactum de non petendo dictos fructus, Add. ad Bart. in d. l. curabit. Amplia etiam quod sit dictum pro pretio aestimando, Gabriel. consil. 57. lib. 1.
- Emptor quando debeat esse sollicitus quod pretium ponatur in tuto, Surd. decif. 156. Roman. conf. 440.
- Emptor bonae fidei à malae fidei possessore non praescribit, Auth. male fidei C. de praescri. long. temp. Declara vt in d. Auth. vt non procedat quando dominus sciret alienationem.
- Limitatur ista regula; vt procedat contra dominum; secus contra alium possessorem, gloss. in cap. Abbate sane in verbo dominij extr. de re iudic. 6. & vide Aret. in §. fortituz inffit. de vsucap.
- Emptor tenetur ad fructus perceptos pro rata pretij non soluti, licet pretium sit collatum in arbitrium tertij, & nondum sit declaratum si tota re fructus sit, Castr. conf. 267. col. 1. lib. 1. Ruin. conf. 144. col. 2. lib. 1. Hercul. in l. de diuisione col. 7. ff. solut. matr. Cagn. in l. curabit num. 42. C. de act. empt. Gabriell. conf. 57. num. 4. lib. 1. l. fin. §. fin. de fund. dot. doctrina Baro. in l. Iulianus §. offerri ff. de act. empt. in l. fistulas §. qui fundum de contrah. empt. Bald. in l. si emptio C. de act. empt.

- empt. Socc.conf. 109. col. 3. lib. 1. & conf. 170. lib. 2. l. si ante ff. solut. matrim. Gabriel.conf. 64. num. 13. Surd.conf. 101. lib. 1. Honde.conf. 44. lib. 1. vide Addit. ad Bart. in d. l. curabit vbi dicit nō valere pactū, quod emptor lucretur fructus pretio non soluto, & quod possit taxari à principio iuxta quantitatem redditus, vide Rot. decif. 71. par. 1. diuers.
- Emptor rei cuius pretium ad anteriorem creditore peruenit potest exceptione repellere posteriorem si possideat, Benint. dec. 30. Bocac. de censib. 2. par. num. 187.
- Emptor potest cogere venditorem, vt rem liberam tradat, & faciat cōsētire interesse habentes l. si ex ijs prædijs C. de euictionib. & ibi Bal. & agit ad pretium ante euictionē, Bocacc. de censib. par. 2. num. 145. & 147. Nauar. de censib. quæst. 27. num. 118.
- Emptor potest denunciare, & agere de euictione cōtra auctorem autoris sui (omisso suo auctore) virtute clausulæ faciens cum procuratorem in rem suam, & aliarū clausularum, quæ solent apponi in instrumentis, Bart. in l. si pro re §. 1. de euict. Capyc. decif. 197. num. 9. Bart. in l. Iulianus §. qui fundum, de verb. obligat. num. 6. & ibi las. num. 11. & 12.
- Limita, vt nō procedat quo ad pēnā dupli promissam ex stipulatione, Bart. in d. l. Iulianus §. qui fundum de verb. obligat. & ibi las.
- Enunciatiua.*
- Enunciatiua plurium instrumentorum in antiquis probant etiam in præiudicium tertij, Seraphin. decif. 474. Mant. decif. 88. num. 4.
- Episcopus.*
- Episcopus habet iura ex lege iurisdictionis, & ex lege diocesana, cap. directus de offic. Ordin. vbi Abb. & Felyn.
- Episcopus potest cum capitulo mandare venerari festiuitatem alicuius Sancti canonizati, Abb. in cap. fin. num. 4. extr. de ferijs.
- Episcopus non dicitur qui non est confirmatus, quamuis sit electus, & quæ possit exercere, vide per Felyn. in cap. eam te. de rescriptis.
- Episcopus de iure communi, & decreto Concilij habet ius visitandi Ecclesias sibi subditas, & exemptas tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, Rot. decif. 207. par. 2. diuers.
- Episcopus potest cogere exemptum ad ostendendum titulum suæ exemptionis, Rot. dec. 534. p. 1. diuers.
- Episcopus habens in loco exempto iurisdictionē in certis casibus potest ibi deputare officialem, Rot. decif. 796. par. 1. diuers.
- Episcopus non potest constituere, 23 Laycum Vicarium in spiritualibus, communiter Doct. in cap. 2. de Iud. sed si Laycum constituat improprie sumi videtur hoc verbum Vicarius, & ponitur pro Assessore, l. pater seuerinam §. conditionū ff. de cond. & demon. Bald. sing. in d. cap. 2. in 3. col. ad fin. vnde aduertitas in actu practico, quod si hoc contingat, non dicas constitutionem esse nullam, sed intelligendam esse, ac si assessorem constituisset
- Episcopi, vel Abbatis creditores licet sint posteriores, tamē in fructibus beneficij erūt potiores, quā priores, antequam sicut promotus ad dignitatem Episcopalem, vel Abbatialem creditores, Guil. sing. in l. sed an ff. quod cū eo l. 1. §. si filius ff. famil. ercisc. Roman. singul. 86. incipit quid si aliquis Episcopus.
- Episcopus potest compellere Religiosos ire ad processionē, Capell. Tholos. quæst. 485.
- Episcopus potest auocare causas à suo Vicario, Scacc. de App. lib. 3. cap. 2. quæst. 8. num. 57.

Episcopus quidquid acquirit præsumitur acquisiuisse contemplatione Ecclesiæ, Rot. decif. 705. par. 1. diuers.

Episcopus non potest cogere ad litigandū in loco longinquo suæ Diocesis, sed vel debet accedere, vel legare, Rot. dec. 297. par. 2. diuers. vbi declara.

Episcopus qui non potest beneficiū conferre, potest tamen recipere illius resignationem, Rot. 519. par. 1. diuers.

Equites.

Equites Hierosolymitani sunt verè Religiosi, & votant tria vota, & quidquid habent spectat ad Religionem, Rot. coram Lancelotto in Romana Palatij del Aquila 26. Maij 1600.

Non idem in alijs Equitibus qui non sunt propriè, & verè Religiosi, Seraph. decif. 187.

Equus.

Equo mortuo in itinere locatori nõ debetur amplius merces, Speculator in tit. de locat. §. sed etiam dicendum, Hypp. Bonac. in tract. de equo quæst. 92. Vincent. Caratt. in tract. de locat. l. si vno §. item cum quidam vbi gloss. & Bart. & Castr. ff. locat. in contrarium facit l. pen. §. fin. ff. locat. solue vt per gloss. & Doct. in d. §. cum quidam ff. locat. Declara vt ei debeat merces pro rata, & teneatur locator restituere mercedē pro rata, d. l. si vno §. item cum quidam, & ibi Bartol. DD. & gloss. ff. locat. nec tenetur ad interesse vt ibidem.

Equum in itinere mortuum non tenetur soluere conductor, Bal. conf. 22. lib. 2. cum cõductor non teneatur de leuissima culpa, & multò minus de casu, & sic neq; de vitio naturali, D. Ioan. de Arnojo dialog. 9. fol. mihi 57.

Error.

Error non consideratur in eo, qui habet causam lucratiuam, quia non deficit eius consensus, Bart. in l. si id quod aurum ff. de verb obligat. & ibi las. qui dicit non procedere in distractu, Rot. coram Iusto in Romana erroris calculi 16. Nouēbris 1601.

Error calculi potest quocumque reuideri, l. 1. C. de errore calculi, Bart. in l. 2. num. 11. C. de iure fisci lib. 10. l. calculum, & ibi gloss. ff. de administr. rerum ad Ciuitatē pertin. etiam quod calculus transferit in stipulationē, Rot. corā Lancelotto in Romana Bibliothecæ dq anno 1601. & coram Iusto in Romana Erroris calculi 16. Nouēbris 1601. Bero. quæst. 105.

Limita nisi desuper sit transactum, Doct. in d. l. 2. C. de iure fisci, & aduertat, quòd non dicitur super eo transactum, si incidenter fuerit factus calculus in transactione, Ruin. conf. 134. Becc. conf. 109. num. 15. Mascard. de probat. concl. 252.

Error facti non impedit soluti repetitionem, licet solutum esset naturaliter debitum, l. error C. ad l. falsiciam.

Limita vt non procedat, quando istud quod erat naturaliter debitū venisset præstandum officio iudicis, gloss. in l. si non sortem §. liberatus ff. de condict. indebiti.

Error iuris excusat mulierē, & rusticū, l. error ff. de iuris. & fact. ignor. l. quicūque C. qui admitti ad bon. possess.

Limitatur primo, vt per DD. in l. iuris ignorantiam C. qui admitti, & in l. error, & in l. regula ff. iur. & fact. ignor. & in l. fin. §. licet ff. de publican. & vestig.

Limitatur secundo, vt non excusetur in his quæ respiciūt formam, & rigorem iudiciorum, l. son in l. iuris

iuris C. qui admitti ad bon. poss. num. 8. Bart. in l. 1. §. nunciatio num. 3. ff. de oper. noui nunc.

Hoc tamen intelligendo vt si non habuerit copiam consulendi peritiores habet restitutionem in integrum, si sit omni alio remedio ordinario destituta, Pet. Anch. cō. fil. 393. quod incipit visa diligēter gratia, & nisi sublit iusta causa, & probabilis ignorantia, Butr. cō. fil. 72.

Tertio limitatur, vt non excusetur in his, quæ naturali ratione scire debet, l. venia (meo iudicio) C. de in ius vocādo, vide Din. in c. ignorantia de regul. iur. in 6. gloss. in l. fin. §. licet ff. de publican. & vestig. Limitatur quarto, si sit reus, & tractet de damno vitando, etiam si actor, & ipse tractarent de damno vitando, Paul. Castrenf. in l. hoc iure §. si quis dederit ff. de donat.

Error in facto proprio an præsumatur, & quomodo probetur, tradit Bart. in l. non fatetur ff. de confessis, vbi latè quem omnino videas, Aret. in §. in personam num. 7. instit. de actionib. & Din. in c. ignorantia de reg. iur. in 6. in fin. videas Marant. in tepe. l. is potest ff. de acquirend. num. 289. & sequent. quæ repetitio est allegata suo tra. de ord. iudic.

Error in nomine proprio quando viriet dispositionem, Felyn. in cap. significante de rescript.

Euctio.

Euctio non dicitur secuta quamuis sententia fuerit lata, Grat. cō. 42 lib. 1. num. 27.

Euctioem secutam debet concludenter doceri, non autem per fidem, Rot. decis. 444. par. 1.

Euctioem imminere in limine cōtractus emptor habet retētionem pretij, Rota coram Robusterio in Romana vineæ de mense Iunij

1579. vbi latè de materia, Surd. decis. 183. & cō. 32.

Eucta re empta emptor habet regresum contra venditorem, l. 1. & tot. tit. ff. & C. de euct. & vide Rip. in cap. cum M. Ferrariensis nu. 163. & seq. de constit. immo etiam contra authorem sui authoris, si fecit eum procuratorem in rem suam, Bart. in l. Iulianus §. qui fundum ff. de verb. oblig. & ibi las. & DD. Et quando est facta promissio dupli, ad quid venditor teneatur, Bart. Alex. & las. omnino videntur, in l. venditores ff. de verborum obligat. num. 5.

Amplia vt venditor de euctioem teneatur, etiam si de euctioem nō promissit, l. non dubitatur C. de euct. Papiens. in for. libell. in causa vendit. in gloss. in verb. promittens de euctioem, est enim de naturalibus contractus, gloss. in l. pacta conuenta de contrah. empt.

Amplia secundo vt & si venditor pactus sit se nolle aliquid causa euctioem præstare, nam ad restitutionem pretij tenetur, l. emptorem §. fin. ff. de act. empt. Papiens. in d. forma libell. in verbo promittens de euctioem, Roman. singul. 387. incipit si vendo, Castrenf. in d. l. emptorem §. qui autem de act. empt. Aret. in §. actionum num. 22. instit. de act.

Limita nisi expressim sit conuentum, vt nec etiam ad pretij restitutionem teneatur, Papiens. d. loco supra citato, Castrenf. & Aret. vbi supra Marant. de ord. iudic. in 2. p. primæ partis num. 44.

Limita etiam quando euctioem sequitur ex natura rei, vel culpa actoris, Becc. cō. 24. num. 34. Alias limitationes videas per Castrenf. in d. l. emptorem §. qui autem de act. empt. & per Roman. d. sing. 387. & quæ requirantur vt de euctioem.

ctione agi poffit, videas per d. Papien. in d. forma libell. & per Rip. in d. cap. cum M. Ferrariensis nu. 163. de confit.

Eiuctionem simpliciter promittens cenfetur promiffiffe in cafibus in quibus tenetur, Caftren. in l. fi domus §. de eiuctione num. 2. ff. de legat. 1.

Eiuctio non eft debita periuro, Menoch. conf. 355. lib. 4.

Eiuctionē nō debet qui alienationi duntaxat confenfit, Surd. conf. 421 *Exactio, & Exactores.*

Exactio concessa contra aliquem iniuste propter alium, non habet ille exactus regressum contra illum in cuius odium fuit exactus, si illius factum non erat ad hoc ordinatū, gloss. notab. in l. nam & feruius, & ibi Bart. ff. de negot. gest. Abb. cōf. 49. nu. 3. par. 2. Menoch. de arbit. lud. cal. 137. lib. 2.

Exactores publici non possunt conuertere pecunias in casus proprios Dec. conf. 473.

Exactus dicitur, qui sciens se teneri vigore statuti, vel alterius iuris soluit, Felyn. in cap. cum M. Ferrariensis nu. 21. de confit.

Exburfare.

Exburfare verbum refertur ad pecuniæ numerationem non ad bonorum stabiliū consignationem, Dec. post alios in l. si n. num. 12. ff. si cert. petat. Grammatic. resp. 18. n. 18. lib. 1. vide l. solutio de solut. & vbi de pecunia habetur mentio ibi requiritur solutio, Caftren. in l. si conuenerit ff. de iurisdict. omnium lud. & in l. 3. §. si quis ita ff. de eo quod certo loco, Dec. conf. 7. num. 3.

Exceptio, & Excipere.

Exceptio discussionis non opponitur à fideiussore creditori, quando creditor esset debitor fideiussoris, & vellet compensare, Add. ad Abb.

in cap. peruenit de fideiussorib.

Exceptio competens principali cōpetit etiam singulari successori, l. fluminum §. adicitur ff. de damn. infect. Aret. in rub. institut. de except. nu. 13. Din. in cap. is qui de reguliur. in 6. Crauet. consil. 148. num. 1.

Limita nisi exceptio esset personalis, l. idem in duobus §. 1. ff. de pact. Din. vbi sup.

Declara tamen istud verū, si ideo sit personalis, quia personam egredi non possit, secus si ideo sit personalis, quia vna cum persona extinguitur, nam ea viuente potest opponi, Aret. vbi supra num. 13. Din. vbi supra.

Exceptio incidens, est quæ competit ante litem, emergens quæ superuenit in lite, gloss. in cap. 1. de ord. cognition.

Exceptio nō numeratæ pecuniæ potest opponi infra biennium, instit. de literar. obligat.

Limitatur vt non procedat quando confessio esset geminata, ita dicit Alex. in add. ad Bart. in l. cum scimus C. de agric. & cens. lib. 11.

Limitatur etiam vt possit opponi, etiam transacto biennio de æquitate canonica, Din. in cap. locupletari de reguliur. in 6. & latè ibi addit Felyn. in cap. si cautio de fid. instrum. Aret. in §. 1. instit. de exception.

Limita tertio vt possit opponi quando confessio emanauit in contentioso iudicio, secus si in voluntario etiam cum iuramento, Pedem. decif. 134.

Exceptio dolo facis petere quod restitutus es, in quibus casibus procedat, Aret. in §. sequitur num. 42. institut. de exception. Curt. Iun. cons. 192. num. 34. quod non procedit quando petens debet gaudere interusurium medij temporis, vide

- vide remissuè per Bart. & Doct. in l. si focer §. lucius ff. solut. matr.
- Exceptio rei iudicatæ** obstat agenti interdicto retinente, Cæsar de Grass. decif. 7. de sent. & re iudic. in fin.
- Exceptio rei iudicatæ** vt obstat tria concurrere debent, de quibus per Aret. in §. si minus sub num. 36. inffit. de act. Surd. conf. 165. in fin. l. cum queritur ff. de except. rei iud. Honded. consil. 9. num. 39. lib. 1. Surd. conf. 312.
- Exceptiones dilatorie** debent opponi ante litem contestationem alias si non opponantur valet sententia notat Euerardus in sua centuria in loco ab ordine nu. 5. vbi ad hoc plura congerit, vide Aret. in §. preiudiciales institut. de act. num. 3. Becc. consil. 22. Surd. consil. 166. num. 9.
- Limita** vt per Felyn. in cap. exceptionem num. 12. de exceptionib. & per Marant. in suo speculo de ordine iudiciorum in 6. parte princip. in nono membr. nu. 10.
- Exceptio præscriptionis** quomodo cognoscatur opposita ad merita cause, vel ad processum, Cappell. Tholos. quæst. 67. super qua venit pronunciandum quado de ea cognoscitur coram alio iudice, Abb. in cap. tuam num. 4. extr. de ord. cognit.
- Exceptiones peremptoriæ** etiã post litem contestationem opponuntur, gloss. in l. 1. in §. edenda in verbo sunt ff. de edendo.
- Exceptio** quæ consistit in iuris dispositione non dicitur requirere altiorem indaginem, Seraf. dec. 430 num. 4. & decif. 183. num. 6.
- Exceptio** an requirat altiorem indaginem residet arbitrio iudicis, quod cessat vbi probationes sunt in præputu, Rot. decif. 619. par. 1. diuers.
- Exceptio falsi Procuratoris** semper opponi potest, & quæ in totum sugillat iudicium vt exceptio falsi Procuratoris, secus si opponatur quod sit Procurator, sed habeat inhabilem personam standi in iudicio, quia hæc ante litem contestationem debet opponi, & si non opponatur perditur dicta exceptio dilatoria, ita Aret. in §. præiudiciales num. 3. inffit. de act. & vide Bart. in l. licet C. de procurat.
- Exceptio cedendarum** impedit executionem instrumenti guarantee, Ricman. conf. 472. & in renunciatione generali non censetur renunciatum beneficio cedendarum, Bal. in l. si diuersa C. de locat. Alex. conf. 196. lib. 5. Paris. conf. 110. nu. 10. & 108. lib. 1. Dec. conf. 27. nu. 1. & 6. vide Mant. de tacit. conuict. lib. 16. tit. 19.
- Exceptio simulationis** debet opponi in specie, Aret. in §. fuerat nu. 39. inffit. de act. dec. Pedem. 42. in fin. Marant. in suo specul. de ord. iud. in 6. par. princ. in nono membr. nu. 32. Aret. inffit. de except. in princ. num. 44. & seq.
- Exceptio non numeratæ pecuniæ** potest opponi quando super renunciatione esset iuratum, vt notat DD. in l. fin. C. de non numerat. pecun. & notat Ang. Aret. in §. fuerat num. 43. inffit. de act. Puteus dec. 309. lib. 2. vide omnino text. in l. fin. C. de appochis public. lib. 10. Cef. de Grass. decif. 3. de fideiuss. Amplia vt procedat etiam si statuta disponent quod instrumenta confessionis dotium habeant vim rei iudicatæ, ita Felyn. in cap. si cautio num. 79. de fide instrumentorum.
- Sed limitatur non habere locum** si opponeretur exceptio simulationis, quia tunc iuramentum non obligat, secus si esset dictum cum iuramento omnia in instrumento esse

esse vera, quia tunc non posset opponi exceptio simulationis, Add. ad Ang. Aret. in §. fuerat in verb. simulationis inffit. de act. dec. Pedem. 42. num. 7. Rip. in l. nemo potest num. 75. ff. de legat. 1.

Secundo limitatur vt non procedat si esset solutum, quia ille qui soluit poterit repetere opponendo exceptionem, Ias. in d. §. si fuerat num. 85. ifi. de act. Aym. conf. 145. num. 7.

Limitatur tertio vt non procedat in tertio qui non iurauit, dec. Pedem. 42. num. 7. contrarium meo iudicio tenet Galeff. in tract. Camer. obligat. 1. quæst. 2. par.

Limita etiam vt per Marãt. in suo speculo de ordin. Iudic. in 6. par. princ. nono membr. num. 35.

Et an competat dicta exceptio nõ numeratæ pecuniæ Campfiori qui fecit litteras cambij, Marant. de ordin. Iud. in 6. part. princ. in nono membr. sub num. 35. in fin.

Et quod tutor non potest opponere dictam exceptionem, gloss. & Ias. in l. singularia nu. 21. ff. si cert. petat. vide Ofas. dec. Pedem. 124. an competat contra confessionem in iudicio factam. & ibi distinguit.

Exceptio dominij in cõtinenti probandi potest opponi in Saluiano interdico, Put. dec. ifi 233. lib. 3.

Et quando dicatur posse in continenti probare, Menoch. de arbitr. Iud. lib. 2. cent. 1. cauff. 12. contr. l. vnica C. si de moment. possess. lim. 12. nu. 8. Ang. & DD. in l. ille à quo §. si de rest. ad trebell. Alex. Ias. & DD. in l. 2. C. de ædict. Diui Adriani tollend.

Exceptio firmat regulã in casibus nõ exceptis, l. nam quod liquidè §. si. ff. de penu legat. notant DD. ad l. 1. ff. de reg. iur. Dec. in cap. cum dicta exr. de confirmat. vtil. vel inutil. & vide Cicer. in Orat. pro l.

Cornelio Balbo circa medium eiusdem orat. pag. mihi. 1.

Limita vt non procedat amplianda, vltra id quod aliàs verba regulæ non importarent, Bart. in l. generali §. vxori ff. de vsu legat. Franciscus Aret. in l. legata inutiliter in fin. ff. de legat. 1. videas per Felyn. in cap. quoniam frequenter extra. vt lite non contestata, Alex. conf. 106. lib. 5.

Exceptio excessiuè executionis oriens in ipsa executione opponitur post sententiam, cap. quod ad comulationem extr. de re iudic. Felyn. in cap. inter monasterium sub num. 16. cod. tit.

Exceptio que non tollit sententiam, sed modificat executionem potest opponi post sententiam, Abb. in cap. 2. num. 26. de libell. oblat. Cappell. Tholos. quæst. 265.

Item & de inuentario opponere post sententiam potest, Cappell. Tholos. quæst. 222.

Exceptio de iure tertij opponi non potest, l. loci corpus §. competit ff. si seruit. vendic. l. si quis emptionis §. si nõ verò nullum C. de præscript. 30. annor. ad l. 2. & ibi Add. ff. de except. rei iud. Menoch. conf. 181. num. 70. lib. 2. vide Aret. in §. 1. inffit. de except. num. 11.

Limita quando est penitus exclusiuium iuris, sed intensionis agentis, Bart. vbi supra Aret. inffit. de except. in rub. vide omnino decif. Thesauri Pedem. 4.

Limitatione istã sublimita, in possessorio recuperandæ, Anchar. cõf. 205. incipit in quæstione vertente col. vlt. versic. superest modo videre nu. 4. & 5. Tiraquell. in l. si vnquam num. 363. C. de reuocand. donat.

Sublimita etiam in iudicijs sumarijs, Castr. in l. ille à quo §. si de testamento ad trebell. Alex. in l. fin.

- fin. verſ. addit etiam vnum C. de edict. Diui Adrian. toll. Ruin. cōf. 130. num. 9. lib. 2. Tiraquell. in d. l. ſi vnquam n. 362. C. de reuocand. donat. decif. Pedem. 1. nu. 11.
- Limita ſecūdo ad fauorem poſſeſſoris, Roman. conf. 347.
- Exceptio quod iura non ſunt in forma probanti non admittitur poſt ſententiam,** Put. decif. 159. lib. 1. Bellam. decif. 538.
- Quod tamen declaratur non procedere vbi Iudex illud reieciſſet, etiam tacite, Put. decif. 119. lib. 2. vide Rot. dec. 486. par. 1. num. 3. diuerſ.
- Exceptio declinatoria debet opponi ante omnes alias exceptiones, etiam concernentes legitimationem perſonarum, aliās videtur in Iudicem conſentire,** Surd. conſil. 280. lib. 2. Becc. conf. 22.
- Limita quando ſuperuenit poſt litem conteſtatam, Felyn. in cap. inſinuante de offic. delegat. Sublimita, vt per Felyn. ibi Abb. in cap. cum dilectus num. 15. extr. de ord. cognit.
- Exceptio exceſſiuitatis non poteſt opponi niſi poſt ſententiā,** Felyn. in cap. inter monaſterium nu. 16. de re iud.
- Exceptio litis pendentiæ vt obſtet, requiritur quod cauſæ ſint conne- xæ, quia litis pendentiæ non præſtat impedimentum, niſi ſuper eo quod litigatur,** Crauett. conf. 181. num. 5.
- Exceptiones aliās non admittendæ, ſi admittantur tenetur Iudex ſuper illis pronunciare,** Abb. in cap. cum contringat de offic. deleg. vbi diſtinguit.
- Exceptio quod quis non conueniatur vltra quam facere poteſt non eſt peremptoria, ſed dilatoria, & opponi poteſt non obſtante iuramento,** Capell. Tholoſ. quæſt. 259.
- Exceptiones quæ poſſunt opponi cōtra inſtrumentum in loco celebrati contractus poſſunt opponi in loco in quo exequitur vna cum alijs exceptionibus competentibus ex forma ſtatuti loci in quo fit executio,** Bald. in l. 1. quæſt. 5. C. ne filius pro patre, Caſtreſ. Alex. & Iaſ. in l. à Diuo Pio §. ſententiam ff. de re iudic. Aret. in §. præterea num. 47. inſtit. de act.
- Exceptio non operatur effectum cōſecutum, cap. cum dilectus extr. de ordin. cognit.**
- Limita vt ibi per Abb. numer. 18. & 31.
- Exceptio quæ impedit litis ingreſſū, impedit cōpromiſſum fieri ſuper tali cauſa,** Bald. in l. penult. ff. de his qui ſunt ſui, vel alien. iur. DD. in l. fratres C. de trãſact. Soc. conf. 203. vol. 2.
- Exceptio dilatoria, & recuſationis poſſunt opponi quādoquq; ſuperueniunt, cap. inſinuante de offic. delegat.**
- Limita quando eſſet concluſum in cauſa, Abb. in cap. cum dilectus extr. de ordin. cognit. num. 13. & aliam limitationem vide nu. 54.
- Exceptio excuſſionis poteſt opponi arbitro, quāuis ſit de apicibus iuris,** Alex. in l. ſi conſtante num. 34. ff. de ſolut. matr.
- Exceptio præuentionis coram alio Iudice, debet opponi ante litem, conteſtatam cum ſit declinatoria,** Felyn. in cap. cum M. Ferrarienſis nu. 25. circa fin. Aret. in §. præterea num. 18. inſtit. de except.
- Exceptiones omnes, quæ poſſunt opponi ad ius exequendi, ſeu poſt rē iudicatam, poſſunt opponi contra inſtrumentum confeſſionatū,** Anton. de Canario in tract. de execut. inſtrum. quæſt. 4. num. 12.
- Exceptio de inhabilitate perſonæ poteſt quādoquq; opponi etiam poſt**

- post ſententiam, Bald. in l. fin. C. ad Senat. Conſult. Macedonian.
- Exceptioni declinatoriæ non cenſetur renunciatum per actum neceſſarium, Aret. conſ. 87. num. 2.
- Exceptio cõpetens principali quando cõpetat fideiuſſori, tradit Ang. Aret. in rub. inſtit. de except. num. 12. & ſeq. Din. in cap. iſqui de reg. iur. in 6.
- Exceptio inepti libelli poteſt quando cunque opponi, Felyn. in cap. in litteris de offic. Iud. deleg. in fin.
- Exceptio compensationis perimit actionem ipſo iure, Aret. in rubr. inſtit. de except. num. 54.
- Exceptio ſpolij violenti impedit a-24 gentem, etiam ſuper alia re, Rot. decif. 728. par. 1.
- Exceptio ſpolij quando competat contra hæredem ſpoliatoris, & ſucceſſorem in dignitate, Abb. in cap. cum dilectus in fin. de ordin. cognition.
- Exceptio ſpolij appoſita actioni criminaliter intentatæ, non ſolum habet effectum expulſiuum, ſed etiam conſecutiuum, gloſſ. & Abb. in cap. cum dilectus num. 18. de ordin. cognit.
- Exceptio excuſſionis eſt de apicibus iuris, & non attenditur vbi proceditur ſecundum æquitatem, Roman. conſ. 430.
- Exceptio nõ implementi, & quæ requirit altiorem indaginem ſi opponens offerat ſe in continenti probare retardat executionem, Roman. conſ. 244.
- Exceptio quæ poteſt opponi cedenti, an poſſit opponi ceſſionario, Aret. inſtit. de except. in princ. nu. 21. & ſeq. Roman. conſ. 87. num. 3. Bald. Ang. & Salic. in l. eius. de cõpenſat. quod ſic Franc. de March. decif. 62. Bart. in l. ſi donaturus §. 1. ff. de condiſt. cauſ. dat. vbi habes quid de delegato.
- Exceptio dilatoria debet opponi in principio litis, cap. inter monaſterium extr. de re iud. Aret. inſtit. de except. in princ. num. 56. Capell. Tholoſ. quæſt. 181.
- Limita ibi per Aret. tribus modis. Limita quando prouenit à grauamine quotidie grauans, nam poteſt opponi quocũque, Felyn. in cap. dilectus el ſegundo de reſcript. in fin.
- Limita etiam latè, vt per Felyn. in cap. ad audientiam el ſegundo de reſcript. num. 13. & vide Add. ad Bart. in l. vir bonus ff. de iudicat. ſoluend.
- Exceptio litis pendentis non ſuffragatur contumaci niſi reſectis expenſis, & præſtita cautione de ſtando iuri, Aret. in §. item ſi, inſtit. de except. num. 70. & 71. & an ſuffragetur fideiuſſori inhibitorio litis pendentis facta ad fauorem principalis, vide Aret. conſ. 33. num. 2.
- Exceptio ſpolij ſolum repellit eum qui tenetur interdicto, vi de vi, vel vi bonorum raptorum, Rot. decif. 718. par. 1. diuerſ.
- Exceptio uſuraria debet probari in 25 fra quindecim dies per rationem, quam adducit Lud. Rom. ſing. 46.
- Exceptio non dicitur requirere altiorem indaginem, quando diſcuſſio prouenit ex replicatione, Rot. decif. 57. num. 6. par. 2. diuerſ.
- Amplia etiam quod non dicitur requirere altiorem indaginem, quando vnico dubio poteſt terminari, Rot. decif. 619. num. 2. par. 1. diuerſ.
- Exciipiendi facultas tranſit in ſingularem ſucceſſorem, Crauet. conſ. 148. num. 1.
- Excommunicare, & Excommunicatus.*
- Excommunicare poſſunt Abbates Canonicos ſibi inobedientes, cap. cũ in Eccleſijs de maiorit. & obed.

Excommunicare possit layci etiam coniugati ex autoritate Apostolica, quia iurisdictionis est, gloss. in cap. prater §. ad hoc in verbo ducibus 32. dist. 1. Dec. in cap. 1. extra. de iudic. nu. 12. Roland. conf. 23. lib. 2. Brun. conf. 176.

Excommunicatio lata contra dominum ob contumaciam Procuratoris est reuocanda absque aliqua satisfactione, gloss. in & ibi Abb. in cap. 1. vt lite non contestata. Bellam. decif. 109.

Excommunicandi facultas magis accedit iurisdictioni, quam ordini, ideo potest à Papa demandari Iacoco, Felyn. in cap. ex parte Decani in princ. de rescript.

Excommunicatio quando apparet, quod nihil prohibetur, etiam quod non petatur debet tolli, aliis secus Abb. in cap. ab excommunicato de rescript. num. 29.

Excommunicari potest subditus tantum add. ad Bellam. decif. 109.

Excommunicatus non presumitur absolutus nisi probet per litteras, Abb. in cap. cum in iure de offic. delegat.

Excommunicatus respectu eorum qui sunt priuati iuris non differit sit occultus, vel notorius, Capell. Tholos. quest. 143.

Excommunicatus non potest obtinere per viam compensationis, quod agendo potest consequi, Add. ad Bellam. decif. 85.

Excommunicatus in caso peccati tunc absolute in articulo mortis, potest sepeliri in Ecclesia, Capell. Tholos. quest. 369.

Excommunicatus potest extrajudicialiter appellare quando sibi prejudicium aliquod inferretur, Abb. in cap. de hiis de maior. & obediēt. in fin. & in cap. cum dilectus de ordia. cognit.

Excommunicatus pro solutione debiti non absoluitur in articulo mor-

tis, nisi dato fidei stare, vel pignore de satisfaciendo, Nat. conf. 88.

Excussio.

Excussio fieri debet non solum debitoris principalis, sed etiam fideiussoris antequam agatur hypothecaria contra tertios possessores, Auth. hoc si debitor, C. de pignoribus, Corn. conf. 267. lib. 3. Alex. in l. fin. num. 2. ff. si cert. petat.

Limita vt procedat in hypotheca tacita, secus versò in expressa, vt per gloss. in §. sed neque Auth. de fideiussorib. & in §. ad hoc Auth. de litigat.

Et contra sentit gloss. in Auth. hoc si debitor, C. de pignorib. Corn. d. conf. 267. nu. 7. lib. 3.

Secundo limita vt non procedat in Saluiano interdicto, Crauer. conf. 201. num. 45. Roland. conf. 14. num. 18. lib. 1. Menoch. de adipiscend. possess. remed. 3. nu. 179. quia omnes exceptiones requirētes altiore indagine in isto iudicio reijciuntur, vt per Rip. in rubr. de pignor. num. 19. contra Bellon. conf. 34. num. 9.

Limita tertio, & declara, vt per Alex. in l. fin. ff. si cert. petat. & ant hoc procedat quando constat notorie principalem non esse soluendo, Alex. vbi supra, & ibi Dec. mu. 11.

Executio, & Executiue.

Executio sententiarum debet fieri contra quemlibet pro rata vbi plures sunt condemnati, idem in sententia Arbitrum, & propterea cautius est agere ex compromisso per sententiam impleto, Castren. conf. 226. lib. 2. num. 4.

Executio non potest fieri in die feriato in honorem Dei, Thef. decif. 39. & 95. vide Capell. Tholosan. quest. 158.

Executio facta in bonis alienis debet reuocari absque quod queratur de iustitia tituli possidentis,

L An.

Anchar. conf. 192. & videz DD. in lã Dino Pio §. si super reb. ff. de re iud. Corn. conf. 215. lib. 4. vide decif. Pedem. 38. & decif. 65.

Executio facit vt præsumatur creditor satisfactus, Anchar. conf. 40. vide Grat. conf. 148. lib. 2. nu. 11.

Executio instrumenti guarentigiati competit etiã pro rebus tacitè hypothecatis, las. in l. cum quo §. certi conditio ff. si cert. petat. nu. 21.

Executio sententiæ late contra defunctum non committitur contra hæredem nisi ipso citato, Felyn. in cap. quia v. extr. de iudic.

Executio instrumenti peti non potest ab eo qui non est nominatus in eo, Suarez in repet. l. post rem in 2. limit. ff. de re iud. l. si pro te C. de dot. prom. & ibi Bald. Aret. cõf. 86. in fin. quod tamen non procedit in hærede, Alex. cõf. 126. lib. 6.

Executio si non valet, non valet, nec etiam insolutum dario, Castrenf. conf. 165. lib. 2. vide aliqua per Aret. conf. 56 & per Surd. conf. 39.

Executio quãdo fieri possit in bonis dotalib. pro debito vxoris, vide Guid. Pap. decif. 447.

Executiõ quando procedi potest pro tacitè resultantibus ex instrumeto, Vincent. de Franch. decif. 325. Alex. conf. 126. lib. 6.

Executiõ agi potest pro restitutione dotis confessatè licet restitutio non sit promissa, Surd. conf. 202. num. 14.

In executiõis vna via electa, altera nõ excluditur, vide infra in verb. vna num. 59.

Executor.

Executor non seruans iuris ordinem grauat partem, & ab eo potest appellari cum excedat modum in exequẽdo, Bald. in lab. executio. ne C. quorum appellat. non recip.

Executor cum clausula facias prouideri habet facultatem excommunicandi contradictores; nõ autem

instituenti, secus si sit cum clausula prouideas, gloss. in cap. Abbate de rescript.

Exempla.

Exemplis scripturarum nulla adhibetur fides, nisi originale authenticum afferatur, l. quicumque ff. de fide instrumentorum, & de bonorum possess. secund. tabul. l. 1. §. sed si vnum Auth. si quis C. de edendo gloss. in verb. imminent instit. de testam. §. pen.

Limitatur ista regula, vt non procedat quãdo in istis exemplis fuerit interposita authoritas iudicis, & vide Aret. in tit. de legit. parent. tutel.

Limitatur secundo, vt non procedat quando ista exempla fuerint facta seruatis solemnitatibus, & si considerarentur vti principalia, prout est in testamento, vt ait Acc. in §. nihil. autem in verbo imminent in fin. instit. de testam.

Limitatur tertio, vt non procedat parte non opponente, & iudice non reiiciente, Soc. in Auth. si quis in aliquo C. de edendo Put. decif. 422. & 415. lib. 1. & Dec. in d. Authent. col. 5. & an possit opponi, quod non facit fidem ante sententiam, vide Host. & Butrig. in cap. quoniam col. 3. Alex. conf. 185. & 23. vol. 6. Alex. in d. Auth. in vers. quarto fallit, Felyn. in cap. fin. de fide instrument. vide Purpur. in d. Auth. col. 5. versic. declaretis promissa, & si non dixerit generalia, contra videtur approbare, Put. de fide instrumentor. decif. 4. lib. 4.

Quarto limita quando exemplum de voluntate partium esset insertum in instrumentum, nam tunc inter easdem partes, probat Add. ad Bart. in l. vi fideiussor ff. de fideiussorib.

Limita quinto, & vltimo, vt non procedat quando postea producit originale etiam post terminũ

ad

ad probandum, quia adhuc dicitur intentio agētis fundata, Dec. cōf. 467. nu. 15. Bald. in cap. 1. in princ. extr. de fide instrum.

Exemptus.

Exemptus à iurisdictione non intelligitur exemptus quo ad causas criminales, Menoch. confil. 466. lib. 5.

Exempti possunt conueniri coram Ordinario ratione rei, de qua agitur. Rot. decif. 702. p. 1. diuersi.

Eximens.

Eximens aliquē à manibus Birruarij videtur pro eo fidei iurare, in omni eo in quo esset obligatus, l. quoties C. de exactor. trib. lib. 10. & quomodo hoc procedat, vide Angel. Aret. in §. poenales num. 32. in fit. de act. vide Boss. in tit. de capt. num. 15. vbi latē Angel. in tract. maleficior. in verb. quod fama rubric. præced. vers. secundo quæro, Felyn. in cap. si quando de offic. iud. deleg.

Ampliatur vt hoc procedat etiam in denunciante debitori quod auferat, quia creditor vult facere eum capere, ita Gomez. in d. §. poenales numer. 49. vbi plura congerit, & præcipuē Anchar. conf. 341. in fin.

Amplia etiam vt teneatur, etiam si reducerit ad carceres dictum debitorem, las. latē in l. 1. §. is videtur num. 16. ff. si quis ius dicenti non obtemperau.

Expectatiua.

Expectatiua non operatur in reseruat, Felyn. in cap. capitulum sub num. 16. de rescript. Roman. confil. 260.

Exhiberi.

Exhiberi acta quando teneatur appellans, Capell. Tholo. quæst. 342.

Expensa.

Expensæ factæ quærendorum fructuū gratia, semper ex fructibus dedu-

cuntur, gloss. in l. in fundo ff. de rei vindicat. l. fundus qui ff. famil. er. ciscund. Castren. in cōf. 270. lib. 2.

Expensæ factæ à bonæ fidei possessore siquidem in faciendo de nouo cōsistant, reperuntur per modum melioramenti, l. in fundo vbi gloss. & DD. ff. de rei vindicat. & hoc per viam exceptionis, vt in l. si in area ff. de condi. indeb.

Hoc autem declaratur esse verum si semper bonæ fidei fuit, sin autem aliquando malæ fidei fuisset, expensæ eo tempore factas non deducit, sed potest tollere illud, quod fecit, dūmodo hoc sit sine damno ipsius domini, l. Iulianus ff. de rei vindicat.

Sed si constant in resciendo, bonæ fidei possessor habet doli exceptionem contra dominum pro expensis necessarijs, & vtilibus, voluntarias verò permittitur illi auferre absque detrimento prioris rei status, nisi dominus vellet restituere quantum ipse percepturus esset d. l. in fundo de rei vindicat. sed hoc casu si factus perceptus sit cōpensatio, & malæ fidei possessor necessarias officio iudicis, quod illi competit si possideat deducit, vtilis potest auferre sine prioris rei status lesione, voluptarias minimè habet, l. domum C. de rei vindicat. gloss. in d. l. in fundo, & in §. ex diuerso in fit. de rerum diuis.

Expensæ factæ pro descendente vt artem discat dicuntur respicere piam causam, Paul. Castr. in l. quæ dotis ff. solut. matr. num. 7. & ideo censentur donatæ, gloss. in l. donationes §. species ff. de donationib. Bart. in d. l. quæ dotis nu. 6. & idem in doie, & pro excarceratione, Ant. Thesaur. in decif. Pedemont. decif. 222. DD. in Auth. si qua mulier C. ad Velleian.

Expensarū condemnatio, quando in

prima ſententia facta non eſt, ſed nec abſolutio reperitur, Iudex appellatiõis ſi confirmat primam ſententiam, & ſimpliciter cõdenat in expenſis, intelligitur victus, non ſolum cõdemnatus in expenſis primæ, ſed in expenſis ſecundæ inſtantiæ, Put. decif. 146. lib. 2.

Exprefſo, & Exprefſum.

Exprefſio beneficiorum non requiritur in conſeſſionibus factis motu proprio, minusque in præſentationibus, Rot. decif. 530. par. 1. diuerſ.

Exprefſi, & taciti par eſt virtus, vide infra in verb. tacens num. 52.

Exprefſio eorum, quæ tacitè inſunt inducit formã, Bart. in l. diè proferre & ſari ff. de recept. arbit. de cuius dicti veritate, vide quæ latè tradit Fely. in cap. cauſam nu. 8. circa mediũ de ſentent. & re iud. Rip. in cap. cum M. Ferrarienſis de conſtitutionibus.

Contrarium ſentit laf. in repetitione; l. admonendi ſub num. 196. Dec. conf. 36. ſub num. 8.

Exprefſo vitiatõ non vitiatõ tacitã, videto infra in verbo vitiatum. num. 58.

Extenſio.

Extentiõ in odioſis non fit, latè Crauet. conf. 173.

Extraneus.

Extraneus, qui non tenetur dotare, dotando videtur habere animum compenſandi, Caſtrens. conf. 275. col. pen. p. 1. aliàs conf. 110. Ruin. conf. 223. lib. 1. Campeg. in tract. de dote in 1. par. quæſt. 24. Curt. Iun. conf. 192. lib. 3. Rot. dec. 722. par. 1. Put. decif. 182. lib. 1.

Contrariũ ſentit Mandel. conf. 12. per totum, qui reprobatõ à Manducide tacit. conuent. lib. 13. tit. 13. num. 21. Viu. com. opin. maximè ſi cæcedat vires patrimoniũ, l. ſive generalis, vbi gloſ. ff. de iure dot. & idem ſi cõſtituat dotes inæquales, Caſtrens. conf. 276. num. 6. lib. 1. Alb. conf. 23. num. 4. Ruin. conf. 36. Dec. conf. 26. nu. 5. Surd. conf. 333. num. 52. & conf. 324.

IN VERBIS, QUAE INCHOANT A LIT. F.

Factores.

Actores veniunt appellatione illorum de domino, Alex. in l. lecta nu. 14. ff. ſi certum petat.

Factum.

Factum illicitum ſemper arguit dolũ, & ideo nõ erit neceſſe, vt in inquisitione dolus exprimatõ, Alex. in addit. ad Bart. in l. 1. in §. non autõ ff. ſi quis teſtament. liber. eſſe iuſſus fuerit.

Factum contra ordinem, & formam datum quando fit nullum, Fely. in cap. ex parte el primero num. 2. & ſeq. de conſtit.

Factum Iudicis, factum partis, quan-

do illud factum comprehenditur in ſua iuriſdictione, & ritè, & ritè procedit, laf. conf. 10. num. 5. lib. 1. & ibi Add.

Factum alienum, & proprium, vide in verb. nemo num. 8.

Factura.

Facturas diſſoluens non punitur, Bart. in l. eorum C. de mathematic. & malefic. & ſimil.

Limita in foro conſcientiæ, vt ibi per cum.

Falcidia.

Falcidia detrahitur ex donatione, cauſa mortis, l. pen. C. ad l. falcidiã, & ex mortis cauſa capione l. item ex fideicommiſſis l. 2. C. cod. item

ex donationibus inter vivos, quæ morte confirmantur, l. in donatio ne C. ad l. falcidiam, gloss. in verb. legare in princ. instit. ad l. falcid.

Limitatur quod de mortis causa, capione dicitur, vt non procedat quando hæres non grauaretur vt hæres, sed vt legatarius, l. acceptis ff. ad l. falcid. & Bart. ibi.

Falsa, & Falsitas.

Falsa causa, vel demonstratio nõ vitiat legatum, vel fideicommissum, l. demonstratio, & l. falsa demonstratio vbi Bart. de condict. & demonstrat.

Limita per l. si pater C. de hæred. instituend. vbi Bart. Castren. Alex. & Iaf. Felyn. in cap. significante de rescript.

Falsa latinitas vitiat rescriptum, cap. ad audientiam de rescript.

Limita vt per Felyn. ibi.

Falsitatem committens circa acta cause, amittit causam, Rot. decif. 111. par. 2. diuers.

Falsitas nunquam presumitur vbi veritas quoquomodo possibilis est, Rot. decif. 135. par. 2. diuers.

Falsus homo non est homo, Capell. Tholof. quæst. 331.

Fama.

Fama, manifestum, publicum, & notorium, in quibus differant, gloss. magna, in cap. vestra duxit extr. de cohabit. cler. & mulier.

Fama est quid indiuiduum, & ideo operatur extra iurisdictionem stantentis, Crauet. conf. 9. nu. 9.

Familiaris, & Familiaritas.

Familiaris, & de familia quis dicitur, vide Bero. quæst. 35.

Familiaris Principis, est quem Princeps super se, & causa sui cultus tenet Castren. conf. 340. lib. 1. Gomez. in reg. de familiarib.

Familiaritas extinguitur per absentiam 20. annorum, Rot. decif. 421. lib. 1. diuers.

Fatalia.

Fatalia non currunt pendente causa in tribunali maiori, Rota coram Pamphilo in Mediolanen. legati 30. Octobris 1585. cap. ex insinuatione extr. de appellat.

Fauores.

Fauores sunt ampliandi, odiosa verò contrahenda, l. cum quidam ff. de lib. & posth.

Feudum.

Feudum vide infra in verb. filia nu. 26. filius nu. 28. & 29. in verbo vassallus, & in verbo questio nu. 29.

Feuda omnia in hoc Regno sunt hereditaria ex comuni formula inuestiturarum, vt docuit Napod. ad consuetudinem si testator in verbo disponere, D. Præf. de Franchis decif. 6. nu. 3. Afflict. decif. 140. quos refert, & sequitur D. Reg. Carolus Tapia in Iur. Regni tom. 6. tit. 21. fol. 118. vers. Regno.

Fictiones.

Fictiones duæ non concurrunt in eodem subiecto.

Limitatur, vt per Add. ad Abb. in cap. significauit de rescript. circa finem.

Fideicommissarius, & Fideicommissum.

Fideicommissarius secundus non potest detrahere quod ab detraxit primus, l. 1. §. inde Neratius, & ibi Bart. & alij ad Trebell. l. ex a se eod. tit. Guid. Pap. conf. 133.

Limita vt non procedat quando secundus esset hæres primi, Salyc. in l. sumus in princ. C. de inoffic. testam. Paris conf. 9. nu. 10. lib. 2. Dec. conf. 138. nu. 4. vide Fulgos. conf. 81. Aymon. conf. 144. nu. 5. & conf. 972.

Fideicommissarius largo modo dicitur hæres, Corn. conf. 279. nu. 7. lib. 3.

Fideicommissarius pendente conditione satis factus, nõ transmittit

tit

- tit spem fideicommissi ad heredem suum. l. in causa cognitione §. Pōponius, & ibi gloss. ff. de minor. Doct. in l. heredes mei §. cum ita ad trebell. vbi Rip. num. 59. & est cōmunis opinio, vt per Soc. Iun. nu. 47. Menoch. conf. 95. nu. 100. lib. 1. gloss. in l. post mortem, C. de fideicommiss. Castron. et Doct. in in l. filius à patre in fine de liber. et posthum.
- Amplia vt procedat in legato, & fideicommissio reuersionis, distinguendo tamen, vt post alios tradit dinumerando, Bolognet. in d. l. heredes mei §. cum ita ad trebell. num. 143. Soc. iun. conf. 54. lib. 4. Limita vt procedat quādo decessit vterque substitutus, secus si superest vnus substitutus, cū quo nepos possit succedere, quia filius succedit in locum patris in fideicommissum, Cephal. conf. 16. lib. 1. Amplia hanc limitationem, non solum in descendantibus, sed etiā in extraneis, Berou. conf. 104. col. 10. versic. non obstat tertium vol. de Ruin. conf. 88. col. penult. in fin. lib. 1. et conf. 156. lib. 1. Paris conf. 25. vol. 2. Crauet. in l. cum filio fam. num. 356. part. 2. de legat. 1. et quasdam coniecturas cōf. 472. lib. 2. quibus ipse respondet.
- Contrarium tenet Dec. conf. 417. Corn. conf. 180. col. 1. lib. 2. Menoch. conf. 105. num. 35. Coniecturas asserit Menoch. conf. 200. num. 81. lib. 2. et conf. 95. nu. 102. lib. 1. et Cephal. conf. 16. lib. 1. et sic limitatur ex coniecturis, et videas Dec. conf. 574. num. 4. Boer. decif. 151. nu. 28. Menoch. conf. 95. nu. 106. Ruin. conf. 130. nu. 4. lib. 3. Nonius conf. 4. in fine, Oddus in tract. compendiose part. 6. lim. 6. in fi. Soc. in l. heredes mei §. cum ita num. 37. ad trebell.
- Fideicommissarius tenetur ad solutionem legatorum, nō tamen pro debitis tempore heredis grauati, l. conf. 95. lib. 1. in fin.
- Fideicommissarius non tenetur ad legata annua soluenda ex fructibus perceptis ab herede, Surd. decif. 28.
- Fideicommissarius detrahit suo legatario quod sibi ex causa falcidia fuit detractū, l. facta §. si Titius ff. ad trebellianum.
- Fideicommissum potest fieri etiā in contractibus, Rota coram Seraphino in Romana Castri Cādulphi de anno 1588. Aym. conf. 19. nu. 9.
- Fideicommissio locum factum esse dicitur per impositionem census, Rota diuers. decif. 480. nu. 1. p. 1.
- Fideicommissum perpetuum censetur inductum per testatorem vocantem agnationem, Rota decif. 568. par. 1. diuers.
- Fideicommissum non extenditur de persona ad personam, Dec. conf. 211. num. 5. & conf. 228. nu. 9. Paris. conf. 81. num. 5. lib. 3.
- Fideicommissum reciprocum, vt inducatur concurrere debent requisita, Soc. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad trebell. Seraphin. decif. 409. num. 4.
- Fideicommissum copulatiuè relictū, hoc modo, substituo superuiuentem, & prēmortuorum filios, si deficiat alter ex copulatis, videlicet superuiuens, cum quo prēmortuorum filij vocati sunt, non videtur præstandum, nec fideicommissio factus esse locus, l. si heredis §. fin. & ibi Bart. de condit. instit. maxime quia fideicommissum est odiosum, l. cohæredi §. cum filie de vulg. l. in l. ex tribus C. de inoffic. testam. iuncta doctrina Bart. in l. 2. in prin. cap. de verb. oblig. Alex. in lillam num. 11. C. de coll. facit in simili Non. conf. 16. num. 12.
- Contrarium tenet Bero. conf. 73. lib. 2.

lib. 2. & facit arg. l. si viua matre, C. de bonis mater. & quod notat Bartolin. in auth. ex causa num. 7. de lib. præter.

Fideicommissum non inducitur ex prohibitione personali, Rota dec. 649. part. 1. & vide Alb. Mandell. conf. 52.

Fideicommissum debet probari per testes rogatos, licet fieri possit coram testibus non rogatis, Soc. iun. conf. 179. lib. 2.

Fideicommissum non operatur quod testamentum sibi præteritione rûpitur, vide supra in verbo clausula versic. clausula codicillaris virtute.

Fideiussor.

Fideiussor potest conueniri coram suo Iudice, licet principalis sit in foro privilegiatus, Specul. in titul. de compet. iud. adit. §. 1. num. 26. Guid. Papæ sing. 449. Roman. sing. 633. Cagnol. in l. venditor nu. 8. ff. de iud. Aret. conf. 33. Bart. in l. præcipimus §. eadem obseruando, C. de appell. loquitur in indiuiduis, Couarru. pract. quæst. cap. 24. num. 2.

Fideiussor censetur se in solidum obligare, Mant. de tacit. conuent. lib. 16. tit. 19. in princ.

Fideiussor debet dari in loco iudicij, non autem remittitur extra Prouinciam si fideiussio sit voluntaria, l. si fideiussor §. necessaria, & ibi Bart. Ang. ff. qui satisfacere cogant. Clar. in pract. crim. §. fin. quæst. 46. num. 12. Gomez. de fideiuss. num. 6. vide gloss. in l. si finita §. item. videamus in verbo asseratur ff. de damno infecto.

Fideiussor potest conueniri, licet debitor sit in carceribus detentus si eius bonis non sufficiunt, Bald. in l. fin. §. sed si cum Seio ff. si cert. pet. num. 9.

Fideiussor exactus executione potest

eadem adione agere contra principalem ad recuperationem soluti, Castrenf. in l. fin. num. 3. C. de vsuris rei iud. Ioan. de Amic. conf. 34. Florian. in l. si plures §. si plurius nu. 3. C. de noxal. action. l. cum vendente C. vbi causæ fiscal. & ibi Bal. Salic. & Castrenf. Bald. conf. 266. nu. 4. vers. illud non admitto, vol. 1. Marsil. in rub. de fideiussor. num. 362. & 363. Soc. iun. conf. 42. lib. 4. num. 4. vide Franc. in cap. fin. num. 6. de foro compet. in 6.

Fideiussor rei sibi donatæ præiudicat sibi respectu fideiussionis, non autem respectu donationis, Seraph. decif. 159.

Fideiubere est perdere, Creuen. dec. 3. de constit.

Fideiussor de Iudicatû soluendo non tenetur soluere poenam proueniẽtem à statuto, si conuentus in scietur, nisi largo modo accipitur ista fideiussio, Aret. in §. sequens num. 4. in tit. de act. Surd. decif. 218. & quid in alia instantia, Gabriell. conf. 53. lib. 1.

Fideiussor non concurret in satisfactione cũ eo ad cuius fauorẽ fideiussit, Castrenf. conf. 285. in fin. lib. 1. vide Dec. conf. 104. lib. 1. Socci. sen. conf. 206. & Rota coram Lancelloto in Romana pecuniaria die 15. Maij 1609.

Fideiussor acceptus in actionibus stricti iuris arbitrarijs non tenetur ad interesse ratione loci, siue ante moram, siue post moram sit acceptus, ita notat Ang. Aret. in §. præterea in tit. de act. nu. 7.

Fideiussor largo modo dicitur quicumque se pro alio obligat, & quauis in solidum se obligauerit, tamẽ si pecuniæ ad alium peruenierit dicitur fideiussor, Rota decif. 153. par. 2. diuers.

Fideiussor censetur approbare, & consentire contractui cui accedit, Ro-

sa decif. 797 par. 1. diuerf. vide de
cif. 788. par. 1.

**Fideiuffor qui non oppofitis excep-
tionibus foluit debitum non ro-
petit à principali, Rota decif. 113.
par. 1. diuerf.**

**Fideiuffor qui accepit obligationi
ex die, vel de euictione, non dici-
tur diu fletiffe in obligatoue ante
fecutam euictionem, Gomez in
tract. de contract. tit. de fideiuffor-
ibus, vide Rota coram 4. flo. 4.
Maij 1600.**

**Fideiuffor acceptus in subsidium am-
plius non teretur si principalis
fuit femel foluendo, deinde credi-
tor neglexerit agere contra illu,
& sic principalis poftca fuerit ef-
fectus non foluendo, l. si fideiuffo-
res vbi Bart. & optimè Caftrenf. ff.
de fideiuffor. Rota. conf. 45. nu. 5.
lib. 5. Barfute conf. 224. nu. 27. lib.
2. Dec. conf. 107. num. 2. Alex. laf.
& Doct. in l. fin. ff. si certum petat.
Alex. in l. decem num. 2. de verbor,
obligat. Gomez. in tract. de con-
tract. tit. de fideiufforib. num. 9.**

**In subsidium aurem datus, fuit ac-
ceptus cefetur, vbi adest claufula,
aliàs de suo proprio. Dec. d. conf.
107. n. 2. quia d. tio aliàs licet cõ-
ditione, Bart. in l. 1. ff. de condit.
& demonftrat. & debet interpella-
ri fideiuffor, Dec. d. conf. 107. n. 2.
Amplia, principalis conclusio, vt
procedat, etiam si fideiuffor fim-
pliciter fit acceptus, Rota. in ter-
minis conf. 45. nu. 5. lib. 5. per do-
ctinam Doctorum in d. l. decem
de verb. obligat. Alex. in d. l. fin. n.
12. ff. si cert. petat. & idēmes Alex.
in d. l. decem num. 1. vsque ad 7. de
verbor. obligat. quia creditor si ne-
gligat agere contra principalem
dicitur id facere in fraudem fidei-
ufforis, vt per Bart. & Doct. in d. l.
si fideiuffores ff. de fideiuff. Bart. in**

**l. si fideiuffor creditori de fideiuf-
foribus.**

**Amplia etiam vt non fit necessa-
ria proteftatio, sed denunciatio fi-
de iufforis, vt creditor agat contra
principalem, Rota. d. conf. 45. nu.
5. lib. 5. quia Caftren. in d. l. si fidei-
uffores fimpliciter loquitur, & ita
vbi Bart. & multo magis si effer fa-
cta proteftatio, Gomez. tract. de
contract. d. tit. de fideiufforib. n. 9.**

**Fideiuffor in dubio videtur accede-
re in subsidium, Alex. in l. decem
num. 2. de verb. oblig. Caftrenf. in
l. fin. num. 11. ff. si cert. petat.**

**Fideiuffor in contractu cõsens. non
potest petere se liberari a fideiuf-
fione, Bald. conf. 425. lib. 4.**

**Limita quando effer exprefe con-
uentura, vide coram Ortenfengo
in Bononiens. census 16. Octobris
1502. & coram Iusto 4. Maij 1600.**

**Fideiuffor, quando se obligauit vt
principalis, per omnia, vt princi-
palis iudicatur, Alex. conf. 23. lib.
4. laf. conf. 58. lib. 3. Barbat. conf.
86. num. 4. Dec. conf. 268. Duran-
de act. restand. tit. 6. cap. 30. num.
2. laf. sibi contrarius conf. 135. 2. p.
Gabriell. tit. de fideiuff. conclus. 2.
in fin. Bald. in l. d. i. tantis C. de te-
ftam. & coram Lancellotto in vna
Romana indemnitate de anno
1578. & coram Blanchetto in vna
Romana emphit. ven. 28. Nouem-
bris 1578. vide Capell. Tholosan.
quæst. 80.**

**Fideiuffor qui promittit indemnitate
renunciando beneficio de fideiuf-
foribus, nõ poterit cõueniri prin-
cipali non excuso, Bald. in l. 1. nu.
1. C. de reuocand. ijs, quæ in fraud.
crediti. Gomez. in tra. de contract.
tit. de fideiuffor. add. ad Bart. in l.
quero ff. locat. Sura. conl. 4. in fin.
Beniat. decif. 81.**

**Hoc tamen non procedit quando
ad effer verba prægnantia, vide
Rot.**

Rot. coram Mellino in Romana cēsus de āno 1601. de Cupis Grat. discept. 130.

Fideiussor qui promisit soluere quicquid constabit Titium debere, nō tenetur post mortem Titij, l. qui Romæ §. Augerius vbi Castrenf. & Soc. de verb. obligat. & ibi repetēs Gomez. in tract. de contract. tit. de qualitatib. contract. nu. 36. Mant. de tacita conuent. lib. 16. Bertazz. de claus. clauf. 43. gloss. 3.

Fideiussor si precibus vnus principalis pro duobus in solidum fideiubeat, & principalis cuius precibus fideiussit, promittat illum indemnem conseruare, nec adijciat in solidum, an censeatur promississe illum conseruare pro parte sua, vel in solidum pro ambobus.

Pro affirmatiua, quod censeatur promississe in solidum fortiter stringit, tex. in l. qui fide, cum multis similibus eod. tit. ff. mandat. ponderando dictionem vtrosque, quæ attribuit actum cuiuslibet in solidum, vt notat Bartol. in l. hoc articulo de hæred. instit. num. 5. & facit doctrina eiusdem Bart. & DD. in Authent. hoc ita C. de duob. reis, vbi licet facta non sit promissio solidi tamē præsumitur, idem tradit Bellon. & DD. in §. si plures instit. de fideiuss. l. fin. ff. quod iustu.

In contrarium facit, quia non potest esse plus in accessoria obligatione, quam in principali, arg. l. cū principalis ff. de reg. iur. est tex. & ibi Aret. & Bellon. in §. fideiussores, instit. de fideiuss. l. si in l. si conuenietur nu. 14. ff. de iurisdic. omnium iud. Confirmatur, quia sicut se habet fideiussio ad principalem obligationem, ita conseruatio indemnitatis ad fideiussionem, arg. à proportionem, vt per Euerard. in loco à proportionem, & tu sequeris meliorem opinionem.

Fideiussor quando videatur fideiussisse, etiam pro vsuris, gloss. in l. fideiussor. C. de fideiuss. Bartol. in l. quæro ff. locat. Surd. de alim. tit. 8. priuileg. 50.

Fideiussor non potest se in plusquam principalis obligare, l. grex §. illud. l. hi qui accessionis ff. de fideiuss. & §. fideiussores instit. eod.

Limitatur vt non procedat quando fideiussor iurauit, quia si in eo, quod plus est non obligatur vt fideiussor, obligatur vt principalis, arg. l. cum pater §. filius matrem ff. de leg. 2. Bart. in l. si quis pro eo in octauo membro ff. de fideiuss. Angel. Aret. in d. §. fideiussores, Alex. conf. 32. in 4. vol.

Fideiussor qui se vt principalis, & in solidum obligauit medio iuramento non gaudet priuilegio fideiussorum, etiam quod procefferit pro minore, Moed. decif. 2. de fideiussorib.

Fideiussor qui se limitat ad tempus obligauit vltra illud non tenetur, Rota decif. 567. par. 1. diuers. vide dec. Thesaur. 125. Capell. Tholos. quæst. 182.

Fideiussor quibus modis liberetur, vide per Gomez. in tract. de contract. tit. de fideiuss. nu. 18. Thesaur. decif. 135.

Fideiussor qui soluit alio mediante, repetit à principali debitore, Surdus decif. 118.

Fideiussor qui se vti principalis obligauit habet exceptionem discussionis de æquitate, Thesaur. decif. 166. contra Verall. decif. 273. nu. 9. lib. 2. secus si addat in solidum, Boccac. de societ. num. 43.

Fideiussoris præstatio debiti confessionem inducit, l. cum notissimi cū ibi notatis C. de præscript. nu. 30. Bart. in l. cum quis §. si quis pro reo ff. de solut. num. 5. & ibi gloss.

Declarat vt per Bart. in d. l. cū quis

M §. si

- S.** si quis pro reo d. num. 5. vt non procedat quando protestatus eſſet ſe nolle teneri in plusquam apparebit eum teneri.
- Fideiuſſor ſe ad longius tempus, quā principalis obligare poteſt, §. fideiuſſores in ſtit. de fideiuſ. vbi Aret. num. 4.**
- Fideiuſſor conſentit alienationi rei, pro qua fidei iubet, & ob id rē euincere nō poteſt, l. exceptionem doli C. de cuiſt. & ibi gloſſ. Hoc autem non procedit in hærede fideiuſſoris, l. ſin. C. de cuiſt. Surd. conſ. 114. num. 24. lib. 1.**
- Fideiuſſor qui exceptione munitus illa non vtitur ſolum non repetit, l. ſi pro ea in ſin. C. mādat. Bald. in l. conſtitutionibus C. de vſuris cap. peruenit; de fideiuſſorib. vbi gloſſ. & DD. Papiēſ. in form. libell. contra plures, in verbo interceſſerunt. Limita, & declara, vt per gloſſ. in d. cap. peruenit. Limita etiā ſi exceptio quæ omititur ſit de apicibus iuris, Aret. in rub. in ſtit. de except. nu. 21.**
- Fideiuſſor exactus per iniuriam, & indebitē non recuperat à principali, Alex. in l. ſi quis iniquum §. ſi is pro quo, ff. quod quiſque iur. Afflicti. decif. 149.**
- Fideiuſſorem dare non eſt omnibus facilē, Auth. de poſito in ſin.**
- Fideiuſſor tenetur appellare, l. ſi procuratorē §. ſi ignorantēs vbi Bald. ff. mandāt.**
- Fideiuſſor de ſtando iurij quatenus principalis non ſtet poteſt duntaxat conueniri ad verum intereſſe, l. 2. §. in fideiuſſores, & ibi Alber. num. 3. ff. qui ſatiq̄ cogant.**
- Fideiuſſor contractus non poteſt cōdemnari ex proceſſu formato cum principali, Surd. conſ. 114. lib. 1. Panciroli. conſ. 14. Surd. decif. 218. num. 11.**
- Fideiuſſori, an nocent geſta cum ſiſto contumace, vide ſupra in verb. citatio num. 11.**
- Fideiuſſoris obligatio non tollitur propterea q̄ principalis diſpoſitio corruat, ſi ſit obligatus, vti principalis, fuit dictum corā Orano 8. Septembris 1598. in vna Romana cenſus, Mohed. decif. 3. de fideiuſſ. Fides.**
- Fides de pretio non præſumitur habita in rebus, in quibus conſuevit pretium ſtatim ſolui facere cap. 2. §. 2. de foro compe. in §. nu. 4. Filia.**
- Filia excluſa à ſtatu extantibus masculis non cenſetur excluſa à hæreditate matris, vcl. quæ maternæ, quia cenſetur tantum excluſa ab hæreditate dotantis, Dec. conſ. 326. & conſ. 234. Alex. conſ. 29. lib. 1. & conſ. 151. lib. 2. vide aliquid per Aym. conſ. 84. num. 4. & quid ſi per pactum, Capell. Thoſan. quaſt. 458.**
- Filia excluſa à ſtatu, deſinit eſſe ſua, & reputatur extranea, & ideo non eſt neceſſe eam nominatim, & excludere, Dec. in l. 1. in 3. lect. nu. 18. ff. ſi cert. petat. Bartol. in l. 1. §. ſciendum ff. de ſuis, & legitim. & ibi Add. Alex. conſ. 20. lib. 1. num. 5. & aduertas, quod Bart. loquitur in d. l. 1. §. ſciendum de excluſa à ſtatu temporaliter cū loquatur de ſtatu Peruſino, Curt. iur. cōſ. 341. num. 16. & 17. lib. 2.**
- Filia à matre ſimul cum patre dotata à ſucceſſione bonorum matris nō excluditur, quia onus dotādi ſpectat ad patrem, nō ad eam, l. vlt. C. de dot. promiſſ. l. qui liberos ff. de ritu nuptiar. Bald. & DD. in auth. res quæ C. commun. deleg. & mater videtur magis interceſſiſſe, quā de ſuo quicquam donaſſe, Cornetus poſt Bart. Bald. Salyc. Ang. Fulgol. Paul. & Imol. in conſil. 124. per**

per text. in l. vir, & vxor §. vlt. ff. ad Senat. Consult. Velleianum, quos refert, & sequitur D. Præses Vrinus in tract. de success. feudot. par. 3. q. 2. art. 2. num. 7.

Filia à statuto exclusa non facit partem ad augendam filiorum legitimam, Burl. conf. 438. num. 1.

Filia hæbrei facta christiana debet dotari à patre hæbreo, Aret. instit. de except. §. præterea num. 27.

Filia vidua non potest testari de sua dote patre viuento, Thesaur. dec. Pedem. decif. 150.

Filiabus in certa re institutis, & in tota hereditate masculis, si dixerit testator filios meos ad inuicem substituo, non comprehendit feminas, Bart. & DD. vbi las. in l. lucius num. 25. ff. de vulgar. & pupill.

Limita primo, vt ibi per las. num. 26. procedere quando adessent plures masculi, secus si vnus propter pluralitatem.

Secundo limita, quando omnes masculi vel repudiassent, vel mortui essent, las. vbi supra num. 27.

Filiatio.

Filiatio quomodo probetur, tradit pulchrè, & latissimè Menoch. de arbitr. lud. lib. 2. cent. 1. cas. 89. Mascard. de probat. Bart. in l. is potest & in d. l. is potest num. 330. ff. de acquirend. hæredit. Marant. in repetit. quæ repetitio est in fin. sui tract. de ord. lud. Bart. in l. non nudis C. de probat.

Filius.

Filius non tenetur ad debitum patris superstitis, personali actione, l. patris C. ne filius pro patre, & è contrà, & gloss. ibi, & an statutum contrarium distans valeat, vide las. in l. de quibus ff. de legib.

Filius præteritus si steterit per triginta annos, & non dixit testamentum nullum, valet illud testamentum,

nam iuri dicendi nullum communis sententia triginta annis præscribitur, Bart. in l. filio præterito ff. de iniust. rup. test. immo sufficit vt steterit per annum, vt Bart. in d. l. & l. impubes ff. de carbon. edict.

Filij tantum censentur vocati qui erant natl tempore testamenti, vel post ante purificatum fideicommissum, Rot. decif. 719. num. 6. & 14. par. 1. diuers.

Filij vocati cum patre quando præsumuntur vocati ordine successiuo, Menoch. de præsumption. lib. 4. præsumpt. 70.

Filius ex hæredatus potest grauari in re sibi relicta, l. cohæredi §. cū filius ff. de vulg. & pupill. gloss. ad substitutum in §. non solum instit. de pupillari substit.

Filius emancipatus nõ differt à filio in potestate quo ad successionem, siue ex testamento, siue ab intestato, sed benè quo ad acquisitionem, & transmissionem, ac alia, de quibus per Gomez. in tract. vltim. volunt. cap. 11. num. 34. in fin.

Filius heres institutus grauatus restituere hereditatem, si infra triginta annos decefferit, licet conditio extiterit, tamen nõ tenetur si decefferit cum filijs, l. cum Auus ff. de condit. & demonstr. l. cū acutissimi C. de fideic. l. generaliter §. cum autem C. de inst. & subst. vide Gomez. tit. de fideicom. substitut. num. 32. Gabriel. conclus. 2. de fideicom.

Ampliatur, vt id habeat locum, etiam in donatione causa mortis, gloss. in l. 1. C. de donat. caus. mort. & ibi Bald. contrarium dicit Paul. Castr. in l. ei cui ff. de donat. caus. mort. & ibi Add. ad Bart.

Ampliatur etiam vt hoc pronunciatum nõ solum procedat in grauato de restituenda hereditate, verum de fideicommissio delegato;

tam vniuerfale, quam fingulare, l. generaliter §. cum autem C. de inflit. & fubfit. & videas ibi laf. vbi affert octo ampliaciones.

Amplia tertio, vt procedat etiam fi filius tempore teftamenti haberet filios, vt probatur ex fine d. l. cū Auus ff. de condit. & demoftr. ea. forfan de caufa, quia fepè creditur teftatorem aliquid voluiffe, & non rogaffe per tex. in l. fi pſus in fin. ff. de donat. inter vir. & vxor.

Amplia quarto, vt procedat etiam fi decefferit relictis filiabus, quia adefi eadem ratio, & vide Alciat. in l. inter ftuprū ff. de verb. fignific. Dec. conf. 17. c. 370. & conf. 568. Limitatur poſtea iſta conclusio, vt non procedat quando filius eſſet rogatus reſtituere purè in vita, quoniam tunc ceſſat ratio, l. generaliter §. cum autem, & l. cum acutiſſimi C. de fideic. hanc limitationem affert gloſ. in verb. uitā in d. l. cum acutiſſimi C. de fideic. Bart. in l. cum Auus ff. de condit. & demoftrat. & poſt eum laf. in 2. limit. d. l. generaliter §. cum autem C. de inflit. & fubfit. quæ vtrinq. videas.

Secundo limitatur; vt procedat quando filius eſſet ipſe rogatus reſtituere poſt mortem, ſecus ſi alius, videlicet extraneus, vt habetur in l. qui filium §. Sabinus ff. ad trebellianum in verſ. obtinuerat, vide laf. in præcitato loco in 3. limit. Bartol. in d. l. qui filium §. Sabinus ad trebellianum.

Limitatur tertio, vt non procedat quando eſſet rogatus filius verus, & legitimus, & iſte aliquem adoptauerit, quia iſte filius adoptiuus nō facit deficere fideicommiſſum, laf. in 8. limit. circa fin. & ibi latè, quem p̄m̄ino videas in præcit. l. generaliter §. cum autem, & arg. l. ſi ita quis §. i. ff. de legat. 2. Bart. in l. ex facto §. ſi quis rogatus ff. ad trebell.

Quarto limitatur non habere locū in teſtamento tranſuerſalium. Dec. conf. 529. nu. 6. Gabriell. de fideic. concl. 2. num. 48.

Et an iſta principalis conclusio procedat etiā ſi nepotes nati fuerint, & ſtatim deceſſerint, vide tex. in l. ſi quis C. de inflit. & fubfit. & ibi latè laf. num. 5. & 11. & diſtingue vt per eum.

Limitatur quinto, vt non procedat ſi fuerit inſtitutus extraneus, vt dixi, quia licet ſuſcipiat liberos tamen nō excluditur ſubſtitutus, glo. in verbo deinceps l. cum acutiſſimi C. de fideic.

Limitatur ſexto, vt non procedat in tranſuerſalibus, laf. in l. generaliter §. ſi C. de inflit. & fubfit. in 6. limit.

Septimò, & vltimo limitatur, vt non procedat ſi fuerit inſtituti aſcendentes, laf. in 7. limit. & ad hanc materiam videas gloſ. in l. generaliter §. fin. C. de inflit. & fubfit. in l. cum acutiſſimi C. de fideic. & in l. ex facto §. ſi quis rogatus ff. ad trebell. & Doct. in omnibus iſtis locis.

Filij naturales an excludant ſubſtitutum, videas Bart. in l. ex facto §. ſi quis rogatus ff. ad trebell. vide gloſ. in l. generaliter §. cum autem C. de inflit. & fubfit.

Filius in fideicommiſſis nō ſuccedit in locū patris, Curt. Jun. conf. 190. lib. 3.

Limita in hereditate aſcendentis, vel patris, Curt. Jun. d. conf. 190. lib. 3. num. 3.

Filius qui negociatur in vita patris non tenetur quaſita eius induſtria communicare alijs fratribus, Crauer. conf. 165.

Filius inſtitutus ſub conditione caſuali, vel mixta, ſiquidem conditio deficiat adhuc ipſe eſt hæres, ſed ab inteſtato, quia teſtamentum

non

non valet, l. si pater filium C. de instit. & substit.

Amplia vt procedat etiam in nepote obtinente primum gradum, d. l. si pater, & ibi gloss.

Limitatur vt non procedat de iure hodierno, vt per sul. Clarum in sua practica crim. quest. 39. in fin. & hanc esse magis communem, & in practica seruari asserit, d. quest. 39. lib. 3. §. testamentum, ea ratione, quia testamentum non potest

27 dici nullum ratione preteritionis, quia semper filius in sua legitima parte censetur institutus, l. si iunior §. cum autem C. de inoffic. testam. & vide plures limitationes per las. in d. l. si pater C. de instit. & substit.

Filij ex diuersis nuptijs qui communiter appellantur Germani §. hoc institus. de leg. agn. succ. veniunt equaliter in fideicommissio relicto à patre, quia quo ad patrem omnes sunt æquales, vt tradit Dec. conf. 303.

Filius familias non potest condere testamentum, l. si filius familias ff. de testam. & l. qui in potestate mod. tit. cap. licet de sepult. lib. 6. Alex. & alij in l. senium C. qui testam. facere possunt, lul. Clar. §. testamentum quest. 18.

Amplia vt procedat etiam in filia nupta, & transducta ad domum viri, est communis opinio, vt per Alex. & alios in d. l. senium C. qui testam. facere poss. Rol. conf. 68. nu. 4. lib. 4. Alex. conf. 17. num. 1. lib. 2.

Limita primo, vt per gloss. ibi in d. l. senium, & videas cautelam, vt quis filius familias testari possit, etiam extra Castrense, vel quasi quam ponit las. in l. filius licet C. de collat. num. 7. Roland. conf. 16. nu. 6. & 16. lib. 4. Castren. in Auth. presbiteros C. de Episc. & Cleric. Veron. caut. 113. Abb. in cap. quia

nos de testam. Durant. de art. testand. tit. 1. caut. 1. quia licet filius Clericus, vel in minoribus ordinibus constitutus remaneat sub potestate patris, cap. si annum de iud. lib. 6. tamen pater non habet vsumfructum in bonis eius vnde tunc que sitis, & per lim. l. 1. G. de bonis matern. & licum oportet eade bonis que lib. Rol. vbi supra, Surd. conf. 259. lib. 2. vbi late.

Secundo limita in filio emancipato, l. fin. C. de emancip. liber. Durat. vbi supra, intellige, quod emancipatio sit facta in presentia iudicis, vt d. l. fin. & quibus iudex esse potest §. pater, & ibi gloss. instit. quibus. mod. ius patr. potest. soluit, & etiam Notarius gloss. in l. 1. de iud. & in l. fin. C. vbi, & apud quos. Limita tertio vbi testatur ad pias causas cum consensu parentis, nam & de auentitijs, & profectitijs potest testari, las. in d. l. senium num. 5. C. qui testam. facere poss. & in l. hac consultissima §. ex imperfecto num. 10. C. de testam. & etiam absque consensu si esset in mortis articulo, Castren. conf. 101. lib. 2. & conf. 428. lib. 2.

Quarto limitatur vbi est adiecta clausula, si non valet iure testamenti valeat iure donationis, vel alterius vltimæ voluntatis, Clar. in §. donatio quest. 6. Roland. conf. 68. lib. 4. Alex. conf. 13. lib. 3. & consil. 190. Durat. vbi supra, Bald. in hac materia superiori in l. cum oportet C. de bonis que lib.

Filius in dubio non presumitur solvere debitum patris donandi animo, probat text. in l. si filius à contrario sensu, C. de negotijs gest. & ibi Alex. ex quo videtur posse inferri quod quando filius præstat alimenta matri non censetur præstare animo donandi, sed repetendi, videas Doct. ibi, & in l. alimen-

- za C. de negotijs gestis, & in l. Nefennius ff. eod. nisi forsan mater esset pauper, & non haberet unde se aleret, quia tunc tenetur, nisi quis à liberis ff. de liber. agnosc.
- Filij familias obligatio non sustinetur ex eo quod ipse afferuit se patrè familias cum nõ esset, Castren. conf. 175 lib. 2. num. 3.**
- Filiorum appellatione in respiciendis commodum, & fauorem continentur etiam nepotes, ita ut si testator dixerit instituo filios meos, & si aliquis eorum decesserit sine filiis substituo superuiuentem, tunc etiam nepotes, & omnes descendentes comprehenduntur, & sic nepos conditionem fideicommissi, deficere facit, Mantic. de conie. & vltim. volunt. lib. 10. num. 8. facit doctrina Baldi in l. qui se Patris, C. vnde liberi, & Iaf. in l. de quib. nu. 17. ff. de legib.**
- Amplia etiam si dixerit sine filiis ex se natis, Mantic. ibidem nu. 21.**
- Filius fratris improprie dicitur nepos, Abb. conf. 79. num. 2. lib. 1.**
- Filius restitueri rogatus, an duas quartas detrahere possit, & quid si filius in re certa institutus sit, & restitueri rogatus sub conditione, vide Bal. in l. filium quem habentem C. familiariscund. num. 27. & Crauet. omnino videndus consil. 137. num. 13. & consil. 19 nu. 15. Iaf. in d. l. filium quem habentem. numer. 11.**
- Et an quando legitima est semis istæ duæ quartæ faciant ultra dimidiam, Cagn. in l. Papiianus §. meminisse nu. 19. ff. de inoffic. testam. vide Crauet. conf. 109. num. 13. & consil. 50. Natt. in addit. ad Alex. in consil. 3. lib. 7. Frumag. in repetit. l. in quartam ff. ad l. falc. num. 217. Pancirol. conf. 124. nu. 11. Eugen. conf. 11. nu. 8. & seq. & quod excedat dimidiam, tenuit Becc. cõs. 23.**
- Filius pro patris delicto punitur, glo. in l. quisquis verb. comiterur D. Præf. Vrsinus latè in tract. de success. feudor. par. 1. quest. 7. artic. 1. num. 39. per totum, declaratur ut procedat in crimine læsæ Maiestatis diuine, & humanæ dict. D. Præf. Vr**
- 28 sinus ibi eleganter & quod tantum habeat locum in feudis.**
- Filius præteritus, vel non institutus hæres qui succedit in feudo tenetur ad onera hæreditaria ex qualitate rei quod procedit in feudo 29 hæreditario, non autem ex pacto, Vinc. de Franch. decis. 1. num. 10. & sequent. & decis. 794. Regens de Ponte de potest. Prærog. tit. de assensu super dote §. 3. & in consil. 52. Reg. Lanar. in repet. cap. 1. de success. feud. nu. 29. & videas omnino D. Reg. Carol. de Tapia in iur. Regn. tit. 11. fol. 120. versic. secundus casus est tom. 6.**
- Filius familias habet legitimam personam standi in iudicio de mero iure, Bellam. decis. 729. & 730.**
- Filius ergo hæres declaratur, ut per Roland. Valle consil. 20. nu. 17. & seq. lib. 1. procedere in filio agente, Bartol. in l. necessarijs ff. de acquir. hæredit. Alex. conf. 34. lib. 3. Socc. conf. 65. lib. 1. Sintas com. opin. lib. 7. tit. 14. num. 218. vide Crauet. conf. 148. num. 10.**
- Limite in filio respectu matris, quia tenetur probare additionem cum non sit in eius potestate, Maggon. decis. 62.**
- Filij positi in conditione censentur vocati quando est facta substitutio compendiosa, Non. conf. 31. Bald. in l. vnica C. qui ant. apert. tab. vide Hondedeym conf. 65. & decis. Theaur. Pedemont. 96. vide Gabriel. in suis concluf. de fideicommiss. concluf. 4. Craff. in tract. de success. §. fideicommissum quest. 13. vers. sed aduersus, Gomez. in tit.**

tit. de subtit. fideicom. in 8. quest. nu. 42. Seraphin. dec. 1729. quando autem extet coniectura, & que sint, Put. decif. 225. lib. 3. Honded. conf. 54. lib. 2.

Declara vt censeantur vocati ad portionem eius in cuius conditionem sunt positi, non autem coheredes, Gabriel. conf. 2. lib. 2. Rip. in l. heredes mei §. cum ita num. 220. ff. ad rebell. Curt. lun. conf. 96. nu. 5. Honded. conf. 60. lib. 1.

Sed contrarium videtur sentire, Curt. lun. conf. 358. in fin. lib. 3. vbi agitur inter descendentes.

Filij positi in conditione nunquam censentur substituti per vulgarem, sed vbi adsunt coniectura censentur vocati per fideicommissum, Mantie. de coniecturis lib. 5. tit. 3. in fin. & ratio est, quia concernit casum, qui verificatur post aditam hereditatem, Surd. decif. 37. numer. 33.

Filio intestato decedenti pater, mater, & fratres equaliter succedunt Auth. defuncto C. ad Tertulianum.

Limitatur vt non procedat in bonis à patre profectis, quia in illis ipse est solus successor, la. in l. post dotem num. 105. circa med. ff. de solut. matr.

Filius qui se obligat pro patre excarcerando non tenetur seruare solennitates statutaras, Lamberteng. gloss. 8. num. 25. Gratian disceptat. forens. 108.

Sine filijs aliquem decessisse dicens habet intentionem fundatam, secus si dicat illi habuisse, sed mortuos esse, quia tunc tenetur probare mortem, Put. decif. 45. lib. 1. Rip. in l. ex facto §. si quis autem ad rebell. & in l. in illa nu. 26. ff. de verb. oblig. Soc. conf. 89. vol. 1. Marant. in repetit. l. is potest ff. de acquir. heredit. num. 200.

Filius non potest esse in iudicio sine consensu patris, l. cum non solū §. necessitate C. de bonis quæ liber. vbi Bald. & Doct. & in l. 1. C. qui admitti.

Limitatur vt non habeat locum, quando patri nullum damnum affereretur, cap. generaliter §. 1. vbi gloss. extr. de procur. cap. fin. de iudicijs.

Filijs præteritis datur bonorum possessio contra testamentum parentum.

Limitatur vt non habeat locum in testamento matris nam habent inofficiosi querelam l. filiam C. de inoffic. testam. l. illud ff. de bonor. poss. contr. tab. vide etiam in verb. foemina num. 32.

Filius iuste exheredatus non computatur in numero filiorum ad augmentandam partem legitimæ aliorum, Gomez. traç. vltim. volunt. cap. 11. num. 22.

Filius adulterinus per subsequens matrimonium non legitimitur, gloss. in §. fin. super verbo interdictum instit. de nupt.

Filius primogenitus in dubio præsumitur vocatus, Guid. Papadecif. 467. vbi de priuilegijs primogenituræ remissiuè, Gabriel. conf. 85. lib. 2.

Filius non dicitur qui in vndecimo mense nascitur, Pancirol. conf. 15.

Filij sunt pars onerum matrimonij propter quæ dos datur, Soc. conf. 9. nu. 81. lib. 1.

Filius familias non potest disponere de rebus aduentitijs in quibus pater habet vsumfructum etiam in præiudicium sui ipsius cum iuramento, la. in l. & heredi §. filius familias nu. 5. ff. de pactis.

Amplia, vt etiam non possit testari de bonis aduentitijs, in quibus patri non esset quæstus vsumfructus, Soc. lun. conf. 77. lib. 2. num. 10.

Fi;

Filius familias si fuerit à patre emancipatus non potest cõueniri ultra quam facere potest tot. tit. ff. & C. quod cum eo Paris conf. 94. num. 12. lib. 1. Soc. in suis fallent. in verbo filius fam. reg. 16. vide Castrenf. in l. si filius fam. ff. quod cum eo l. si tuo seruo ff. de solut.

Limita si in eius obligatione adfecturamentum Seraphin. de priuil. iuram. priuil. 58.

Filius tenetur tantum patri ad operas obsequiales, ita vt artificiales sint ei persoluendæ, Guttierrez de iuramento confirmatorio part. 1. cap. 5. num. 7.

Filius familias conuentus à suo creditore habet exceptionem Senatus Censulti Macedoniani.

Amplius istud procedere etiã in filio familias milite, vel Doctore, l. 1. §. certè, & alias ampliaciones, & limitationes, vide per Aret. in §. item si instit. de except. num. 15. & 16. & quando habuisset in causam necessariã, l. in pupillo ff. de solut. in contrarium, vide Castrenf. conf. 98. lib. 2.

Filius potest conueniri ex obligatione patris si illa obligatio fuit facta ad commodum ipsius, las. in l. si est ff. si cert. petat. in princ.

Filius an possit patrem bannitum impune offendi, vide infra in verbo frater num. 33. ver. Ampliã

Fiscus.

Fiscus est loco hæredis in obligationibus iam contractis, secus in contrahendis quamuis ex causa de præterito, Bart. in l. quoties ff. de nouat.

Fiscus non potest rumpere testamentum patris per præteritionem filij banniti, & foriudicati, quia bannitus pto mortuo habetur, ita singu. decidit Bald. in l. si qua pœna in princ. ff. de his qui sunt sui, vel alie. iur. las. in Auth. non licet ante fin.

C. de liberis præteritis.

A Fisco causam habens statim est securus, nec potest aliquo modo molestari, nec contra eum haberi regressu, l. benè à Zenone C. de quadrienn. præscript. Dec. consil. 457. Bart. in l. si procurator de iure fisci, Roman. conf. 59. Crauet. conf. 263. num. 7. Castrenf. in l. 1. C. de hered. vel act. vendit. Bellon. conf. 51. Gaspar. Gabel. in tract. de cution. §. 5. num. 8.

Limitatur vndecim modis, vt per Balb. in tract. præscript. 2. par. 5. part. princ. quæst. 8. & vt per Gabriel. in 6. conclus. tit. de acquir. possess.

Limitatur etiam iure Canonico gloss. in cap. 1. in verb. irrita de reb. Eccles. non alienand.

Sublimita hoc esse verum quo ad præiudicium Ecclesiarum, sed inter laycos etiam in terris Ecclesie procedit illius l. dispositio, Abb. in cap. 2. de reb. Eccles. non alienand. Balb. in d. tract. præscript. vbi supra, Gabriel. in suis conclus. tit. de acquir. possess. conclus. 2. num. 22.

latè Simon de Pret. conf. 134. num. 24. Petrus Duen. reg. 138. in verbo emens à fisco, las. in Auth. quas actiones C. de Sacrosanctis Eccles. Oppositum sentit Soc. Iun. consil. 69. num. 60. lib. 1. Riminald. iun. in §. 1. instit. quib. alien. licet vel non num. 71. vbi de magis communi.

Secundo limitatur quando fiscus vendit rem vt suam simpliciter, non quando vt suam effectam ex causa confiscationis, Soc. conf. 121. num. 25. lib. 4.

Limitatur tertio non procedere in inferiore à Principe, etiam nõ recognoscente superiore, Doct. in §. in. instit. de vsucapion. Riminald. Iun. in §. 1. num. 56. institut. quib. alien. licet vel non, Soc. iun. conf.

conf. 69. nu. 56. lib. 1. Iaf. in Auth. quæ C. de sacros. Eccles. nu. 6.

Contrarium tenet Roman. consil. 59. in 1. dubbio.

Amplia primam opinionem, vt procedat etiam in Rege Franciæ, Abb. conf. 3. nu. 8. col. 2. Riminald. iun. d. 9. 1. num. 57.

Quarto, & vltimo limitatur, vt per Roman. sing. 744. & Balb. de præscript. 2. par. 5. quæst. princ. quæst. 8. Roman. singul. 618. Non. conf. 89. Aret. Faber, & Port. in d. 5. fin. in fit. de vsucap.

Fœmina.

Fœmina est caput peccati, & expulsio à Paradiso, Capell. Tholosan. quæst. 449.

Fœminæ non sunt creatæ ad imaginem Dei, gloss. & Doct. in cap. dilecta de maior. & obedient. Vant. de nullit. ex defect. iurisd. delegat. num. 711.

Fœminæ in multis sunt deterioris conditionis, quàm masculi, l. in multis ff. de statu hom. & ibi gloss. recitat multos casus.

Fœmina licet non possit esse testis in testamento, tamen non procedit in testamento ad pias causas, Gomez. super regul. de infirmis quæst. 6. num. 3 & hoc procedit etiam de iure Canonico Spin. de testamen. gloss. 31. nu. 16.

Fœminæ non habent suos heredes, & 32. ideo filijs non datur contra testamentum matris bonorum possessio contra tabulas, sed in officioso quærela. l. illud §. ad testamenta ff. de bonorum possess. contr. tab. & in fit. de exhered. lib. 5. fin. in gloss. in verbo edicto.

Fœmina facit deficere conditionem fideicommissi quando decesserit omnes masculi, Dec. conf. 568. per totum, conf. 370. & conf. 15.

Fœmina est de domo, familia, & agnatione sui patris, l. voluntas vbi

DD. C. de fideicom. Non. conf. 76. nu. 31. Socin. 227. lib. 2.

Fœmina exclusa per statutum quando videtur vocata ex testamento Put. decif. 215. lib. 3.

Fœmina renuncians hereditati paternæ, cessantibus masculis nõ obstante renunciatione potest reintegrari ad bona paterna, Dec. cõf. 568. num. 4. Alex. conf. 29. lib. 3. Dec. conf. 553. num. 9. Aym. conf. 42. Bertrand. de communi conf. 60. num. 2. lib. 1. & magis id videtur procedere vbi renunciauit propter masculos, siue ad hoc vt bona conseruentur in agnatione, Dec. dicit. conf. 568. Capell. Tholosan. quæst. 459. & in fortioribus terminis cõsuluit Crauet. conf. 142. per totum

Fœmina exclusa non censetur exclusi filij qui voluit venire ex propria persona Surd. conf. 85.

Fœminæ non possunt excommunicari cap. dilecta, & ibi gloss. de maior. & obedient. quoniam viris, nõ fœminis fuerunt datæ clauis Regni Celorum.

Fœmina semel exclusa semper remanet exclusa, cap. 1. §. quin etiã tit. Episcop. vel Abbat. in vsibus feudorũ, Clar. in §. feudum q. 80. vers. sed quæro, Gabriel. in suis cõclus. tit. de statuts concl. 4. Hondedeus conf. 54. nu. 35. Castren. in l. sufficit de condict. indebit.

Limita, vt per Alex. cõf. 53. lib. 6. Soc. iun. conf. 76. num. 113. l. b. 1. Pancir. conf. 117. num. 11.

Fœminæ non succedunt in feudis, nisi expressè sit conuentum, Abb. in cap. significauit de rescript. Declara, vt non procedat quando feudum esset datum absque aliquo seruitio, Abb. in d. cap.

Limita in hoc Regno vbi sexus fœmineus est habitatus in defectu masculorũ ad feud. succ. effione, Vinc. de Franch. dec. 73. nu. 14.

Forenfi.

Forenfiſ contraheſ tenetur ſeruare ſolemnitateſ ſtatuti rei cōtractus, Rota coram Ortombergō die 16. Octobriſ 1602.

Forma.

Forma ſi ſit inuenta ad aliquem effectum ſufficit adimpleri per equipollentem, Put. deciſ. 231. lib. 2.

Forma quo pacto cognoscatur, & quando ſit ſubſtantialis, & immobilis, Felyn. in cap. cum dilecta de reſcript. Gomez. ſuper regul. de Annali quæſt. 6. & quando ſequatur annullatio actus, Bald. in l. 1. ff. de lib. & poſt. Sarnen. ſuper regul. de publican. quæſt. 9. num. 4.

Declara vt ſit mutabilis quādo eſt fundata ſuper utilitate partium, & partes renunciant, Abb. in cap. ſin. ſ. is autem num. 3. de offic. delegat.

Limita ſi in reſcripto ad eſſet decretum, quia non poſſunt renunciare, Add. ad Abb. vbi ſupra, & ibi Felyn.

Forma dicitur inducta quando ſubſequitur annullatio actus, Gomez. ſuper regul. de Annali quæſt. 6. vbi ponit plures caſus, Oſaſc. dec. Pe. demont. 164. per totum.

Forma non ſeruata corrumpit actus, de quo vide ampliaciones, & limitationes per Felyn. in cap. cum dilecta de reſcript.

Forum.

Forum declinare an poſſit citatus ad recognoscendum apocam, vide ſupra in verbo citatus verſic. citatus ad recognoscendum vbi an procedat etiā in cauſis instrumentorum liquidationis.

Fori declinatoriā an opponere poſſit Clericus author laudatus, vide ſupra in verb. Clericus verſic. Clericus author laudatus.

Fouca.

Fouca poſita in conſinio duorū præ-

diorum eſt communis pro diuiſo, Caſtrenſ. in l. 2. §. apud labeonem. nu. 2. ff. de aqua plu. arcend. vbi gloſſ. inquit fouca Collaterali.

Frater.

Frater à fratre præteritus non habet inofficioſi teſtamenti quærelam.

Limitatur vt non procedat ſi in eius locum turpes perſonæ fuerint inſtitute, §. ſoror inſtit. de inoffic. teſtam. niſi frater eſſet perſona inſamiſ, quia licet turpes perſonæ eſſent inſtitute, tamen nō poſſet dicere inofficioſum teſtamentum, fratris, l. fratres ff. de inoffic. teſta. Auth. de hæred. & fal. §. 1. & quæ dicatur turpis perſona, latè D. Ricc. omnino videndus in collect. 675. part. 3. fol. mihi 177.

Ampliatuſ principaliſ concluſio, vt non habeat locum iſta quærela in fratre vterino, nam & ſi inſami� eſſet inſtitutus, nihilominus non poteſt agere de inofficioſi quærela, latè Gomez. in tract. vit. volunt. cap. 11. n. 37. de ſucceſſ. contra teſtam. vbi etiā quæſit turpes perſonæ, & plures limitationes afferre.

Frater non poteſt fratrem bannitum, 33 & foriudicatum impunè offendere, Nellus in tra. bannitorum in 3. par. ſecundiſ temporis quæſt. 54. incipit quæritur duo ciues, quem refert, & ſequitur Bartolom. Veronen. conf. 5. caſus talis eſt in col. 5. poſt princip. Hipp. de Marſil in ſing. 210. & conf. 121.

Amplia in filio, Ang. in l. ſi aduſterium cum inceſtu §. liberto ff. de adult. Et declara vt infra in verb. ſubditus verſic. ſubdito.

Frates ſimul habitanteſ quorum licet vnus habeat familiam, alter cenſetur velle quod de communi alatur, vt notat Paul. de Caſtr. in l. ex duobus in §. ſin. per illum text. ff. de negot. geſt. adde Ang. Aret. in §. actionum inſtit. de act.

Fra-

Fratres duo rustici simul habitantes si ad diuisionem veniant, & vnus habeat plures filios sit diuisio incapita, & illi filij quoque debent habere partem, Aret. post alios in §. socius num. 14. in sit. de societ.

Declarat vt debeat fieri diuisio tripliciter, primo ratione expensarum, & feminis, secundo pro bonis, tertio ratione operarum exhibitarum à filiis istorum fratrum, ita tradit Bartol. in cons. 186. icip. Cucciarellus lib. 1. & quod etiam sicut in consideratione operæ mulierum, licet operæ earum vitorum laboribus comparare non valeant, Aym. cons. 159. nu. 3.

Frater non obligat partem fratris quamuis in communi viuât, Imola consil. 212. l. frater C. si commun. res pign. sit.

Declarat quod facta diuisione adhuc obligatio remaneat pro indiuiso, l. si conuenerit §. fin. ff. quib. mod.

Frater maior non tenetur facere partem minori, sed Iudicium forte dirimi debet, Bald. in l. lucius ff. famil. erciscund. vide cons. Bombin. 99. **Declarat vt procedat de iure canonico**, secus de iure ciuili, Graz. dissect. forens. 160.

Frater maior qui bona communia administrat rationem reddere tenetur, Aym. cons. 159. nu. 6.

Declarat id procedere quando solus administrat, secus si vterque, Aym. d. cons.

Frater non tenetur communicare fratri proprio nomine empta, Roman. cons. 3. vide Non. cons. 29. num. 26.

Amplia etiam si bona pro indiuiso possideant, Rom. d. cons. 3. idem Rom. singul. 440. & ibi Add. Abb. cons. 46. num. 2. col. fin.

Limitatur primo non procedere ubi esset contracta societas vni-

uerforū bonorum, Rom. cons. 291. l. si quis societatem ff. pro soc. & l. cohire ff. eo dem.

Secundo limitatur quando frater suo, & fratris nomine rem emptam in libro communis describi patitur, Roman. sing. 433. & cons. 291. l. as. in l. decē col. 8. de verb. oblig. Alciat. lib. præsumpt. reg. 3. num. 17. tamen pretium præsumitur ipsius ementis, vt per Bart. in l. cum proponas C. pro socio.

Declarat etiam vt per Non. d. cons. 29. num. 26. & seq.

Limitatur tertio, quando negotiationē communē proprio nomine administrasset, Honded. cons. 29. num. 29. Soc. cons. 254. lib. 2. Dec. cons. 291. vide Alciat. reg. 1. præsumpt. 25. & ibi Add.

Fratres Predicatores ceteros Mendicantes præcedunt, glos. in cap. quoniam de elect. in 6. & gloss. in cap. fin. de pact. in 6.

Fratres Seruorum, Mendicantes, & 34 Monachi possunt esse testes in testamento, Bald. in l. 1. num. 43. C. de sacros. Eccles. Signorol. de homodcis in cons. 12. factum sic se habet, Imol. in l. si pater familias col. 7. ff. de hered. instit. l. uerar. loco de seruis ad Monach. nu. 6. l. as. in l. hac consultissima num. 6. C. de testam. Aret. cons. 160. & 159. incipit longa est consultatio col. 13. l. as. in Auth. ingress. C. de sacros. Eccles.

Distingue, aut fuerint testes cum licentia Superioris aut sine, primo casu possunt esse testes, & valet testamentum, secundo minimè, ita declarant Non. num. 6. Faber nu. 5. in §. testes in sit. de testam. Ang. cons. 233. & declaratur istud procedere de consuetudine, Aret. d. consil. 159. incipit longa est consultatio num. 18.

Declarat etiam vt intelligatur taci-

tè data licentia, quando in eodem testamento fuit testis Guardianus, siue Superior, ita tradit Aret. d. c. 61. 159. & videas Ang. Aret. in tract. malef. in verbo qui iudex statuit nu. 4. & ibi Addit. in verbo superioris, mouentur per doctrinam Bart. in l. cum pater §. liberis ff. de leg. 2. & in l. fin. C. ad Macedon. & in l. more in fin. de act. hered. Confirmatur per reg. l. qui patitur ff. mandat. & quia presentia, patetia, & taciturnitas inducunt consensum, l. quæ dotis, & ibi notatur ff. solut. matr. §. sed & si pater instit. quib. mod. ius patr. potest. soluit. Ultimo declara vt satis sit, si habeant licentiam à superiore cum examinantur, & ita videtur tenere Ang. d. conf. 233. & sic non requiritur licentia, possuntque testes esse quo ad solemnizandum testamentum sed non possunt examinari absque dicta licentia, Aret. d. conf. 159. Contrarium videntur sentire, Faber, & Non. supra citati, Attamè id quod dicit Aret. & alij vt supra, non videtur procedere in Mendicantibus, qui habentur pro mortuis Clement. ex iur. de Paradiso de verbor. signif. & non possunt nec esse arbitri, & executores cap. Religiosus de testam. in 6. Ang. conf. 272. Dec. conf. 494. & 499. vide Gratian. discep. forens. quæst. 123. Gonzal. super reg. 8. gloss. 46. num. 19. Lambert. de contract. gloss. 17. num. 13.

Fraternitates.

Fraternitates inter loca pia non cõnumerantur Calcan. conf. 21. num. 2. post Bald. in l. si quis ad declinãdam C. de Episc. & Cleric. Abb. in cap. officijs, extr. de testam. Paris conf. 34. lib. 4. & conf. 50. lib. 2. Durant. de art. test. tit. de legat. caut. 7. nu. 2. Gabriel. conclus. 1. de pia causa, Pancirol. conf. 78. num. 17.

Gabriel. conf. 162. lib. 1. Bursat. conf. 55. nu. 14. lib. 1. latè Gutier. canon. quæst. cap. 35. Aldrob. conf. 30. n. 48. contrarium tenent Dec. conf. 72. vers. 3. principaliter Alex. conf. 102. num. 2. lib. 7. idem Alex. conf. 82. num. 3. lib. 2. & Paris conf. 50. lib. 22.

Fraus.

Fraus quæ inest principali negotio præsumitur inesse in omni clausula gloss. in l. si patronus §. patronum in verbo fauiana ff. si quid in frau. patr. & hoc latè ampliatur per las. in §. fuerat num. 77. instit. de act. Fraus coniecturatur ex vicinitate temporis, Alex. conf. 86. lib. 7.

Fructus.

Fructus percepti ex titulo, qui fuit annullatus sunt restituendi, l. Titia propter dotem ff. de solut. Bald. in cap. quoniam §. si autem num. 2. vt lite non contest. Fulgos. consil. 136. num. 2. las. in l. si non fortem §. centum ff. de condict. indebit. Tiraq. de retract. lign. §. 23. gloss. num. 27.

Fructus, siue obventiones Ecclesie non sunt quid spirituale, & ideo laycus si ob eas cõueniatur coram Iudice Ecclesiastico poterit exceptionem fori opponere, decis. Pedem. 32. num. 5.

Fructus Ecclesie separati à solo aspecent ad hæredes, vel potius ad successorem, vide Rot. decis. 761. part. 1. diuers. vide March. super commiss. ab execut. cap. 2. num. 81. Gutier. Canon. quæst. cap. 33. lib. 2.

Fructus separati à solo non veniunt sub hypotheca, sed sunt conductoris, Surd. decis. 97. vide Neguf. de pignor. par. 1. memb. 2. num. 27. & sequent.

Fructus dotis si maritus per decennium non petierit censetur illos remississe, ita vt amplius illos petere non possit

- possit, Alciat. reg. 1. præsumpt. 32. num. 8.
- Fructus iurisdictionis scilicet confiscationis, & similibus, ad quem spectent, vide Roland. conf. 77. lib. 4. Surd. conf. 57. num. 19. lib. 1. & conf. 84. Crauet. conf. 212. num. 8. vide Mantic. de tacit. conuent. lib. 4. tit. 18. num. 12. Prax. Archiepif. Neapol. cap. 69.**
- Fructus in contractu emptionis, & similibus debentur sine mora ex æquitate quadam in compensationem utilitatis ab emptore perceptæ ex re emptæ, & damni passi à venditore per traditionem, vt in l. fin. §. fin. ff. de fund. dot. & per doctrin. Bart. in l. Iulianus §. offerri ff. de act. empt. in l. fistulas §. qui fundum de contr. empt. Salic. in l. curabit in fin. & Bald. in l. si emptio C. de act. empt. & in l. 2. nu. 4. C. de vsur. Ruin. conf. 144. lib. 1. Gabriel cõf. 57. num. 3. lib. 1. d. l. curabit C. de act. empt. Gabriel. conclus. 3. titul. de contrahend. empt. Surd. conf. 107. lib. 1.**
- Limita vt per Afflict. decif. 20.**
- Fructus percepti ab eo qui obtinuit in possessorio, non sunt restituendi si succumbat in petitorio nisi à die litis contestatæ, Capell. Tholosan. quæst. 495.**
- Fructus rei pignorate in sortem computantur, cap. cõquæstus de vsuris, & ibi Abb. cap. salubriter de vsuris Anchar. conf. 15. num. 3.**
- Limita, vt per dic. cap. salubriter Alex. conf. 31. num. 13. lib. 6.**
- Fructus rei venditæ ante pretij solutionem decursi, soluto pretio peti non possunt, l. qui per collusionem §. pretij sortem ff. de act. empt.**
- Fructus rei possessæ vigore sententiæ nulle si sunt consumpti, non sunt restituendi quando agitur actione particulari, Neuizzan. conf. 77. num. 23.**
- Fructus percepti ante litem motam si possessor sit bonæ fidei non debentur etiam in actione spoliij, Bellamer. in §. grauis num. 40. de restit. spoliat. Rot. decif. 4. eod. tit. in nouis Corn. conf. 329. num. 4. lib. 1. Menoch. de recuperand. remed. 16. num. 10.**
- Fructus dotis depositatæ ante matrimonium augent dotem, Veg. conf. 42. Castren. conf. 125. lib. 1.**
- Fructus magis ratione terræ, quam seminis debentur, Surd. dec. 211. num. 12. & conf. 53. num. 3. lib. 1.**
- Fructus recollecti post mortem testatoris sunt hæredis, nec computantur in fideicommissio, Paris consil. 55. num. 36. lib. 3. Socc. iun. conf. 72. num. 66. lib. 1. Surd. decif. 271.**
- Fructus non præsumuntur durare ultra triennium, & illorum valor nõ crescit ultra illud tempus, Bognin. latè de tut. & curat. nu. 227.**
- Fructus numerantur inter mobilia, Dec. conf. 475. Alciat. respõs. 182. lib. 9. Gabriel. conf. 98. lib. 1. nu. 5.**
- Fructus imputantur in legitimam ascendentibus, Bald. in cap. si pater de testam. in 6. lo. de Garon. in tract. de secund. nupt. num. 80.**
- Fructus separati à solo acquiruntur conductori, & damnum in illis contingens cædit periculo illius, l. si seruus communis §. pen. ff. de furt. Mant. de tacit. conuent. lib. 11. tit. 23. num. 15. Surd. decif. 97.**
- Limita vt procedat quãdo liberè in dominij ipsius transuissent, secus si essent affecti aliqua obligatione, vt est tex. in l. Titius ff. de præscrip. verb. vbi Alber. Fulgos. & Castren. Siluan. conf. 11. lib. 1.**
- Fructus percepti ex re emptæ à minore compensantur cum interesse Gabriel. conf. 33. lib. 1.**
- Fructus non sunt pars substantiæ, sed ex ipsa substantia percipiuntur, l. in fideicommissariã ff. ad trebell.**

- Fruſtuum contributio facienda eſt** pro modo temporis quo durauit matrimoniu, l. diuortio vbi Bart. ff. ſolut. matrim. nulla conſideratione habenda de percipiendis, vt ibi gloſſ. & DD. Guttierrez quaſt. canon. cap. 33 lib. 1.
- Limita, vt non procedat vbiunq;** maritus nihil percepiſſet de fruſtibus illius anni, nam eo caſu debet habere fruſtus ſequentis anni, gloſſ. in d. l. diuortio in verſic. ex contrario, & ibi Bart. laſ. num. 47.
- Fruſtus recollecti a conductore non** cadunt ſub obligatione facta per locatorem, Surd. decif. 97.
- Fruſtus ſuos non facit miſſus in poſſeſſionem inordinatè,** Felyn. in cap. Eccleſia S. Mariæ num. 25. de conſtit. vide in contrariu Neuizz. conſ. 77. Surd. late conſ. 115. lib. 1. Roman. conſ. 454. num. 26.
- Fruſtus dicuntur deductis expenſis,** late Tiraq. de retract. ligna. §. 15. gloſſ. 1.
- Limita vt ibi per d. Tiraq.**
- Fruſtu taxario poteſt fieri à principio** quando non excedit fruſtus qui perciperetur, Rot. dec. 71. nu. 5. p. 1. diuerſ. vide Mant. de tacit. conuent. lib. 4. tit. 24. num. 18.
- Fruſtus rei ſubiectæ retractui diuiduntur** pro rata temporis in caſu retractus, Roland. conſ. 27. lib. 2. num. 19.
- Fruſtus dotis debentur actione de dote,** Salyc. in l. fin. C. de luitio. pignor.
- Fruſtus dotis mortua vxore non debentur,** Gabriel conſ. 20. in fin. lib. 2. vide Bognin. repert. in verbo fruſtus, & decif. 22. par. 4.
- Fruſtus dotis non debentur mulieri** ob dotem nõ reſtitutam, & ſoluti, ſunt computandi in fortem, Innoc. & alij in cap. ſalubriter de uſur. Aymon conſ. 189. Anchar. conſil. 150. Bart. tom. 1. 18. lib. 1. nec debentur in cauſam alimentorum, quando ſecundo nupſit, quia ſecundus vir tenetur eam alere, Bart. & Anch. d. conſ. Surd. de aliment. tit. 1. quaſt. 42. & idẽ Surd. conſ. 194. lib. 2. vide conſ. Ruyn. 22. & conſ. 53. nu. 28. vol. 2.
- Fruſtus dotis non conſequitur maritus** qui conuentiones non impleuit, Caſtrenſ. conſ. 188. lib. 1.
- Fruſtus rei venditæ quando expectat** ad emptorem, Cuman. conſ. 20.
- Fruſtus ciuiles, & penſiones ſemper** dicuntur extare ante illorum exactionem, Pariſ. conſ. 40. nu. 8. vol. 2. Bero. conſ. 133. nu. 9. vol. 2. Aymon. 212. num. 8. & computantur in tempore in quo cedit ſolutionis, Rot. decif. 316. dinerſ. par. 1. Gomez. in tract. de cõtract. cap. 2. num. 11. in fin. Surd. conſ. 84. nu. 4. lib. 1. Cuman. cõf. 20. vide Grat. diſcept. forenſ. 20. num. 43. & ſeq. vide Guttierrez canon. quaſt. cap. 33. lib. 1.
- Fruſtus rei relicte poſt mortem** aliquis interim ſpectant ad herede, Caſtrenſ. conſ. 125. lib. 1. in fin.
- Fruſtus non debentur à die litiſ cõteſtate** quando conuentus non eſt in mora ratione indebitæ petitionis, ſed hanc opinionem, Rota nõ ſequitur decif. 229. par. 1. diuerſ. in fin. & debentur etiam non petiti, Surd. conſ. 514.
- Fruſtus percepti ex bonis hereditarijs** non imputantur in legitimam, l. ſcimus §. repletionem C. de inoffic. teſtam. Burſat. de cõmuni conſ. 44. nu. 16. vide Ioude Garon. tract. de ſecund. nupt. num. 80.
- Vide in contrarium ex coniectura** mentis teſtatoris, Curt. lun. conſil. 120. num. 16. Cuman. conſ. 25. col. fin. Cypoll. caut. 21. Burſat. cõf. 385.
- Fuga, & Fugiens.*
- Fuga rei facit ſemiple nam probationem,** gloſſ. in verb. exacto in l. admo-

monendi ff. de iure iurand. & ibi Bart. num. 35. vide Ang. Aret. in tract. malef. in verbo. quod fama publica versan fuga. Add. ad Abb. in cap. fin. de foro competent. sub num. 19.

Fugiens ad Ecclesiā defenditur præterquā in duobus casibus, Oldrad. conf. 154.

Fugiens carceratus legitimè detentus fractis carceribus habetur pro 35 confesso, & ideo fuga contra eum facit plenam probationem. Rip. in l. admonendi num. 170. Duennas reg. 389. in 2. limit. Iul. Clar. in §. fin. quæst. 21. vers. tertio autem modo opponitur D. Conf. Capyc. Latoro decif. 76. num. 16.

Limitatur si talis fugiens à carceribus statim ad ipsos carceres reuertatur, quia tunc non est tanquā fugitiuus, vel fractor carceris, & est cōmunis opinio, ut dicit Boer. decif. 215. num. 18. & 19. Iul. Clar. d. §. fin. quæst. 2. num. 28. vers. scias autem.

Fumus.

Funeris impensa quod non possit deduci, & retineri in restitutione fideicommissi vniuersalis, ab herede qui nō fecit inuentarium, videtur per Add. & per notat. per Aret. in §. fin. in fit. de l. falc. per doctrinam Bald. & Salic. in l. imponēdo, C. ad l. falc. & per tex. in l. fin. §. in computatione C. de iure delib. & ibi DD. Roland. consil. 14. lib. 1. Contraria tamen opinio videtur verissima, quia hæres detrahit es alienum, & non confunditur actio quando fumus in fideicommissio vniuersali, & contraria procedunt in fideicommissio particulari, Dec. in l. debitori C. de pact. Rol. consil. 65. num. 13. lib. 2. Phan. de inuent. part. 7. num. 41. Castrenf. in l. debitor ad trebell. Bellon. conf. 39. numer. 9.

Fur, & Furtum.

Fur debet suffigari nisi sit publicus latro, gloss. in Auth. sed nouo iure in verbo castigabitur, C. de seruis fugit.

Fur qui criminaliter suffigatur non debet de carcere relaxari donec furtum reddatur, l. interdum §. qui furcū ff. de furt. quia ex processu criminali peruenitur ad ciuilem ex eadem instantia officio Iudicis, ita Bald. in l. quod euitandi C. de condit. ob turp. caus. & ideo dicit, quod caueant custodes carcerum ne sic condemnatum dimittāt nisi prius fisco, & parti sit satisfactum.

Furtum dicitur vnicum, licet plures simul contraeantur, & subtrahantur, Bart. in l. eum qui §. idem dicit ff. de furtis, Aret. in §. ex maleficijs num. 7. in fit. de act. quem omnino videas.

Furare licet sit permissum necessitate imminente, tamen quando fur peruenit ad pinguiorem fortunam tenetur restituere pretium, Put. decif. 85. lib. 2.

Furtum vnicum in via publica committens dicitur publicus latro, & in Regno licet furtum sit parue quantitatis punitur pena vltimi supplicij, D. Consil. D. Franc. Merlin. in controuers. forens. par. 1. cap. 17. num. 16, qui sic quotidie seruatum in Regijs Regni Tribunalibus vidisse testatur.

Limita de iure communi, quia nisi pluries in vijs publicis quis furatus esset non dicitur publicus latro, & hanc esse communem tenet Farinac. de furtis quæst. 166. num. 14. Paris de Puteo de synd. in verb. latro cap. 2. nu. 2. Tiber. Decian. in tract. crim. lib. 6. cap. 28. num. 2. latrè Ludouic. Peguer. decif. 40. Capiblanc. tom. 2. de Baron. cap. 29. num. 10. & talis non dicitur, nisi

qui

qui commiffit tria furta, prout poft
Iaf. Alex. & Fulgof. docet Petr.
Gregor. Tholoſa. in ſyntagm. iur.
vniuerſ. par. 3. lib. 36. cap. 2. num. 3.
& in his terminis tradunt Docto-
res, quod cap. inter alia de immu-
nit. Eccleſiaſt. per quem excluſi-
tur ab Eccleſiaſtica immunitate
publici latrones locuta habeat in
ijs, qui pluries in publicis itineri-
bus graſſati ſunt, late Decian. loco
citato Mar. Giurb. conf. crim. 90.
poſt plures, quos refert num. 12.
Capi blanc. d. cap. 29. num. 17.
Furtum multum enorme committē
iuxta ſententiam Baldi in auth.

ſed nouo iure num. 5. C. de ſeru. fu-
git. poteſt ſuſpendi ſicut pro tribus
paruis, quæ æquiparantur argum:
l. ſi is, qui tres verſ. cæterum putatē
ff. de excuſat. tutor. Abb. in cap. in-
ter alia num. 31. de immun. Eccl.
Iul. Clar. lib. 5. ſent. 5. furtum num.
8. quos refert D. Præſes Valenzue-
la conf. 102. num. 128. & idem in
furto qualificato, quod furcarum
pœnam meretur argum. l. capita-
lium §. famoſos ff. de pœnis, Alciar.
in cap. cum nō ab homine notab.
vlt. de ludic. Padilla in l. tranſige-
re num. 12. de tranſact. D. Præſes
Valenz. d. conf. num. 127.

IN VERBIS, QVAE INCHOANT A LIT. G.

Gabella.

Abella vt iuſta dicatur
debet eſſe impoſita ſu-
premo Principe, l. om-
nes penſitare C. de an-
non. & tribut. lib. 10. l.
placet, C. de excuſat.
muner. cod. lib.

Amplia vt etiam à Prorege poſſit
imponi, quia nulli dubium Regnū
eſt Proregē propriam Regis per-
ſonam repreſentare, late, & erudi-
tiſſimè D. Carol. Tap. Marchio Bel-
mont. deciſ. Supremi Ital. conf. 23.
n. 45. & 46. quem omnino videas.
Gabellarum ſolutio in venditione
fructuum debet deduci ab illorum
valore, conſtat ex l. quantitas ff. ad
leg. ſalcid. quæ inquit, quantitas
patrimonij deducto eo quod ex-
plicandarum venditionum cauſa
impeditur eſtimatur, Baeza de de-
cima tutori Hiſpanico iure præ-
ſtanda cap. 27. num. 1 liſta refert, &
late D. Præſes Valenzuela conf. 136.
num. 66.

Generalia, & Generalis.

Generalia contra præſeruat ius im-
pugnandi, Gabriel. conf. 40. nu. 25.
lib. 2.

Sub generalitate qui caſus compre-
hendantur, vide text. in l. ſed & ſi
§. quaſitum ff. ſi quis cau. vbi late
Paris, & an feuda comprehendan-
tur in generalibus diſpoſitionibus
latiſſimè Tiraq. in tract. de vtroq;
retract. tit. 1. §. 1. gloſſ. 3. num. 3. &
8. Nota inter generalē, & vniuer-
ſalem diſſerentiam, gloſſ. in clem.
vt cum ſcribente de vit. & honeſt.
Cleric. Tiraq. in d. §. 1. num. 25.

In generali remiſſione non continet
tur dolose facta, l. non ſolum §. pe-
nſul. & ibi gloſſ. ff. de liberat. lega.
Generalis conſuetudo quæ Princeps
patitur ex certa ſcientia, legē tol-
lit generaliter, gloſſ. notabil. in l.
lepēs quoque C. quæ ſit longa con-
ſuetudo.

Limite in ſpeciali alicuius loci quæ
legem non abrogat d. gloſſ. quam
omnino videas.

Ge.

Generalitas operatur tantum quantum singulorum expressio, l. si duo in fin. ff. de admin. tutor. gloss. in l. si quis mihi bona §. iussim ff. de acquirend. hæred. Rip. in l. 1. num. 52. ff. de vulgar. & pupill. subtit. Cephal. conf. 150. num. 13. vol. 1. Tyber. Decian. resp. 39. num. 54. & 56. lib. 2. vbi inquit quod verba generalia operantur vt proferens de omnibus cogitasse censeatur, l. regula §. vlt. ff. de iur. & fact. ignor. l. 1. §. cum Urbem ff. de offic. præfect. Vrb. l. Iulianus ff. de leg. 3. l. 10: Vinc. Hooded. conf. 49. num. 32. lib. 1. vbi tenuit quod generaliter loquens omnis rei, quæ sub genere comprehenditur meminisse creditur secundum Bald. & Alciat. in l. sub prætextu n. 2. C. de transact. Marc. Ant. Natta conf. 546. nu. 20. lib. 3. Purpur. & alij relati per Hooded.

Genus.

Genus non comprehendit omnes suas species data diuersitate rationis, cap. 2. de offic. Vicar. in 6.

Generi per speciem derogatur, cap. generi de reg. iur. in 6. Aym. conf. 70. num. 16.

Gesta.

Gesta in iudicio summario non attenduntur in plenario, Castren. conf. 337. num. 5. Seraph. decif. 193.

Gesta cum minore quando sunt ei vtilia non rescinduntur, D. Reges Carol. Tap. dec. Supremi Ital. cõf. 5. num. 38. qui refert considerata per lureconsultum in l. quod si minor §. non semper ff. de minorib.

Gesta per tutorem qui non confecit inuentarium si publicè pro tutore reputabatur valent, Rota dec. 89. par. 2. diuers. Ghisanen. decif. 97.

Gratus.

Gratus, prioritas, non vinculum pluralitas est attendenda, Castren. conf. 69. lib. 2.

Gratia.

Gratia subreptitia non ex omnibus tacitis redditur, sed ex illis solum, quæ vel sunt expressa in iure, vel si Papa sciisset non cõcessisset, Bellam. decif. 751. num. 7.

Gratia nõ vitiatur ex omissione expressionis qualitatis, quæ in iure non specificatur, Gomez. ad reg. Cancell. de infirm. quæst. 4. num. 3.

Gratia quantumuis motu proprio concessa, est nulla ex defectu intentionis, & falsitate causæ, Rot. decif. 451. par. 1. diuers.

Gratia conditionalis defendens à tertio est debilior gratia cõditionali dependente ab existẽtia rei, vt si fuerit idoneus, quia facit vt præferatur, Capell. Tholos. q. 273.

Gratia litteris non expeditis dicitur in formis, Bellam. decif. 110. num. 8. D. Præses Valenz. conf. 104. numer. 12.

Gratia vitiatur ex qualibet falsa expressione, Cef. de Grass. dec. 12. n. 3. D. Præses Valenzuela conf. 128. num. 120.

Gratia stat in lingua Principis, testimonium in scriptura, & in executione commodum, Hieron. Paul. in præct. Cancell. Apostolicæ in declaratoria super proponente, vers. vbi Papa, Molin. lib. 2. de primogen. cap. 7. num. 53. D. Præses Valenz. conf. 104. num. 13.

Gratia reuelanti delictum promissa ei non debetur, si non adduxerit probationes, licet indicet correos Capiblan. pragm. 6. num. 146.

Gratia subreptitia declarata, nihilominus minus reus est in suam pristinam libertatem reponendus, D. Cõf. D. Francisc. Merlin. in cõtrouers. forens. cõt. 1. cap. 54. n. 15. vbi refert ita per M. C. V. & S. C. nec non à Mediolanensi Senatu esse decisum, & quod Marius Giurba in conf. 57. amplius decifum testatur reu

(pendente iudicio nullitatis gratiæ) esse ante omnia priusque liberat; restituendum.

Gratiam petens nõ fatetur delictum quemadmodum secundum Guid. Pap. dec. 495. petens veniam non dicitur fateri se esse culpabilem., D. Ricc. collect. 1770.

Graumon, & Grauatus.

Graumon iudicantis vt videri possit conceditur reuisio, Mastrill. decif. Sicil. 42. num. 17. Franc. Hierony. de Leon. decif. Valentia. 166. num. 11. & decif. 184. num. 3. & quod reuisio idẽ operatur circa illius causam cognitionẽ, quod appellatio, Gjur. decif. Sicil. 30. nu. 7. post Farinac. dec. crim. 24. n. 20.

Graumina, & conditiones potest quilibet in sum rei traditione pro voluntatis libito apponere, l. in traditionibus ff. de pactis cap. quarto de censib. Bart. in l. si tibi decem in princ. in l. si intra 4a. quest. nu. 1. ff. de pactis

Grauatus de restituendo fideicommissio post mortem suam, bene potest ante mortem eogi cedere, vt eueniente morte restituat, l. cum Archimedoram C. vt in possess. legator. & per eam Alex. conf. 187. incipit videretur nu. 13. vol. 5.

Limita non procedere quãdo testator ipse remisit, l. 1. & 2. vbi Bartol. & alij C. vt in possess. legator. Authen. cõtra cum rogatus C. ad Sen. Conf. Trebell. Bald in l. iubemus in princ. num. 19. C. eod. V. i. inter communes opinioniones lib. 6. tit. 28. C. de his quib. vt indign. num. 26. Limita etiam quãdo frater fratri, & pater filijs restituere coguntur, & ita Ant. Gomez. 1. tom. variar. cap. 5. num. 10. quia asserit cessante dicta facultate debere facere inuentarium, seu Codicem rationum, arg. l. tutor, qui reparatorium l. 1. §. officio ff. de tutel. & rationi;

bus distrahend. copiamq; eius dare fideicommissario, vt scire possit, quid, & quantum debeat restitui adueniente tempore, vel conditione, lo: Andr. ad specul. tit. de instrumentor. edit. §. fin. super verbo fecerit, quia inuentarium est caput rationum d. §. officio, & adhuc opinio dicta quando testator remisit, ita intelligenda est iuxta distinctionem Molinæ cap. 17. num. 29. qui ait, quod cum huiusmodi cautio duas contineat partes prima, quod res maioratu, vel fideicommissio subiecta, die adueniente restituatur, secunda, quod in restitutione dolus malus absit, l. 1. ff. vt legator, seu fideicommissor, nomin. caueat. & si prima remitti possit, non tamen secunda, ex cuius remissione daretur occasio delinquendi, & dolus futurus remitteretur, quod fieri nequit, l. si vnus §. illud nulla ff. de pact. l. si plagij cũ similibus ff. de verbor. obligat. cap. actus de reguliuris lib. 6. glof. magna post medium in l. si ex cautione C. de non numerat. pecun. & quod ita intelligatur d. l. 2. C. vt in possess. legator. que de prima tantum parte loquitur, tenet D. Preses Valenz. in cons. 106. nu. 22. lib. 2.

Grauatus restituere hereditatem intelligitur solum grauatus de parte sua, non de ea que sibi obuenit ex causa fideicommissi, l. si Titius ex parte num. 94. in fin. ff. de legat. 3. similis tex. in l. Lucius Titius qui duos 126. iuxta glof. 1. ff. de leg. 1. vbi Bald. Imol. Castrenf. dicunt, quod si testator pluribus institutis dicat si quis ex his sine filijs decedat iubeo hereditatem meam restitui Sempronio tale præceptum intelligitur solum de parte eius, ex cuius persona vendicat sibi locum institutio, non de tota hereditate, Soc. conf. 79. col. vlt. lib. 2. Corn.

- Corn. conf. 91. sub nu. 6. Dec. conf. 8. num. 1. & 3. Thob. Non. conf. 28. n. 6. Castrenf. conf. 19. in fin. lib. 2.
- Grauat** restituere hæreditatē post mortem non potest præuenire in restitutione in præiudicium tertij Morot. resp. 3.
- Grauat** fideicommissio in restitutione non tenetur ad mobilia quæ possunt præsumi consumpta, Rota coram Lancellotto in cæsenaten. de Aldinis 23. Maij 1603.
- Grauat** in vno, in alio releuari debet, vide infra in verb. qui nu. 30.
- Grauat** restituere hereditatem deducit quod sibi debebatur, & si quid soluerit, Castrenf. conf. 369. lib. 1. in fin.
- Guarentigiatum.*
- Guarentigiatum** instrumentum quid sit, vide in l. à Diuo Pio ff. de re iud. & per Ang. in l. ait prætor §. si Iudex ff. eodem.
- Gubernator.*
- Gubernator** Ciuitatis æquiparatur Præsidi ad cuius officium spectat iura Ciuitatis defendere, & conseruare, Rot. decis. 500. p. 1. diuers.
- Guidatus.*
- Guidatus**, vel indultatus occidi non potest, & occidens poena mortis punitur, & incidit in crimen læsæ Maiestatis, Bartol. in l. 3. §. transfugos ff. de sycarijs Boer. dec. 79. nu. 2. vide Io: Grand. in tract. de bello exul. cap. 2. quæro nu. 8. fol. 32. & cap. 3. quæro nu. 29. fol. 49.
- Limita vt per d. Io: Grand. c. 27. n. 2. fol. 163. non procedere si reperiretur in comitiua forasitorum non guidatorum, quia tunc potest occidi, Foll. de foriud. num. 21. & nõ frangit guidaticum, Nell. in 2. par. temp. quæst. 15. num. 15.
- Limita etiam si occidens habuit veram, & non supinam ignorantiam guidatici, quia tunc excusaretur, Bald. conf. 9. vol. 3. & latius conf. 142. qui dicit puniendum extraordinarie si leuis sit culpa, secus si dolosè fiat, quia tunc puniretur de homicidio, ita refert, & tenet Capiblan. prag. 6. num. 168.
- Guidatus** pendente securitate non potest pro debitis arrestari, vel ei emparafieri, Vinc. de Franch. dec. 413. intellige quando est guidatus à Principe, ita per Capiblan. prag. 6. num. 166.
- Guidatis** delinquentibus nõ est seruanda fides publica, & puniri debent pro criminibus tam ante, quàm post securitatem cõmissis, Caball. resol. crim. lib. 1. casu 118. num. 2. Vinc. de Franch. decis. 258. quos refert, & sequitur D. Cõf. D. Francisc. Merlin. in controuerf. forens. cent. prima cap. 40. nu. 16. & Prag. 1. de guidaticis.
- Limita vt per D. Ricc. coll. 1385. qui dicit procedere quando guidatus committit delictum verè punibile, secus si esset aliquod leue, & quod Vinc. de Franch. hoc fundat de iure cõmuni circumscripta dicta pragmatica, in dec. 258. aliàs enim qui capiuntur sub clypeo guidatici sunt reponendi in pristinam libertatem, idem, Vinc. de Franch. decis. 415.

IN VERBIS, QUAE INCHOANT A LIT. H.

Habens.

Habens duas qualitates
preferitur haberi vnā,
licet priorem, laf. &
Bal. in l. quoties C. de
rei vendic. Pute. dec.
350. incipit in verita-
te studij lib. 2.

Habere ratum vide infra in verb. ra-
tum.

Habilitas.

Habilitas personæ, quæ requiritur ad
certum actum, sufficit quod adfit
tempore exercitij actus, Felyn. in
cap. eam te extr. de rescript. vbi li-
mitat num. 18.

Limita etiam vt non procedat si
natura resisteret à principio, ita in
simili dicit Alex. in l. inter stipulā-
tem §. sacram ff. de verb. oblig.

Habitare.

Habitare in Ciuitate, in qua quis est
ortus præsumitur, Rot. decif. 420.
par. 1. diuers.

Habitare in domo si cui testator cō-
cedat, non videtur relicta habita-
tio, nec vsus, sed tantum per hoc
videtur concessa facultas habitā-
di in facto consistens, & persona-
lis, Dec. conf. 355. & videtur Bart.
in l. Aquilius regulus, ff. de donat.
vbi Castrenf. ita vt iste qui habet
talem facultatem non possit domū
locate, nec vendere, quia ista est
concessio personalis, nō de aliquo
iure, sed de actu explicando per se
ipsum, vt per Dec. d. conf. 355. & si
iste expellatur, ei subuenitur per
officium Iudicis, gloss & Bart. in d.
l. Aquilius regulus ff. de donation.
Bart. in l. rem quæ nobis ff. de ac-
quir. poss.

Hæreditas.

Hæreditas an, & quādo dicatur pro-
fectitia, vel aduēticia, & an, & quā-
do censetur relicta filio cōtēpla-
tione patris, l. sed si plures §. in-
arrogato de vulg. & ibi Bart. Alex.
num 6. & 7. & idem Alex. in conf.
179. num. 3. & seq. lib. 5. Dec. in l.
vt liberi num. 20. C. de collat. Bart.
in l. Gallus §. quid si is num. 1. de
lib. & posth. Soc. Jun. in l. cum filio
num. 21. de leg. 1. vbi latè Bart. in
tract. de duob. fratrib. num. 7. & 8.
Abb. in cap. Ranutius num. 2. de
testam.

Hæreditas non adita non transmit-
titur, l. vnica §. in nouissimo C. de
caducis toll. l. 3. & l. quoniā C. de
iure delib. Bart. in l. ventre num.
5. vers. venio de acquir. hæred. hæred.
Alex. in d. l. quoniam C. de iur. de-
delib. Marant. ih. repet. l. is potest
num. 132. ff. de acquir. hæredit. vbi
latè, & vide Caualcant. in tract. de
tutore, & curat. num. 68. & seq.
Amplia primo, vt non transmitta-
tur hæreditas non adita à descē-
dentibus ad ascendentes, l. 2. C. ad
Senat. Conf. Orfic. Bart. in l. 1. nu.
43. ff. de vulgar.

Amplia secundo, vt non transmit-
tatur hæreditas descendens, non
adita per ascendentes ad eius li-
beros, vt tradit Crauett. consil. 37.
num. 4.

Limitatur primo in liberis, & de-
scendentibus, nam si quis decedat
ascendentium hereditate non adita,
transmittit illam ad suos libe-
ros, & descendentes, d. l. vnica §. in
nouissimo vbi DD. C. de caducis
toll. l. vnica vbi DD. C. de his qui
sunt apert. tab. Bart. in l. vêtre vers.
quin.

quintus casus nu. 25. ff. de acquir. hæred. l. as. in l. emancipata num. 7. C. qui admitti, Alex. conf. 89. incipit viso puncto nu. 4. lib. 2. Bart. in d. l. vnica C. de his qui ante apert. tabul. quod procedit tam ex testamento, quam ab intestato, & hoc tenere omnes tradit Bart. in d. l. vnica num. 3. C. de his qui ante apert. tab.

Limitatur secundo in suis hæredibus nam ex potentia fuitatis trāsmissitur hæreditas non adita, ad hæredes quoscunque etiam extraneos l. apud hostes C. de suis, & legit. & l. ex militari §. fin. ff. de milit. testam. Bart. in l. si infanti C. de iure deliberand. Bart. in d. l. ventre num. 12. l. as. in d. l. emancipata C. qui admitti, Decian. pro communi conf. 245. & conf. 244. & 250. alijs 249. & conf. 231. num. 5.

Tertio limitatur in infante l. si infanti vbi Bart. & DD. C. de iur. deliber. Marant. in repet. l. is potest nu. 132. & seq. ff. de acquir. hæred. quæ alligata est suo tract. de ord. Iud. vbi tale, & ideo videas.

Ampliatur etiam primo hæc tertia limitatio vt iste infans trāsmitat hæreditatem paternam ad matrem, Dec. conf. supra citat. & Roman. c. 61. 495. & alias limitatio nes videas per Marant. vbi supra d. nu. 132. qui latè dicit, & Bart. in d. l. ventre num. 18.

Ampliatur secundo si ignorasset sibi fuisse delatã hæreditatē, quia tunc trāsmissit ad hæredes ius petendi restitutionem in integrum, Caualean. in tract. de tut. & curat. num. 72. l. Pantonijs ff. de acquir. hæred.

Hæreditate adita substitutio expirat, l. post aditam C. de impub. & alijs substit.

Limitatur vt non procedat quãdo testator instituit seruũ credens il-

lũ liberũ, nam tũc admittitur substitutus vna cum instituto §. fin. instit. de vulg. substit. l. si pater familias in fin. ff. de hæred. instit. idemque in filio familias habito pro patre familias gloss. notab. & 1. in l. si quis filium ff. de acquirend. hæred. & ibi Bart. & latissimè in l. cũ filio ff. de leg. 1. num. 6.

Secundo limitatur, vt admittatur ex benignitate quando hæreditas non esset soluendo, per tex. in l. & si sine §. sed quod Papinianus ff. de minorib.

Limitatur tertio non procedere si hæres petijset restitui in integrũ, quia tunc non videtur adita l. non videtur C. de in integrum restitut. gloss. in d. l. & si §. sed quod Papinianus ff. de minorib.

Hæreditati paternæ, etiam cum iuramento renunciatis, non censetur renunciare legitime siue eius supplemento, Gram. decif. 57. sed oppositum videtur sentire las. in l. si quãdo §. generaliter C. de inoffic. testam. Dec. conf. 26. col. 2. tradit latè Rip. in 7. respons. num. 13. tit. de iur. gent. Tiraq. in l. si vnquam num. 144. C. de reuocand. donat. facit cap. quãuis de pact. in 6. Rip. de communi in rubr. de verb. obligat. num. 4.

Hæreditas semel adita quando repudiari possit, Bald. conf. 399. lib. 3. Rot. coram Blanchetto in Albanen. fideicommissi de anno 1579. & potest repudiari quãdo fuit adita propter cohæredem qui repudiavit l. cum repudiavit l. cum hæreditate la. ss. ff. de acquirend. hæredit. vbi Castrenf. limitat tribus modis.

Hæreditas non adita per infantem, quando transferatur ad venientes ab intestato, vide Cauale. in tract. de tut. & curat. nu. 68. & seq.

Hæreditas delata dicitur quando pos-

tet

teft adiri, Dec. conf. 57. sub num. 8.
Hæreditas est restituenda talis qualis inuenitur tempore restitutionis, ita vt non fufficiat condemnatio, Ang. in l. deducta §. qui post tempus ff. ad trebell.

Hæreditate filij priuatur mater si nõ petat ei tutorem l. sciant C. de legitimis hæred. & vocantur proximiores quamuis fuerint in eadem negligentia post lapsum anni, Gabriel. conf. 27. lib. 2.

Limita hæc principalis conclusio procedere si filius moreretur in pupillari ætate, secus si factus pubes. gloss. in d. l. sciant C. de legitim. hæred. & est ratio, quia eo tempore quo mater deliquit, vel in id tantum in quo deliquit debet puniri, non in alio d. gloss. quam omnino videas in verb. moritur.

Hæreditatis petitio, & interdictum, quorum bonorum non datur contra titulo possidentem, etiam si titulus sit acquisitus post mortem defuncti, DD. in l. 1. & 2. C. quorum bonor. decis. Pedemon. 56. num. 1. Menoch. in tract. ad ipic. num. 60. in princ. Achil. Personal. in eodem tract. Roland. à Valle conf. 48 lib. 1.

Hæres.

Hæredis appellatione cõprehenduntur omnes qui aliquo modo vocantur etiã per fideicommissum, Corn. conf. 279. nu. 4. & seq. lib. 3. Ruin. conf. 243. quia fideicommissarius vniuersalis largè loquendo dicitur hæres l. si Titius ff. quod cum eo Aymon. conf. 243. lib. 2. Bart. in l. 1. §. de illo ff. ad trebell.

Limita vt non procedat quando est dictum de heredibus institutis Bart. in l. quidam referunt §. 1. in 1. opposit. ff. de iure Codicill. Dec. conf. 218. num. 9.

Hæres hæredis testatoris hæres est l. fin. C. de hæred. instit.

Declara vt procedat quando hæres hæredis est hæres in vniuersam hæreditatem, Ruin. conf. 69. num. 16. lib. 3. Viuius decis. 10. num. 2. lib. 1. Rot. Roman. decis. 47. lib. 2. diuers.

Limitatur quando spectatur singularis affectio erga primum hæredem, l. qui liberis §. hæc verba, & l. cum filio ff. de vulg. & pupillari, ita vt hæres ex persona alterius non admittatur ad substitutionem factam per verba quisquis mihi hæres erit gloss. in §. substituitur in verbo extiterint instit. de pupillari substit.

Sublimitatur vltima propositio, vt non habeat locum quando hæres scriptus est in potestate alterius, nam tunc admittitur hæres ex persona alterius l. cum filio in fin. ff. de vulg. & pupill. & ibi gloss.

Hæres non consciens inuentarium tenetur vltra vires hæreditarias. Id tamem procedit in subsidium, Anch. conf. 411.

Limita vt non procedat quando legatarij passi sunt hæreditatem non soluendo, quia cessat præsumptio derobationis, Felyn. in cap. cum contingat num. 9. de offic. delegat.

Heredes ex disparibus partibus instituti, & inuicè substituti, cõsentur substituti pro ea portione, in qua fuerunt instituti §. & si ex disparibus instit. de vulgar. substit. & ibi glossa plura allegat l. si plures ff. de vulg. & pupill.

Declaratur ista propositio vt procedat si substitutio fuerit facta per verba appellatiua arg. l. non numquam ff. ad trebellian. & nominibus indiscretis.

Limitatur vt non procedat si fuerit facta substitutio per nomina propria, dic. l. non numquam ff. ad trebell.

Lim-

Limitatur etiam vt non procedat si in substitutione sit impostum, hæredibus institutis æquale onus, nam tunc succedunt æqualiter, l. quoties ad trebell. l. vtrum §. fin. de reb. dubijs.

Quam materiam ita esse distinguendam cenfeo ex autoritate, lasonis in l. 1. C. de impub. & alijs subit. & ex traditis per Aret. in d. §. & si plures instit. de vulg. subit. videlicet si sint nomine proprio substituti debeant pro virili portione succedere, si nomine appellatio, prout sunt instituti, si mixtim, aut in primis substituit nomine proprio, deinde nomine appellatio, & tunc succedat pro portione institutionis, si verò sunt instituti nomine indifferenti tunc succedunt, ac si essent nomine appellatio instituti, ita las. & Aret. in praxitaris locis.

Hæres cum beneficio inventarij non tenetur, nisi dare bona hæreditaria in solum, Grat. disceptat. forens. l. 16. & est privilegium inventarij, Roland. à Vall. de consecr. invent. par. 4 §. alia, Spin. de testam. gloss. 35. num. 43.

Hæres cum beneficio legis, & inventarij, si promittit solvere non gaudet beneficio inventarij, Angel. conf. 30. Surd. decif. 191. infine, & conf. 540. num. 17. vide eundem Surd. dec. 132. vbi declarat, Vinc. de Franch. decif. 323.

Hæres cum beneficio legis, & inventarij durante termino ad conficiendum inventarium nõ potest conueniri, l. fin. §. donec C. de iur. delib. Capell. Thol. q. 25 & vbi limitat Spin. de testam. gloss. 35. nu. 46. Limita in actione reali, Vinc. de Franch. decif. 352.

Hæres tenetur de evictione rei legata, l. si domus §. 1. ff. de leg. 1.

Hæres qui patitur controuersiam in

hæreditate non potest agere contra debitores hæreditarios lite pendente, l. si post, & ibi DD. de petitionib. hæredit.

Hæres adeundo non censetur approbare ea quæ defunctus ordinauit contra legis prohibitionem, Crauet. conf. 200. num. 9. Surd. conf. 196. num. 54. & seq.

Hæres qui repudiavit hæreditatem, si ad instantiam alterius dicat se hæredem, & soluat debita hæreditaria, non propterea sibi præiudicat quo ad alios, Iacob. Machel. Patroc. 60. nu. 4. Borgnin. de tutore, & curat. num. 76. vers. & faciunt Vrsill. ad Afflic. decif. 550. nu. 18.

Hæres ibi conueniri debet vbi defunctus l. hæres absens de iudic.

Limitatur vt procedat in Iudice ordinario, secus in delegato, Abb. in c. significauit nu. 5. de rescript. & ibi Fely. vide d. Abb. & Fely. de ista materia in cap. quia de iudic.

Hæredi non potest præfigi terminus ad adeundam hæreditatem, vt ab ea excludatur, sed vt detur curator Guttierrez in repet. l. nemo potest num. 221. ff. de leg. 1.

Hæres non conficiens inventarium trebellianicam amittit l. cum tale §. Titius ff. de condit. & demonstr. Ang. Aret. in §. extraneis num. 4. instit. de hæred. qualitat. & dist. & §. sed quia el segundo nu. 9. instit. de fideicom. hæredit. las. in l. fin. §. fin. C. de iur. delib. Clar. lib. 3. §. restam. quæst. 66. Non. conf. 44. col. 2. Bart. conf. 51. lib. 1. dec. Pedem. 147.

Amplia vt habeat locum etiam in liberis primi gradus, vt per Non. d. conf. 44. & d. decif. Pedem. 147. in fin.

Hæres institutus ad vtilitatem alterius non detrahit trebellianicam, gloss. in l. fideicommissaria §. fin. ff. ad trebell. quam sequuntur ibi commu.

muniter DD. Bald. in l. post mortē col. 3. num. 7. & ibidem laf. nu. 5. C. de fideic. Bald. & Alex. ad Bart. in l. fideicommissi §. cum Pollodius de vsuris, Alex. in l. seius saturninus col. 2. ad trebell.

Declara vt per Gabriel. conf. 128. vbi tradit quando colligatur testatorem apposuisse conditionem ob solam vtilitatem fideicommissarij.

Hæres adeundo quasi contrahit cum creditoribus l. 3. §. idem scribit ff. de peculio, & dicit Bald. in l. mutū §. 1. ff. de acquir. hæredit. & quod hæres contrahit veram obligationem, Curt. lun. conf. 120. nu. 7.

Hæres agit contra cohæredem pro adimplemento voluntatis defuncti actione familiæ exciscundæ Castren. in lex parte 58. ff. de acquir. hæred. in fin.

Hæredes quando conueniantur pro portionibus hæreditarijs, vide Gomez. in tract. vltim. volunt. tit. 12. num. 17. Curt. lun. conf. 329. lib. 3. num. 64. & idem Gomez. tit. de indiuidis nu. 3. vbi quod & si alter cohæres nō sit soluendo, vel quod testator ab eo id legauerit, nō potest à creditoribus conueniri, nisi pro portione, præterquam fauore dotis & si integram non possideat Surd. conf. 191. nu. 9. Grat. discept. forens. 150.

Hæres inuentarium faciens, & omitens apponere aliquam rem in eo, tenetur tantum ad duplum, latè Roland. de cōfect. inuent. cart. 81. in que ff. quid si hæres nu. 1. & 2. vbi alios allegat Alex. in l. fin. §. licentia nu. 4. C. de iur. delib. & ibi laf. nu. 4. de communi, & videtur text. in d. l. fin. §. licentia vers. illo C. de iur. delib. qui non videtur correctus per §. sancimus Auth. de hæred. & sal. & opinio ista est æquior, & de communi Viuius in tract. com

mun. opinio. op. 351. in vers. hæres num. 8. & ista opinio sine difficultate procedit stante protestatione, quod si aliquæ res deueniant ad suam notitiam, paratus est illas in inuētario apponere, vt per Roland. vbi supra Bald. in d. l. fin. §. cū igitur C. de iur. delib.

Contrarium quod immò teneatur vltra vires hæreditarias, Phanunt. de inuent. cart. 73. & 74. num. 50. Roland. conf. 73. lib. 1. Menoch. conf. 89. lib. 1. Abb. conf. 73. lib. 2. Bart. in l. Paulus ad l. falcid. & in l. rescriptū de his quib. vt indign. Rimin. lun. conf. 417. num. 24. & 31. lib. 4. vbi de communi Crot. conf. 201. n. 23. lib. 2. de communi.

Hæres qui semel fuit non definit esse hæres repudiando, Surd. conf. 457. num. 32. & 33.

Hæres grauatus restituere si decesserit sine filijs, debet præstare cautionē de restituendo, & debet cōficere inuentarium de omnibus rebus, vt per Abb. conf. 4. lib. 2. sub num. 8. Limitatur quando esset grauatus restituere alicui cōsanguineo, decis. Perus. 63.

Hæres tenetur suis sumptibus, & opere præstare rem legatā in longinquis (partibus existentem l. cum seruis vbi Bart. & DD. ff. de leg. 1.

Hæres tenetur rem legatam pro debito hæreditario obligatam luere l. si res ff. de leg. 1. vbi Bart. & DD.

Hæres cum beneficio legis, & inuentarij si non citauerit certos creditores, quo ad illos tenebitur vltra vires hæreditarias, & quo ad alios erit tutus beneficio legis, & inuentarij, Crauet. conf. 89. num. 6. vol. 1. Caualea. in tract. de tut. & curat. num. 76. Surd. conf. 181. lib. 2.

Hæredem ab intestato esse probatur si ostendatur illum esse filium, vel aliàs coniunctum defuncto, Corn. conf. 95. lib. 4. num. 3.

Hæres

Hæres omittens adimplere voluntatem defuncti priuatur hæreditate, Auth. hoc amplius C. de fidei. com.

Limita vt per Gozad. conf. 34. Paris. conf. 19. lib. 2. num. 114.

Hæres præsumitur ille qui citatus nõ contradixit, Alciat. conf. 98. lib. 3. tom. 2.

Hæres institutio in omnibus bonis mobilibus, & immobilibus dicitur vniuersalis, Seraph. decif. 622.

Hæres grauatus restituere hæreditatem quamuis inuentarium non conficiat deducit, quod sibi debetur, Ang. conf. 64. Mant. de coniectur. lib. 7. tit. 8. num. 15. & quod alteri soluit secundum tempus solutionis, Mant. de coniectur. lib. 7. dict. tit. 8. num. 20.

Hæres potest contrauenire facto defuncti proportionibus quarum nõ est hæres, Gabriel. conf. 43. lib. 2. aliis 75.

Hæredis bona possunt per testatorem obligari, Afflict. dec. 111. Vide de Franch. decif. 53. nu. 7. Alex. in l. si hæredis num. 2. ff. de legat. 1. Paris. conf. 2. num. 35. lib. 3. Negul. latè par. 2. memb. 2. num. 53. & seq. vide Menoch. conf. 707. lib. 8. num. 7. Honded. conf. 3. lib. 1. Vinc. de Franch. dec. 321.

Declara id procedere quando defunctus in specie obligat bona hæredis, Cyn. in l. assiduis num. 12. & ibi Bald. num. 13. C. qui potiores in pign. habeant; quia in obligatione generali non veniunt bona hæredis, l. Paulus ff. de pignor. & Bart. in d. l. assiduis num. 9. Afflict. decif. 200. Franc. decif. 321. nu. 2. Castren. conf. 168. lib. 2. sub. nu. 2.

Hæres non potest venire contra factum defuncti licet à matre C. de rei vendic. de quo vide Gabriel. conclus. 11. de regul. iur. Castren. conf. 93. in fin. lib. 2.

Declara vt non procedat quando venit ex persona propria, l. fin. C. de euct. Thob. Non. conf. 39. nu. 6. & seq. Dec. conf. 184. nu. 6.

Hæres grauatus de restituendo potest compelli soluere debita hæreditaria, quæ tamen restitutionis tempore competit fideicommissario, Ang. in l. deducta §. qui post tempus ff. ad trebell.

Hæres grauatus fideicommissio in restitutione fideicommissi deducit omne id, quod soluit ratione æris alieni, vel legatorum testatoris, l. 1. & 2. C. ad trebell. Paris. conf. 83. num. 24. vol. 2. & etiam occasione sui crediti, Rot. decif. 680. par. 1. diuersi. & dotis Ruy. conf. 135. nu. 8. lib. 3. Gabriel. conf. 124. lib. 1. secundum tempus solutionis, Rot. d. dec. 680. in princip. Cuman. conf. 37. Roland. conf. 65. lib. 2.

Ampliat vt procedat etiam si sit solutus ex fructibus bonorum hæreditariorum, quia non sunt hæreditarij, sed hæredis l. in fideicommissariam vbi Rip. ff. ad trebell. l. deducta §. qui post tempus eod. tit. Ruy. conf. 135. nu. 10. lib. 3. Socc. iun. 109. num. 22. lib. 1. Menoch. de arbitr. cas. 256. Castren. conf. 186. lib. 2. Decian. conf. 49. nu. 17. lib. 2. Rot. decif. diuersi. 680. par. 1. Calcan. conf. 37. nu. 6. Gabriel. conf. 124. lib. 1. Ruy. d. conf. 135. nu. 8. lib. 3. Aymon. conf. 792. post nu. 9. Roland. conf. 65. nu. 24. lib. 2. vide Cephal. cõf. 105. Dec. conf. 370. Marza. conf. 1. epitom. 28. Simon de Pret. conf. 137. num. 28.

Hæres institutio in rebus alienis facta non sustinetur, neque ratione iuris accrescendi in bonis testatoris, neque quod sibi debeatur estimatio dictarum rerum in bonis testatoris, Gomez in tract. vltim. volunt. cap. 10. num. 16.

Homicida, & Homicidium.

Homicida tenetur nedum ad penam corporalem, sed etiam ad refectionem expensarum medicorum, &

37 ad interesse ratione operarum, text. in l. ex hac lege ff. si quadrup. pauper. feciffidicat. l. qui nomine ff. ad l. cornel. de fals. vbi Bart. & Alber. Martin. Nauarr. in 2. part. decret. in 5. precepto decalogi c. 15. num. 23. Sotus de iust. & iur. lib. 4. quest. 6. artic. 3.

Ampliatur, etiam si occisus non esset, in alicuius potestate, Vinc. de Franch. decis. 460. & ius petendi transit ad hæredes, Balb. dccif. 95. & contra hæredes, Achil. de Grass. decis. 1. de iniur.

Ampliatur etiam in minore, qui licet ratur minoris ætatis, &

38 non ex insufficientia probationum, veniat condemnatus pœna extraordinaria pro homicidio, non tamen evitat penam interesse partis latè D. consil. Capyc. Latro dec. 75. num. 5.

Limita ut non procedat nisi homicida sit legitime cõiunctus, vel confessus ex regula tex. in l. qui accusare C. de edendo, Clar. in practic. crimin. quest. 62. in princ. Caball. resolut. crimin. cent. 1. casu 82. nu. 15. & ideo quamvis Iudex ex defectu probationis, & inditiorum soleat condemnare inquisitum ad pœnam extraordinariam, ut habetur ex traditis pro ipsomet Caball. in cas. 95. non tamen per hoc debet cõdemnari ad interesse partis, quia tunc non condemnatur tanquam verus reus, sed tanquam de delicto suspectus.

Sublimita hoc procedere quando pars agit criminaliter pro interesse, secus si civiliter, quia tunc post cõdemnationem ad pœnam extraordinariam pars offensa civiliter pro interesse agere potest, Fatinac.

de reo confesso, & conuicto quest. 86. nu. 17. Barbosa in l. 2. in princ. vers. non obstat secundum ff. solut. matrimon.

39 Limita etiam ut non procedat in prouocato ad pugnam, & prouocantibus ad inuicem quamuis aliquis eorum interfectus remaneat, quia tunc non tenentur ad interesse, Dom. Consil. Capyc. Latro d. decis. 75. num. 23. & 24. videndus omnino qui prædictis cõsideratis, ita decisum refert per S. C. Neap. in causa Regij Filici cum Angelillo Ardizzone de homicidio inquisito.

Homicidium committens honoris sui causa non punitur pœna mortis naturalis, quia honor æquiparatur vitæ, l. ut vim, & l. 1. C. vade. vi.

Amplia ut procedat etiam quod homicidium committatur post longum tēpus à recepta iniuria Consil. Gizzarell. in decis. 12. nu. 4. ita refert semper iudicatum per S. C. Neapol. vide etiam infra in verbo occidere, in verbo vulnerare, & in verbo venenare.

Homicida, licet etiam casualis fiat irregularis si dedit operam rei illicitæ. Ant. de Butrio in cap. quassitum num. 9. de tempor. ordinat. in cap. 1. & in cap. continebatur nu. 2. de homicid. quem sequitur D. Præses Valenz. in consil. 128. num. 3. tamen non est priuatus ipso iure beneficio, sed venit priuandus per sententiam, ut tradit Innoc. in cap. cum nostris num. 1. vbi Imola de concess. præbend. Ioan. Andr. num. 4. Anton. num. 16. Abb. 22. & Bald. nu. 6. in l. cum fratrem C. de his quib. ut indign. Felyn. in cap. quoniam frequenter 9. porro nu. 23. vers. si glossa, ut lite non conte. ff. & in cap. de quarta num. 33. vers. secundo.

Amplia, etiam in homicida volū-
tario, vt post alios hanc esse magis
communem opinionem, & quod
ferè omnes Canonistæ, & legistæ
eam tenent, refert D. Præses Val-
lenz. d. conf. 128. num. 36. & num.
33. quod nec ipso iure perdat Ca-
nonicatum, Capell. Tholos. quæst.
208.

Homo.

Hominum voluntas videto infra in
verbo voluntas num. 62. & 63.

Honestas.

Honestas præcipuè requiritur in le-
ge D. Præses Valenz. in conf. 101.
num. 79. lib. 2. & honestus modus
seruandus est non immoderata,
cuiusq; luxuria subsequenda, idest
prodigalitas, vt inquit pulcherri-
mus rex. in l. ex damni ff. de damno
iuncto, Monach. in cap. cupientes
num. 89. de elect. in 6.

Honor.

Honor etiam in genere mortis cui-
cumque vtilitati præponitur, l. lu-
lianus ff. si quis omiff. caus. testam.
l. iusta ff. de man. umiff. vindict. glo.
in verbo ob culpam ad finem in §.
suspectus inffit. de suspect. tutor. l.
quæ omnia §. sed & si ff. de procu-
rator. Dec. conf. 686. incip. magni-
ficus num. 10. vol. 2. Crauet. conf.
2. num. 28. & conf. 168. nu. 2. quæ-
lis est enim qui famam negligit
cap. dilectus de excessib. prælator.
l. 2. C. de dignitatib. lib. 10. Paris
de Puteo de re milit. gloss. 18. nu.
7. cum sit maior res bonorum ex-
ternorum l. si adulterium §. Imper-
atores ff. ad l. Iul. de adult. Couar.
lib. 1. variar. cap. 2. num. 8. & in reg-
ul. peccatum 1. par. relect. num. 2.
& ideo famam, & honorem suum
oneratum negligens crudelis est,
cap. nolo 12. quæst. 1. cap. non sunt
11. quæst. 3. & notatur in c. si quis
præbiter de purgat. Canon. Ceph-
thal. conf. 57. num. 5. tom. 2. Abb.

in cap. maghæ num. 13. de voto.

Honor multò maior debetur Epifco-
po, quàm eius Vicario, vt probat
Dec. in cap. sanè num. 7. de offic. &
potest. iudic. delegat. & dixit Bald.
in l. sed si hac §. semper autem nu.
1. ff. de in ius vocando, quia ho-
nor, qui debetur domino, non de-
betur eius officiali, vel ministro,
Io: Franc. de Ponte decif. Collat.
Conf. 15. num. 6. Steph. Grat. tom.
1. discept. forens. cap. 106. nu. 19. &
sequent.

Honores, & Magistratus magis dari
debent nobilibus, quàm plebeis,
vt ait post specul. Dom. Præses Val-
lenz. consil. 166. num. 17. qui sua
virtute pollet, & parentum habet
imagines, magis est honorandus,
& concurrentibus virtutum præ-
mijs præferendus, vt virtutum C.
de status, & imaginibus, & ideo
generosos tales à Principe in offi-
cijs, & beneficijs esse præferen-
dos, cap. super eo de testibus cap.
penult. de præbend. & ratio fun-
damentalis est propter magnam
præsumptionem, quam habent iu-
rafin fauorem nobilium quo ad re-
gimen officiorum publicorum, vt
resoluit Alciat. de præsumpt. reg.
1. præsumpt. 48. Menoch. lib. 6. præ-
sumpt. 59. nu. 1. & fin. Tiraq. tract.
de nobilit. cap. 20. num. 1. & 2.

Hypotheca.

Hypotheca competens pro dote re-
lictæ in testamento incipit à die
conditi testamenti Castrenf. conf.
15. lib. 1. Iaf. in Auth. res quæ C.
de legat.

Hypothecā prius habens præfertur
anteriori creditori qui postea ha-
bit hypothecam, l. creditor, qui
prior §. si primus ff. qui pot. in pig-
habeant. l. eos C. eod. tit. Neguf. de
pignor. par. 5. mem. 2. num. 2. Bart.
in d. §. si primus Iaf. in l. quoties
num. 11. C. de rei vendit. Rip. in l.

- privilegia num. 37. ff. de privileg. credit.
- Amplia procedere etiam si ei qui postea habuit hypothecam sita facta traditio, laf. in d. l. quoties nu. 11. C. de rei vendic. & est tex. in l. si prior §. fin. ff. qui pot. in pign. hab.
- Declara ut non procedat in creditore chirographario, qui non habet scripturam trino teste notatā, de quo vide per Surd. decif. 71. vide alia supra in verb. creditor.
- Hypotheca primo causata non potest ratificari postquam bona fuerunt in alium translata, Bart. in l. si in debitum §. 1. ff. rem ratam haberi. Veg. conf. §. 1. nu. 32. & seq.
- Hypotheca incipit à die contractus quando conditio est potestativa, ex parte creditoris, Rot. dec. 728. par. 1. diuers.
- Hypotheca competit pro qua parte competit actio personalis, Bona. dec. 32. par. 1. diuers. Surd. dec. 76.
- Hypotheca extinguitur per dationē rei in solutū, & non potest agi ptimea actione, Surd. decif. 266.
- Hypotheca per supervenientem dominium extinguitur, Angel. conf. 208.
- Limita ut non procedat quando dominium supervenit reuocabiliter, & ubi extingueretur de rigore iuris, latē Neuizz. conf. 69. nu. 13. & seq. Surd. conf. §. 13. num. 22.
- Hypothecaria competit fideicommissario vniuersali, Surd. decif. 76.
- Hypotheca in re communi subsistit etiam facta diuisione, Vincent. de Franch. decif. 77.
- Hypotheca nō cadit super fructibus rei locatæ collectis per conductorem, Surd. decif. 97.
- Declara ut non procedat respectu domini qui præterit alijs, Grat. discept. forens. 25.
- Hypotheca non oritur nec tacita,
- nec expressa in bonis ipsius hæredis per additionem hæreditatis, sed tantum actio personalis, Negus. de pign. par. 8. membr. 1. num. 21. Phanunt. in tract. de inventar. num. 109. Papien. in sua prax. in form. libell. action. hypothecar. in verb. ex memoratis causis nu. 14.
- Hypotheca reseruata per venditorē in contractu habito cum minore non valet sine decreto Iudicis, Gozzad. conf. 16. vide Borgnin. de tut. & curat. num. 246. Surd. decif. 157. Grat. disceptat. forens. 26. in princ.
- Hypotheca resoluitur ubicumque alienatio fit ex necessitate, Negus. de pign. 1. mem. §. par. num. 44.
- Hypothecam specialem habens non tenetur excutere si obligatio sit in forma Camera, Surd. confil. §. 13. num. 20.
- Hypotheca quæ competit soluto matrimonio pro restitutione dotis nō habet locum in casu matrimonij non sequuti, Surd. conf. 131. num. 27. lib. 1.
- Hypotheca reseruata pro sorte non extēditur ad fructus, Cyn. in l. per retentionem vers. & ideo C. de usuris, Rip. in l. privilegia num. 13. ff. de privileg. credit. Roman. conf. 407. num. 2.
- Contrarium est verius, Afflic. decif. 10. num. 3. Naet. conf. §. 47. num. 12. Aret. §. fuerat. in 2. col. num. 2. & vers. quæro an bona mariti in ista de act. vbi laf. nu. 42. Negus. de pignor. in 4. mem. 2. par. nu. §. 1. vers. vera est ergo, Rip. d. l. privilegia. num. 15. Castren. conf. §. 3. num. 2. lib. 3. l. Lucius ff. qui potior. in pignor. hab. Socc. conf. 93. num. 13. lib. 1. Surd. decif. 171. Alex. in l. si cum dotem §. fin. autem num. 11. ff. solut. matrim.
- Concorda ut prima opinio procedat quādo fuit facta obligatio profor.

forte tantum, sicut si simpliciter, Bart. in l. solutus §. si non forte sub n. ff. de pignor. act. Rip. vbi supra num. 15. Gabriel. cons. 153. lib. 2. num. 7. & seq. vide Surd. decia 71. Grat. discept. forens. 117.

Hypothecaria non confunditur quando debitor succedit fideiussori suo sed tantum confunditur personalis fideiussoria in principalem obligationem, scilicet bona fideiussoris reditu hypothecata peruenta ad principalem debitorem obligata permanent, ut antea ex text. in l. cum quis §. fin. ff. de solution. & idem iuris est si alter ex correis succedat correo reditus.

Limita quando debitor reditus succedit creditori suo, quia tunc confunduntur personalis, & hypothecaria obligationes l. Stichum §. aditio ff. de solut. l. cum secundum C. de fideicommissi. l. nec pignus ff. de teg. iur.

Sublimita quando creditor antequam moretetur hypothecam in-

alium transfuisset, quia tunc si debitor heredem relinquit, quamuis hereditatis aditione confunditur directa hypothecaria, non tamen confunditur utilis in tertium translata l. si heres la seguda, & ibi Bart. ad Trebell. l. hereditatem, & ibi gloss. in fin. ff. de donat. l. quis ergo casus de pecul. legat. Bart. in l. 1. C. de act. & oblig. Paul. c. 6. §. 395. Negul. de pignor. 3. par. membr. 1. num. 56.

Limita etiam in creditore reditus qui succedit debitori suo, quia tunc actio personalis, & etiam hypothecae confunduntur si creditor inueniens res hypothecatas in hereditate debitoris efficitur earum dominus. Primum probat text. in d. §. aditio. Secundum patet, quia

41 hypotheca confunditur in dominio l. cum heredes ff. de acquiren. possess. vide Gaspar. Roderic. in tr. de annuis reditibus lib. 2. q. 19. nu. 33. & 34. vbi etiam inueniuntur ampliationes, & limitationes,

IN VERBIS, QVAE INCHOANT A LIT. I.

Idem.

dem, verbum, proprie, & improprie accipi potest, l. 21. ff. de offi. Proconsul. intelligitur, ut procedat secundum subiectam materiam.

Idem operatur fictio in casu ficto, quod veritas in casu vero §. duorum instit. de nupt.

Limitatur ut non procedat si sequatur prauus intellectus, & correctio legis.

Ignorantia.

Ignorantia facti alieni excusabilis est l. 3. ff. de iur. & fact. ignor. §. si quis

agens, & ibi gloss. Ang. & Ias. instit. de act. l. si mulier l. 1. ff. ad velleian. Limitatur primo loco ut hoc non procedat quando istud factum fuisset sepe tractatum, & discussum per illum qui ignorantiam allegat Bald. in l. cum rem alienam C. de legat. per l. procula ff. de probat. Ias. in §. si quis agens instit. de act. nu. 7. Secundo limitatur si factum de quo queritur fuisset publicatum in loco, in quo qui ignorantiam se vult excusare sit solitus permanere gloss. & Bart. in l. si tutor petitus C. de pericul. tut. Ias. d. §. nu. 8. Addit. ad Bart. in l. fin. ff. de decret. ab ordin. fac.

Limitatur tertio si esset factum notabile,

tabile, & graue cap. cum illorum extr. de sentent. & excommun. l. si num. 9. in d. §. si quis agens, & Bart. & Addit. vbi supra.

Quarto, & vltimo limitatur vt non excuset eum qui perquirere tenebatur, Surd. conf. 50. nu. 22. Grat. difcept. forens. 194.

Ignorantia in his quæ publicè fiunt non est tolerabilis, Rot. decif. 70. par. 2. diuers. num. 5.

Ignorantia statuti est tolerabilis in nouo ciue qui parū moram traxit in loco, Roman. conf. 251. num. 3. & 228. num. 8. in fin.

Ignorantia facti proprii non est tolerabilis l. quāquam ad Velleian. l. plurimum ff. de iur. & fact. ignor. l. in. ff. pro socio.

Limitatur vt non habeat locum quādo factum istud de longinquo esset actum, quia tunc cum memoria hominū volubilis sit est tolerabilis ignorantia, Bart. in l. non fatetur de confessis.

Secundo non habet locum quando esset factum implicitum, & inuoluntum, Bart. in l. si quis ita delegauerit de nouat. verum si agitur de damno vitando, fecus si de lucro captando vt dicunt DD.

Ignorantia iuris est damnabilis iniuris professore, Sarnen. super reg. de subrogand. quæst. 7. num. 8. vbi multa Lambert. de contract. gloss. 1. num. 132.

Ignorantia damnū dātis, probatur per iuramentum damnū passi, Pract. Papiens. in form. libell. act. real. in verb. nec se astringens.

Ignorantia probatur iuramento, l. præsumitur de reg. iur.

Limita vt per Felyn. in cap. 2. de constit. num. 12. & seq.

Illud.

Illud requiritur ad actum dissoluedum, quod à principio ne actus fieret requireretur l. si pecuniæ ff. vt

in poss. legat. in fin. notat Castr. in l. si fideiussor §. si satisdatum ff. qui satisd. cog. num. 55.

Illud quod potest præsumi ex vi instrumenti, videtur esse de tempore instrumenti l. iurisperitū §. quod fere ff. de pac. notat Ang. Aret. in §. fuerat nu. 5. in fin. instit. de actionib.

Immemorabilis.

Immemorabilis non probatur ex instrumentis, Rot. decif. 803. par. 1. diuers. num. 5. quia non metitur ex tempore, sed quod non sit memoria in contrarium, Seraph. decif. 454. Alex. conf. 16. nu. 17. lib. 5.

Immissio.

Immissio non datur hæredi nisi redita ratione administrationis bonorum defuncti, vide in vna Romana hæreditatis coram Pegna 17. Nouembris 1592.

Immunitas.

Immunitas Ecclesiastica vide supra in verbo Ecclesiastica vers. Ecclesiastica immunitate, & in verbo sacrilegus.

Impetrans.

Impetrans secundas litteras non faciens mentionem de primis etiam quod primæ non sint sortitæ effectum in re, sed tantum in spe nihil agit, Felyn. in cap. in nostra num. 3. de rescript.

Item tenetur facere mentionem de beneficio de quo fuit spoliatus Felyn. vbi supra.

Impetrans beneficium per mortem familiaris alicuius Cardinalis debet facere mentionem de dicta familiaritate cū appositione nominis, & tituli dicti Cardinalis, Felyn. in cap. in nostra nu. 20. de rescript. Item de iure quæsito ex electione, sed præsentatione patronorum, Felyn. in d. cap. in nostra num. 25. & de incompatibilitate, Rot. decif. 650. part. 1. diuers.

Item de iure quod non vacat, vel

de

de hospitali, si impetratio, & in forma pauperum, Felyn. in d. cap. nu. 22. & 25.

Item de beneficio, quod obtinet quamuis exiguo, cap. si proponente de rescript. & ibi gloss. enumerat plures expressiones.

Inclusio.

Inclusio vnus est exclusio alterius, & e contra exclusio vnus est inclusio alterius, l. cum prætor in princ. ff. de iudic. & ibi notat Accur. l. maritus C. de procuratorib. cap. nonne de præsumpt. l. legata ff. de suppell. leg. Arg. l. cum lex ff. de legib. l. 1. §. huius rei ff. de officio eius, Cagn. in l. 1. nu. 31. de reg. iur. Socc. iun. in rub. de acquir. poss. idem Cagn. in l. 1. C. de pact. num. 49. vide gloss. in l. in donationibus in verba sub notatione C. de donat.

Primo nota, quod limitatur hæc regula, vt locum sibi non vendicat, vbi aliquid in vna lege est omissum, in alia verò positum, & expressum, Ias. in l. 1. ff. de acquir. hæred. Cagn. in l. omnis definitio de reg. iur. Ias. in l. 1. §. adipiscimur num. 4. de acquir. possess. Dec. conf. 110. col. 2. vers. 2. num. 6. & hæc declaratio comprobatur ex decis. Pedem. 87. num. 12. Dec. conf. 190. col. 4. quia si non esset verum sequeretur absurdum quod vna lex alteram corrigeret, contra l. nam absurdum ff. de oper. libert. nam in dubio non est facienda legum correctio, & etiam contra l. vnicam C. de inoffic. dot. §. quibus primo constat, & l. saneimus C. de testam. Dec. conf. 99. sub num. 4. & specialis inclusio non excludit, quod ex alio capite includitur, Cagn. in d. l. omnis definitio ff. de reg. iur. num. 44.

Secundo limitatur quando in exclusis, siue in permissis, & prohibitis diuersa est ratio, secus si sit eadem, vt tradit Accur. in d. l. cum

prætor de iudic. Cuman. in l. consilio §. fin. ff. de curat. furios. Bart. in l. 1. C. de diuers. rescript. idem Bart. in l. 1. ff. de officio eius, Bellon. in §. masculino num. 4. instit. de pupill. substit. vide l. 1. C. de diuers. rescript. & probatur ex regula l. i. lud ad l. Aquil. & in l. à Titio de verb. oblig.

Tertio limitatur vt habeat locum principalis conclusio vbi sunt duo separata, quoniam tunc quod de vno conceditur de altero omitti videtur, l. si maritus C. de donat. inter vir. & vxor. secus quando sunt conexa per alleg. l. 1. C. de rescript. sentit Soccin. iun. in rub. ff. de acquir. possess. n. 74. Ias. in l. 1. §. 1. nu. 4. de acquir. possess. & Bald. in l. 1. C. de diuers. rescript.

Quarto quædo aliquid includitur, siue exprimitur ratione frequentioris vsus; tunc non excluditur casus minus frequens, Cagn. in l. 1. num. 31. ff. de reg. iur. gloss. in l. 1. C. de his qui ad Eccles. conf. Socc. iun. in l. 1. num. 237. de solut. matr. gloss. in clement. 1. in verbo possidentes de rescrip. Ias. in l. 1. num. 2. lect. 32. C. de sacros. Eccles.

Quinto habet locum quando duo sunt incompatibilia inter se, tunc enim vno admissio alterum excluditur, ita declarant DD. in l. cum prætor ff. de iudic. siue dicta regula procedit in contrarijs, secus in diuersis, Bald. in l. 1. C. de diuers. rescript.

Sexto, dic. l. cum prætor loquitur, quando ex pluribus permissis vnus prohibetur, tunc enim ex istius prohibitione alia prohibita non censentur, sed potius confirmantur, quoniam exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, l. nam quod liquidò §. fin. ff. de pœn. legat. §. vt aut lex vbi not. Accur. Auth. de reb. Eccles. non alienand.

siue

siuè dicta regula procedit in genere prohibitorum, secus in genere permissorum, Bald. in l. 1. C. de diuers. rescript.

Limitatur septimo, quando duo essent similia, quia non excludit casum similem, Soccia. iun. in l. 1. num. 237. ff. solut. matrim. facit l. non possunt ff. de legib. & gloss. in l. ob 23. C. de prob. minor.

Octauo limitatur quando constat de contraria mente legislatoris, vel disponentis, las. in l. 1. §. adipiscimur num. 4. ff. de acquir. possess. & perd. §. adipiscimur, & alia iura per eum allegata, & facit in arg. l. non aliter ff. de l. 3. & l. 3. C. de lib. præter. cum similibus.

Incola.

Incola dicitur qui aliunde ventens constituit domiciliū in loco, Surd. conf. 59. lib. 1. vbi latè, Rot. decif. 105. par. 1. diuers. & decif. 150. par. 2. Honded. conf. 5.

Incompassibilitas.

Incompassibilitas Beneficiorum triplex, Card. conf. 3. Rot. decif. 483. par. 1. diuers.

Indebitum.

Indebitum est, quoties causa, ob qua solutum est offenditur falsa, Bart. in l. non fatetur num. 10. ff. de confessis.

Indebitum solutum siquidem consistat in illis rebus, quæ recipiunt functionem in genere suo repetitur tantundem, si verò in his quæ non recipiunt functionem, & quod soluitur solutione extinguitur, repetitur illius æstimatione in quantum accipiens est effectus locupletior, si verò non extinguitur, repetitur si extat, aliàs non, nisi esset effectus locupletior, Bart. in l. si non sortè §. libertus nu. 12. ff. de condict. indebit.

Indefinita.

Indefinita æquipollent vniuersali l. si

pluribus ff. de legat. 2. & ibi Bart. latè notat quomodo sit intelligendum.

Amplia si addatur signum vniuersale, quoniam nedum veniunt ea, quæ secundum proprietatem vocabuli, sed etiam accidentaliter, Lheres meus §. 1. ff. de leg. 3. Sarne. super regul. triennial. quæst. 14. numer. 3.

Limita vt per Felyn. in cap. postulasti sub num. 1. extr. de rescript. vt non procedat quando aliquid accidens est annexum rei, propter quod nõ est eadem ratio comprehensorum in indefinita locutione. Limita etiam in probationibus, vt per Dec. conf. 147. num. 13. Alex. conf. 7. num. 1. lib. 1.

Indefinita locutio non derogat speciali consuetudini introductæ, ita Bal. in l. 2. C. de bonis quæ liberis num. 1.

Indicia.

Indicia sufficientia, & vrgentia efficiunt, vt semel tortus, etiam alijs nõ superuenientibus, possit iterum torqueri, dummodo non torqueatur ultra bis, vel tres, secus si erunt leuia, quia semel tortus non poterit iterum torqueri, ita Euerard. in sua centuria in præambulo vbi multa allegat num. 9. quem videt lul. Clar. in sua præd. crimin. lib. 5. quæst. 64. num. 38.

Indicia debent probari per duos testes, Gabriel. conf. 183. num. 1. lib. 1. Pedem. decif. 79. num. 16.

Indiuiduum.

Indiuiduum multipliciter consideratur, vt per Salyc. in l. si ultra C. de fideiuss.

Indiuiduum dicitur tam respectu nature rei, quam ex intentione partis, quæ aliàs non fuisset contractu l. 1. §. sed & si mihi ff. de verb. obligat. vbi Alciat. num. 2. Rot. coram Coccino in Roma domus 9. Decbris 1620.

Inductum.

Inductum in favorem alicuius in eius odium retorqueri non potest, l. Carbonianum §. duæ sunt causæ, vers. non debet ff. de Carbonian. edict. & l. nam quod favore C. de legibus, & consit.

Limitatur ut non procedat quando odium veniret in necessariam consequentiam, vel favor haberet annexum odium, Bald. in d. l. quod favore C. de legib. Abb. in cap. fin. num. 11. de mut. petit. vbi limitat etiam in æquiparatis.

Inducta in augmentum non debent operari diminutionem, arg. l. legata inutiliter ff. de leg. 1.

Limita ut procedat circa id ad cuius augmentum inducta sunt, sicut circa aliud, ut declarat Francisc. Aret. in d. l. legata inutiliter in fin. princ.

Indulgentia.

Indulgentiam ut quis consequatur non sufficit bona voluntas, Dec. conf. 176.

Infamia.

Infamia quando penitentia tollatur, vide fo. de Garon. in l. k. num. 22. C. de secund. nupt.

Infinitas.

Infinitas est vitanda, pluribus comprobatur Sylvan. conf. 34. nu. 2. & seq.

Infirmitas.

Infirmi tatis privilegia, vide per Sarn. super regula de infirmis questio. 9. num. 7.

Infirmans dicitur etiam qui levi infirmitate laborat ad effectum regulæ, Rot. decis. 77. par. 2. diuersi.

Inhibitio.

Inhibitio non conceditur in præiudicium possessoris, Cæf. de Grass. decis. 3. de caus. poss. & propriet.

Inimicus.

Inimicus capitalis qualis esse debeat ut possit repulsari in criminibus exceptis, videtur infra in verbo re;

pulsa, vbi latè numer. 41.

Iniquitas.

Iniquitas omnia præcipitat, Add. ad Bellam. decis. 24.

Iniuria.

Iniuria non censetur remissa per commissionem in simul, Capell. Tholos. quest. 234. & quando remittatur penitentia iniuriæ, Capell. Tholosan. quest. 410.

Iniuria non potest remitti per patrem quando est vilis persona, Capell. Tholos. quest. 242.

Iniuria personalis dicitur triplex, ut per Bald. in l. i. ff. de his qui deiecerint vel effud.

Iniuria facta famulo dicitur facta domino, & potest agere actione iniuriarum, Capell. Tholos. q. 145.

Iniuria illata à procuratore fisci est punibilis, Crauet. conf. 168. per totum.

Iniuriam commissam, & illatam in personam filij per cõiunctam personam, pater remittere non potest, videtur infra in verb. pater nu. 15.

Iniuriarum actio quando, & cui competat, vide latè per Oldrad. consil. 53.

Iniurias veras dicens non potest contra illum agere iniuriarum, Gloss. in l. cum qui in verb. infamavit ff. de iniur. licet iniuria fiat etiam dicendo veritatem, Capell. Tholos. quest. 127.

Innocentus.

Innocentus multoties se à comparando subtrahit timore carceris, vide supra in verb. contra max. num. 15.

Instantia.

Instantia quando transeat in successorem, vide Abb. & Felyn. in cap. quia v. de iudic. vbi gloss.

Instantia cepta cum layco non transit in Clericum, Peregr. de fideic. artic. 53.

Institutio, & Institutus.

Institutio sub conditione castitatis

respi-

refpicio utriusq; tēpus ante, & post
aditā hereditatē, Seraph. dec. 749.
Institutus in vna re est loco legatarij,
vide gloss. in l. cum à matre C. de
rei vendic.

Declara vt procedat in ijs quę
refpicit ipsam rem, secus in ijs quę
veniunt extra rem, Iaf. in l. Lucius
num. 25. vbi videas ff. de vulgan. &
pupill.

Institutio præcedere debet ad hoc vt
valeat substitutio, vide infra in
verb. substitutio nu. 48.

Instrumentum.

Instrumentum debiti repertum pe-
nes debitore inducit præsumptionem
satisfactionis, & alias præsum-
ptiones, de quibus per Felyn. in
cap. 2. vt lite nun contest. Vinc. de
Franch. decif. 361. Capell. Tholos
quæst. 230. Roman. conf. 3.

Limitatur per Roman. conf. 446.
& quod debeat probare sibi redditum
voluntate creditoris, gloss. in
l. quod debitori C. de solut.

Instrumentū non habet vim, nisi duo-
rum testium l. in exercendis C. de
fid. instrum.

Limitatur vt non procedat quan-
do in eo sunt ascripti plures testes
nam tunc tot testium vim habet
C. de testibus, & ita tenet Bartol.
Dyn. Bald. Alber. Aret. Imol. & alij
in l. hæredes palam ff. de testam.
Bal. Castres. & Corn. in l. 1. C. eod.
Iaf. & alij in l. fin. C. de fideicom. &
de cōmuni testatur Non. in §. sed
cum aliquis inffit. de testam. num.
12. circa fin.

Instrumentum de eo quod quis de-
bet potest à creditore peti, Surd.
conf. 144. lib. 1. Tiraqu. de retrac.
lign. §. 29. gloss. 5.

Instrumentum guarentigię nõ habet
executionem paratam contra ter-
tium, qui successit in bonis eius
cum quo dictum instrumentum,

fuit celebratum, etiam si ageretur
hypothecaria, Felyn. in cap. cum
super num. 15. ff. de sentent. & re-
iudicat. & vide Add. ad Felyn. in
cap. qui V. de iudic.

Instrumentorum productorum origi-
nale potest pars retinere penes
se dimissa copia collationata, vt
per Marant. in tract. de ord. Iud. in
6. par. princ. in octano actu vers. &
productantur scripturę, instrumen-
ta num. 36.

Limita in instrumento procura-
tionis, quia debet in actis admitti
originale, vt post Bald. in l. instru-
menta de fideic. habetur per Ma-
rant. vbi supra num. 37. nisi in isto
instrumento plura capitula conti-
nerentur.

Instrumenti executio potest fieri cõ-
tra tertium possessorem non cita-
tum, & negotio non liquidato,
quando in instrumento adest clau-
sula præcarij, & pactum de capien-
do, Franc. Aret. in consil. 21. col.
fin. Soc. conf. 82. col. 3. vol. 3. refert
Marant. in tract. de ord. Iudic. in
vers. & post omnia aduertatur cir-
ca execut. num. 33. Antonius Mas-
sagalle in suo tract. oblig. Camer.
contra Ang. in l. actio quidem nu.
2. C. si vnus ex plurib. hæred. vide-
as ad hoc decif. Sarne. 94. vbi de-
stinguit, & conciliat opinionem,
Soc. conf. 82. cum Aret. consil. 32.
Felyn. in cap. qui V. de iudic.

Instrumentorum amissio probatur
iuramento, l. fin. de fid. instrum. Lu-
douic. Pont. in l. quoties ff. qui sa-
tis dare cogant. & testes deponen-
tes debent esse periti, Surd. consil.
144. lib. 1.

Limitatur vt non procedat quan-
do aduersarius vellet probare fal-
sitate, vt per Jan. de Prato, quem
refert Cypoll. caut. 148.

Instrumentum differt à contractu, la-
tè Surd. conf. 144. lib. 1.

Instru.

Instrumentum contractus, siue rei gestæ quisque sibi fieri petere potest, Tiraqu. de retract. lign. §. 29. gloss. 5. Surd. conf. 144. lib. 1. nu. 4.

Instrumenta de nouo reperta fuisse, probatur iuramento producentis, Bart. in l. admonendi num. 4. ff. de iure iur. cap. præsentiam extr. de testibus.

Limitatur vt non procedat quâdo quis fuisse semel de falso conuictus, las. in d. l. admonendi nu. 60. vbi etiam affert aliam limitationem vt non habeat locum nisi vsque ad duas vices.

Instrumenta debent continere verba facti non iuris, Oldr. conf. 272. Palear. decif. 293. in fin.

Instrumento reprobato, corrumpit tacitâ confessio resultans ex illius productione, Felyn. in cap. cum venerabilis num. 24. de except. vbi plures dat limitationes, Pedemon. decif. 39.

Instrumentum non liquidum nõ meretur executionem quamuis statum distet executioni demandari debere, Castrenf. conf. 165. lib. 2.

Instrumenti executio si petatur in loco vbi non extat statutum quod det viam executiuam, non mandabitur executioni, quamuis in loco celebrati instrumenti extaret dictum statutum, Gomez. ad l. 64. Tauri num. 8.

Instrumentum si producitur ad effectum probationis non habet executionem, Roman. conf. 300. nu. 3.

Instrumentum si in parte probatur falsum non meretur fidem in aliqua, Abb. conf. 99. lib. 1.

Inter.

Inter masculos, & feminas hodie quo ad exheredationem, & successionem nulla est differentia, gloss. in verb. nihil interesse §. sed ex infit. de exhered. liberor. & Auth. que tertis C. de collat. bo-

nor. sed in alijs multæ sunt, vt ff. de statu hom. l. in multis.

Inter virum, & vxorem causa cõpromittitur, vide supra in verb. causa.

Inter mercatores proceditur de bono, & æquo, & idem operatur inter eos pactum quod stipulatio, vide supra in verb. delegatio concl. 1. ver. limita vt non procedat.

Intercedere.

Intercedere vide infra in verbo mulieres in fin. num. 5.

Interdictum.

Interdictum retinendæ dicitur quodammodo restitutoriu, gloss. & DD. in l. clam possidere §. qui ad nundinas vbi Roman. ff. de acquir. poss. Neuizz. conf. 81. num. 26.

Interdictum est diuinorum suspensio tam actiuæ, quàm passiuæ, Calder. in tract. de interdict. num. 2. Flam. Paris. de resignat. benefic. lib. 5. quest. 6. num. 85. Capell. Tholof. quest. 133.

Interdicti sententia non tollitur per satisfactionem, sed requiritur relaxatio, Add. ad Abb. in cap. ab excommunicato nu. 2. de rescript.

Interdictum potest restringi ad certum actum vnde potest Clerico interdici exercitium alicuius ordinis tantum, gloss. & Abb. num. 6. in cap. sane de offic. delegat.

Interdicta Ciuitate non est interdicta Diocesis, Ferret. conf. 100.

Interdictum Saluanum vide infra in verb. Saluanum num. 43.

Interesse.

Interesse facile probatur in Ciuitatibus vbi continuò reperitur occasio collocandi pecuniã ad honestu lucrum, prout in Vrbe, Rot. decif. 658. par. 1. diuers. vide Hecl. Felic. de societ. cap. 24. Seraph. dec. 186.

Interesse lucri cessantis habet locum in eo, qui solitus est negociari, quod debet esse certum, & hoc articulandum, & probandum est, vt

- per Dec. in l. diem functo ff. de offic. Assessor. num. 8. Seraph. decif. 721. & non debet istud interesse excedere legitimum modum vsurarum, l. fin. ff. de peric. & comod. rei vend. Dec. conf. 116. Alex. confil. 141. num. 2. lib. 5. sentit Abb. in cap. conquestus de vsur. & idem Abb. conf. 85. 2. par. sub num. 5. vide Felyn. in cap. cum venerabilis num. 8. extr. de except. & in cap. P. & G. de offic. delegat. Neuizza. cōf. 77. vide Rot. coram Litta in Romana pecuniaria 15. Odob. 1599. Marant. de ord. Iud. in tertia dist. princ. num. 37.
- Cōtrariū tenēt Abb. & Anchar. in cap. salubriter de vsur. & idē Anchar. conf. 130. Bart. Angel. Paul. in l. continuus §. cum ita de verb. oblig. Alex. conf. 141. lib. 5. & interesse damni emergentis debet in individuo probari DD. in cap. 1. de vsur. Mohed. dec. 3. de vsur. & Rot. decif. 315. par. 2. diuers. num. 6. & decif. 467. par. 1. Hecf. Felic. de societ. cap. 24.
- Interesse est diuisibile, Bart. in l. de pupillo §. si plurium num. 3. ff. de nou. oper. nunt.
- Interesse quando, & quibus casibus taxari possit à principio, latē Crauet. conf. 189. Cef. de Grass. decif. 2. de vsur. vidē Hector. Felic. de societ. cap. 24.
- Interesse quanti plurimi quando debeat, Plot. de in litem iurand. §. 4. num. 67. & seq.
- Ad interesse expēsarum medicorum, & ratione operarum quando homicida teneatur, vide supra in verbo homicida num. 37.
- Interesse, seu fructus, vel vsuræ in cōtractibus bonæ fidei veniunt officio Iudicis mercenario, vnde soluta forte principali, vel super ealata sententia, & fructus non sint petiti, nec sit facta eorum condem-
- natio amplius peti non possunt iuxt. l. 4. C. de posit. Bald. & Alex. in l. si marito §. si fundus ff. de solut. matr. vbi de communi las. in §. actionum autem num. 63. instit. de act. & ibi Aret. num. 3. Capyc. dec. 19. num. 10.
- Limitatur quando interesse esset promissum per stipulationē, Alex. in d. l. si marito §. si fundus ff. solut. matrim.
- Interesse nisi fuerit petitum in libello non potest in eo fieri condemnatio, Bald. conf. 119. lib. 2. num. 1. contra Mising. centur. 4. obser. 55. pract. Papiens. in libell. act. real. in verb. simul cum fructibus, Capyc. decif. 19.
- Interpellatio.*
- Interpellatio pro expeditione causæ semel facta impedit cursus fataliū contra interpellatum, Aret. in §. sic itaq; instit. de act. num. 21. vide Gomez. in regul. de Annali quæst. 14. num. 7. & 10.
- Interpretatio.*
- Interpretatio declaratiua alicuius actus potest fieri etiam parte non citata, Rot. decif. 592. par. 1. diuers.
- Interrogatorium, & Interrogari.*
- Interrogatorio an aliter veritas sciri haberi posset, est respondendum, & nō dicitur captiosum, Thesaur. decif. Pedem. 261.
- Interrogari quis nō potest an sit hæres, nisi cōtra eum iudicium institui potest, Roman. conf. 249.
- Intimatio.*
- Intimatio actus nulli notificanti non prodest, nec notificato nocet, Brun. conf. 104.
- Intrusus.*
- Intrusus dicitur qui non habet titulum legitimum, cap. eum qui de præbend. in 6.
- Inuentarium.*
- Inuentarium quomodo conficiatur, & requisita, vide Borgnin. de tut.

tut. & curat. numer. 106.

Inuentarij confectiōe testator prohibere potest hæredi ad fauorem legatariorum, ita vt hæres nullo modo vti possit beneficio inuentarij aduersus legatarios, Crauett. conf. 174. num. 3. in a. dubio vsque ad fin. conf. Franc. Arct. in l. nemo potest ff. de legat. 1. Contrarium tenet Phan. de inuent. hæred. in. 2. par. num. 69. & 70.

In inuentario debent describi omnia bona etiam commodata, Surd. cōf. 516. lib. 4. & sunt citandi creditores, Bellam. decif. 279.

Inuentarij beneficium cedi potest arg. l. si hæres pecuniam ff. ad Trebell. Iacob. de Baluin. in Auth. de hæred. & falcid. §. si vero expressim Roland. à Valle in tract. de inuēt. quæst. 26. vers. quod si hæres, pract. Pap. in form. libel. quo petitur hæred. ex test.

Inuentarij beneficium, quod datur hæredi per l. fin. C. de iure deliberand. quando competat, vide sup. in verb. beneficium vers. beneficium inuentarij.

Inuentarij confectio quamuis sit remissa, tamen si substitutus petat fieri descriptio suis expensis non est deneganda, Castrenf. conf. 366. lib. 1.

Inuentarium nõ redditur nullum ex quo in eo non fuerint citati omnes creditores, sed sustinetur quo ad citatos, licet non præiudicet nõ citatis. Roland. de confectio. inuent. §. quid si aliqui fol. 71. Phan. de confect. inuent. 3. par. num. 26. Crauet. conf. 179. Surd. conf. 281. lib. 2. num. 26. Alex. conf. 106. lib. 5. num. 17. debent etiam citari quorum de facili potest haberi notitia, Crauett. conf. 225. Grat. discept. forens. 194. potest tamen consuetudine induci vt non requiratur citatio, Rot. dec. 629. par. 2. diuers.

Iudex.

Iudex non redditur suspectus ex quo aduocatus sit suus familiaris, Abb. in cap. 1. de offic. Iudic.

Iudex appellationis potest addere, & detrahere sententiæ etiam ad fauorem appellati, Capell. Tholos. quæst. 359.

Iudex potest allegari suspectus quando actor est eius dominus, Abb. in d. cap. 1. de offic. Iud. & quinque causas, propter quas possit allegari suspectus, tradit gloss. in cap. accedens el segundo extr. vt lite non contestata vbi Abb.

Iudex antequam procedat ad actus expeditione debet esse certus de sua iurisdictione, Verall. dec. 402. par. 2. Grat. discept. forens. 170. & declara vt ibi.

Iudex non impertitur officium suum nisi petenti.

Limita quando agitur de honore ipsius, vel etiam agatur de commodo publico, Felyn. in cap. causam quæ sub num. 1. vbi Add. de Iudic.

Iudex non inquirit de mandato procuratoris, Abb. & Felyn. in cap. causam quæ de iudic. Sarnen. in compendio Sig. num. 73.

Limita vt ibi per Felyn. tribus modis sub num. 1.

Iudex debet absoluerere accusatum, quod Titium interfecerit si accusator probauit quod illum interfecerit per alium, puta per famulum, socium, vel amicum, aut cõsanguineum, quia nõ est probata accusatio, vt decuit, ita singulariter dicit Io. Mona. in regul. qui per alium de regul. iur. lib. 6. per quæ regulam cõtrarium videbatur dicendum, nõ qui per alium facit per se ipsum facere videtur, quod non obstat, immò facit pro, dum vtitur verbo videtur, quod denotat fictionem, & sic quod quis Titium per alium interfecerit est per fictionem, & accusatio debet pro-

- probari in veritate, Bal. in cap. 1. §. iniuria in vlt. col. vers. pone acuso te, de pace iur. & fir. Felyn. in cap. mulieres in penult. col. de sentent. excomm. & ita notat D. Ioan. Dearnon. comment. 159.
- Iudex secularis non potest distringere Clericum, & aliter faciendo incurrit excommunicationem, cap. 1. de foro competent. vbi glos. & DD.**
- Iudex secularis nullam prorsus iurisdictionem habet in rebus Ecclesiæ etiam quo ad possessionem, cap. si iudex laicus de sentent. excomm. in 6. Abb. conf. 83. lib. 1. Rota coram Litta in Mediolanens. Alemanis 15. Maij 1602. & coram eodem 17. Iunij eiusdem anni in Calagustana beneficij.**
- Iudex appellationis cognoscit de eo quod fuit deductum coram primo Iudice, Rot. dec. 15. de sentent. & re iudic. in antiq. Vant. de nullit. & defect. iurisd. num. 87. Pacirol. conf. 120. num. 4. & conf. 122. num. 2. Surd. conf. 268. Castrensis. in l. si is apud quem num. 4. ff. de acquir. poss. Afflict. decif. 155. Surd. decif. 175. Grat. discept. forens. 6.**
- Amplia si esset appellatum in parte, & partibus coram Orano in Pampilonæ iurisdictionis 13. Maij 1586.**
- Limita si adesset clausula quam & quas, Grat. d. discept. forens. 6.**
- Iudex potest scribere acta quæ fiunt coram ipso in causis uilibus, Aret. in 5. tripli num. 5. instit. de act.**
- Iudex non potest esse Canonicus in causa Concanonici sui cap. cum R. de offic. delegat. vbi glos. Abb. & Felyn. extendentes ad socios, & alios.**
- Iudex postquam tulit sententiam in causa conuentionis non potest recusari in causa reconuentionis, Capell. Tholos. quest. 367.**
- Iudicis recusatio debet esse prima, exceptio, & opponi cum iuramento, & ex iusta causa, Rot. decif. 2. par. 2. diuers. & debet causa exprimi, & appellatur si ad vltiora procedit, Rot. decif. 563. 1. par. diuers. & debet fieri in scriptis, Capell. Tholos. quest. 479.**
- Iudex potest allegari suspectus ratione amicitie, domesticitatis, superioritatis, & subiectionis, de quibus vide gloss. in cap. cum R. de offic. delegat. & per Abb. in cap. 1. extr. vt lite non contestata.**
- Item ratione originis, & patriæ cum actore, cap. accedens el segundo extr. vt lit. non contest. Gomez. super de Idion. quest. 1. num. 7. & de iure ciuili satis est illum iurare suspectum quamuis de iure canonico causa suspicionis sit probanda, Matth. Brun. conf. 95. per totum.**
- Iudex quando possit cognitionem, exceptionum ad finem cause referuare, vide per Abb. & Felyn. in cap. cum contingat de offic. deleg. Grat. discept. forens. 170.**
- Iudex potest se moueri ad iudicandū ex confessione viua voce coram eo facta, Bald. in l. 1. C. de manum. vindict. Gomez. super regul. de Annali quest. 4. num. 2. & infra num. 5. quod non potest iudicare ex actis quæ sibi particulariter exhibentur.**
- Iudex si partes neglexerint dare listā suspectorum ex officio potest committere audientiā testium latè Muscatell. in sua prax. par. 5. gloss. suspectorum num. 21. & 22.**
- Iudex an possit reuocare suam interlocutoriam post interpositam appellationem parte absente, Specul. in tit. de except. §. fin. num. 37. vide Capell. Tholos. quest. 186.**
- Iudex appellationis ab interlocutoria, non potest cognoscere nisi de gra.**

- grauamine expresso in appellatio-
ne, Clemētina appellati cap: vt de
bitis, & cap. Romana de appellat.
Vant. de nullitat. tiul. coram quo
nullit. propon. possit num. 7.
- Iudex ordinarius potest reuocare
interlocutoriam latam à delegato,
Prax. Archiep. Neap. cap. 85. n. 27.
- Iudex qui ex iuris ignorantia, vel ex
sua voluntate detulit appellationi
in causa non appellabili nō potest
suam sententiam exequi, cap. cum
appellationibus friuolis de appel-
lat. in 6. vbi Ias. Andr. & Anchar.
Angel. & Imol. in l. constitutiones
ff. de appellat. Ias. in l. patre furioso
num. 11. ff. de his qui sunt sui, vel
alieni iur. Gomez. in tract. de tor-
tura n. 32. in fin. Gabriel conf. 35.
lib. 1. nu. 5. & seq. Rolan. conf. 77.
lib. 2. Pregr. de fideic. art. 46. n. 51.
- Iudex reuocatus procedēdo ad vltē-
riora ante notā reuocationē benē
procedit, Alex. conf. 146. n. 21. lib.
5. Lancell. de attētat. par. 2. cap. 10.
sub rub. de attent. post suoc. caus.
in 2. limit. nu. 21. Capell. Tholos. q.
481. vbi distinguit Benint. dec. 41
- Iudicis assertioni nō creditur ad iu-
stificandam suam sententiam, Cra-
uert. conf. 171. num. 7.
- Iudex iniuste facit concedendo mā-
datum de immittendo non dato
curatore hēreditati iacenti, Rot.
decif. 520. par. 1. diuers.
- Iudex postquam remisit causam ad
superiorem nō potest se intromit-
tere, cap. licet de offic. legat.
- Iudici qui grauauit non est remit-
tenda causa, Bellam. decif. 24.
- Iudex quomodo, & qualiter estimā-
tionem rei ex officio facere possit
& debeat, valere aliter non proba-
to, Hyer. Cagn. in l. 2. num. 255. C.
de rescind. vendit. & nu. 265.
- Iudex appellationis in causa grauā-
minis, si grauamen non extat, &
pronunciauerit, non potest cogno-
scere de negotio principali, Bel-
lam. dec. 23. & causa est remitten-
da ad primum quamuis secundus
pronunciauerit, Bellam. dec. 35.
- Iudex inferior non cognoscit de in-
iustitia causę terminatę per super-
iorem, Crauert. conf. 148.
- Iudex procedens ad capturam ali-
cuius in criminalibus absque in-
dicijs, non cadit in penam, vt ele-
ganter dixit Bald. in l. & si certus
ff. ad Syll. Bald. in l. 2. C. de his qui
latr. Ang. in l. item apud Labeonē
§. quęstionis ff. de iniur.
- Declara vt non procedat de iure
communi, secus de iure huius Re-
gni, nam ita demum detinetur in-
quisitus cū incipit constare per
vnum testem de visu, & est alias re-
sperfus infamia de illo crimine, de
quo agitur per Ritur Magnę Cu-
rię, cuius est initiū, item si accusa-
tur sub rubr. detinetur inquisitus.
- Iudex secundus non subrogatur in
locum primi nisi in causis iurisdic-
tionalibus, & contentiosis, non in
gratiosis, Bellam. decif. 328.
- Iudex non inquirat ad depositionem
socij criminis, Dec. conf. 175. &
alios, quos refert Angel. in tract.
malef. in verb. hęc est quędam in-
quisitio.
- Iudex potest cogere partes ad con-
cordiam, Tbesaur. decif. 89. nu. 3.
& Assist. decif. 149.
- Iudex qui dedit pro apostolis termi-
num iuris, potest in possessorio an-
te responsonem dare mandatam,
Mant. decif. 167.
- Iudex non debet inquirere nisi pę-
cedente infamia maleficij, Host. in
summa. de inquis. in §. qualiter pro-
cedatur in verbo vers. quod si alias.
Limita vt non procedat quando
agit ex mero, & puro officio, & tra-
ctatur de peccatorum correctio-
ne, & periculo animarum, Add. ad
Angel. in suo tract. malef. in verb.
vbi

- vbi supra circa princ.
- Iudex** appellationis si sibi cōstet appellationem nulliter interpositā non potest principaliter confirmare sententiā Iudicis à quo, sed per modū causæ, Bellam. decif. 122.
- Iudex** quamuis habeat plures collegas potest allegari suspectus, cap. causā quæ de offic. Iudic. delegat. vbi Felyn. & DD. & ibi enumerant causas suspicionis.
- Iudex** criminalis potest incidenter condemnare reum ad restitutionē damnorum, & interesse, Roland. conf. 30. lib. 2.
- Iudex** qui aliās fuit in causa aduocatus potest tamquam suspectus remoueri, Abb. in cap. irrefragabili de offic. Iudic. ordin.
- Item si habet consimilem causam, cap. causā quæ de Iudic. vbi Abb. & Add. afferunt alios casus, & vide Oldrad. conf. 301. num. 3.
- Iudex** ex causa rei suæ alienationem prohibere potest, l. prospexit, & ibi gloss. notat ff. qui, & à quib.
- Iudices** maiores possunt ex causa leges transgredi, Rot. decif. 753. par. 1. diuers.
- Iudex** non potuit se fundare in his quæ non sunt de actis, Rota in vna Bononienf. de Budriolis coram Orano relata in decif. 445. num. 8. par. 1. diuers.
- Iudex** ex officio potest condemnare in expensis, etiam si petitæ non fuerint sicut poterit iudicare super accessorijs, & virtualiter ex natura primæ actionis comprehēsis, & in consequētis ipsius causæ, etiam quod petitæ non fuerint, ita argumentatur Specul. in tit. de expens. §. 3. in 1. allegat. ff. de re iud. l. Paulus ff. de furt. vide Bartol. in l. quarta §. hoc autē n. 9. ff. de damn. infect. vbi dicit quod quando expensæ non sunt petitæ Iudex non tenetur, poterit tamen si voluerit, latē Muscatell. in sua prax. part. 7. gloss. condemnando num. 89.
- Iudex** qui in vno grauauit potest allegari suspectus in omnibus cap. ad hæc de appellat. Curt. iun. confil. 312. num. 7.
- Iudici** si constet actorem experiri ne actione, etiam si à reo non allegetur, ex officio debet absoluerē gloss. & Bart. num. 20. in l. si vnus §. pactus ne peteret ff. de pact.
- Amplia vt id procedat etiam si apparet de actione quæ elideretur opē exceptionis, & ista exceptio inesset ipsi actioni, Bart. vbi supra, & in l. lecta ff. si cert. petat.
- Amplia etiam si extrinsecus appareat de exceptione, ex cuius omissione actor sit locupletior cum aliena iactura, quia nec tunc est opus exceptionem opponere, l. planē, & l. fin. ff. de petit. hæred. Bart. vbi supra, secus autem si non locupletaretur cum aliena iactura, vt per gloss. & Bart. in d. l. si vnus §. pactus ne peteret ff. de pact.
- Iudex** non præsumitur velle aliquem sua possessione, vel iure priuare, l. fin. C. si per vim, vel alio modo Anchar. conf. 127. num. 1. Innocent. in cap. quoniam frequenter extr. vt lite non contestata, Alex. in l. clam possidere §. qui ad nundinas sub num. 3. ff. de acquirend. possess. Alex. in l. filiosam. §. si vir. num. 7. ff. solut. matr.
- Iudex** appellationis potest reformare sententiā nedum ad instantiam appellantis verū & appellati, Alex. ad Bart. in l. cum apud ff. iudicat. solut.
- Iudex** appellationis habet iurisdictionem per deuolutionem circa ea quæ in prima instantia sunt deducta, & non super alijs, Affli. de decif. 155. num. 3.
- Iudex** potest declarare suam sententiā, vt latē tradit Io: Ferr. Montan. in tit. de appellat. cap. 5. Bart. in l.

- in l. 2. C. de sentent. ex breuiculis. recitand. num. 4. & ibi Add. DD. in cap. nouit de Iud.
- Iudicis licentia non causat amissionem possessionis, Mant. decif. 167.**
- Iudex secularis non cognoscit de causa spiritali, etiam incidenter, Abb. in cap. tuam num. 7. extr. de ordin. cognit. & num. 9. vbi distinguit.**
- Iudex appellationis quando præf. sit sententia absolutoria in prima, sententiando bene appellatum, condemnat aduersarium Abb. Felyn. num. 2. & alij in cap. cum causam extr. de sentent. & re iud. sed melius est vt ulterius procedat condemnando, Bart. in l. Aemilius nu. 6. ff. de minorib. Addent. ad Bart. in l. cū apud ff. de iudicat. soluend. Capell. Tholos. quæst. 224.**
- Iudex carens iurisdictione pronunciando se competentem efficitur competens si i sententia non appellatus, Ferret. conf. 43.**
- Iudex competens super vna re ex aliqua conuentione præcedente, efficitur iudex in omnibus ex illa conuentione propter connexitatem, Aret. conf. 83. Bald. & DD. in l. Papinianus C. de sentent.**
- Iudex qui habet iurisdictionem elidibile exceptione, bene agit ante oppositionem, Rot. decif. 105. par. 2. diuers. in fin.**
- Iudex qui habet limitatam iurisdictionem vsque ad certam summam, debet attendere valorem rei secundum tempus petitionis, Rota. decif. 764. par. 1. diuers.**
- Iudex appellationis tenetur seruare ea ad que tenebatur iudex, à quo Roland. consil. 48. num. 13 lib. 3. quod declara in concernentibus decisionem, secus in respiciētibus ordinem, & processum, nam debet seruare stylum sui Tribunalis, Felyn. in cap. 5. de constit. sub num.**
- 3. Bellam. decif. 78.**
- Declara primam propositionem, quando non superuenisset constitutio declaratoria, quia isto casu non tenetur sequi, nec etiam in decisorijs, Felyn. vbi supra sub numer. 7.**
- Iudex appellationis succedit in locū primi iudicis, vt emendet quod malè factum est, Bellam. decif. 41.**
- Iudex appellationis potest pronunciare super desertione appellationis, Felyn. in cap. ex parte num. 8. de rescript. Alex. conf. 105. lib. 5.**
- Declara primo si appellans comparuerit coram iudice appellationis, aliàs secus cum coram eo nulla sit instantia, Felyn. vbi supra.**
- Declara secundo si sit iudex appellationis principaliter, quia cū nō possit cognoscere de appellatione nisi sit certus de iurisdictione, Felyn. vbi supra num. 10. alia vide supra in verb. appellatio.**
- Iudex delegatus habet iurisdictionem contra turbantes iurisdictionem suam, cap. 1. de offic. iud. deleg. etiā quod in litteris non sit clausula competentes, declara vt per Fely. ibi sub num. 14.**
- Iudex habet iurisdictionem ex sola rescripti præsentatione, Verall. decif. 224. num. 4. Gratian. discip. forens. 171.**
- Iudex à quo potest pronunciare causam desertam, & suam exequi sententiam, Felyn. in cap. ex parte el segundo num. 8. & 10. de rescript. Limita procedere si sit ordinarius, secus si sit delegatus, Fely. d. cap. ex parte el segundo de rescript. nu. 8.**
- Iudex quando possit cognoscere an sua sit iurisdicō, & quid in delegato, vide Felyn. in cap. super litteris de rescript. vbi asserit plures limitationes.**
- Iudex qui tulit sententiam in causa appellationis non est citandus, Fe-**

- Iyn. in cap. dilectus de reſcript.
 Limita quando ex officio proceſſit
 & alijs modis, vt ibi per Felyn.
- Iudicis officium eſt curare ne iudi-
 cium ſit eluſorium, etiam parte nõ
 opponente, Rot. decif. 666. par. 1.
 diuerſ. in fin. vide decif. Bellam.
 120.
- Iudex à quo non inhihet Iudici ad
 quem, niſi præmiſſa cognitione an
 cauſa ſit appellabilis, Abb. & Fely.
 in cap. dilectus el ſegundo de re-
 ſcript. num. 14.
- Limita vt procedat in Iudice in-
 feriori, ſecus ſit delegatus à Papa,
 quia ſtatim inhihet declarando, vt
 ibi per Felyn.
- Iudex qui vult bannitum, & foriudi-
 42 catum morti tradere iuxta con-
 ſtitutionem pœnam horum de for.
 ban. & foriud. faciat ad cautelam
 quod ille forbannitus, vel foriudi-
 catus per ſententiã foriudicatio-
 nis cõſiteatur ſe eſſe illum de quo
 ſententiã loquitur, ita docet Bart.
 in l. demonſtratio col. penul. ff. de
 cond. & demonſtrat. & in l. inter
 ſtipulãtem §. ſi ſtichum ff. de verb.
 oblig. Bald. in cap. 1. de feud. ſine
 culp. non ammitt. Ang. & Imol. in
 l. nominatim de hæred. inſtit. Fe-
 lyn. in cap. ad abolendam ad fin.
 extr. de hæret.
- Iudex alterius territorij, quando ad
 litteras alterius exequatur ſentē-
 tiam, vide per Abb. & Felyn. in
 cap. poſtulati de foro competenti,
 Surd. conf. 204.
- Iudex delegatus cum clauſula, quod
 ſi ambo, procedens cum Iudice re-
 cuſato nulliter agit cum ſuper
 de offic. delegat.
- Iudex poteſt exercere iuriſdictionem
 quatenus non venerit ſucceſſor
 etiam vltra tempus officij, l. memi-
 niſſe ff. de offic. procur.
- Iudici nulliter, & iniuſtè proceden-
 ti reſiſti poteſt, Felyn. cap. ſi quãdo
 de offic. Iudic. delegat.
- Iudex inferior non reuocat geſta per
 ſuperiorem, Crauert. conf. 148. nu.
 3. & ſeq.
- Iudex ordinarius poteſt reuocare ſuã
 ſententiã nullam, Felyn. in cap.
 in litteris de offic. Iudic. delegat.
 Vant. de nullit. tit. coram quo poſ-
 ſit null. propon. num. 9. Imol. conf.
 97. Capell. Tholoſ. quaſt. 114. & ibi
 de delegato.
- Iudex appellationis à diffinitiuã, ſi
 appellatio non apparet non poteſt
 de ſuper ſententiã, Bellam. decif.
 28. ſed duntaxat ſuper nullitate
 appellantis, vt per Ceſ. de Graſſ.
 decif. 2. de reſcript.
- Iudex qui habet iuriſdictionem in
 officio, nõ in proprietate, non po-
 teſt facere gratiam l. ſeruos C. ad l.
 Iul. de vi publ. Vinc. de Franch.
 decif. 370.
- Iudici aſſerenti in ſententiã ſe vidif-
 ſe acta nõ creditur, Rota corã Or-
 tombègo in Meluitana conferum
 17. Octobris 1610. lib. 3. fol. 385.
- Iudex qui detulit appellationi in
 cauſa inappellabili intelligitur de-
 tulifſe quo ad effectum deuolutiuũ
 faciunt tradita per Beninten. de
 cif. 17.
- Iudex qui habet duplicẽ iuriſdictionem
 ſi ſe non reſtringit ad vnã
 valet actus ex alia, Rot. decif. 96.
 p. 2. diuerſ. vide Add. dec. Seraph.
 1058.
- Iudex delegatus ſiue benè, ſiue malè
 pronunciet dicitur ſanctus officio
 ſuo, & non poteſt reponere, Bald.
 in l. vt perſonis C. quomodo, &
 quando Iudex, Rot. decif. 16. de re
 iud. in nou.
- Iudex licet non poſſit prorogare fa-
 talia, poteſt tamen ſuſpendere il-
 lorum curſum, Alex. conf. 74. num.
 13. lib. 4. Purpur. conf. 169. Rota
 coram Mellino in Placentina vſu-
 rarum 12. Februarij 1593.

Iudex pronunciando super non peti-
gismale, & fatue agit Bellam. dec.
705. num. 2.

Iudex inique procedit exequendo
sententiam iniustam, Siluan cons.
47. num. 1.

Iudex potest deuenire ad torturam
contra illum ex omnibus, qui fue-
runt in rixa, qui alijs alteri intulit
vulnus, vide infr. in verbo plures
num. 20.

Iudices qui committunt baratariam
sindicantur via ordinaria, vide su-
pra in verb. Barataria num. 9.

Iudicis maioris presentia quando
impediat minoris iurisdictionem,
vide infra in verb. maior vers. ma-
ioris iudicis.

Iudicium.

Iudicium summarium, & executiuu
non æquiparantur, & de vno ad
aliud non tenet argumentum, Ca-
nar. de execut. instrum. quæst. 33.
num. 71. add. ad Marant. in 5. par.
principali nu. 4. Assin. in sua prax.
par. 1. cap. 3. num. 40. & 46.

Iudicium ceptum contra condemna-
tum expirat facta publicatione,
Abb. cons. 84. num. 4. lib. 2. Peregr.
de fideic. art. 53. num. 25.

Iudicium vbi ceptum est ibi finem
habere debet, l. vbi ceptum de iu-
dicijs, Rota coram Pamphilio in
vno lauden. pecuniaria 2. Iulij
1588.

Amplia in his quæ sunt voluntarie
iurisdictionis sup. allegat. 78. & ibi
Add. num. 18.

Limita pluribus modis, vt per Fe-
lyn. in cap. ex tenore de rescript.
& in cap. cum M. Ferrariensis 12.
col. vers. extra gloss. quæro de con-
stit. Pedemon. dec. 177. Surd. cons.
542.

Iudicium si absolutè posset incipere,
ab articulis auferentur Reis de-
fensiones, nam aduersus nouam ac-
tionem ab actore inpositionibus

deductam non possent deliberare,
nec suas opponere exceptiones ad
finem se defendendi, & sic declara-
dictam praxim non posse procede-
re, nec sic simpliciter esse admittē-
dam, sed secundum Muscatell. in
sua prax. par. 1. gloss. petitur num.
48. si fortè actio prima ab actore
per solemnem libellum, vel talem
qualem petitionem, satis ineptè, &
minus concludenter fuerit pro-
posita, potest ab eodem inpositi-
onibus, & articulis accommodari,
melius aptari, & declarari, ac etiã
noua capita deduci dum etiã à
principali actione descendant, ca-
pita verò omninò diuersa deduci
nullo modo possunt, quia hoc casu
nouum erit iudicium, latè Musca-
tell. vbi supra.

Iuramentum, & Iurans.

Iuramentum appositum in instrumē-
to, habet executionem paratam,
Ias. cons. 85. lib. 1.

Iuramentum quando firmat contra-
ctum alijs nullum, vide Capell.
quæst. 383.

Iuramentum in litem veritatis qui-
bus casibus sit deferendum, Me-
noch. de arbitr. Iudic. lib. 3. cas.
208.

Iuramentum in litè defertur contra
occultantem scripturas, Crauet.
cons. 6. num. 8.

Iuramentum in supplementum quæ-
do potius actori, quàm reo sit defe-
rendum, Capell. Tholosan. q. 407.

Iuramentum in supplementum non
potest deferri post conclusum in
causa, Bart. & DD. in Ladmonen-
di ff. de iure iurando, Roman. con-
sil. 355. num. 5.

Iuramentum in supplementum non
defertur in actione famosa, Capell.
Tholos. quæst. 347.

Iuramentum præstitum die feriato
in honorem Dei non tenet, Surd.
cons. 87. lib. 1.

- Contra Rot. coram Sefaphino in Romana donationis 27. Aprilis 1587.
- Iuramentum metu præstitum non est spernendum, sed ab eo est petenda absolutio, *Surd. conf. 38. vbi declarat.*
- Iuramentum potest per partem remitti, *Addit. ad Capell. Tholosan. quest. 73.*
- Iuramentum non potest validè interponi in die feriatò, etiam in actibus voluntariè iurisdictionis, *Surd. conf. 87. num. 14. lib. 1.*
- Iuramento non suppletur defectus solemnitàtis probatoriæ, *Bart. in l. si quis pro eodem ff. de fideiussor. Curt. iun. conf. 198. num. 21. lib. 3.*
- Iuramentum affectionis quando sit præstandum, & quæ requirantur, tradit *Bartolin. in actionibus*, & ibi *DD. ff. de in litem iurãdo scribentes in §. præterea in lit. de act. & quid de iuramento veritatis.*
- Iuramentum non impedit reuocationem actus sui natura reuocabilis, *Rot. decif. 489. num. 5. par. 1. diuers.*
- Iuramentum quando confirmet contractum nullum, *Bart. in l. si quis ff. de fideiussor. Surd. conf. 30. num. 20.*
- Iuramentum credulitatis præstatum super articulis concernentibus factum alienum, *Put. decif. 275.*
- Iuramentum de calumnia in causa matrimonij non præstatum, *cap. litteras extr. de iuram. calum.*
Limitatur nõ procedere super exceptionibus eiusdem causæ, *cap. litteras tuas, & ibi gloss. extr. de restitut. spoliat.*
- Iuramentum suppletorium non est deferendum ei, qui semiplenè probauit, nisi parte citata, *l. in l. ne quicquam §. vbi decretum nu. 5. ff. de offic. proconf. de quo vide Marant. in tract. de ord. iudic. in 6. part. princ. in nono actu vers. de-*
- feratur aliquando iuramentum per totum, & nu. 12. dicit deferri posse etiam post conclusum in causa, quando causæ sunt summarie, non tamen deferitur si adest aliqua præsumptio contra iurare petentem, *Benint. decif. 67. num. 5. quia iuramentum in supplementum non deferitur ei, qui alias periurauit Crauett. conf. 191. in fin.*
- Iuramentum interpositum super contractu à lege prohibito, & dirigente præceptu in personam contractum prohibitiuè contractum non firmat, eo quia est interpositum contra præceptum legis, & sic non potest seruari, absque dispendio salutis æternæ, *Caualean. de tutor. & curat. num. 168.*
- Iuramentum non obstat minori læso, qui potest venire contra instrumentum iuratum, *Rolan. conf. 7. lib. 3. Surd. conf. 87. lib. 1.*
- Iuramentum non supplet id quod est solemnitatis, nec habet vim expressi, *Spin. de testam. gloss. 11. num. 110.*
- Iuramentum intelligitur secundum naturam actus, super quo interponitur, *l. fin. C. de nõ numer. pecun. declara vt latè per Rolan. conf. 77. num. 17. & seq. lib. 1. Crauett. conf. 101. num. 7.*
- Iuramentum contra bonos mores nõ est obligatorium, *cap. non est obligatorium de reg. iur. in 6.*
Declaratur vt hoc procedat contra bonos mores iuris naturalis, vel canonici, *Mantic. de tacit. conuent. lib. 13. tit. 27. num. 4.*
- Iuramentum deferitur ex præsumptione, *gloss. in cap. à nobis extr. qui matr. accusare possunt.*
- Iuramentum remittitur voluntates partium, *Capell. Tholosan. quest. 182.*
- Iuramentum malitiæ præstatum in qualibet parte iudicij, *Specul. de iuram.*

juram. calum. §. 1. Capell. Tholos. quæst. 108.

Iuramentum calumnie præstatur prius ab actore, quam à reo, & possessore gloss. in l. sicuti, §. sed si quæritur ff. si seruit. vendicet.

Iuramentum calumnie debet præstari etiam à defensore, gloss. in l. liberto §. fin. ff. de negotijs gestis, & à fideiussore, ac à procuratore in rem suam, gloss. iur. solutionem ff. de solut. Bartol. in l. qui bona §. si quis stipulatus, & §. si alieno ff. de damn. infect.

Iuramentum calumnie potest præstari per procuratorem habentem speciale mandatum, quia potest iurare de calumnia in animam principalis, gloss. in cap. in pertrahendis extr. de iuram. calum. Bartol. in l. qui bona §. si alieno ff. de damn. infect. immo requiritur mandatum singulare, Roland. conf. 26. num. 3. lib. 2.

Iuramentum vnum calumnie an sufficiat in tota causa, vel debeat reiterari, vide latè per Aret. in instit. de poena temerè lit. in princ. num. 9. gloss. in cap. litteras in verb. iuramento extr. de restit. spoliat. glo. in l. qui bona §. si quis stipulatus ff. de damn. infect.

A iuramento per metum extorto, quod potest cadere in constantem virum, debet fieri absolutio per Ecclesiam, text. est in cap. verum extra de iureiur.

Nota quod in absoluteione ab huiusmodi iuramento per metum extorto non debet dici, non observatur iuramentum, sed dici debet, non astringo te ad observandum, nec propterea te punio, ita docet Bald. in d. cap. verum extra de iureiur. D. Ioan. de Arnon. ita refert in comment. 50. fol. mihi 87.

Iuramentum calumnie non præstatur in iurisdictione voluntaria,

Aret. instit. de poena temerè lit. in princ. num. 4.

Iuramentum non præstatur in causis spiritualibus cap. 2. extr. de iuram. calum. gloss. in cap. litteras extr. de restit. spoliat.

Iuramentum calumnie in causa principali non præstitum non potest præstari in causa appellationis, Curt. iun. conf. 284. num. 13. lib. 3.

Iuramentum calumnie non præstatur à procuratore fisci, nec à domino quando litigat cum vassallo, quia non tenentur iurare de calumnia, Surd. decis. 18.

Iuramento decisivo delato, & suscepto, an minor deferens audiatur volens per testes probare, decis. Pedemon. Theaur. 240. & vide Aret. in §. æquè institut. de except. sub num. 3.

Iuramento decisivo res terminata, nunquid in contrarium attèdatur confessio partis, Morot. resp. 76.

Iuramentum suppletorium non est deferendum ei, qui tenetur per scripturam probare, secus in decisivo, Theaur. decis. Pedem. 256.

Iuramentum suppletorium non est deferendum ad probandam commissionem poenæ, Becc. consil. 41. numer. 11.

Iuramentum suppletorium in graui causa deferitur si sit plusquam simpliciter probatum, Rot. coram Mantica 22. Junij 1587.

Iuramentum quod præstatur à procuratore in animam principalis non ligat ipsum procuratorem, Aret. in §. æquè institut. de except. num. 6.

Iuramenti decisivi oblatio non admittitur quando fuit iam per testes probatum, Theaur. decis. Pedem. 93. & vide Cagnol. in l. 2. nu. 265. C. de pact. inter empt. & vendit. Surd. conf. 221. lib. 2. vel quando illius acceptatio nihil operatur, Surd.

- Surd. conf. 190.**
Iuramentum non defertur nec à con-
 iuncto, nec à minore, **Surd. confil.**
 190.
- Iuramentum** potest offerri etiã quod
 sit lapsum tempus datum ad pro-
 bandum per omne genus proba-
 tionis, **Cagnol. in l. 2. C. de pact. in-**
ter empt. & vendit. num. 270.
- Iuramentum** potest fieri super Altari
 & cum deicatione, **Becc. conf. 7.**
 per totum.
- Iuramento** probatur quãtitas rei de-
 bitã, **Capoll. caut. 210. Dec. conf.**
 536. **Boer. dec. 243. num. 14. Marf.**
singul. 322. Rip. in l. admonendi
num. 188.
- Declara** quando substantia debiti
 probaretur per testes, **Rot. decif.**
 746. par. 1. vide decif. **Pedem. 96.**
Ioseph. Ludouic. decif. Perus. 100.
 & quando probatur coniecturis,
Put. decif. 291. lib. 2.
- Iuramentum** decisuum oblatum, &
 non receptum iuxta formam obla-
 tionis nihil operatur, **Ias. conf. 86.**
 lib. 1.
- Iuramentum** decisuum oblatum su-
 per consignatione, si non etiam
 comprehendat solutionem potest
 licitè reculari, **Ias. conf. 86. lib. 1.**
- Iuramentum** vt solemniter præstitum
 dicatur requirit tactum scriptura-
 rum, de quo vide **Thesaur. dec. 47.**
 vbi distinguit.
- Iurans** credere rem esse vtilem non
 punitur de periurio, eo quia est iu-
 rametum de credulitate cap. quã-
 to, & ibi **DD. de iurjur. Lambert.**
 de contract. gloss. 15. num. 7.
- Iurare**, an teneatur reus, vide infra
 in verb. reus vers. 2.
- Iurisdiclio.*
- Iurisdiclio** in dubio præsumitur data
 cumulatiuè, non priuatiuè, de quo
 vide per **Aret. conf. 102. vbi quan-**
 do est data respectu certi generis
 personarum.
- Limita** in domino feudi, in Iudice
 dato in vna parte territorij, ac
 quando ex verbis aliter appareret,
 & in delegato, **Felyn. in cap. cate-**
rum num. 4. de iudicijs.
- Iurisdiclio** cõpetès Iudici inferiori,
 quando dicatur competere cumu-
 latiuè, vel priuatiuè, vide per **Fel-**
lyn. in cap. Pastoralis num. 2. de of-
ficio Iud. ordin.
- Limita** vt ibi per eum.
- Iurisdiclio** Castri continuatur per
 possessorem eiusdem Castri, **Put.**
decif. 300. lib. 2.
- Iurisdiclio** Episcopi in sua diocesi
 est fauorabilior iurisdictione le-
 gati, **Bellam. decif. 512. num. 4.**
- Iurisdiclio** Iudicis criminalis est dis-
 tracta ab illa Iudicis ciuilibus, etiam
 in eodem Tribunali, **Rota decif.**
 445. par. 1. diuers.
- Iurisdiclio** Iudicis ordinarij quando
 dicatur excitata per superuenien-
 tem commissionem, & quando ef-
 ficiatur delegata, vide per **Felyn.**
 & **Abb. in cap. licet in corrigendis**
 de offic. ordinarij. & dicitur de-
 legata, quando adest clausula omni
 appellatione remota, **Aret. in l. fin.**
 9. interdum num. 23. ff. à quibus ap-
 pell. licet vel non præct. **Archiepif.**
Neap. cap. 88. Capell. Tholosan. q.
443. Boer. decif. 151.
- Iurisdiclio** adiuncti ordinario non
 expirat morte delegantis, secus si
 adiungatur delegato re integra,
Felyn. in cap. relatum in fin. de of-
fic. Iud. delegat.
- Iurisdiclio** non competit ante præse-
 rationem rescripti, **Dec. in cap. su-**
per eo num. 25. & sequent. extr. de
appell.
- Iurisdiclio** Iudicis delegati quando
 extinguitur per suspensionem, seu
 inhabilitatem delegantis, vide **Abb.**
 & **DD. in cap. licet vndique extr.**
 de offic. Iud. delegat.
- Iurisdiclio** data à priuatis cum appo-
 sitio.

stione poenæ, altera parte sententiam non seruante non incidit in poenam, Abb. & Felyn. in cap. significationibus de offic. deleg.

Iurisdictio non residet penes populum, sed est translata in Principem, Alex. conf. 16. num. 19. lib. 5.

Iurisdictio Iudicis limitata potest prorogari, Guid. Pap. decif. 285. & aliqua etiam vide supra in verbo delegatus.

Ius.

Ius naturale per ius ciuile tolli non potest l. iura sanguinis ff. de regul. iur. & instit. de iur. nat. gent. & ciuil. §. sed naturalia, & §. minus ergo de hæred. quæ ab intestat. deferrunt.

Limitatur primo vt non procedat in parte, nam ius naturale à iure ciuili potest corrigi §. quod autem instit. de capit. diminut.

Limitatur secundo non procedere quo ad effectum, nam ius ciuile potest efficere ne fortiatu effectum suum, vt instit. de hæredit. quæ ab intestat. deferrunt. §. emancipati, & l. minimè ff. de relig. & sumpt. funer.

Tertio limitatur quod possit adumbrari per fictionem, veluti quando lex fingit deportatum esse mortuum tex. est in §. quod autem instit. de capit. diminut. & in l. si necem §. si deportatus ff. de bonis libert. Bart. l. si adulterio §. liberto ff. de adulter. & in terminis Non. conf. 112. num. 7. Bartol. in l. vt vim de iust. & iur. & ibi Bologn. Riminal. iun. Dec. in l. iura sanguinis ff. de iust. & iur. cap. finali de Clerico venatore.

Ius superueniens ex causa de præterito confirmat intentionem agentis, quod non procedit vbi in libello est expressa certa causa Lambert. de contract. gloss. 24. nu. 14.

Ius in regularibus non acquiri-

tur, donec quis fuerit realiter receptus, & habuerit habitum, Capell. Tholof. quest. 273.

Ius accrescendi habet locum inter hæredes si alter cohæres nolit adire hæreditatem l. vnica C. quando non petent. part.

Limita non procedere si aderit, & postea per beneficium restitutionis repudiauerit, quia isto casu, non accrescit cohæredi, sed distribuitur inter creditores hæreditarios. Marant. in l. si potest ff. de acquir. hæred.

Ius accrescendi non habet locum in portione limitata à lege, lorde Garçon. in l. 1. super gloss. sub num. 8. C. de secund. nupt.

Iura subueniunt magis contrahenti ex necessitate, quam ex voluntate, l. quod si minor §. restitutio ff. de minorib.

Ius accrescendi habet locum in fideicommissis quamuis portiones essent separatim relicte, Decian. conf. 40. num. 26. lib. 1. Petr. Ant. de Petra de fideic. quest. 9. nu. 254.

Ius offerendi non competit post sententiam, & adiudicationem factam, Afflicti. decif. 187. & 188. Paris. cõf. 42. latè Capyc. decif. 41. vbi plures affert limitationes, vide Thefaur. decif. Pedem. 157. Neguf. de pign. in 1. p. 3. memb. primæ partis princip. num. 3.

Iuri offerendi non præscribitur, Felyn. in cap. cum accessissent nu. 28. de constitut. vide Abb. in cap. quoniam frequenter §. vltimo nu. 44. extr. vt lite non contest. Arch. in §. actionum num. 119. instit. de action.

Iura possunt recognosci etiam post sententiam, Peregrin. decif. 151. lib. 3. & omisso recognitionis iuris inducit nullitatem, etiam in executiuis, Achil. dec. 1. de rescript. Mardos. ad regul. Cancell. quest. 7. num.

num. 2. verſ. hic. voluit Rota.

Iura tunc dicuntur de actis quando pars eſt citata ad dicendum contra alias ſecus, Gomez. ſuper reg. de Annali quaſt. 4. num. 5. & tunc non poſſunt per partem reuocari, ſecus ſi pars non fuiſſet citata, Put. decif. 270. lib. 2.

Iura ſatis dicuntur in forma probante quando conſtat de illorum eſſeſtuatione, Aym. conſ. 101. num. 4.

Iura, actiones, & nomina debitorum non veniunt in conſiſcatione, ſeu publicatione bonorum foriudicationis cauſa facta, quia tex. vtitur 45. verbo poſſeſſiuo, & iura perſonalia non poſſidentur, Bald. in l. 1. circa princ. ff. de ſtat. homin. Ang. Aret. in tract. de malefic. in verb. & eius bona publicamus col. 2. verſ. quæro quis Iudicum poſſit.

Iura poſſunt recognoſci quando cunque parte non opponente, Peregr. decif. 151. lib. 3.

Iura exorbitantia loquentia de accuſatione non procedunt in denunciatione, & inquiſitione, Fræc. in cap. 1. §. illum de reſtit. ſpoliat.

Iuri contrarium dicitur quod eſt contra expreſſam iuris diſpoſitionem, Seraph. decif. 639.

Ius patronatus.

Ius patronatus cum autoritate Epifcopi poteſt de alio in alium traſferri, Rot. decif. 574. par. 1.

Ius patronatus relictum confraternitati laicorum dicitur laicale, Rot. decif. 574. par. 1.

Ius patronatus laicorum donatum Eccleſiæ dicitur Eccleſiaſticum, Seraph. decif. 1420.

Ius patronatus non acquiritur de Eccleſia in eſſe exiſtenti, licet augeatur dos, Rot. decif. 328. par. 1. & 457. num. 18. par. 1.

Ius patronatus familiæ potentis debet concludenter probari, Rot. decif. 199. par. 2. diſperſ.

Iuri patronatus competenti Clerico ex bonis patrimonialibus non derogatur per litteras Apoſtolicas, niſi de eo fiat expreſſa mentio, Felyn. in cap. Eccleſia num. 11. de cõſtitut. Abb. in cap. Abbatem de reſcript.

Ius patronatus conſeruatur ex præſentationibus factis à conpatrono, niſi illas fecerit animo priuandi alium, Ruin. conſ. 50. num. 8. lib. 5. Federic. conſ. 202. Abb. conſ. 54. lib. 1.

Ius patronatus acquiritur etiam mediante licentia ædificandi Eccleſiam, Rot. dec. 85. par. 2. diuerſ. vide decif. 167. par. 2.

Ius patronatus legari non poteſt abſque approbatione Epifcopi, Pancirol. conſ. 78. num. 16.

Limitatur ibi vt non requiratur conſenſus ſi legat Eccleſiæ.

Iuri patronatus laicorum non cenſetur derogatum, niſi expreſſè diſſi Abb. in cap. Abbatem de reſcriptis.

Iuſſum.

Iuſſum pretium fundi eſt quantum viginti annorum fruſtus deductis expenſis conſecerint, Didac. Co-uarr. var. reſol. lib. 3. cap. 9. num. 5. Auth. perpetua, & ibi gloſ. in verb. iuſta C. de ſacroſ. Eccleſ.

IN VERBIS, QVAE INCHOANT A LIT. L.

Lanones.

Lanones de iure communi quæ poena puniuntur, vide rex. in l. palam §. innocentiū ff. de rit. nupt. hodie verò de consuetudine lanones non puniuntur poena mortis, sed fustigantur cum mitra, & alia poena extraordinaria plectuntur, ita concludit Ludouic. Peguer. decis. 15. Rouit. pragm. 1. sub rubr. de lanonibus, quam videas, & etiam infra in verb. pater num. 16.

Lesio.

Lesio ultra dimidiam, arguit contractū re ipsā dolosum, Ant. Theaur. in decis. Pedem. dec. 223. DD. in l. 2. C. de rescind. vendit. & lesio re ipsa æquiparatur dolo ex proposito, Dec. conf. 179. num. 7. vbi latissime decis. Pedemont. 41. Crauet. conf. 192.

Lesio ad hoc vt non intret, debet considerari utilitas Ecclesie de tempore celebrati contractus, Rota. decis. 360. par. 1: vide coram Orano in vna Albanens. tenute 29. Maij 1592.

Lesio ultra dimidiam iusti pretij rei diuise, est quæ sufficit ad diuisionis rescissionem, D. Consil. D. Fracisc. Merlino in controuerf. foren. par. 1. cap. 58. in fin.

Laius.

Laius non potest se submittere excommunicationi alterius, quam sui Prælati ratione pacti, secus delicti, Felya. in cap. P. & G. de offic. delegat.

Laius an possit constitui ab Episco-

po in Vicarium, vide supra in verbo Episcopus num. 23.

Latrones.

Latrones publici, & viarū disrobatores qui dicuntur, vide in verb. furtū, versic. furtum vnicum, & an à quocunque Iudice capi, & puniri possint, vide latè per Ioan. Grand. in tract. de Bello exul. cap. tertio quæro sol. mihi 61. qui adducit pro parte negatiua septem fundamenta, & pro affirmatiua alia septem cum tribus rationibus, licet quod interpretatio istius quæstionis relinquatur Principi, concludat.

Laudemium.

Laudemium est onus reale, cuius precipuum est transire ad quemcunque possessorem cum re ipsa, l. possessores C. de fund. patrim. lib. 11. adeoq; rei inest, vt sine illius solutione rei emphyteoticæ alienatio non subsistat l. fin. C. sine cens. vel reliqu. vnde prout in cæteris oneribus realibus, veluti pro tributis dari hypothecam dixit Mastrill. decis. 171. in fine, & veluti pro decima cui laudemium æquiparatur, Alex. conf. 123. col. penult. vol. 5. quæ etiam præteriti temporis potest peti à nouo fundi possessore, vt per Franc. Marc. decis. 558. par. 1. quæst. 21. num. 6.

At contrarium defendit Surd. decis. 31. nu. 8. dicens Senatū Mantuanum postposuisse dominum directum pro laudemio agentem ijs creditoribus, qui hypothecam habebant, vt tenent Marin. Frecc. de subfeud. tit. de authorit. Baron. Auth. 3. nu. 4. Tiraquel. de retract. lignag. §. 29. glof. 2. num. 8. vbi ait quod actio competens domino ad laudemiam est personalis, nec sequi-

S tur

tur fundum, aut tertium possessore
Guid. Pap. conf. 46. col. vlt. vers. &
videtur, & conf. 126. in 3. dubio
Pinell. in l. 1. par. 2. num. 72. ante fi-
nem versic. limitatur 5. C. de bon.
matern. sic & latè refert, & cõcludit
D. Consil. D. Franc. Merlin. in
controuerf. forens. par. 1. cap. 37. in
fin. vbi miratur quod Mastrill. in
decif. 171. num. 3. ob canonis solũ-
tionem, quæ vt prædiximus, est de
natura emphyteotici contractus,
hypothecariam non admittat, pro
laudemio vero, quod est extra cõ-
tractus substantiam illam compe-
tere vellit, cum nullam differentiam
possit in hæc duo assignare.

Declara quòd ob solutionis defe-
ctum res possit à quocunque suc-
cessore auocari, conditione scilicet
ex lege quæ personalis actio est,
vt per d. D. Consil. D. Francisc.
Merlin. vbi supra.

Laudum.

Laudum latum super vna differentia
ex pluribus, non valet l. quid autè
& ibi glos. ff. de recept. arbitr.

Laudum latum vltra contenta in cõ-
promisso, est nullum, Bursat. conf.
431. num. 34. & seq. & àn emologat-
um valeat in vim transactionis, ibi
vide num. 83. & seq.

Laudum latum per duos, altero abs-
ente non valet l. si in tres ff. de arbitr.
& ibi notat Abb. consil. 77. lib. 2.
num. 2.

Laudum latum absque citatione, va-
let vbi consuetudo citationem
non requirit, Roman. conf. 61.

Laudum latum per Arbitros post du-
os menses in pragmatica 1. de ar-
bitr. contentos, & præfixos, vel post
terminum incompromisso per par-
tes appositum, hocque quando cõ-
sent concordet, vt in d. pragmatic.
est nullum, nam hæc Arbitrorum
iurisdictio, siuè à statuto confera-
tur, siuè partium voluntate, cum

fit tempore limitata, eo elapso ex-
pirat, l. arbitri, & l. si cum dies 5. ff.
infra ff. de arbitr. l. 1. & fin. C. eod.
Alex. conf. 82. lib. 5. & Afflict. dec.
73. num. 8. dicit per doctrin. Bald.
in conf. 372. quod si setatur laudum
per horam post diem compromissi,
nõ valet laudum, & proinde solent
partes, vel in termino prorogatio-
nem petere, vel à principio facere
compromissum cum potestate quod
arbitri possint tempus prorogare
iuxta tex. in l. labeo ait ff. de arbitr.
& per Alex. d. conf. 82. vbi tenet
prorogationem temporis in com-
promisso ad partes spectare, ita re-
fert Muscatell. in sua prax. par. 2.
gloss. gradum num. 30. & seq. vbi
quod etiam sit nullum quando ele-
gissent tertium, non confitendo
cõtrouerficia inter eos, vt per Alex.
conf. 124. num. 9. lib. 2. & sequitur
Dec. conf. 475. num. 40. & nec vo-
catis partibus, quæ in promptu su-
spectos nominassent, idem Musca-
tell. vbi supra num. 41. & sequent.
vbi alias assert nullitates.

Laudum, seu sententiam nullam par-
tes confirmare non possunt, ita
fit laudum, seu sententia, sed tantum
vt valeat in vim pacti, vt per Abb.
in cap. per tuas de arbitr. Bart. in l.
1. C. qui pro sua iurisdict. & text. in
cap. examinata de confir. vtil. vel
inutil. & ibi Abb. in verb. item no-
ta Dec. in conf. 475. num. 33. & in
conf. 499. per totum, quos allegat
Muscatell. in sua prax. par. 2. gloss.
gradum num. 60.

Laudum nullum emologatum, produ-
cit actionem, Felyn. in cap. 1. sub
num. 5. de pact. Rot. dec. 512. Cra-
uett. conf. 276. num. 5. & seq.

Legatarius.

Legatarius non grauatur in plus quàm
fuerit honoratus.

Limita vt hoc procedat in quanti-
te, secus si ab eo res fuisset legata.

maioris valoris l. Imperator vbi Bart. §. si centum ff. de legat. 2.

Legatarius habet actionem de euictione contra heredem, l. si domus §. de euictione ff. delegat. 1. nu. 4.

Legatarius potest agere executiue pro consequuntione legati decif. Perus. 2. 3. num. 9. par. 1. Becc. conf. 17. per totum.

Legatum

Legatum vltra dodrantem naturaliter debetur, vt de magis communi scitur l. in rub. de verbo. oblig. num. 11. pro qua est tex. in l. fin. C. ad l. falcid.

Legatum incertum quod dicatur, Oldrad. conf. 61. de verb. oblig.

Legatum factum contemplatione alicuius laboris, debetur duntaxat laborantibus, Capell. Tholosan. quest. 294.

Legatum generale, non continet venalia l. generali §. vxori ff. de vsuf. legat. Dec. ad l. 1. ff. de regul. iur. num. 35.

Limitatur vt non procedat quando legatum esset relictum cum geminatione verborum, vt hoc in terminis dicit Euerard. in sua centuria in loco qui geminat. num. 5. & Bart. in d.l. generali §. vxori circa fin. & Bald. in cap. cum te extr. de rescript.

Legatæ rei dominium à die mortis testatoris recta via in legatarium transit, l. à Titio ff. de furr. l. cum pater §. furdo ff. de legat. secund. l. legatum ita de leg. secund. Calcan. conf. 57. in princ.

Ampliat etiam in fideicommissio singulari, gloss. & Bart. in l. in fideicommissi persecutione ff. de vsuris, & probatur quia legata singularia, & fideicommissa particularia sunt exequata in l. 1. de leg. 1. & instit. §. sed olim vers. sed non vsque de legatis.

in legatarium transire à morte testatoris fidei, verè autè à die aditæ hæreditatis l. si tibi homo §. cum seruus vbi notat Accur. de legat. 1. & ibi tradit las. n. 3. idem Accur. & Bartol. in d.l. à Titio ff. de furt. & probatur in l. seruo legato in princip. ff. de legat. 1. & l. legatum ita ff. de leg. 2. & ideo si legatarius agnoscit legatum verè dicitur retro à die aditæ hæreditatis eius legatum fuisse, si verò repudiet singitur retro fuisse hæredis, Bart. in l. si is qui pro tempore num. 53. ff. de vsucap. & in l. quædam de rebus dubijs, & in l. ratione l. primera §. 1. ad legem falcid. & si ista res pereat post aditam hæreditatem, actio l. Aquilæ est legatarij, si ante est hæredis l. huic scripturæ ff. ad legem Aquil. Bart. in d.l. si is qui pro tempore num. 53.

Intelligas etiam, vt à die aditæ hæreditatis dominium rei legatæ transeat in legatarium verè, sed reuocabiliter, inreuocabiliter verò à die acceptationis, gloss. in l. ei qui ita hæreditatem ff. de condic. inst. las. in d.l. si tibi homo §. cum seruus num. 3. ff. de legat. 1. Add. ad Roman. conf. 690. num. 2. adde Aret. in §. nostra autem instit. de legat. DD. in l. 1. C. de pactis.

Declarat vt per las. in l. 1. nu. 115. ff. de leg. 1.

Limitatur primo in relicto vniuersali, Bart. in l. 1. col. 3. vers. addit Dyn. & ibi DD. de leg. 1. per l. restituta ff. ad trebell.

Intellige etiam de legato puro, de legato verò in diem, declarat vt per tex. & ibi Bartol. in l. Sempronius Attalus ff. de vsufruct. legat. de conditionale in l. 1. ff. de condit. & demonstrat, & in l. interdum de verbor. signif. Bartol. in l. nemo potest ff. de leg. 1.

Declarat, vt licet transeat dominium,

44 Intelligas rei legatæ dominium,

um, non tamen transit possessio Ac-
 curs. & Bart. in l. 1. §. veteres ff. de
 acquirend. possess. facit l. cum hæ-
 redes de acquirend. possess. ea ra-
 tione etiam, quia possessio rei leg-
 atæ debet accipi à manu hæredis
 l. non dubbium C. de legibus, facit
 etiã, quia hæredi contra legatariũ,
 qui propria autoritate accipit, &
 nõ ab ipso hærede possessionẽ rei
 legatæ, competit interdici ad ip-
 scẽde, quorum legatorũ l. 1. ff. quo-
 rũ legat. & probatur, quia legatario
 competit rei vindicatio l. 2. C. cõ-
 mun. de legat. quæ præsupponit
 dominium ex parte agentis, posses-
 sionem ex parte rei conuenti l. in-
 rem, & l. officium ff. de rei vendi-
 cat. ad quid enim daretur rei ven-
 dicatio cum semel meum amplius
 meum §. sic itaque instit. de actio-
 nib. cum similib. & ita notat Add.
 ad Bart. in d. l. à Titio.
 Limitatur secundo d. l. à Titio vt
 non procedat in re hæredis gloss.
 in l. si hæredis seruus de legat. 1.
 Durant. de arte test. tit. 6. caut. 29.
 num. 1. facit l. si vt certo §. si duo-
 bus veiculum ff. commodat. Bart.
 in l. is cui ff. de condi. indeb. Cal-
 can. conf. 57. in princ. idem si res
 legata esset aliena d. Calcan. ibi.
 Sublimitatur vt per Durant. d. tra.
 de art. test. tit. 6. caut. 29. videlicet
 quando hæres constituit se nomi-
 ne legatarij possidere, las. in d. l. si
 hæredis seruus, iunctis notatis per
 Alex. & DD. in l. quod meo de ac-
 quir. possess. Durant. vbi supra.
 Tertio, & vltimo limitatur d. reg.
 in legato pecuniæ quantitatis, vt
 notatur in l. 2. in vers. in re actio-
 nes C. commun. de legat. & in l. 2.
 C. de cond. legat. Bart. in l. omnia.
 nu. 1. ff. si cert. petat. idẽ Bart. in l.
 certi conditio ff. si cert. petat. num.
 38. sed subdistingue vt procedat
 in quãtitate relicta in specie, quia

æquiparatur speciei, Bart. in l. ces-
 ti conditio num. 38. & sequ. ff. si
 cert. petat. vide l. planè la primera
 ff. de legat. 1.

Et quid in legato quotz heredita-
 tis, vide Gomez. in tract. vlt. vlt. vlt.
 cap. 12. num. 21. in fin.

Legatum præstandum post mortem,
 dicitur conditionale, Morot. re-
 spons. 2.

Legatum vsusfructus testum vxori
 existentibus liberis, reducitur ad
 vsufructum, Rot. decif. 762. par.
 1. diuers.

Legatum rei litigiosæ, si hæres in iu-
 dicio fuerit victus, est quasi cadu-
 cum, & nullius momenti, quia qui
 rem litigiosam sciens dereliquit,
 litis euentum legatario reliquisse
 creditur, Auth. de litigiosis §. 1.
 collat. 8.

Legata ad pias causas debentur etiã
 non adita hereditate, Lup. allegat.
 91. & ibi Add.

Legatum crediti si exigatur, àn cen-
 seatur ademptum, Alex. conf. 1577.
 lib. 7.

Legatum rei alienæ quando valeat,
 vide Bened. Capr. & DD. in l. vnũ
 ex famil. §. si rem ff. de legat. decif.
 Perus. 23. par. 1. Spin. de testamen.
 gloss. 8. nu. 55. Burfat. conf. 348. nu.
 14. Surd. conf. 517. num. 23.

Legata annalia, siue semel relicta, de-
 bentur licet substantia redituum,
 non sit sufficiens ad legatorum, seu
 fideicommissi præstationem, de-
 bet enim hæres vendere res hære-
 ditarias, & legatis satisfacere l. fin.
 §. si autem C. de bon. quæ liber. &
 ibi Salic. Corn. & alij Dec. consil.
 590. num. 4. Soccin. lun. conf. 109.
 num. 27. lib. 1. Roland. conf. 3. nu.
 26. Cras. in §. legatum quæ st. 36.
 num. 4. Mohed. dec. 122. Gozzad.
 conf. 94. num. 24. Crauet. confil.
 187.

Legatum factum duabus neptibus
 pro

- pro ipsiſ maritandis vna mortua accreſcit alteri, Bald. conſil. 174. lib. 1.
- Legatum alicuius animalis**, eo mortuo neque corum, neque caro debetur l. mortuo bone ff. de legat. 2. **Limita** vt procedat ſi mors contingat viuo teſtatore, aliàs ſecus, gloſſ. & Bart. ibi, Gomez. in tract. vltim. volunt. cap. 12. num. 16.
- Legatum factum Eccleſiæ**, àn ad ſui validitatem requirit hæreditatis aditionem, vide Ang. Aret. in §. maleficijs num. 4. inſtit. de act. vbi latè.
- Legatum ſolum à teſtatore**, non eſt ſoluendum ab hærede, l. Lucius la primera ff. de leg. 2. **Limita**, vt non procedat noua ſuperueniente cauſa, DD. in l. Lucius, & in l. filia legatorum C. de gatis.
- Legatum alimentorum quomodo**, & quando ſolui debeat, vide Bart. in l. pecuniarum ff. de aliment. & cib. legat. & ibi Add.
- Legatum relictum à primo ſi non ſit ſolum tranſit ad fideicommiſſarium cū declaratione tamen quod ſit vnicum, non autem annuum**, Iaſ. conſ. 95. lib. 1. num. 4.
- Legatum factum vxori donec caſte vixerit, & vidualem vitam ſeruauerit, pertinet etiam ad eam quæ Religionem ingreditur**, Bald. in l. Deo nobis col. 3. verſ. iuxta prædicta C. de Episc. & Cleric.
- Legatum penſionis domus non debetur, niſi in fine Anni**, Bart. in l. habitationis ff. de vſufructu legat. Iaſ. in l. diuortio nu. 38. ff. de ſolut. matrimon.
- Legatum rei militiæ, ſeu alterius officij per hæredem legatario comparandi, ſi legatarius in emptione præueniat, pretium debet ſibi ab hærede reſtitui, & omne illud, ſine quo diſtum officium haberi non**
- potest, Gomez. tract. vltim. volunt. cap. 12. num. 16. in fin.
- Legatum alicuius domus cum omnibus in ea exiſtentibus, non continet instrumenta, & pecuniam l. ſi mihi Meuia ff. de leg. 3. l. 90. l. vxori §. legauerat ff. eodem, & ratio huius deciſionis redditur à Iaſ. in l. ſingularia num. 28. ff. ſi cert. petat. Bal. in l. certi iuris nu. 12. C. locat. & melius videtur colligi ex Iaſ. in l. non vtique §. item Iulianus ff. de eo quod cert. loco,**
- Legatum factum famulis, debetur ijs qui inſeruiebant tempore teſtamenti**, Capell. Tholoſ. quaſt. 191.
- Legatum factum Ciuitati vt certum quid fiat, etiam quod effectus non ſequatur legatum debetur**, Rota. deciſ. 695. par. 1.
- Legatum relictum alicui abſenti, àn ab hærede ſit ſoluendum in loco vbi eſt, vide Dec. in l. vinum num. 12. ff. ſi cert. petat. & Bartol. in l. 1. numer. 4. de aliment. vel cib. legat.**
- Legatum rei litigioſæ cuius ſumptibus ſit præſtandum, vide gloſſ. in Auth. nunc ſi hæres C. de litigioſ.**
- Legatum àn præſcribatur**, Spin. de teſtam. gloſſ. 8. num. 66.
- Legato frumento quod in domo eſt, ſi fuerit conſumptum, & aliud ſit ibidem repositum illud loco prioris debetur**, Bart. in l. ſi ſeruus legatus §. qui quinque ff. de leg. 1. Capell. Tholoſ. quaſt. 191.
- Legata non deducuntur ex vſufructu omnium bonorum, ſed debet vendi proprietatis pro ſoluendis legatis, firmo remanente vſufructu penes vſufructuarium, etiam quod eſſet hæres cum beneficio legis, & inuentarij**, Corn. conſ. 195. lib. 4. **Limitatur in annuis legatis, quæ ſunt præſtanda ab vſufructuario l. fin. §. ſi autem C. de bonis quæ liber. & ibi Salic. num. 2. & Corn. Iaſ.**

- Iaf. in l. i. in 2. lect. nu. 16. ad Trebell. Gozzad. conf. 94. num. 22. Roland. conf. 8. num. 27. & 28. lib. 2. Crass. in §. legatum quæst. 36. num. 7. Peregr. de fideic. art. 35. num. 9. Surd. decif. 193. & tamen prius deducitur legitima, Roland. conf. 22. lib. 1. num. 19.
- Legatum relictum in secundo gradu, sub conditione defectus primi, debetur licet non deficiat primus favore piæ causæ, Rot. decif. 140. par. 2. diuers.
- Legatum alimentorum factum vxori, non impedit repetitionem dotis, Castrenf. conf. 224. lib. 2. Picus in l. Titia num. 132. ff. de legat. 2. declarat Menoch. conf. 427. num. 18. lib. 5. vide Dec. conf. 299. num. 13. Surd. conf. 112. num. 30. lib. 1. & num. 44. Add. ad Bart. in Auth. hoc locum in princip. C. si secund. nupser. Gratian. decif. Marchiz 47. num. 13. Grat. discept. forens. 134.
- Et quid si sit legatus vxori vsufructus omnium bonorum, Guid. Papa quæst. 541.
- Legatum relictum à debitore creditori, quando censetur relictum, 45 animo compensandi, tradit Dec. in Auth. præterea sub num. 10. C. vnde vir, & vxor Bart. & DD. in l. si cum dotem §. si pater ff. solut. matrim. Iaf. in l. Lucius vbi Bart. Cast. ff. de legat. secund. DD. in l. huiusmodi §. cum pater de legat. primo, Alex. conf. 12. num. 15. & 45. lib. 2. Menoch. conf. 56. nu. 27. lib. 1. Bart. & Castrenf. in l. frater de condit. indebit. Surd. conf. 112. lib. 1. Grat. discept. 134.
- Et quando istud legatum valeat, tradit Bart. in l. 3. §. si ex pluribus num. 13. ff. de acquir. possess. quod potest esse vtile creditori pro faciliiori exactione, Roland. conf. 8. lib. 1. in fin. & compensandi animo esse relictum, tradit Aymon. conf. 131. num. 17. quando adest clausula, quod plus peti non possit, vide tamen Dec. consil. 425. num. 12. & sequ. & Aymon. conf. 149. num. 3. Alex. & Menoch. vbi supra Surd. d. conf. 112. Grat. d. discept. 134.
- Legatum generale quando per enumerationem specierum restringatur, vide tex. in l. questum §. fin. & ibi gloss. ff. de fund. instruct.
- Legatum eiusdem rei factum alteri in diuersa dispositione, non censetur ademptum primo, sed ambo concurrunt Gabriell. consil. 110. lib. 1.
- Legatum quantitatis pluries repetitum, censetur multiplicatum, dummodo fiat in diuersa scriptura, l. quinquaginta ff. de probat. L. planè la primera §. 1. vbi DD. ff. de legat. primo.
- Legatum non reuocatur pignorando rem legatam l. qui post C. de legat. vide decif. Perus. 23. par. 1. Limita vt per Iaf. & DD. in d. l. qui post.
- Legata apotheca pannorum, non intelliguntur legati panni, vide Bar. in l. cum pater §. mensè ff. de legat. 2. Atet. conf. 51. in fin.
- Legatum fundi comprehendit omnia, quæ sub eo nomine testator intelligebat, Alex. conf. 150. num. 1. lib. 7.
- Legatum liberationis quando extendatur ad condemnationem, Ang. conf. 174.
- Legatum dotis dicitur conditionale, Bart. in l. Titio §. Titio genero ff. de condit. & demonstr. Corn. de communi conf. 229.
- Legatum relictum tutori, quando censetur relictum contemplatione tutelæ, & amittitur ob non acceptationem illius, Angel. conf. 166.
- Legatum soluendum ex fructibus bonorum, eatenus debetur quatenus fructus

aus sufficiunt, Castrenf. conf. 401. lib. 1. in fin. & conf. 338. num. 3.

Legatum in auxilium nuptiarum, debetur etiam quod nuptiz processerint viuentē testatore, Castrenf. conf. 51. lib. 3. Bald. in l. filia legatorum 11. num. 1. C. de legat. qui ita distinguit, quod si pater legauit pro filia maritanda, ea maritata finita est causa legati, sed vbi legauit pro dote, vel nomine dotis, tūc non est finita causa, cum dos possit augeri etiam constante matrimonio, tenetque Bald. cum Oldrad. indistincte quod causa non ita est finita, vt sit extincta, sed finita, id est adimpleta, & quod nunquam impletio causę extinguit legatum, sed magis corroborat, & confirmat, l. si iam facta, & l. cōditionum ff. de condit. & demonstr. vide latē in hac materia D. Pręf. Valenzuela in conf. 132. lib. 2.

Legatum dicitur in diem, & non cōditionale, vbi tempus apponitur præstationi, Lex his C. quando dies leg. ced. l. Seius saturninus ff. ad trebell. & vbiq; Bart. Pāncir. conf. 89. num. 1.

Legatum pro maritandis puellis, an possit applicari pro monacandis, Mastrill. decif. 153.

Legato fundo cum instrumento, veniunt ea quę pertinet ad culturę dicti fundi, Abb. conf. 187. par. 2.

Legatum liberationis cum prohibitione ne ab eo rationes exigatur, quid importet, vide per Gomez. in tract. vltim. volunt. tit. 12. num. 83.

Legato mobilium quando comprehendatur pecunia, vide latē per Gabriell. conf. 98. lib. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 138. Rota coram Pamphilio in Romana legata mobilium 23. Maij 1603. vide aliqua maturę per Mantie. in tract. de tacit. conuent. lib. 9. tit. 4.

num. 36. & seq. Iaf. conf. 65. num. 7. lib. 1.

Legatum relictum sub conditione mixta, si adhibita diligentia conditio non adimpletur, habetur pro impleta, & legatū debetur, l. si post diem ff. quando dies legat. cedat, Rota coram Penia in Romana legati 8. Februarij 1608.

Legatus.

Legatus quamuis cum plenitudine potestatis deputatus, non potest causas, appellatione remota, delegare, Felyn. in cap. 1. num. 2. de re scriptis.

Limita vt sibi per eum non procedere in principibus non recognoscantibus superiores, & alijs modis vt ibi.

Legatus non potest perpetuo vnire Ecclesias, Bellam. decif. 112. & 513.

Legatus potest committere causas vnionis, quia sibi competunt iure ordinario, Bellam. decif. 515.

Legatus non potest deponere Episcopum, nisi sibi sit specialiter demandatum gloss. in cap. 1. de offic. legat.

Legatus audit omnes causas, tam per viā appellationis, quam quærimonię c. 1. de offic. legat. & eas terminare intra limites suę Prouincię debet, Add. ad Bellam. decif. 403. Limita in causis exemptorum, nam illas non audit si nolint respondere coram eo gloss. in d. cap. 1.

Legatus à latere potest vnire, & dismembrare res Ecclesię, vocato tamen Rectore immediato, Bellam. decif. 403.

Legitima.

Legitima quanta sit, quis probare debeat, vide Rot. decif. 638. par. 1. diuers.

Legitima quādo detrahitur inspiciatur tempus mortis quo ad ipsa bona, secus quo ad eorū valorē, Rot. decif.

- decif. 347. part. 1. diuerf.
- Legitimam auferre filio, est peccatū mortale, Bart. in l. hæreditarium. ff. de bon. auth. iudic. possid.
- Legitima filiorum, est tertia pars bonorum, quæ cuique debentur ab intestato si sint quatuor, vel pauciores, si verò sint quinque dimidia, Auth. nouissima, & ibi gloss. & DD. C. de inoffic. testam.
- Limitatur ista conclusio vt non procedat quando bona essent cõfiscanda, nam tunc, si vnum, vel duos pater habeat filios eorum legitima erit semis, tex. est in l. fin. C. de bonis proscriptor. & notat gloss. in l. cum ratio §. si plures, & in l. 1. §. 1. ff. de bonis damnator. Roland. conf. 97. num. 32. lib. 2.
- Si verò sint tres, vel plures tunc bona non possunt publicari, sed referuantur filijs, d. l. cum ratio §. si plures ff. de bonis damnatorum, DD. in l. fin. C. de bon. proscript. Non. conf. 97. num. 8. & 9. Roland. d. conf. 97. num. 32. lib. 2.
- Legitima detrahitur tãquam es alienum, & patrimonium filij, & non cadit sub fideicommissio Castrenf. conf. 369. lib. 1. in princ.
- Legitima non minuitur per legata ad pias causas, Alex. conf. 18. lib. 4. idem in debito confessato per confessionem testatoris tantum, Alex. ibidem Crauett. 141. num. 4. & 165. num. 5. Surd. conf. 169. in fin. & conf. 185. num. 12.
- Legitima fratrum, est quarta eius quòd habituri essent ab intestato, gloss. & Iaf. num. 35. in Auth. nouissima C. de inoffic. testam. Alex. de magis communi in l. si patroni §. fin. num. 7. ff. ad trebell. & sic si frater instituisset turpem personam, & testamentum sustineretur per clausulam codicillarem, posset detrahere quartam iure legitimè, cū rebellianicã nõ possit ex eo, quia

fideicommissam est purum, iuxta l. notata per Accurs. in §. si quis autem non implens Auth. de hæred. & falcid. Bartol. in l. Papinianus §. meminisse ff. de inoffic. testam. Socc. Iun. conf. 87. num. 26. lib. 4.

Legitima ascendentibus non debetur existentibus filijs prædefuncti, Bartol. consil. 18. Corn. consil. 34. lib. 1.

Legitima reicit omne onus, Seraphi. decif. 539.

Legitima potest augeri, & minui per statutum, Rot. decif. 536. par. 1. diuerf. Gabriell. conf. 1. t. lib. 1.

Legitimatio.

Legitimatio personarum debet fieri in omni iudicio, tam summario, & executiuo, quàm ordinario, gloss. in l. fin. C. de edict. Diui Adrian. Toll. & ibi DD. Iaf. in §. præterea num. 54. in fit. de action. Becc. latè in conf. 75. num. 6. Aret. in fit. de his per quos ager. posf. num. 5. Castrenf. conf. 169. in fin. lib. 2. Neuizz. conf. 16. in princ. & quòd sit necessaria etiam in iudicijs summarijs, latè Muscatell. in sua prax. par. 3. gloss. comparantis num. 3. quia aliàs sequeretur absurdum, scilicet quod alter non habens mandatum à me posset mihi præiudicare, quòd repugnat naturali æquitati, vt in l. si quis in suo C. de inoffic. testam.

Amplia pluribus modis, vt per Hippo. in l. si quis neque num. 7. & 8. ff. de quæst. qui ibi per infinitas ampliaciones, limitationes, ac quæstiones hanc personarum legitimationis materiam exponit, vbi omninò videas.

Declara vt procedat parte opponente, quando executiuè agitur, Aret. in §. præterea sub num. 3. in fit. de except. el. segundo, vt scilicet possunt legitimi in iudicio nullitatis, & vide gloss. in l. 1. in verb.

verb. filium C. quor. bonor. Lanfranch. decif. 113.

Legitimitatis probatio ad effectum succedendi quæ sufficiat, C. f. de Grass. decif. 18. num. 19. de probat.

Lex.

Lex, vel dispositio loquens de aliquo casu, intelligitur loqui de eo ritè factò l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic. gloss. fin. in §. emancipatos inffit. de exheredat. liber. & l. non putauit §. quæuis ff. de bonor. possess. contr. tabul.

Lex finalis C. si maior fact. quomodo intelligatur, & procedat, Rot. dec. 102. par. 2. diuers. Gabriell. conf. 13. lib. 1. num. 13. & seq.

Lex si quis maior, quomodo procedat, vide per Menoch. conf. 355.

Lex si pater C. de inffit. & substitut. correctæ, vide Seraphin. decif. 743.

Lex, seu constitutio Consilij, habet clausulam derogatoriam, & ideo de eis requiritur specialis mentio, Felyn. in cap. nonnulli num. 2. de rescriptis.

Lex est intelligenda secundum naturam tituli, l. Imperator in fin. ff. de in diem additione.

Ampliatur vt procedat etiam si aliquo modo conueniret naturæ tituli, vt per Rip. in l. 1. num. 30. C. de pact.

Lex omnis positua, per consuetudinem tollitur, Rot. dec. 522. par. 1. diuers.

Legem indistinctè loquentem, indistinctè intelligere debemus l. 1. §. generaliter ff. de leg. præstit. l. propexit ff. qui, & à quibus, & ibi gloss.

Limitatur vt non procedat quando potest distingui per alias leges, nam tunc eam distinguere possumus, l. non alias in fin. ff. de iudic. & l. Imperator ff. de postul. gloss.

fin. in §. sed si inffit. de vulg. substitut. DD. in l. 1. C. de Sacrosanct. Eccles. Senat. Pedemont. decif. 167. latissimè, l. quæsitum ff. de testib.

Amplia vt procedat etiam si in vno casu sit maior ratio, quàm in altero l. 1. §. quod autem ff. de aleatoribus, & etiam quod esset odiosa quando viget eadem ratio, Bellam. decif. 741. num. 6.

Amplia etiam, vt procedat ad comprehendendas personas priuilegiatas l. in fraudem ff. de milit. testam. ad cuius intellectum videas ibi Bart.

Sublimita istam vltimam ampliationem, vt non procedat quando persona esset priuilegiata in specie, nam tunc lex generalis non comprehendit personas priuilegiatas, tex. in §. penult. inffit. de exheredat. liber. cum in principio tituli fuerit facta generalis constitutio.

Sublimita etiam, non habere locum in personis priuilegiatis de corpore iuris, quia dispositio generalis ad eos non extenditur Authet. qua in Prouincia, & ibi gloss. C. vbi quis conuen. debeat.

Limitatur secundo principaliter, nõ procedere quãdo tractatur de magno præiudicio, quia tunc non debet intelligi, nisi prout loquitur Alex. in l. licet Imperator nu. 7. ff. de legat. 1. & alias limitationes videas per Syl. Aldrob. in princ. inffit. de excusat. tutor.

Lex quories C. de rei vindicat. non habet locum in contractibus Ecclesiarum, Alex. conf. 83. lib. 7. num. 4.

Leges posteriores derogant prioribus l. posteriore de legibus.

Limita quando lex prior disponeret in aliquo casu particulari, nam per generalem posteriorem non tollitur, Felyn. in cap. gratum in

- princ. de offic. Iudic. delegat.
- Lex quando futura, vel etiam præſentia negotia respiciat, vide gloss. in cap. licet casu de elect. in 6.
- Lex non tollitur per non usum, sed bene per contrarium usum, Abb. & Add. in cap. cum sit generalis num. 15. de Iudic.
- Lex nova disponens circa accessoria, nõ inducit actionem pro illis, sed tantum tribuit officium Iudicis Bald. in l. fin. §. præterea nu. 8. C. de iur. dot.
- Lex, seu dispositio generalis, in concorrentibus animam æquè bene comprehendit masculos, quàm feminas, Gomez. super regul. de infirmis quæst. 6. num. 3.
- Lex ubi aliquid prohibet ad fauorem alicuius, præbet duntaxat exceptionem, non autem actionem, Sarnen. super regul. triena. quæst. 58, num. 9.
- Lex correctoria, non debet extendi ad alios casus, etiam ex identitate rationis l. si verò ff. solut. matrim. Gomez. vltim. volunt. cap. 12. nu. 21. circa fin.
- Lex procedens per coniecturas non extenditur ad causas, ad quas aliàs extenderetur, Rolan. conf. 27. nu. 22. lib. 1.
- Legem, siuè constitutionem in usum, recipere non spectat ad subiectos, cum iurisdictio non dependeat ab eorum consensu, & ideo quod dicitur de non usu dependet à tacito consensu superioris, vt videatur ab illa lege recedere, seu dispensare, Berou. conf. 181. nu. 5. lib. 3. Burfat. conf. 321. num. 26. & 27.
- Libellus.*
- Libellus, seu petitio pro recuperatione rei minoris nulliter alienatae quomodo fiat, vide Plot. de inlitem iurand. §. 5. num. 8.
- Libellus sustinetur ex clausulis salutaribus, quando factum est aptè narratum, Grat. conf. 42. num. 24. lib. 2.
- Liberatio.*
- Liberatio facta vni ex correis, alteri nõ prodest, Castrens. conf. 458. lib. 1. & idem in pacto vide infra in verb. pactum num. 14.
- Liberatio facta de cocto, ei non prodest si peruenerit ad pinguiorem fortunam, Surd. dec. 163. num. 21.
- Libertas.*
- Libertas Ecclesiastica in quibus consistat, & quando lædi dicatur, Lupus alleg. 92.
- Libertati pristinae reus, & guidaticus quando sunt restituendi, vide supra in vrbico gratia num. 36. & in verb. Guidaticus in fine.
- Libri.*
- Libri rationum si ex forma statuti habeant executionem paratam, procedit quo ad ipsum qui in libro est descriptus, secus quo ad tertium, Felyn. in cap. cum super num. 15. de sentent. & re iudic. & quæ adminicula requirantur, Guid. Pap. quæst. 441. Surd. dec. 199. Crauett. conf. 196. num. 7. Grat. disceptat. 171.
- Limita vt procedat quando continent rem spectantem ad artem, secus si in illis esset enunciatum, aliquem fideiussisse, Mandell. consil. 95. las. conf. 103. vol. 1. Crauett. conf. 196. nu. 3. Becc. conf. 5. Surd. conf. 151. num. 88. lib. 2.
- Liber rationum mercatoris, quando probet pro se contra alium, videas las. in repet. l. admonendi ff. de iur. iurando num. 120. & sequ. & ibi Bart. Surd. dec. 199. Crauett. conf. 158.
- Libro datarij creditur, & probat qualitatem gratiæ, Caputaq. decif. 77. lib. 1. Rota coram Seraphino in Terracouens. pensionis 16. Ianuarij 1595.
- Libro administrationis statur quo ad

- ad expensas minutas, Feder. de Sen. conf. 119. Benint. decif. 43.
- Libri decocti sunt suspecti, & minus Probant, Menoch. conf. 410. num. 19. quia isti solent mentiri, & omnia confundere num. 22. lib. 5.
- Libri mercatorum pro tertio, contra tertium non probant, Iaf. in l. admonendi num. 133. ff. de iureiur. Felyn. in cap. 2. de fide instrum. Aymon. de antiquitate temporis par. 1. nu. 240. Verall. decif. 155. p. 2. Roman. 2. conf. 292. nu. 3.
- Libri exactorum gabellarum probat contra tertios, quia habent circa illud exercitium auctoritatem de publico, Felyn. in cap. 2. de fidei instrum. num. 33. Alex. conf. 53. vol. 1. Becc. conf. 5. vide Surd. decif. 336.
- Libri memorialis, an probet contra scribentem, vide Iaf. in repet. l. admonendi sub num. 115. & de iure iur. Capell. Tholosan. quaest. 497. add. in fin.
- Libris rationum societatis, statuit inter socios l. quidam §. nummularios ff. de edend. & ibi not. & in l. Nefennius de nego. gest. & in l. rationes, & in l. exemplo C. de probat. Bart. conf. 35. lib. 1. nu. 2. Menoch. de arbitr. lud. lib. 2. ca. 92.
- Libris aduersarijs statuit ad iudicandum qualitate obligationis, Bald. in l. fin. circa fin. C. ad l. falcid. Bar. fol. & DD. in l. Titium, & Mzuium §. altero ff. de administ. tutor. Dec. conf. 7. num. 5.
- Libri debent acceptari pro, & contra, decif. Capell. Tholos. 497. & ibi Add.
- Libri approbatio, non refultat ex vsu partitarum, Seraph. decif. 384.
- Libris mercatorum creditur in concernentibus mercaturam, Becc. conf. 5. num. 10. Riminal. sen. conf. 14. Surd. conf. 543. lib. 4. & conf. 453. num. 54. lib. 3. Cawett. consil.

236. num. 7. & conf. 3. nu. 15. Surd. conf. 326. num. 18. Capell. Tholos. quaest. 497. vbi adest consuetudo, Iaf. conf. 103. Gratian. discept. forens. cap. 171. Mandell. conf. 95. nu. 12. Surd. decif. 336. Sebast. Medic. decif. March. 14.

Licentia.

- Licentia de aliquo capiendo à Iudice obtenta, expirat aduentu alterius Iudicis, & ideo est reuocanda per successorem, nec in hoc est citanda pars, Bald. in l. & quia ff. de iurisd. omni. lud. & in l. more nu. 6. ff. eodem Francisc. Aret. in l. nemo potest num. 3. ff. de legat. 1. vide in contrarium Abb. in cap. relatu de offic. Iudic. delegat. in fin. & ibi Felyn. num. 13.
- Licentia vbi requiritur, non sufficit tacitus consensus, Rot. decif. 788. par. 1.
- Licentia Iudicis de capiendo possessionem, non importat quod possit moueri arma contra resistentem, & propterea qui ita se gerit incidit in poenam legis si quis in tantam C. vnde vi Felyn. late in cap. cum causam num. 5. & ibi bona addit de offic. Iudic. delegat. quod declaratur ut ibi per eum.
- Licentia quam quis dare debet, si denegat, potest impetrari à Iudice Gonzal. super regul. 8. Cancellar. gloss. 47. num. 39. vide cap. quod Dei in fin. de statu Monachorum, Surd. decif. 344. in fin. & decif. 220. num. 55. & licentia in quo differat à consensu, Gonzal. super dicta regula 8. Cancell. gloss. 47. numer. 45. & seq. Gutier. de iuram. confirmat. par. 1. cap. 1. num. 49. & sequent.
- Liquidatio.*
- Liquidatio instrumenti fieri non potest à creditore, qui debitum alicui cesserit, tunc enim is solus non poterit via ritus instrumentum,

liquidare, quia sua non interest cum per cessionem alteri cōpetat actio, gloss. & Bart. in l. vbi pactum in finalib. verb. C. de transact. refert Afflict. in consil. eos qui sciēter num. 18. quæst. 8.

Amplia, idem procedere in cessionario, quia cessionarius non est stipulatus de facie ad faciem, vnde cautela est vt ambo simul citari faciant, & compareant, & cessionarius renunciēt, siuē retrocedat cedenti, tunc enim cum in creditoris cedentis persona creditum reintegretur, argum. l. filio quem pater ff. de liber. & posthum. liquidatio procedet, ita Bolognet. in l. 1. num. 59. ff. si cert. petat. quem retulit, secutusq; est Viu. lib. 2. comm. opinion. opin. 826. qui ad euitandum ea, quæ contra adduci possunt subdebat cautelam, vt cedens creditum suum, semper sibi reseruet actionem præsentandi instrumentum secundum formam ritus contra debitotem cessionum, & sic se obliget in instrumento cessionis ad instantiam cessionarij de illud præsentando ad omnem illius instantiam requisitus, allegat Scaglio. in Ritu 163. num. 21. dicentem ita seruari vidisse, quos refert Galter. in pract. crimin. instrum. par. 1. secund. part. in rub. aduertat creditor in personam suam, nu. 30. vbi latè alias ampliaciones, & limitationes inuenies.

In liquidatione instrumenti superferderi debet pēdēte relatione, quando debitor pro Tribunali præsetat supplicationem, & rescriptū Præsidis S. Conf. distans, quod comparente supplicante personaliter, & præstante cautionem de parendo mandatis Sacr. Consil. Magn. Cur. verbum faciat, & decretatio, vel rescriptum est expeditum eodem, vel præcedenti die, quo produci-

tur, ita Robert. consil. 4. num. 7. Carauit. in Ritu 167. num. 11. latè in Pragmat. de instrument. liquidat. promulgata per Ill. & Exc. Comitē Montis Regij Dominū meū Regni Proregē die 21. Ianuarij 1632. Limita si decretatio distaret, vt Magna Curia prouideat, vel referat, tunc enim alterutrum facere in ipsius erit potestate, Galter. in sua pract. criminal. instrum. 2. par. 3. & vlt. partis princip. in rubr. verum de bitor de persona compareat num. 7. in fin.

Lis.

Lis non contestatur in executiuis, & si dictum iudicium habeat suam instantiam, Castren. consil. 169. in fin. lib. 2. minusque vbi summarie agitur, Capell. Tholos. quæst. 441. Becc. consil. 17. num. 3. Surd. consil. 542.

Litis contestatio, vt fiat tria interuenire debent, Bellamer. decis. 42. petitio, & responso per verba apta.

Lis de iure Canonico non finitur, nisi post sententiam, declara vt per Sarnen. super regul. trienn. quæst. 61. num. 21. & seq. & super regul. de annal. quæst. 44.

Lis non dicitur inducta, nec de iure, nec de facto, quando qui ad iudicium prouocauit nomine alieno, non docuit de mandato, Verall. decis. 164. par. 2. Cassad. decis. 5. vt lite pendente, Roman. consil. 204. num. 12. Afflict. decis. 316. num. 4. & seq.

Amplia quando citatio fuisset nulla ex defectu iurisdictionis, Sarnen. super regul. de subrogand. quæst. 3. num. 5.

Lis respectu actoris dicitur pendere ex solo decreto citationis, & expeditione illius, Sarnen. in compendio Sign. numer. 65. & super regul. de subrogand. quæst. 3. num. 2. &

1. & super regul. Trienn. quæst. 56. num. 5. Cassad. decis. 6. num. 4. super regul.

Lis non dicitur contestata per respõsionem ad narrata, 'prout narratur non furore vera, Ferret. conf. 114. vbi latè.

Litem contestari compellit Iudex pronunciando haberi pro contestata, Castren. conf. 23. lib. 3.

Lis dicitur iniusta vbi non constat de iure actoris, Put. decis. 236. lib. 3.

Lis dicitur introducta per acceptationem monitorij, & illius executionem, Rot. decis. 6. vt lite pẽdente in nou. Cassad. decis. 6. num. 3. super regul. Dec. in l. more num. 47. ff. de iurisdic. omnium Iudic. quod sit perpetua iurisdic. Sarnen. in compendio Sig. num. 65. & super regul. de subrogand. quæst. 3. num. 2. & super regul. de triennial. quæst. 56. num. 5.

Litteræ.

Litteræ Apostolicæ habent executionem paratam, Cassad. de reseruat. decis. 10. num. 8.

Limitatur vt procedat si iustificentur Io: Andr. in cap. 1. de litis contest.

Litteræ ad beneficia priores indata præualent, Fely. in cap. capitulum num. 5. de rescript.

Amplia, etiam si secundus impetrans prius presentet, Fely. vbi supra, sed fallit primo loco quando primus impetrans fuit in negligentia, Fely. vbi supra.

Limita secundo, quando secundus impetrans habet prouisionem à Pãpa, primus verò ab inferiore, Fely. vbi supra.

Litteræ pares in data mutuo se impediunt, & propterea recurrdum est ad superiorem, Abb. & Fely. in cap. capitulum sub num. 5. de rescript. tamen præualent, quæ

prius essent præsentatæ, Bellamer. decis. 110.

Litteræ cõtra stylum Romanæ Curie relaxatæ non valent, Bellamer. decis. 13.

Litteræ cambij non probant veram numerationem, sed tantum confessionem, Marant. de ord. Iud. in 6. par. princ. in 9. amb. sub nu. 35. circa fin. Add. ad. Barts. in l. prædia, ff. de acquir. possess. Alex. in l. singularia num. 33. ff. si cert. petat. & habent vim publici instrumenti, Bald. conf. 348. lib. 1. num. 3. decis. Ianuens. 2. num. 9. Card. conf. 153. num. 2.

Litteræ mercatorum debent intelligi iuxta eorum stylum, Put. decis. 21. alias 19. lib. 1. & vide Aret. in 5. item si num. 23. in fit. de exception.

A litteris executorialibus expedito vigore litterarum cambij non appellatur, reclamatur, nec de nullitate dici potest, nisi factò deposito, & liberato creditori, ita seruatur in Neapolitano Regno per dispositionem Pragm. 5. de litteris cambij num. 7.

Litteræ ad beneficia non tribuunt aliquod ius ad beneficium, sed sũt præparatoriæ ad beneficia, Abb. & Fely. in cap. ad audientiam el segundo de rescript. & in cap. in nostra nu. 8. eod. tit. & necnon dicte litteræ ad beneficia sunt loco tituli, Bellam. decis. 115. nu. 9.

Litteræ ad lites non vitiantur ipso iure ex subreptione, sed opus est exceptione, quod secus est in litteris ad beneficia, Fely. in cap. ad audientiam el segundo de rescript. Abb. in cap. 2. extr. vt lite non cõtestata num. 7. Bellam. decis. 84.

Limita, & declara in ambobus vt per Fely. d. loco, Cassad. decis. 1. de rescript.

Litteræ Apostolicæ postquam sunt plum-

plūbatæ dicuntur expeditæ, Caffador. decif. 4. num. 3. super regul.

Litteræ commiffionales debent ætequam mittantur intimari, & notificari aduerfæ parti, feu eius procuratori, vt non fit opus postmodum citare ad videndum iuramenta teftium, nam intimatio hæc commiffionis, fungitur vice citationis ad videndum iuramenta teftium, vt per Carauit. in Ritu 158. num. 8.

Et quia Procuratores intimati folent, & debent in calce dictarum commiffionum respondere, & præmiſſa proteſtatione contra teſtes, petere intimari aliquem in partibus, quem ſubſtituunt eorum, & principalium nomine ad videndū iuramenta teftium, propterea aduerſarius fit diligens, & aduertat, quod dūm Commiſſarij in partibus citat teſtes, citare, & requirere etiam faciat talem ſubſtitutum ad videndum iuramēta teftium, alias teſtium depoſitiones non valent tanquam receptione parte non citata, vt in cap. 2. de teſtibus, & clariffimè in tex. in l. iudices C. de fide. inſtrum. quem refert, & latè Muſcatell. in ſua prax. part. 5. gloſſa ſuſpectorum num. 27.

Locatio, & Locator.

Locatio ad longum tempus æquiparatur contractui emphyteutico, & in eo habet locum poena caducitatis, Becc. conf. 31.

Locatio rei Eccleſiæ ultra tempus debitum, non valet pro tempore debito, Rodoan. de alienat. rei Eccleſ. tit. de locat. quæſt. 6. §. 1. num. 27. laf. in Auth. qui rem num. 23. C. de Sacroſanct. Eccleſ. vide latè per Mant. de tacit. conuent. lib. 5. tit. 5. prax. Archiepiſc. Neap. cap. 75. num. 15.

Locator quando poſſit expellere cōductorem, vide Dec. in cap. Paſto-

ralis nu. 4. de appell. gloſ. in l. eodem C. de locato, & cōduct. Surd. conf. 17. lib. 1.

Et pro limitatione, ac cautela eorū quæ dicūtur in d. l. eodē C. de locat. & cōduct. vide Chriſtoſ. Porc. in §. fin. ff. locat. nu. 6. vbi dat pro cautela, vt in contractu locationis conductor faciat ſibi obligari omnia bona à locatore, quo caſu non poterit expelli, quia poterit retinere loco pignoris rem locatam, decif. Pedem. num. 155. & vide Bart. in l. qui fundum ff. locat. vide omnino Gozzad. conf. 78. Angel. conf. 2. num. 12. Surd. conf. 103. lib. 1. Burſat. conf. 422.

Locator, & conductor pro eodem quandoque reputantur l. opus, vbi Bart. ff. locat. Rot. decif. 476. par. 1. diuerſ.

Locator poteſt expellere conductorem, ſi ad vſus ſuos re locata vti necesse habet, l. eodem C. de locat. & cōduct.

Limita vt procedat ſi talis neceſſitas ſuperuenit ex inopinato caſu, ſecus ſi tempore contractus aderat iſta neceſſitas, gloſſ. in d. l. eodem l. ſi is à quo §. fin. & l. ſeq. ff. vt in poſſeſſ. legator. Bald. in d. l. eodem.

Limita etiam vt non procedat in ſucceſſore, Grat. diſceptat. forenſ. quæſt. 117. nu. 19. & 149. nu. 7.

Locator rerum, vel operarum ſuarū, ſi eas non præſter ex defectu inſperſona conducentis contingente, ſiue contingat ex voluntate, ſiue caſu fortuito, cōſequitur integram mercedē l. qui operas, & l. penul. ff. locat. gloſſ. in l. ſi vno §. itē cum quidam eod. rit. quam videas,

Locumtenens.

Locumtenens Ordinarij, ſi ſit deputatus ab eo, qui Ordinarium deputauit, eſt vt ipſe Ordinarius, Caſtrenſ. in l. 1. §. hi quibus ff. de leg. tertio.

Lo.

Locus.

Loci adiectio in rebus quæ recipiunt functionem in genere, facit ut reputentur species, Gabriell. consil. 64. num. 39. lib. 2.

Loci adiectio importat conditionem impropriam, Gabriel. conf. 64. num. 2. lib. 2.

Locus aliquando accipitur pro toto territorio in quo Curia habet iurisdictionem, argum. eorum quæ not. in l. fin. ff. de iurisd. omn. iud. Carauit. super Ritu 142. latè Muscatell. in sua prax. par. 6. gloss. terminus num. 8.

Locus vicinus dicitur quando non distat per centum miliaria, ut per gloss. in l. quarta §. si tam vicinum ff. de damno infecto, vel melius considerabitur arbitrio ipsius iudicis, Alex. in conf. 57. in fine.

Lucrum.

Lucrum dotis àn debeatur in matrimonio putatio, & quando pariter & vxor decedunt, cum alijs questionibus vide Add. ad Abb. in cap. cum contingat de rescriptis sub num. 9.

Lucrum dicitur illud, quod superest deductis impensis, & estimatione laboris personæ, l. Mutius ff. pro socio gloss. in l. illud in verb. lucrum, & in verb. poterat vni Bald. C. de collat. gloss. in l. per diuersas C. m-

dati Ant. Gama decif. Portugallie 110. num. 26. dicens, lucrum dici id, quod superest deducto omni damno, tex. vbi Bartol. in d. l. Mutius, & in l. sed & si adijciatur ff. pro socio l. 3. ff. de in rem verso.

Lucrum non debet quis consequi ex suo dolo, vel culpa, l. ne ex dolo ff. de dolo, Tiraqu. de retract. lignag. §. 1. gloss. 9. num. 67. Surd. de aliment. tit. 7. quæst. 41. num. 2. quos refert. Dom. Præses Valenz. conf. 181. n. 35. lib. 2. vbi latè.

Lucri causa temporalis Clerici, vel monachi non debent negotiari, & ut ait Apostolus nemo militans debet se negotijs secularibus immittere cap. Multa, & ibi gloss. ne Cleric. vel Monach. vbi enumerantur quatuordecim negotia secularia, à quibus iubet Clericos, & Monachos abstinere, & notatur quod cause miserabilium personarum ad Ecclesiam pertinent d. gloss.

Ludus.

Ludus alearum est prohibitus, & à iure reprobatus, ut in l. alearum vsus C. de relig. & sumpt. funer. & est crimen, ut post Bart. Grammatic. decif. 11. nu. 6. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. centur. 4. casu 399. & præcipue in hoc Regno ludus est prohibitus per pragmat. 9. de aleatoribus.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

Я / 7

MAR-